

**İXTİRALAR,
FAYDALI MODELƏR,
SƏNAYE NÜMUNƏLƏRİ**

**ИЗОБРЕТЕНИЯ,
ПОЛЕЗНЫЕ МОДЕЛИ,
ПРОМЫШЛЕННЫЕ
ОБРАЗЦЫ**

"SƏNAYE
MÜLKİYYƏTİ"
RƏSMİ BÜLLETEN

1996-Cİ İLDƏN NƏŞR EDİLİR
ИЗДАЕТСЯ С 1996 ГОДА

ОФИЦИАЛЬНЫЙ
БЮЛЛЕТЕНЬ
"ПРОМЫШЛЕННАЯ
СОБСТВЕННОСТЬ"

DƏRC OLUNMA TARİXİ

27.09.2008

ДАТА ПУБЛИКАЦИИ

BAKİ

№ 3

BAKY

2008

**AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI
STANDARTLAŞDIRMA, METROLOGİYA VƏ PATENT ÜZRƏ
DÖVLƏT AGENTLİYİ
RƏSMİ BÜLLETEN "SƏNAYE MÜLKİYYƏTİ"**

**Baş redaktor - Həsənov R.A.
Baş redaktorun birinci müavini - Seyidov M.M
Baş redaktorun müavini - Babayev Y.S.
Redaksiya şurasının üzvləri – Hacıyev Z.T., Rüstənova G.S., Məmmədova E.O.,
İskəndərov O.F., Əliyeva N.İ., Rəsulova S.M., Vəliyev N.M., Məmmədhəsənov V.İ.**

**АЗЕРБАЙДЖАНСКАЯ РЕСПУБЛИКА
ГОСУДАРСТВЕННОЕ АГЕНТСТВО ПО СТАНДАРТИЗАЦИИ,
МЕТРОЛОГИИ И ПАТЕНТАМ
ОФИЦИАЛЬНЫЙ БЮЛЛЕТЕНЬ "ПРОМЫШЛЕННАЯ СОБСТВЕННОСТЬ"**

**Главный редактор - Гасанов Р.А.
Первый заместитель главного редактора - М.М.Сейдов
Заместитель главного редактора - Бабаев Я.С.
Редакционный совет: Гаджиев З.Т., Рустамова Г.С., Мамедова Е.О.,
Искендеров О.Ф., Алиева Н.И., Расулова С.М., Велиев Н.М., Мамедгасанов В.И.**

İXTİRALARA AİD BIBLIOQRAFİK MƏLUMATLARIN MÜƏYYƏNLƏŞDİRİLMƏSİ ÜÇÜN BEYNALXALQ İNİD KODLARI

- (11) - patentin nömrəsi
- (19) - dərc edən idarə və ya təşkilatın kodu və yaxud digər identifikasiya vasitəsi
- (21) - iddia sənədinin qeydiyyat nömrəsi
- (22) - iddia sənədinin verilmə tarixi
- (23) - sərgi ilkinliyi tarixi
- (31) - ilkin iddia sənədinin nömrəsi
- (32) - ilkinlik tarixi
- (33) - ilkinlik ölkəsinin kodu
- (44) - iddia sənədinin dərc edilmə tarixi
- (45) - patentin dərc edilmə tarixi
- (46) - ixtira düsturunun dərc edilmə tarixi
- (51) - beynalxalq patent təsnifatının indeksi (indeksləri) (BPT)
- (54) - ixtiranın adı
- (56) - informasiya mənbəyinin siyahısı
- (57) - ixtiranın referatı və ya düsturu
- (60) - keçmiş SSRİ-nin mühafizə sənədlərinin növü və nömrəsi
- (62) - ilk iddia sənədinin nömrəsi və verilmə tarixi
- (66) - geri götürülmüş iddia sənədinin nömrəsi və verilmə tarixi
- (71) - iddiaçı(lar), ölkənin kodu
- (72) - ixtiranın müəllifi, ölkənin kodu
- (73) - patent sahibi, ölkənin kodu
- (74) - patent müvəkkili və ya nümayəndə barəsində iddia sənədində göstərilibsə, onun haqqında məlumat və yaşadığı yer
- (86) - PCT üzrə iddia sənədinin qeydiyyat nömrəsi və verilmə tarixi
- (87) - PCT üzrə iddia sənədinin dərc edilmə tarixi və nömrəsi

МЕЖДУНАРОДНЫЕ КОДЫ ИНИД ДЛЯ ИДЕНТИФИКАЦИИ БИБЛИОГРАФИЧЕСКИХ ДАННЫХ, ОТНОСЯЩИХСЯ К ИЗОБРЕТЕНИЯМ

- (11) - номер патента
- (19) - код или другие средства идентификации ведомства или организации, осуществившей публикацию
- (21) - регистрационный номер заявки
- (22) - дата подачи заявки
- (23) - дата выставочного приоритета
- (31) - номер приоритетной заявки
- (32) - номер приоритета
- (33) - код страны приоритета
- (44) - дата публикации заявки
- (45) - дата публикации патента
- (46) - дата публикации формулы изобретения
- (51) - индекс(ы) Международной патентной классификации
- (54) - название изобретения
- (56) - список источников информации, если он дается отдельно от текста описания изобретения
- (57) - реферат или формула изобретения
- (60) - вид и номер охранного документа бывшего СССР
- (62) - дата подачи и номер первоначальной заявки
- (66) - дата подачи и номер отозванной заявки
- (71) - сведения о заявителе(ях), его(их) местожительстве или местонахождении
- (72) - сведения об изобретателе(ях), его(их) местожительстве
- (73) - сведения о патентовладельце(ах), его(их) местожительстве или местонахождении
- (74) - сведения о представителе или патентном поверенном, если он указан в заявке, его местожительстве
- (86) - номер и дата подачи международной заявки (по процедуре PCT)
- (87) - номер и дата публикации международной заявки (по процедуре PCT)

MÜNDƏRİCAT

İXTİRALARA DAİR İDDİA SƏNƏDLƏRİ BARƏDƏ MƏLUMATLARIN DƏRCİ

A. İnsanın həyatı tələbatlarının təmin edilməsi.....	6
B. Müxtəlif texnoloji proseslər.....	8
C. Kimya və metallurgiya.....	10
E. Tikinti, mədən işləri.....	14
F. Mexanika, işıqlanma, isitmə, mühərrik və nasoslar, silah və sürsat, partlatma işləri.....	15
G. Fizika.....	16
H. Elektrik.....	16

SƏNAYE NÜMUNƏLƏRƏ DAİR İDDİA SƏNƏDLƏRİ BARƏDƏ MƏLUMATLARIN DƏRCİ .....

18

DÖVLƏT REYESTRİNƏ DAXİL EDİLMİŞ İXTİRA PATENTLƏRİ HAQQINDA MƏLUMATLARIN DƏRCİ

A. İnsanın həyatı tələbatlarının təmin edilməsi.....	22
B. Müxtəlif texnoloji proseslər.....	22
C. Kimya və metallurgiya.....	23
E. Tikinti, mədən işləri.....	28
F. Mexanika, işıqlanma, isitmə, mühərrik və nasoslar, silah və sürsat, partlatma işləri.....	29
G. Fizika.....	32
H. Elektrik.....	36

DÖVLƏT REYESTRİNƏ DAXİL EDİLMİŞ FAYDALI MODEL PATENTLƏRİ HAQQINDA MƏLUMATLARIN DƏRCİ.....

37

DÖVLƏT REYESTRİNƏ DAXİL EDİLMİŞ SƏNAYE NÜMUNƏSİ PATENTLƏRİ HAQQINDA MƏLUMATLARIN DƏRCİ.....

38

GÖSTƏRİCİLƏR.....

41

İXTİRALAR ÜZRƏ İDDİA SƏNƏDLƏRİNİN GÖSTƏRİCİLƏRİ

Say göstəricisi.....	41
Sistematik göstəricisi.....	41

SƏNAYE NÜMUNƏLƏRİ ÜZRƏ İDDİA SƏNƏDLƏRİNİN GÖSTƏRİCİLƏRİ

Say göstəricisi.....	42
Sistematik göstəricisi.....	42

İXTİRA PATENTLƏRİNİN GÖSTƏRİCİLƏRİ

Say göstəricisi.....	42
Sistematik göstəricisi.....	43
Patent verilən iddia sənədlərinin say göstəricisi.....	44

FAYDALI MODELƏR PATENTLƏRİNİN GÖSTƏRİCİLƏRİ

Say göstəricisi.....	44
Sistematik göstəricisi.....	44
Patent verilən iddia sənədlərinin say göstəricisi.....	44

SƏNAYE NÜMUNƏLƏRİ PATENTLƏRİNİN GÖSTƏRİCİLƏRİ

Say göstəricisi.....	45
Sistematik göstəricisi.....	45
Patent verilən iddia sənədlərinin say göstəricisi.....	45

СОДЕРЖАНИЕ

ПУБЛИКАЦИЯ СВЕДЕНИЙ О ЗАЯВКАХ НА ИЗОБРЕТЕНИЯ

А. Удовлетворение жизненных потребностей человека.....	46
В. Различные технологические процессы.....	48
С. Химия и металлургия.....	50
Е. Строительство, горное дело.....	55
Ф. Механика, освещение, отопление, двигатели и насосы, оружие и боеприпасы, взрывные работы.....	56
Г. Физика.....	57
Н. Электричество.....	58

ПУБЛИКАЦИЯ СВЕДЕНИЙ О ЗАЯВКАХ НА ПРОМЫШЛЕННЫЕ ОБРАЗЦЫ.....

59

ПУБЛИКАЦИЯ СВЕДЕНИЙ О ПАТЕНТАХ, ВНЕСЁННЫХ В ГОСУДАРСТВЕННЫЙ РЕЕСТР ИЗОБРЕТЕНИЙ

А. Удовлетворение жизненных потребностей человека.....	63
В. Различные технологические процессы.....	63
С. Химия и металлургия.....	64
Е. Строительство, горное дело.....	70
Ф. Механика, освещение, отопление, двигатели и насосы, оружие и боеприпасы, взрывные работы.....	71
Г. Физика.....	74
Н. Электричество.....	77

ПУБЛИКАЦИЯ СВЕДЕНИЙ О ПАТЕНТАХ, ВНЕСЁННЫХ В ГОСУДАРСТВЕННЫЙ РЕЕСТР ПОЛЕЗНЫХ МОДЕЛЕЙ.....

80

ПУБЛИКАЦИЯ СВЕДЕНИЙ О ПАТЕНТАХ, ВНЕСЁННЫХ В ГОСУДАРСТВЕННЫЙ РЕЕСТР ПРОМЫШЛЕННЫХ ОБРАЗЦОВ.....

81

УКАЗАТЕЛИ.....

84

УКАЗАТЕЛИ ЗАЯВОК НА ИЗОБРЕТЕНИЯ

Нумерационный указатель.....	84
Систематический указатель.....	84

УКАЗАТЕЛИ ЗАЯВОК НА ПРОМЫШЛЕННЫЕ ОБРАЗЦЫ

Нумерационный указатель.....	85
Систематический указатель.....	85

УКАЗАТЕЛИ ПАТЕНТОВ НА ИЗОБРЕТЕНИЯ

Нумерационный указатель.....	85
Систематический указатель.....	86
Нумерационный указатель заявок, по которым выданы патенты.....	87

УКАЗАТЕЛИ ПАТЕНТОВ НА ПОЛЕЗНЫЕ МОДЕЛИ

Нумерационный указатель.....	87
Систематический указатель.....	87
Нумерационный указатель заявок, по которым выданы патенты.....	87

УКАЗАТЕЛИ ПАТЕНТОВ НА ПРОМЫШЛЕННЫЕ ОБРАЗЦЫ

Нумерационный указатель.....	88
Систематический указатель.....	88
Нумерационный указатель заявок, по которым выданы патенты.....	88

ИЗВЕЩЕНИЯ

ИЗОБРЕТЕНИЯ

Регистрация лицензионного договора.....	89
---	----

İXTİRALARA DAİR İDDİA SƏNƏDLƏRİ BARƏDƏ MƏLUMATLARIN DƏRCİ

BÖLMƏ A

İNSANIN HƏYATI TƏLƏBATLARININ TƏMİN EDİLMƏSİ

A 01

- (21) a2007 0116
(22) 17.05.2007
(51) A01B 79/00 (2006.01)
(71) Azərbaycan Kənd Təsərrüfatı Akademiyası (AZ)
(72) Məmmədov Nurəddin Nəcəf oğlu, Hüseynov Ramın Rafiq oğlu, Ağabəyli Tahir Ağaxan oğlu, Quliyev Həsən Yusif oğlu (AZ)
(54) DAŞLI TORPAQLARI BECƏRMƏ ÜSULU.

(57) İxtiranın mahiyyəti ondadır ki, şümləmə qatını ardıcıl olaraq yumşaltmadan, yarıqaçmadan ibarət olan daşlı torpaqları becərmə üsulunda, ixtiraya əcəcən, ilkin mərhələdə lentvari zolaqları 18-22 sm dərinliyində yumşaltmaqla becərmə aparırlar, eyni zamanda mərkəzi lentvari zolaqda, aşağı torpaq qatının 30-34 sm dərinliyində yarıq açırırlar, bunun ardınca analoji olaraq, becərilmiş ara zolaqlarını yumşaldırırlar, eyni zamanda yuxarı torpaq qatının 24-28 sm dərinliyində traktorun yerişli düyümləri üçün iki yarıq açırırlar, daha sonra eni dörd lentvari zolağın eninə bərabər olan iki yan zolağın və eni üç lentvari zolağın eninə bərabər olan bir mərkəzi zolağın qat-qat malalanmasını yerinə yetirməyə eyni zamanda torpaqdakı daşları aşağı qatdan 16-20 sm dərinliyində yuxarı qata çıxarırlar, sonra isə iki yan zolağın və mərkəzi zolağın qat-qat malalanmasını yerinə yetirənlə eyni zamanda yuxarı qatdakı daşları 12-16 sm dərinliyində torpaq səthinə çıxarırlar.

A 23

- (21) a2007 0090
(22) 19.04.2007
(51) A23N 17/00 (2006.01)
(71) Azərbaycan Kənd Təsərrüfatı Akademiyası (AZ)
(72) Sadıxov Elmar Ramiz oğlu, Məmmədov Qabil Bakışi oğlu, Xəlilov Ramiz Talib oğlu (AZ)
(54) QARIŞDIRICI - DOZATOR.

(57) İxtira kənd təsərrüfatında yem hazırlama sahəsinə, xüsusi olaraq isə siloslaşacaq yemi quru konservantla işləyən qarışdırıcı-dozatorlara aiddir. İxtiranın məsələsi siloslaşacaq yemin quru konservantla işlənməsində qənaətin və keyfiyyətin təmin edilməsindən ibarətdir. Qarşıya qoyulan məsələyə onunla nail olunur ki, bunker-dozatordan, çərçivədən, dağdıçılardan, darayıcı biterdən, elektrik intiqalından, reduktordan, fırlanma hərəkətini ötürmə orqanlarından ibarət qarışdırıcı-dozatorda, ixtiraya görə, dağdıçılar əlavə olaraq kuzovla və yükləyici transportyorla təchiz edilmiş, bunker-dozator isə və mərkəzində birkürəkli rotorla ikipəncərəli hazırlanmış və konservantın növbəli verimini təmin etmək imkam ilə dağdıçılar arasında yerləşdirilmişdir.

A 61

- (21) a2007 0149
(22) 22.06.2007
(51) A61C 13/02 (2006.01)
A61K 6/00 (2006.01)
A61K 33/38 (2006.01)
(71) Musayev Rövşən Əli oğlu (AZ)
(72) Musayev Rövşən Əli oğlu, Müseyibov Müseyib Ağababa oğlu, İsmayılov Ramazan Əkbər oğlu, Musayev Qılman Əli oğlu (AZ)
(54) DİŞ PROTEZİNİN HAZIRLANMASI ÜSULU.

(57) İxtira tibbə aiddir və stomatologiya müəssisələrində dezinfeksiyaedici diş protezlərinin hazırlanması üçün istifadə edilə bilər. İxtiranın məsələsi dezinfeksiyaedici və möhkəm polimer diş protezlərinin işlənilib hazırlanmasından ibarətdir. Qarşıya qoyulan məsələ onunla həll olunur ki, maye və tozvari Protakril-M maddələrindən ibarət olan polimer tərkibin qəlibə tökülərək qızdırılması yolu ilə diş protezinin hazırlanması üsulunda, ixtiraya əsasən, polimer tərkibə əlavə olaraq, komponentlərin aşağıdakı kütlə faizi nisbətində kolloid gümüşün 40-70%-li sulu məhlulunu daxil edirlər:

Maye Protakril-M	30-35
Tozvari Protakril-M	55-60
Kolloid gümüşün 40-70%-li sulu məhlulu	4-10

və alman tərkibi homogenizatorada bircins kütloyə qodur qarışdırırlar.

- (21) a2007 0250
(22) 08.11.2007
(51) A61K 9/10 (2006.01)
A61K 36/484 (2006.01)
A61P 1/10 (2006.01)
(71) "SEBA FİTO TİBB" Məhdud Məsuliyyətli Cəmiyyəti (AZ)
(72) Vəliyeva Məhəbubə Nəbi qızı, Vəliyev Pərviz Mustafa oğlu (AZ)
(54) BİYAN ŞƏRBƏTİ.

(57) İxtira tibbə, məhz immunotrop aktivliyə malik olan dərman vasitəsinə aiddir və tibb sahəsində geniş tətbiq oluna bilər. İxtiranın məsələsi alkoqol olmayan əsaslı, sadələşdirilmiş alınma texnologiyası olan, yaxşılaşdırılmış dad keyfiyyətlərinə malik biyan şərbətinin alınmasıdır. Qoyulmuş məsələ onunla həll olunur ki, biyan şərbəti biyan kökünün qatı ekstraktından və şəkər şərbətindən ibarət olub, onunla fərqlənir ki, komponentlərin aşağıdakı nisbətində, tərkibində biyan ekstraktı kimi təmizlənmiş suda qatı biyan ekstraktını, şəkər şərbəti kimi isə təmizlənmiş suda şəkər şərbətini saxlayır, qramla:

Təmizlənmiş suda qatı biyan ekstraktı	4,0
Təmizlənmiş suda şəkər şərbəti	96,0

Bu zaman biyan köklərinin təmizlənmiş suya nisbəti 1:5 təşkil edir.

(21) a2007 0266

(22) 22.11.2007

(51) A61K 31/35 (2006.01)

C07D 311/00 (2006.01)

(71) Azərbaycan Tibb Universiteti (AZ), Qarayev Eldar Abdulla oğlu, Mövsümov İsrail Soltan oğlu (AZ)

(72) Qarayev Eldar Abdulla oğlu, Mövsümov İsrail Soltan oğlu (AZ)

(54) ALAQAŇQAL TOXUMLARININ EMALI ÜSULU.

(57) İxtira əczaçılığın dərman preparatlarının alınma texnologiyasına və təbabətin müalicə bölməsinə aiddir. İxtiranın məsələsi bitki xammalının tam və səmərəli istifadə edilməsindən, üsulun sadələşdirilməsi və ucuzlaşdırılmasından, son məhsulun təmizliyinin və çıxımının yüksəldilməsindən ibarətdir. Məsələ onunla həll olunur ki, bitki xammalının xırdalanmasından, üzvi həlledici ilə ekstraksiya edilməsindən, buxarlandırılmasından, məqsədli məhsulun çökdürülməsi, süzülmesi və qurudulmasından ibarət olan alaqaŇqal toxumlarının emalı üsulunda, ixtiraya görə, həlledicilər kimi petroleyn efiri və 96%-li etil spirtindən istifadə edirlər, flavoliqnanları isə 1:25 nisbətində 1%-li sirkə turşusunda çökdürürlər.

(21) a2007 0251

(22) 08.11.2007

(51) A61K 33/26 (2006.01)

A61K 39/39 (2006.01)

(71) "SEBA FİTO TİBB" Məhdud Məsuliyyətli Cəmiyyəti (AZ)

(72) Vəliyeva Məhbubə Nəbi qızı (AZ)

(54) BİYANIN QATI TRSTRAKTININ ALINMASI ÜSULU.

(57) İxtira əczaçılıq sənayesinə, xüsusilə də, tüksüz biyan (*Glycyrrhiza glabra*) köklərindən qatı biyan ekstraktının alınmasına aid edilir. İxtiranın məsələsi məqsədli məhsulun xammaldan yüksək çıxışı zamanı ekstraksiya vaxtının qısaldılmasıdır. Qarşıya qoyulmuş məsələ onunla həll olunur ki, biyan köklərinin xırdalanmasından, ekstraksiyasından, filtrasiyasından, filtratın təmizlənməsi və buxarlandırılmasından ibarət olan biyanın qatı ekstraktının alınması üsulunda, ixtiraya görə, biyan köklərini 3 mm-ə qədər xırdalayır, ekstraksiyanı isə 60-65°C temperaturda və 5-6 saat ərzində intensiv qarışdırmaqla, xammalın suya olan 1:5 nisbətində təmizlənmiş su ilə həyata keçirirlər.

(21) a2007 0252

(22) 08.11.2007

(51) A61K 33/26 (2006.01)

A61K 39/39 (2006.01)

(71) "SEBA FİTO TİBB" Məhdud Məsuliyyətli Cəmiyyəti (AZ)

(72) Vəliyeva Məhbubə Nəbi qızı (AZ)

(54) DƏRMAN ŞƏRBƏTİ.

(57) İxtira əczaçılığa, məhz, immunotrop aktivliyə malik kardiotonik dərman vasitələrinə aiddir və tibbdə geniş tadbıq oluna bilər. İxtiranın məsələsi ürək-damar xəstəliklərinin profilaktika və müalicəsi üçün yüksək immunotrop və kardiotonik təsirə malik dərman vasitəsinin yaradılmasıdır. Qarşıya qoyulmuş məsələ onunla həll olunur ki, dərman şərbəti biyan kökünün qatı ekstraktından və şəkər şərbətindən ibarət olub, ixtiraya görə, komponentlərin aşağıdakı nisbətində, tərkibində biyan ekstraktı kimi təmizlənmiş suda qatı biyan ekstraktını, şəkər şərbəti kimi isə təmizlənmiş suda şəkər şərbətini və əlavə olaraq, yemişanın duru ekstraktını saxlayır, qramla:

Təmizlənmiş suda biyanın qatı ekstraktı	4,0
Yemişanın duru ekstraktı	10,0
Təmizlənmiş suda şəkər şərbəti	86,0

(21) a2007 0253

(22) 08.11.2007

(51) A61K 33/26 (2006.01)

A61K 39/39 (2006.01)

(71) "SEBA FİTO TİBB" Məhdud Məsuliyyətli Cəmiyyəti (AZ)

(72) Vəliyeva Məhbubə Nəbi qızı, Vəliyev Pərviz Mustafa oğlu (AZ)

(54) DƏRMAN ŞƏRBƏTİ.

(57) İxtira əczaçılığa, məhz, şərbət şəklində olan polivitaminli dərman vasitələrinə aiddir. Təklif olunan ixtiranın əsas məsələsi saciyələşdirilmiş alınma texnologiyası olan alkoqol olmayan əsaslı, yaxşılaşdırılmış dad keyfiyyətlərinə malik dayanıqlı dərman şərbətinin alınmasıdır. Qarşıya qoyulmuş məsələ onunla həll olunur ki, dərman şərbəti biyan kökünün qatı ekstraktından və şəkər şərbətindən ibarət olub, ixtiraya görə, komponentlərin aşağıdakı nisbətində, tərkibində biyan ekstraktı kimi təmizlənmiş suda qatı biyan ekstraktını, şəkər şərbəti kimi isə təmizlənmiş suda şəkər şərbətini və əlavə olaraq, itburnun qatı ekstrakt-konsentratını və çaytikanının qatı ekstrakt-konsentratını saxlayır, qramla;

Təmizlənmiş suda biyanın qatı ekstraktı	4,0
İtburnunun qatı ekstrakt-konsentratı	2,0
Çaytikanının qatı ekstrakt-konsentratı	2,0
Şəkər şərbəti	92,0

(21) a2007 0166

(22) 04.07.2007

(51) A61K 36/00 (2006.01)

(71) Azərbaycan Tibb Universiteti (AZ), Qarayev Eldar Abdulla oğlu, Mövsümov İsrail Soltan oğlu (AZ)

(72) Qarayev Eldar Abdulla oğlu, Mövsümov İsrail Soltan oğlu (AZ)

(54) HEPATOTROP TƏSİRƏ MALİK FLAVONOİDLƏRİN ALINMA ÜSULU.

(57) İxtira əczaçılığın dərman preparatlarının texnologiyasına və təbabətin müalicə bölməsinə aiddir. İxtiranın mə-

sələsi son məhsulun çıxımının yüksəldilməsi, flavonoidlərin alınma texnologiyasının sadələşdirilməsi, hepatotrop təsirə malik olan preparatların maya dəyərinin aşağı salınmasından ibarətdir. Məsələ onunla həll olunur ki, bitki xammalının etanolla ekstraksiya edilməsindən, qatılaştırılmasından, su ilə durulaşdırılmasından və xloroform ilə təmizlənməsindən ibarət olan hepatotrop təsirə malik olan flavonoidlərin alınma üsulunda, ixtiraya görə, xammal kimi *Helichrysum plicatum* çiçəklərindən istifadə edərək, onları 95-96%-li etanolla ekstraksiya edirlər, xloroform ilə təmizləmədən sonra isə flavonoidlərin çıxarılmasını 8:2 nisbətində etilasetat-petroleyin efiri qarışığı ilə aparırlar.

A 63

(21) a2006 0214

(22) 23.11.2006

(51) A63F 9/00 (2006.01)

(71)(72) Əhmədov Rəsul Məhəmməd oğlu (AZ)

(54) NƏRD OYUNU ÜÇÜN DƏST (VARIANTLAR).

(57) İxtira masaüstü oyunlara aid olub, nərd oyununun keçirilməsində nərd dəsti kimi istifadə edilə bilər. İxtiranın məsələsi daha yüksək intellektual səviyyəli nərd oyunu üçün dəst yaratmaqdır. Nərd oyunu üçün dəst iki variantda hazırlanmışdır: böyük üçün "Rənərd" və məktəbəqədər uşaqlar üçün "Ruşnərd". Birinci variantda dəst qısa tərəflərində xanalar yerləşdirilmiş, hərərətli birləşərək dayaz qutu əmələ gətirən iki lövhədən, iki rəngdə daşlardan və yastı üzvləri nömrələnmiş iki oyun zərindən ibarətdir, bu halda lövhələrin hər hissəsində səkkiz xana yerinə yetirilmiş və hər rəngdə iyirmi daşla hazırlanmışdır, oyun zərləri isə 1-dən 8-dək nömrələnmiş səkkiz üzvlə icra olunmuşdur. İkinci variantda dəst lövhələrin hər hissəsində dörd xana ilə yerinə yetirilmiş və hər rəngdə on daşla hazırlanmışdır, oyun zərləri 1-dən 4-dək nömrələnmiş dörd yastı və iki qabarıq üzvlə icra olunmuşdur.

BÖLMƏ B

MÜXTƏLİF TEXNOLOJİ PROSESLƏR

B 01

(21) a2006 0167

(22) 18.08.2006

(51) B01J 19/24 (2006.01)

(71)(72) Kərimov Fikrət Məməşah oğlu (AZ)

(54) POLİMERLƏŞMƏ ÜÇÜN REAKTOR.

(57) İxtiranın mahiyyəti ondan ibarətdir ki, polimerləşmə üçün reaktor, gövdədən, birləşmiş verilmiş bəndindən, müxtəlif fazlı reagentlər və istilik daşıyıcısı üçün yükləmə borucuqlarından, istilik daşıyıcısı üçün çıxış borucuğundan ibarət olub, ixtiraya əsasən, gövdə daxilində, dəyişən həcmli konfigurasiyaya malik, silindrik qəbul hissədən və kəşik konuslu aşağı və yuxarı sonluqlarla yerinə yetirilmiş əsas hissədən ibarət olan polimerləşmə kamerası yerləşdi-

rilib, bu zaman əsas hissənin daxilində, yuxarı hissəsi konus şəklində olan, kamera daxilində yerləşdirilmiş borular vasitəsilə gövdə boşluğu ilə əlaqələndən kiçik həcmli silindrik tutum yerləşdirilib, alt hissəsi kamerasının qəbul hissəsinin daxilində yerləşmiş birləşmiş verilmiş bəndi isə "ucluq içində ucluq" şəklində yerinə yetirilib, belə ki, ucluqların aşağı sonluqları reaktorun şaquli oxuna 45° bucaq altında yerinə yetirilib. Polimerləşmə üçün reaktorda kiçik həcmli silindrik tutum polimerləşmə kamerasının əsas hissəsinə bərkidilmiş və borulara perpendikulyar yerləşdirilmiş sərtlik tilləri ilə təchiz olunub, belə ki, kiçik həcmli silindrik tutumun konus şəkilli yuxarı hissəsinin tərəfləri kamerasının əsas hissəsinin konus şəkilli yuxarı sonluğunun tərəflərinə konqruyentdir və reaktorun üfqi oxuna 45° bucaq altında yerinə yetirilib.

(21) a2007 0044

(22) 01.03.2007

(51) B01J 20/00 (2006.01)

B01J 20/30 (2006.01)

(71) Azərbaycan Respublikası Milli Elmlər Akademiyası Kimya Problemləri İnstitutu (AZ)

(72) Ənnağiyev Mürşüd Xanvəli oğlu, Əlicanova Sevda Mədəğa qızı, Əliyeva Sultan Həmid qızı, İmanova Nailə Əsrəf qızı (AZ)

(54) ÜZVİ MİNERAL SORBENTİN ALINMASI ÜSULU.

(57) İxtira qeyri-üzvi kimya sahəsinə, xüsusilə, üzvi mineral sorbentlərin alınmasına aiddir, və istehsalat çirəkab sularının təmizlənməsində istifadə oluna bilər. İxtiranın mahiyyəti ondadır ki, təbii seolitin azotsaxlayan modifikator ilə işlənməsi, sonradan epixlorhidrin ilə strukturlaşması yolu ilə olan üzvi mineral sorbentin alınma üsulunda, ixtiraya görə, tərkibi mordenit - 70-80; kvars 5,0-10,0; çöl şpatı - 8,0-12,0, montomordenit - 3,0-5,0% olan təbii mordenit götürürlər və işlənməni 2,0:3,0 nisbətində tioidik cövhəri və epixlorhidrinin sulu məhlulları ilə aparırlar. Alınmış sorbent ətraf mühitin çirklənməsindən Cl⁻ və SO₄⁻ anionları ilə mühafizəsi üçün təklif olunur.

(21) a2008 0039

(22) 13.03.2008

(51) B01J 23/44 (2006.01)

B01J 23/72 (2006.01)

B01J 27/10 (2006.01)

B01J 31/06 (2006.01)

C07C 49/10 (2006.01)

(71) Azərbaycan Dövlət Neft Akademiyası (AZ)

(72) Ağahüseynova Minirə Məhəmməd Əli qızı, Hüseynova Tahirə Miryəhya qızı, Abdullayeva Gülnarə Nail qızı (AZ)

(54) METİLETİLKETONUN ALINMASI ÜÇÜN KATALİZATOR.

(57) İxtira əsas üzvi sintez sahəsinə, xüsusən, n-butilenlərin metietiketona katalitik oksidləşməsinə aiddir. Metil-

etilketonun alınması üçün katalizator, katalizatorun komponentlərinin aşağıdakı kütlə %-i nisbətində 2:1 kütlə nisbətində $\text{mis}[\text{CuCl}_2 \cdot \text{DMF}]_2$ və palladium $[\text{PdCl}_2 \cdot \text{DMF}]$ komplekslərinin binar sistemini, daşıyıcı – stiroldivinilbenzol polimeri üzərində saxlayır:

Binar sistem	17,8-28,5
Daşıyıcı	qalanı

(21) a2008 0079

(22) 29.04.2008

(51) B01J 27/10 (2006.01)

B01J 27/122 (2006.01)

B01J 27/13 (2006.01)

(71) Azərbaycan Dövlət Neft Akademiyası (AZ)

(72) Ağahüseynova Minirə Məhəmməd Əli qızı, Salmanova Nazilə İsgəndər qızı, Abdullayeva Gülnarə Nail qızı (AZ)

(54) METİLETİLKETONUN ALINMASI ÜÇÜN KATALİZATOR.

(57) İxtira əsas üzvi sintez sahəsinə, xüsusən, metilketonun alınması üçün katalizatorun hazırlanmasına aiddir ki, bu da kimya istehsalatlarında mühüm aralıq məhsul sayılır və həlledici kimi geniş istifadə edilir. İxtiranın məsələsi metiletilketonun alınma prosesinin çıxımını və selektivliyini artırmağa imkan verən metiletilketonun alınması üçün katalizatorun işlənilməsi hazırlanmasıdır. Qarşıya qoyulmuş məsələ onunla həll olunur ki, üzvi həlledici ilə mis və palladium kompleksləri əsasında olan binar sistemdən ibarət olan metiletilketonun alınması üçün katalizator, ixtiraya görə 2:1 kütlə nisbətində mis və palladium komplekslərinin binar qarışığıdır. Bu halda üzvi həlledici kimi mis kompleksi heksametilfosforamid, palladium kompleksi isə kütlə nisbəti 1:1 olan heksametilfosforamidin asetonitril ilə qarışığını, isə saxlayır.

(21) a2006 0210

(22) 16.11.2006

(51) B01J 29/22 (2006.01)

B01J 37/04 (2006.01)

B01J 37/08 (2006.01)

C07C 5/22 (2006.01)

C07C 5/27 (2006.01)

(71) Azərbaycan Respublikası Milli Elmlər Akademiyası akademik Y.H.Məmmədliyəv adına Neft-Kimya Prosesləri İnstitutu (AZ)

(72) Tağıyev Dilqəm Babir oğlu, Starikov Roman Viktoroviç, İmanova Arzu Əsgər qızı, Rüstəmov Musa İsmayıl oğlu (AZ)

(54) N-BUTANIN İZOBUTANA VƏ İZOPENTANA KONVERSİYASI ÜÇÜN KATALİZATOR VƏ ONUN ALINMA ÜSULU.

(57) İxtira kataliz sahəsinə, xüsusən, modifikasiya edici əlavələrlə promotorlaşdırılmış seolit əsasında katalizatorun alınmasına, onun neft-kimyada, məhz, n-butanın izobutana və izopentana konversiyasında tətbiqinin mümkün

lüyünə aiddir. 65-75 (kütlə %-i) kationsuzlaşdırılmış və alüminiumsuzlaşdırılmış, silikat modulu 10-15 olan, hidrogen formalı mordenitdən, 2-6 SO_4^{2-} ionlarından, 5-10 ZrO_2 , 0,1-0,5 Co^{2+} ionlarından və qalanı $\gamma\text{-Al}_2\text{O}_3$ birləşdiricidən ibarət n-butanın izobutana və izopentana konversiyası üçün katalizator təklif olunub. Katalizatorun alınma üsulu H-mordenitin, sirkonium oksinitratın, kobalt sulfatın, $\gamma\text{-Al}_2\text{O}_3$ birləşdiricinin, əvvəlcədən 1-1,5÷2 həcmdə distillə edilmiş suda həll edilmiş sulfat turşu ilə eyni zamanda qarışdırılmasından, sonrakı alınan katalizatorun dənəciklərinin formalaşdırılmasından, otaq temperaturunda qurudulmasından və 550°C-də közdərdilməsindən ibarətdir. 1 kütlə hissəsi H-mordenitə 0,14-0,33 k.h. $\text{ZrO}(\text{NO}_3)_2 \cdot 2\text{H}_2\text{O}$; 0,01-0,02 k.h. $\text{CoSO}_4 \cdot 7\text{H}_2\text{O}$; 0,03-0,09 k.h. 96%-li sulfat turşusu və katalitik aktiv kütlənin 25%-ə müvafiq miqdarda $\gamma\text{-Al}_2\text{O}_3$ birləşdirici götürürlər.

(21) a2006 0228

(22) 01.12.2006

(51) B01J 31/06 (2006.01)

B01J 31/10 (2006.01)

(71) Azərbaycan Respublikası Milli Elmlər Akademiyası akademik Y.H.Məmmədliyəv adına Neft-Kimya Prosesləri İnstitutu (AZ)

(72) Rüstəmov Musa İsmayıl oğlu, Əzizov Akif Həmid oğlu, Qəhrəmanov Nəcəf Tofiq oğlu, Əliyeva Reyhan Vəli qızı, Rəsulov Çingiz Qnyaz oğlu, Bağirova Şəfaq Rza qızı, Kalbalıyeva Elnara Söhbət qızı, Məmmədova Rəhimə Zərbəli qızı, Əzizbəyli Həmidə Rauf qızı (AZ)

(54) ÜZVİ BİRLƏŞMƏLƏRİN SİNTEZİ ÜÇÜN KATALİZATOR.

(57) İxtira üzvi birləşmələrin polimer materialları əsasında olan kationit-katalizatorlar, xüsusilə sulfo-stirol manqalı ataktik-polipropilen, polietilen, polistirol, etilen-propilen sintetik kauçuku tipli kationitlər üzərində sintezinə aiddir. İxtiranın məsələsi bir sıra üzvi maddələrin, xüsusilə benzinlərə yüksək oktanlı əlavələr olan metil-üçlü-butil efirinin, etil-üçlü-butil efirinin, izopropil-üçlü-butil efirinin alınması üçün kationit tipli aktiv və stabil katalizatorların yaradılmasıdır. Qarşıya qoyulmuş məsələ onunla həll olunur ki, sulfo-polimer stirol saxlayan polimer matrisa əsasında olan üzvi birləşmələrin sintezi üçün katalizator, ixtiraya görə polimer matrisa kimi, xüsusən sulfo-stirol manqaları calanmış polistirol, ataktik polipropilen, polietilen, etilen-propilen sintetik kauçuku, calaq olunma dərəcəsi 70-75 kütlə %, və calaq olunan zəncirlərin molekul kütləsi $3000 < M_p^s < 20000$ həddində olan, calaq olunmuş polistirol zəncirlərinin paylanması tezliyi $3.3 \leq N' \leq 21$ olan calanmış stirol zəncirləri ilə poliolefinləri saxlayır.

B 21

(21) a2007 0073

(22) 05.04.2007

(51) B21H 3/04 (2006.01)

(71) Azərbaycan Texniki Universiteti (AZ)

- (72) Rəsulov Nəriman Moğbil oğlu, Məmmədov Namiq Telman oğlu (AZ)
(54) YİV VƏ PROFİLLƏRİN DİYİRLƏNMƏSİ ÜÇÜN ÖZÜ SAZLANAN QURĞU.

(57) İxtira maşınqayırma sənayesinə aiddir və xüsusilə pəstahlarda və hissələrdə diyərlənən şilislərin, dişli çarx, yiv və başqa profillərin forma dəqiqliyinin təmin olunması üçün istifadə edilə bilər. Şpindel üzərində yerləşdirilmiş diyərcəklərdən birinin hər iki tərəfinə bərkidilmiş və yastı üzü diyərcəklə qarşılıqlı əlaqədə olan elastiki lövhə şəkilli nimçəvari yaylardan ibarət yiv və profillərin diyərlənməsi üçün özü sazlanan qurğuda, ixtiraya görə, nimçəvari yayların çevrəsi boyu 90° artıq olmayan məsafədə radial yarıqlar yerinə yetirilmiş, nisbi bucaq dönməsini təmin etmək üçün diyərcəklərdən birinin daxili səthi kürəvi icra olunmuşdur, şpindelün üst səthində isə xarici səthi kürəvi olan iki yarımoymaq yerləşdirilmişdir.

BÖLMƏ C

KİMYA VƏ METALLURGIYA

C 02

- (21) a2007 0002
(22) 08.01.2007
(51) C02F 1/28 (2006.01)
B01J 20/26 (2006.01)
(71) Azərbaycan Dövlət Neft Akademiyası (AZ)
(72) Bilalov Yaşar Mahmud oğlu, Şıxəliyev Kərəm Seyfi oğlu, İbrahimova Sinduz Məmməd qızı, Mövləyev İbrahim Hümbət oğlu, İsmayılov Azər Elyas oğlu (AZ)
(54) SU SƏTHİNİ NEFT VƏ NEFT MƏHSULLARINDAN TƏMİZLƏMƏK ÜÇÜN VASİTƏ.

(57) İxtira suyun təmizlənməsinə aiddir və neft və başqa sənaye sahələrində neft və neft məhsullarının su səthindən yığılması, eləcə də neftin tankerlərdən, neft kəmərlərindən və neft ambarlarından aşması zamanı qəzaların və ekoloji təhlükələrin aradan qaldırılması üçün istifadə edilə bilər. İxtiranın məsələsi neft və neft məhsullarının udulma vaxtının azalmasını və təmizlənmə dərəcəsinin yüksəltməsinə təmin edən su səthini neft və neft məhsullarından təmizləmək üçün vasitənin yaradılmasıdır. Qarşıya qoyulmuş məsələ onunla həll olunur ki, rezin ovuntusu əsasında olan su səthini neft və neft məhsullarından təmizləmək üçün vasitə, ixtiraya görə, tərkibində 50 kütlə hissəsi texniki karbon olan butadien-stirol və divinil kauçuklarının qarışığı БСК+СКД (70:30) əsasında protektor rezindən hazırlanmış yeyilmiş avtomobil şinlərinin protektor hissəsi əsasında alınmış ölçüsü 0,06-0,08 mm olan rezin ovuntusu saxlayır.

- (21) a2008 0127
(22) 25.06.2008
(51) C02F 1/40 (2006.01)
(71) Azərbaycan Mühəndislik Akademiyası (AZ)
(72) Paşayev Arif Mir Cəlal oğlu, Mehtiyev Arif Şəfayət oğlu, Cənəhmədov Əhəd Xanəhməd oğlu, Əliyev Mürsəl İldırım oğlu, Babayev Hidayət Əsəd oğlu, Zeynalov Rəhif Rəşid oğlu, Rzayeva Aida Qulu qızı (AZ)
(54) NEFTLƏ ÇİRKƏNƏN MİŞ TORPAQLARIN, SÜXURLARIN VƏ NEFT ŞLAMLARININ TƏMİZLƏNMƏSİ ÜÇÜN XƏTT.

(57) Neftlə çirklənmiş torpaqların, süxurların və neft şlamlarının təmizlənməsi üçün xətt ixtira neft sahəsinə və məhz karbontərkibli torpaqların təmizlənməsi üçün qurğulara aiddir və neft şlamlarının yenidən işlənməsi və torpağın zərərsizləşdirilməsində, həmçinin neft məhsullarının və neftin qəza tökülməsinin məhv edilməsində istifadə oluna bilər. Qarşıya qoyulan məsələni həll etmək üçün neftlə çirklənmiş torpaqların, süxurların və neft şlamlarının təmizlənməsi üçün xətt bunkerdən, onunla birləşmiş şırnaqlı yuma sistemindən, yuma mayesinin verilməsi sistemindən, bunkerdən çıxan neftin və üzən kütlənin işlənməsi üçün tutumdan, durulducu tutumdan ibarət olmaqla, ixtiraya görə, əlavə olaraq şaquli yerləşmiş pərli qarışdırıcı ilə təchiz olunmuş və onun aşağı konusabənzər hissəsinə bərkidilmiş siyirmə vasitəsilə, ağır fraksiya üçün tutumla və çiləyicilərlə təchiz olunmuş şaxələri olan şırnaqlı yuma sistemi ilə əlaqəsi olan durulduqlarla boru kəməri vasitəsilə birləşmiş ekstraksiya olunmuş neft və neft məhsulları üçün az qabaritli yükləmə tutumları ilə təchiz olunmuş və filtrleyici materiala örtülmüş elevatorun üstündə ardıcıl quraşdırılmış pərli ayırıcı və dörd qarışdırıcı ilə təchiz olunmuş neftin emalı üçün tutumla əlaqələnmiş bunkerin yuxarı açıq hissəsi səviyyəsində yerinə yetirilmiş boşaltma pəncərəsinə malik şnekli valı olan silindr şəklində yükləmə qurğusu daxil edilib. Həmçinin, elevator onun hərəkət sürətini tənzimləyən qurğu ilə təchiz olunub və şassi və ya özügedən nəqliyyat üzərində quraşdırılmaq imkanı ilə yerinə yetirilib.

- (21) a2007 0122
(22) 24.05.2007
(51) C02F 9/00 (2006.01)
C02F 9/08 (2006.01)
(71) Azərbaycan Respublikası Milli Elmlər Akademiyası, Kimya Problemləri İnstitutu (AZ)
(72) Rəşidov Rüstəm Kamil oğlu, Rəşidov Kamil Cabbar oğlu (AZ)
(54) SUYUN TƏMİZLƏNMƏSİ VƏ ZƏRƏRSİZLƏŞDİRİLMƏSİ ÜÇÜN QURĞU.

(57) İxtira ekologiya sahəsinə, xüsusilə, suyun təmizlənməsi və zərərləşdirilməsi üçün istifadə edilən qurğulara aiddir. İxtiranın məsələsi suyun təmizlənməsinin effektivliyini artırmaqdan, həmçinin qurğunun konstruksiyasının sadələşməsindən ibarətdir. İxtiranın məsələsini həll etmək üçün suyun təmizlənməsi və zərərsizləşdirilməsi üçün

qurğu hidrosiklon, filtrləyici doldurma, vurucu nasos, ozon və ya hava verən qol borusu olan ejetordan, ventillərlə təchiz olunmuş gətirici magistral və təmizlənmiş suyu çıxaran xəttədən ibarət olmaqla, ixtiraya görə, hidrosiklon keçirici ara qatlar vasitəsilə şərti olaraq, filtrləyici doldurmaya malik olan filtrasiya kamerasına və ejetorun qol borusu ilə bərkidilmiş deşilmiş dairəvi qol boru ilə təchiz olunmuş kollektora ayrılıb, gətirici magistral isə kollektora gedən şaxəyə malikdir. Filtrləyici doldurma biri digərinin üstündə yerləşən kvars qumu və çınqıl qatlarından ibarətdir, bundan başqa keçirici ara qat aralarında 0,1 mm diametrlili dəlikləri olan tor quraşdırılmış 5 mm diametrlili dəlikləri olan disklərdən hazırlanıb.

C 05

(21) a2007 0167

(22) 05.07.2007

(51) C05B 1/02 (2006.01)

(71) Sumqayıt Dövlət Universiteti (AZ)

(72) Hübətov Məhəmməd Oruc oğlu, Qəhrəmanov Nadir Fərrux oğlu, Hüseyinov Yadigar Yusif oğlu, Xəlilov Sadiq Xosrov oğlu, Tahirov Abid Zeyri oğlu, Məmmədov Fikrət Əlisahib oğlu (AZ)

(54) SADƏ SUPERFOSFATIN ALINMASI ÜSULU.

(57) İxtira fosforlu gübrə istehsalı sahəsinə aiddir və sadə superfosfatın alınması zamanı istifadə oluna bilər. İxtiranın mahiyyəti ondadır ki, sadə fosfatlı xammalın işlənmiş sulfat turşusu ilə baliqqulağının iştirakında parçalanması yolu ilə olan superfosfatın alınması üsulunda, ixtiraya görə fosfatlı xammalın sulfat turşusu ilə qarışdırılması prosesinin sonunda baliqqulağının, çirkab suyu və returla qarışığını onların, uyğun olaraq, 1:(1,5-2,0):(1,5-3,5) kütlə nisbətində daxil edirlər, bununla belə superfosfat istehsalında sanitariya absorberdə əmələ gələn, tərkibi mq/1: kationlar: Ca^{2+} - 60-140; Mg^{2+} - 1,8-5,6; Na^{+} - 2-8; Fe^{3+} - 0,5-1,5; anionlar: SO_4^{2-} - 40-50; Cl^{-} - 12-30; SiF_4^{2-} - 4-46; SiO_3^{2-} - 4-46; PO_4^{3-} - 40-70; H_2O - qalanı olan çirkab suyundan istifadə edirlər. Təklif olunan üsul superfosfatın tərkibində mənimlənilən P_2O_5 miqdarının artırmasına, flüorun miqdarının, kamera və anbarda yetişmə müddətinin azaldılmasına imkan verir.

(21) a2007 0064

(22) 29.03.2007

(51) C05B 11/04 (2006.01)

C05D 9/02 (2006.01)

(71) Hübətov Məhəmməd Oruc oğlu (AZ)

(72) Hübətov Məhəmməd Oruc oğlu, Bayramov Musa Rza oğlu, Şirinova Dürdanə Bakir qızı, Hübətova Rəna Məhəmməd qızı, Əsgərova Gülbəniz Bağdasar qızı, Hübətov Vüqar Vilayət oğlu (AZ)

(54) DƏNƏVƏR SUPERFOSFATIN ALINMASI ÜSULU.

(57) İxtira superfosfat istehsalına aiddir və mikroelement - bor əlavə edilməsi ilə dənəvər superfosfatın alınmasında

istifadə oluna bilər. Dənəvər superfosfatın alınması üsulu tozvarı superfosfatın neytrallaşdırılmasından, borat turşusu əlavə olunmasından, alınan kütlənin mavi rəngə boyanmasından, alüminiumsilisium tərkibli gel, natrium karbonat və kükürlü şlam qarışığı ilə kirşanlanmasından, sonrakı dənəvərləşdirilməsindən, qurudulmasından və soyudulmasından ibarətdir. İxtira üzrə kükürlü şlama, müvafiq olaraq, (1,0-1,4):(1,5-2,75) kütlə nisbətində, kütlə %-i ilə: $CaO \cdot SiO_2 \cdot Fe_2O_3$ - 78-80, Al_2O_3 - 0,5-1,0, $Na_2O \cdot K_2O$ - 12-16, P_2O_5 - qalanı, tərkibə malik olan torf külü əlavə edirlər.

(21) a2007 0065

(22) 29.03.2007

(51) C05B 19/02 (2006.01)

C05D 9/02 (2006.01)

(71) Hübətov Məhəmməd Oruc oğlu (AZ)

(72) Hübətov Məhəmməd Oruc oğlu, Hüseyinov Zəfər Qafar oğlu, Şirinova Dürdanə Bakir qızı, Hüseyinova Aybəniz Elbrus qızı, Seyidova Gülayə Miriş qızı, Həsənova Sevinc İbrahim qızı, Hübətov Vüqar Vilayət oğlu (AZ)

(54) TOZVARI SUPERFOSFAT ƏSASINDA GÜBRƏ.

(57) İxtira tozvarı superfosfat əsasında gübrəyə aiddir və dənəvər mineral gübrələrin istehsalında istifadə oluna bilər. İxtiranın mahiyyəti ondadır ki, tozvarı superfosfat əsasında gübrə, tərkibində işlənmiş vanadium kontakt kütləsi, manqalı şlam, fosforit unu və sement tozu saxlamaqla, ixtiraya görə əlavə olaraq, 0,5-0,9 kütlə hissəsi manqanın turş duzunu saxlayır, bununla belə manqanın turş duzu, tərkibi, %: $MnSO_4$ - 67-69, H_2SO_4 - 0,2-0,7, H_2O - qalanı olan manqan 4-oksid istehsalının aralıq məhsuludur. Tozvarı superfosfat əsasında alınan gübrə 1-4 mm ölçülü dənəvərlərin yüksək miqdarına, mexaniki möhkəmliyinə və aqrokimyəvi effektivliyinə malikdir ki, bu da nəql zamanı itkiləri azaldır.

(21) a2007 0269

(22) 28.11.2007

(51) C05D 9/00 (2006.01)

(71) Elmi Ekoloji Mühəndislik Mərkəzi (AZ)

(72) Hübətov Məhəmməd Oruc oğlu, Mustafayev İlham Əliş oğlu, Mehraliyev Əli Çingiz oğlu, Məmmədov Fikrət Əlisahib oğlu, Ramazanova Zümür Ramazan qızı (AZ)

(54) METALLURGIYA PASASINDAN DƏNƏVƏR GÜBRƏ ALINMASI ÜSULU.

(57) İxtira dənəvər gübrə, xüsusən metallurgiya pasasından gübrə alınması üsuluna aiddir. Dənəvər gübrə alınması üsulu xırdalanmış pasanın əlaqələndirici - superfosfat horrası iştirakında, onların, müvafiq olaraq 1:(0,35-0,55) kütlə nisbətində diyirləndirmə metodu ilə dənəvərləşdirilməklə həyata keçirilir. Bu zaman superfosfat horrasını 45-60°C qədər qızdırılmış 60-66%li sulfat turşusu ilə apatitin, müvafiq olaraq, (0,75-0,90):1 kütlə nisbətində 9-16 dəqiqə

intensiv qarışdırılması ilə alırlar. Təklif edilən üsulun realizasiyasının nəticəsi 1-4 mm ölçülü dənəvərlərin miqdarının artırılmasına, alınan gübrənin hiqroskopikliyinə və yapırmasının azaldılmasına imkan verir.

(21) a2007 0185

(22) 30.07.2007

(51) C05D 9/02 (2006.01)

(71) Hübətov Məhəmməd Oruc oğlu (AZ)

(72) Hübətov Məhəmməd Oruc oğlu, Əzizov Əbdül-səid Əbdülhəmid oğlu, Şəmilov Nazim Telman oğlu, Əhmədov Məhəmməd Aydın oğlu, Məmmədov Fikrət Əlisahib oğlu, Heydərov Xosrov Məmi oğlu (AZ)

(54) DƏNƏVƏR BORSUPERFOSFATIN ALINMASI ÜSULU.

(57) İxtira mineral gübrəbr istehsalı sahəsinə aiddir və dənəvər borsuperfosfatın alınması zamanı istifadə oluna bilər. İxtiranın mahiyyəti ondadır ki, sulfat turşusu, molibdat məhlulu və datolit konsentratı saxlayan məhlulla superfosfat şixtasının nəmləndirilməsi yolu ilə olan dənəvər borsuperfosfatın alınması üsulunda, ixtiraya görə, 1,82-2,03 molyar nisbətdə sulfat turşusu ilə apatitin parçalanması ilə alınan şixtadan istifadə edirlər, dənəvərləşdirməni isə sulfat turşusu, molibdat məhlulu və datolit qarışığının returla, qarışığın retura 1:(0,3-0,5) kütlə nisbətində iştirakı ilə aparırlar. Bununla belə sulfat turşusu, molibdat məhlulu və datolit qarışığını, uyğun olaraq, (5-6,2):1:4 kütlə nisbətində götürürlər, molibdat məhlulu və datolit returla qarışığının superfosfat kütləsinə, uyğun olaraq, (0,15-0,17):(3,90-3,96) kütlə nisbətində götürürlər. Təklif olunan üsul xammalın parçalanma dərəcəsinə və 1-4 mm dənəvərlər fraksiyasının çıxışını artırmağa imkan verir, ambarda yetişmə prosesini aradan qaldırır və məhsulda flüorun miqdarını azaldır.

(21) a2007 0270

(22) 28.11.2007

(51) C05F 3/00 (2006.01)

C05F 11/02 (2006.01)

(71) Elmi Ekoloji Mühəndislik Mərkəzi (AZ)

(72) Hübətov Məhəmməd Oruc oğlu, Mustafayev İlham Əliş oğlu, Mehrəliyev Əli Çingiz oğlu, Şirinoğlu Dürdanə Bakir qızı (AZ)

(54) QUŞ ZİLİNİN GÜBRƏYƏ VƏ BİOQAZA EMALI ÜSULU.

(57) İxtira üzvi gübrələrin istehsalı texnologiyasına aiddir və yarımmayə quş zılından gübrənin alınması üçün nəzərdə tutulub. İxtiranın mahiyyəti ondan ibarətdir ki, quş zılına qızcırdıcı amil əlavə edilməsi və qarışığın qızcırdıcıla qızcırdılmasından ibarət olan quş zılına gübrəyə və bioqaza emalı üsulunda, ixtiraya görə, qızcırdıcı amil kimi vulkan palçığının quru qalıqından (VPQQ) və ya torpaq tozundan (TT) və ya günəbaxan gövdəsinin çürüməsindən (GGÇ) və ya bunların (VPQQ, TT, GGÇ) 1:1:1 nisbətində

götürülmüş qarışığından istifadə edirlər. Bu zaman quş zılına vulkan palçığının quru qalıqına kütlə nisbəti 1:(0,2-0,4), torpaq tozuna kütlə nisbəti 1:(0,2-0,5), günəbaxan gövdəsinin çürüntüsünə kütlə nisbəti 1:(0,1-0,3), 1:1:1 nisbətində götürülmüş vulkan palçığının quru qalıqının, torpaq tozunun və günəbaxan gövdəsinin çürüntüsünün qarışığına kütlə nisbəti isə 1:(0,2-0,4) təşkil edir. Təklif olunan üsul zılın qızcırdılması prosesini sürətləndirməyə, azot itkisini azaltmağa, xammal mənbəyini genişləndirməyə və ətraf mühitin mühafizəsini yaxşılaşdırmağa imkan verir.

C 08

(21) a2007 0187

(22) 03.08.2007

(51) C08L 23/06 (2006.01)

(71) Azərbaycan Respublikası Milli Elmlər Akademiyası Polimer Materialları İnstitutu (AZ)

(72) Cəfərov Valeh Cabbar oğlu, Əfəndiyev Ayaz Adil oğlu, Bektəşi Sevil Əliheydər qızı, Vəliyev İsrail Vəli oğlu, Mikayılov Qurban Allahverdi oğlu, Aliyev Nadir Əli oğlu (AZ)

(54) POLİMER KOMPOZİSİYASI.

(57) İxtira tərkibində mineral doldurucu və plastifikator olan doldurulmuş polietileni əsasında kompozisiya materiallarının alınması sahəsinə aiddir. İxtiranın məsələsi ərintinin axıcılıq və möhkəmlik həddini artırmaqla yanaşı, həm də kompozisiyaya şaxtadayavamlı xassə verməkdir. Qarşıya qoyulmuş məsələ onunla həll olunur ki, polimer kompozisiyası polietilen, mineral doldurucu və plastifikasiyaedici əlavə saxlayaraq, ixtiraya görə, yüksək təzyiqli polietileni, plastifikasiyaedici əlavə kimi oliqooksiopropilenqlikol-(met)akrilatın stiroil və butilmetakrilatla sopolimerini komponentlərin aşağıdakı nisbətində saxlayır, küt. %:

Yüksək təzyiqli polietilen	63-83
Mineral doldurucu (seolit, alunit, azerit)	15-30
Plastifikasiyaedici əlavə	2-7

C 09

(21) a2007 0077

(22) 11.04.2007

(51) C09K 11/08 (2006.01)

H01L 31/0232 (2006.01)

(71) Azərbaycan Respublikası Milli Elmlər Akademiyası Fizika İnstitutu (AZ)

(72) Tağıyev Bahadır Hüseyn oğlu, Bəxtiyarlı İxtiyar Bəhram oğlu, Kazımova Fatma Allahverdi qızı, Tağıyev Kənan Oqtay oğlu (AZ)

(54) ANTİSTOKS LÜMİNOFOR.

(57) İxtira lüminessent materiallar sahəsinə, məhz, infraqırmızı şüflənməni görünən şüalanmaya çevirən lüminoforlara aiddir və lifli-optik rabitə xətləri sisteminin yüksək effektiv və çevik işləyən foto-çevirici qurğuların və s. Yaradılması üçün material kimi istifadə oluna bilər. İxtiranın

məsələsi yüksək şüalanma intensivliyinə və təkmilləşdirilmiş sintez texnologiyasına malik yeni antistoks lüminesent materiallar almaqdan ibarətdir. Qarşıya qoyulmuş məsələ onunla həll olunur ki, erbium ionları ilə aşqarlanmış barium silikat kristalə əsasında olan antistoks lüminofor, ixtiraya görə, əlavə olaraq, itterbium ionları ilə aşqarlanıb və $BaSiO_3:5\%Er^{3+}:5\%Yb^{3+}$ kimyəvi tərkibinə malikdir.

C 10

(21) a2006 0129

(22) 04.07.2006

(51) C10C 1/16 (2006.01)

H01B 3/26 (2006.01)

(71)(72) Səlimova Nigar Əzizağa qızı, Sadıqova Yeganə Cəfər qızı, Hüseynova Lalə Vaqif qızı (AZ)

(54) HEFT PEKİNİN ALINMA ÜSULU.

(57) İxtira, müxtəlif karbon məmulatlarının hazırlanmasında bağlayıcı və ya hopdurucu material kimi işlədilən neft pekinin alınma üsullarına aiddir və neft emalı sənayesində istifadə oluna bilər. Xammalın vakuum distilləsi yolu ilə neft pekinin alınma üsulunda xammal kimi, Sumqayıt etilen-propilen zavodunun benzinin ağır piroliz qətranının (70-90 kütlə %) və yağların selektiv təmizlənməsi ekstraktının (10-30 kütlə %) qarışığından istifadə edirlər.

(21) a2006 0128

(22) 04.07.2006

(51) C10L 5/02 (2006.01)

C10L 5/44 (2006.01)

C10L 5/48 (2006.01)

(71)(72) Səlimova Nigar Əzizağa qızı, Sadıqova Yeganə Cəfər qızı, Hüseynova Lalə Vaqif qızı (AZ)

(54) YANACAQ BRİKETİ.

(57) İxtira, kənd təsərrüfatı tullantıları əsasında yanacaq briketlərinin istehsalına aiddir ki, bunlar da məişətdə və istilik energetikasında təbii bərk yanacağın əvəzedicisi kimi tətbiq tapa bilər. Yanacaq briketi neft-koks xırdasından, kütlə hissəsi ilə, xırdalanmış qarğıdalı gövdələrini (30-40), pambıq çöplərini (30-40) və meyvə çəyirdəyini (20-25) saxlayan, kənd təsərrüfatı tullantılarının qarışığı – doldurucudan, və benzinin ağır piroliz qətranının (30-50), yağların selektiv təmizlənməsi ekstraktının (20-35) və qudrunun (20-50) qarışığı - əlaqələndiricidən ibarətdir, komponentlərin aşağıdakı kütlə hissəsi nisbətində:

Neft-koks xırdası	30-50
Kənd təsərrüfatı tullantısının qarışığı	60-65
Əlaqələndirici	5-15

İxtira yaxşılaşdırılmış istehlak xassələri ilə yüksək keyfiyyətli yanacaq briketlərinin alınmasına və eyni zamanda, ekoloji, təbii ehtiyatların qənaəti və tullantılardan istifadə edilməsi məsələlərini həll etməyə imkan verir.

C 22

(21) a2006 0148

(22) 18.07.2006

(51) C22C 19/03 (2006.01)

C22C 14/00 (2006.01)

C22C 9/00 (2006.01)

(71) Azərbaycan Texniki Universiteti (AZ)

(72) Babanlı Mustafa Baba oğlu (AZ), Kolomitsev Viktor İliç (UA)

(54) FORMA YADDAŞI EFFEKTİ İLƏ ƏRİNTİ.

(57) İxtira materialşünaslıq sahəsinə, forma yaddaşı xassəsi olan titan-nikel əsaslı materialın alınması üçün ərintinin tərkibinə aiddir və məsul təyinatlı detalların hazırlanmasında istifadə oluna bilər. İxtiranın məsələsi - formanın bərpası temperaturunu bütün martensit çevrilmələri parametrlərinin temperaturlarını yüksəltmək hesabına artırmaqdır. Qarşıya qoyulmuş məsələ onunla həll olunur ki, titan, nikel və misdən ibarət olan forma yaddaşı effekti ilə ərinti, ixtiraya görə, komponentlərin aşağıda göstərilən nisbətində, əlavə olaraq, hafnium saxlayır, at. %:

Titan	32
Hafnium	18
Nikel	25-45
Mis	5-25

C 23

(21) a2007 0134

(22) 07.06.2007

(51) C23F 13/00 (2006.01)

C22C 21/06 (2006.01)

(71) «Neftqazlayihə» İnstitutu (AZ)

(72) Əli-zadə İlyas Məmmədoviç, Salmanlı Vidadi Əmirxan oğlu, Süleymanov Bağır Ələkbər oğlu, Məmmədov Fazil Əliağa oğlu, Kərimov Fəxrəddin Nəcməddin oğlu (AZ)

(54) KORROZİYADAN MÜHAFİZƏ ÜÇÜN BİNAR ANOD.

(57) İxtiranın mahiyyəti ondan ibarətdir ki, bir boruşəkilli polad içlik üzərində tökülmiş alüminium və maqnezium ərintisi təbəqələrindən olan silindrik gövdədən ibarət olan korroziyadan mühafizə üçün binar anodda, ixtiraya əsasən, silindrik gövdənin xarici maqnezium, daxili isə alüminium ərintilərindən yerinə yetirilib, belə ki, içliyin yuxarı ucuna xamıt, aşağı ucuna isə polad lövhə bərkidilib.

(21) a2006 0206

(22) 10.11.2006

(51) C23F 15/00 (2006.01)

(71) Azərbaycan Texniki Universiteti (AZ)

(72) Əlizadə Anar Nadir oğlu (AZ)

(54) METAL MƏMULATLARIN KORROZİYADAN MÜDAFİƏ ÜSULU.

(57) İxtiranın mahiyyəti ondan ibarətdir ki, passivatorların səthi aktiv maddələrlə qarışığının çəkilməsindən ibarət olan metal məmulatların korroziyadan müdafiə üsulunda, ixtiraya əsasən, metal səthə passivatorların çəkilməsindən əvvəl məmulatı materialın inohkəmlik həddindən aşağı yol verilən gərginlikdə dartılma deformasiyasına məruz qoyurlar, örtüyün qalınlığını isə onun özünün daşıyıcılıq qabiliyyətindən asılı olaraq təyin edirlər.

BÖLMƏ E

TİKİNTİ, MƏDƏN İŞLƏRİ

E 21

(21) a2008 0088

(22) 05.05.2008

(51) E21B 43/00 (2006.01)

E21B 37/00 (2006.01)

(71) Azərbaycan Respublikası Dövlət Neft Şirkəti "Elmi-tədqiqatlar" İnstitutu (AZ)

(72) Paşayev Nadir Hacığa oğlu, Rəsulov Asif Muxtar oğlu, Qurbanov Afər Osman oğlu, Ağayev Məhəmməd Hüseyn oğlu, İbrahimli Mədət İbrahim oğlu (AZ)

(54) QALDIRICI BORULARDA ÇÖKÜNTÜLƏRƏ QARŞI MÜBARİZƏ ÜSULU.

(57) İxtira neftçixarma sənayesinə, xüsusən, nasos-kompressor borularında parafin, duz çökməsinin, eləcə də korroziyaya uğramanın qarşısının alınması üçün istifadə olunan üsullara aiddir. Təklif olunan ixtiranın məsələsi parafin birləşmələrinin və duzların boruların daxili səthinə çökməsinin qarşısının alınmasıdır. Qarşıya qoyulmuş məsələ onunla həll olunur ki, qaldırıcı borularda çöküntülərə qarşı mübarizə üsulu onların daxili səthlərinin mühafizəsindən ibarət olmaqla, ixtiraya görə, qaldırıcı boruların daxili səthinin mühafizəsini onların daxilində plastik kütlədən düzəldilmiş boruların quraşdırılması ilə həyata keçirirlər.

(21) a2007 0033

(22) 21.02.2007

(51) E21B 43/22 (2006.01)

(71) Azərbaycan Neft-Qaz Sənayesi Dövlət Elmi-Tədqiqat və Layihə İnstitutu (AZ)

(72) Məmmədov Tövsif Muxtar oğlu, Əliyev Yolçu Mirsir oğlu, Şaronova İrina Aleksandrovna (AZ)

(54) QAZLIFT QUYULARINDA QALDIRICININ FAYDALI İŞ ƏMSALININ ARTIRILMASI ÜSULU.

(57) İxtira neft hasilatı sənayesinə, xüsusən, fiziki-kimyəvi maddələrin vurulması yolu ilə laydan neftin sıxışdırılması üsullarına aiddir. Qazlift quyularında qaldırıcının faydalı iş əmsalının artırılması üsulu, vurulan işçi agentə, onun kütləsinin 1,5 %-i miqdarında götürülmüş pirokon-

densat (76 kütlə %) və piroliz qətrami (24 kütlə %) qarışığının əlavə edilməsindən ibarətdir.

(21) a2006 0121

(22) 22.06.2006

(51) E21B 43/25 (2006.01)

(71) Azərbaycan Respublikası Dövlət Neft Şirkəti "Elmi-tədqiqatlar" İnstitutu (AZ)

(72) Kamilov Mirnağı Ağa-Seyid oğlu, İbrahimov Xıdır Məsum oğlu, Əliverdizadə Tale Kərim oğlu, Qafarov Vasif Vaqon oğlu, Bağiyev Əlzaib Cəlil oğlu, Rəfiyev Namiq Səlim oğlu (AZ)

(54) HİDROİMPULS QURĞUSU.

(57) İxtira neft quyularında hidravliki təsir impulsları yaranan qurğulara aiddir və dərinlik-nasos və qazlift quyularında istifadə oluna bilər. İxtiranın məsələsi quyudan mayenin qaldırılmasına enerji sərfinin azaldılmasıdır. Qoyulmuş məsələ onunla həll olunur ki, gövdədən, bir-birinə görə düz bucaq altında yerləşdirilmiş iki cüt pər şəklində hazırlanmış və fırlanma imkanı ilə ox üzərində oturdulmuş qanadlardan ibarət olan hidroimpuls qurğusunda, cütün biri diametri keçid kəsiyinin diametrinə bərabər olan dairəvi lövhə əmələ gətirməklə, ixtiraya görə, gövdə, içərisində, kiçik diametrlili pilləsi nasos-kompressor boruları (NKB) daxilində yerləşdirilən və diametri onun daxili diametrinə bərabər olan, böyük diametrlili pilləsi isə NKB uclarının xarici səthləri arasındakı mufta boşluğunda yerləşdirilən ikipilləli silindrik oymaq oturdulmuş NKB-nın mufta birləşməsi şəklində hazırlanıb, oxla qanadlar oymağın daxilində yerləşdirilmişdir, bu halda qanadın aşağı şaquli və sağ üfüqi pərləri konus hissəsi onun şaquli vəziyyətində maye hərəkəti istiqamətində genişlənen ucluq şəklində dəliklərlə təchiz edilmişlər, yuxarı şaquli pərin yan səthində isə yarımhalqa şəklində novlar açılmışdır.

(21) a2007 0285

(22) 18.12.2007

(51) E21D 9/00 (2006.01)

(71) Əhmədov Tağı Məhəmməd oğlu, Məmmədov Arif İbrahim oğlu (AZ)

(72) Əhmədov Tağı Məhəmməd oğlu, Məmmədov Arif İbrahim oğlu, Rəsulov Arif Yunis oğlu, Məmmədov Vüqar Arif oğlu (AZ)

(54) TUNEL QAZAN AQRƏQAT.

(57) İxtira tunel qazan maşınlar qrupuna, məhz istənilən diametrdə yeraltı tunellərin qazılması üçün aqrəqatlara aiddir və metropoliten tunelin tikintisində geniş istifadə oluna bilər. İxtiranın məsələsi qurğunun sadələşdirilməsindən, onun faydalı iş əmsalını yüksəldilməsindən, idarə edilməsinin sadələşdirilməsindən, elektrik enerjisinə qənaət etmək imkanı ilə işlədilməsindən ibarətdir. İxtiranın məsələsi onunla həll olunur ki, tunel qazan aqrəqat silindrik gövdədən, mühərriklərdən, süxurdağıdıcı elementlərdən, şnekli valdan ibarət olub, ixtiraya görə, mühərriklər mühafizəedici örtüklə təchiz olunmuş silindrik gövdənin ön baş tərəfində təsbit olunmuş və vahid rotorlu statorların

n-saylı şəkildə yerinə yetirilərək, buna bir ucu ilə bir-birinə 90° bucaq altında yerləşmiş və daxildə şneklə təchiz olunmuş və mərkəzi ox üzrə diyircəkli yastıq birləşməsi vasitəsilə silindrik gövdəyə bərkidilmiş val üzərində quraşdırılmış, dörd kəsici şəkildə süxurdağıdan elementlər bərkidilmişdir, bu zaman gövdə relslər üzərində yerləşən və ardıcıl yerləşən mühərrikləri elektrik idarəetmə lövhəsi, dizel-generatoru və kompressorlar cütü olan, qaldırıcılar ilə təchiz olunmuş platforma üzərində quraşdırılmışdır, bundan başqa platforma idarəetmə pultu ilə təmin olunmuş kabina ilə təchiz olunmuşdur.

BÖLMƏ F

MEXANİKA, İŞIQLAMA, İSİTMƏ, MÜHƏRRİK VƏ NASOSLAR, SİLAH VƏ SÜRSAT, PARTLAMA İŞLƏRİ

F 16

- (21) a2006 0118
 (22) 21.06.2006
 (51) F16H 21/16 (2006.01)
 (71) Azərbaycan Texniki Universiteti (AZ)
 (72) Xəlilov Əziz Musa oğlu (AZ)
 (54) DƏYİŞƏN STRUKTURLU LİNGLİ MEXANİZM.

(57) İxtira maşınqayırma sahəsinə, yəni aparılan bəndi dayanma ilə işləyən lingli mexanizmlərə aiddir və xüsusi ilə, yeyinti və yüngül sənaye texnoloji avtomat -maşınlarında dəyişən strukturlu lingli mexanizm kimi istifadə edilə bilər. İxtiranın məsələsi uzunluqlarını dəyişmədən aparılan bəndin dayanma müddətini tənzimləmək hesabına lingli mexanizmin funksional imkanlarının genişləndirilməsidir. İxtiranın məsələsi onunla həll olunur ki, dəyişən strukturlu lingli mexanizm çarx qolu ilə oynaqla bağlanan birinci dirəkdan, kulisə oynaqla bağlanan və vintvari yay şəkilli birinci elastik elementə bərkidilən mancanaqdan ibarət olub, ixtiraya görə, əlavə olaraq çarx qoluna oynaqla bağlanan, vintvari yay şəkilli ikinci elastik elementlə yaylanan kulisə daşı saxlayır ki, o da kulisə möhkəm bərkidilmiş və kulisə daşının gedişini ikinci elastik element vasitəsilə məhdudlaşdıran tənzimləyici vintlə təmin olunmuş oynaqla yerləşdirilmişdir, mancanağın bucaq yerdəyişməsi təmin etmək üçün isə, o dayaqla və ikinci dirəklə təchiz olunmuşdur.

- (21) a2006 0110
 (22) 14.06.2006
 (51) F16L 27/06 (2006.01)
 (71) "Dənizneftqazlayihə" Dövlət Elmi-Tədqiqat və Layihə İnstitutu (AZ)
 (72) Əfəndiyev Tofiq Xalid oğlu (AZ)
 (54) BORU KƏMƏRİNİN OYNAQLI BİRLƏŞMƏSİ.

(57) İxtira sualtı boru kəmərlərinin tikintisi və təmirinə aiddir, xüsusən də, su altında boru kəmərinin uclarının birləşdirilməsi zamanı istifadə tətbiq oluna bilər. İxtiranın məsələsi oynaqla dönmə bucağının, əhəmiyyətli dərəcədə artırılmasını, etibarlığın yüksəldilməsini və konstruksiyanın sadələşdirilməsini təmin edən qurğunun işlənməsidir. Qoyulmuş məsələnin həlli üçün, rastrubla birləşmiş və sferik səthinin ətrafında yuva ilə hazırlanmış oynağın daxili sferik səthi ilə təmasda olan xarici sferik səthə malik genişlənmiş hissə daxil olan boru kəmərinin oynaqlı birləşməsində, ixtiraya görə, genişlənmiş hissəsinin xarici sferik səthi sabit əyrilik radiusu ilə hazırlanmış və rastrubun daxili sferik səthinə toxunma imkanı ilə yerləşdirilmişdir, oynağın yuvasının daxilində isə biri-birinə sıxılan iki konusvari həlqə yerləşdirilmişdir, bu halda sferik səthlə yanaşı həlqə kipləndirici elementlərlə təchiz olunmuşdur.

F 24

- (21) a2007 0178
 (22) 16.07.2007
 (51) F24J 2/00 (2006.01)
 F24J 2/04 (2006.01)
 F24J 2/30 (2006.01)
 (71) Azərbaycan Respublikası Milli Elmlər Akademiyası Radiasiya Problemləri İnstitutu (AZ)
 (72) Salamov Oktay Mustafa oğlu, Qaribov Adil Abdulxalıq oğlu, Məmmədov Fuad Faiq oğlu, Səmədova Ülviyyə Fikrət qızı (AZ)
 (54) GÜNƏŞ SUQIZDIRICI QURĞUSU.

(57) İxtiranın mahiyyəti ondan ibarətdir ki, günəş suqızdırıcı qurğusu, günəş kollektoruna, qaynar su çəninə, buxarlandırıcısı və kondensatoru olan istilik nasosuna və istilik-dəyişdiriciyə malik olmaqla, ixtiraya əsasən, əlavə olaraq iki hissədən ibarət silindrik çürüdücü ilə təchiz olunmuşdur, hansının ki, birinci hissəsi xarici tərəfdən günəş kollektoru ilə əlaqəsi olan istilikdəyişdirici ilə təmin olunmuşdur, bu zaman istilik nasosunun buxarlandırıcısı çürüdücünün birinci hissəsinin içərisində, kondensatoru isə çürüdücünün ikinci hissəsinin çıxışı ilə əlaqələnmiş deşilmiş forsunkaya və yanma kamerasına malik samovar şəkildə yerinə yetirilmiş qaynar su çəninin içərisində yerləşdirilmişdir. İstilik nasosunun qida dövrəsinə iki kontaktı və istiliyəhəssas elementi olan iki ədəd elektrokontaktlı termometr daxil edilmişdir, belə ki, birinci elektrokontaktlı termometrin istiliyəhəssas elementi çürüdücünün birinci hissəsi ilə, ikinci elektrokontaktlı termometrin istiliyəhəssas elementi isə qaynar su çəni ilə əlaqəlidir, bu zaman elektrokontaktlı termometrin bir kontaktı hərəkətli yerinə yetirilmişdir.

BÖLMƏ G

FİZİKA

G 01

(21) a2004 0277

(22) 28.12.2004

(51) G01C 19/32 (2006.01)

G01C 19/34 (2006.01)

G01L 9/18 (2006.01)

(71) Azərbaycan Dövlət Dəniz Akademiyası (AZ)

(72) Xəlilov Rafiq Feyzi oğlu, Subanov Ekrim Erqəşev
viç (AZ)

(54) ÜFÜQ İNDİKATORU.

(57) Üfüq indikatoru, düzbucaqlı paralelepiped şəklində olan, kip bağlanmış qapağı və məhdudlaşdırıcı dayaqları olan gövdədən, qapaqdan asılmış və içərisi özlü maye ilə doldurulmuş gövdə daxilində yerləşdirilmiş yük-rəqqasdan ibarət olub, rəqqas qismində, bir elastik lentdən asılmış və dəyişən çərəyan ilə qidalanan elektromaqnitdən istifadə olunur, gövdənin elektromaqnitə əks tərəflərində isə qəbuledici membranları elektromaqnitin hər iki baş tərəfinə yönəlmiş elektrokinetik generator çeviriciləri yerləşdirilib, belə ki, məhdudlaşdırıcı dayaqlar elektrokinetik çeviricilərin izolə olunmuş gövdəsində bərkidilmişdir.

(21) a2006 0183

(22) 03.10.2006

(51) G01F 1/06 (2006.01)

(71) Azərbaycan "Sənayecihaz" Elm-İstehsalat birliyi
(AZ)(72) Fərzanə Nadir Həsən oğlu, Salihov Samid Qədir
oğlu, Pənahov Babək Məmməd oğlu, Mehtiyev Əli
Məmməd oğlu, Abdurəhmanov Nizami Əli oğlu
(AZ)

(54) TURBİNLİ SƏRFÖLÇƏN.

(57) Təklif olunan ixtira ölçmə texnikasına aiddir, eyni zamanda maye və qazların sərfinin və miqdarının ölçülməsində istifadə oluna bilər. İxtiranın məsələsi ölçülən mühitin özlülüyünün dəyişməsinə nəzərə almaqla ölçünün dəqiqliyini yüksəltməkdir. Turbinli sərfölçən gövdədən, onun daxilində axın istiqamətində ardıcıl yerləşən axın istiqamətləndirici aparatdan, turbindən, axın düzləndiricisindən, turbinin üstündə gövdənin xaricində yerləşən, dövrlər sayını elektrik siqnalına çevirən vericidən və hesabat qurğusundan, həmçinin axın düzləndiricisindən gövdənin giriş diametrinin 3,5-dən artıq məsafədə yerləşən korrektədic qurğudan ibarətdir. Korrektədic qurğu sərfölçənin gövdəsinin içərisində yerləşdirilən pərlidən və onun oxundan, sərfölçənin gövdəsinə boltlarla bərkidilən və giriş deşiyi ilə hazırlanan oturacaqdan və çıxış deşiyi ilə hazırlanan gövdədən, axırıncaya boltlarla bərkidilən qapaqdan, korrektədic qurğunun gövdəsinin daxilində pərlinin oxuna oturdulan, mayenin keçməsi üçün deşikləri olan aparant diskdən, qapaqdakı yastıqla gövdənin daxilindəki yastığı əlaqələndirən qısa ox üzərində yerləşdirilən

və aparant disklə çıxış deşiyi səviyyəsində araboşluğu yarıdan, çevrəsi boyunca radial yanqlarla hazırlanan aparant diskdən, axırıncaının yarıqları səviyyəsində yerləşdirilən və aparantla aparılant disklər arasındakı burucu momentin yaratdığı dövrlər sayını elektrik siqnalına çevirən vericidən ibarətdir.

(21) a2006 0062

(22) 18.04.2006

(51) G01V 7/02 (2006.01)

(71) "YENİ-TEX" Məhdud Məsuliyyətli Müəssisəsi
(AZ)(72) Xəlilov Elçin Nüsrət oğlu, Mürsəliyev Oktay Qulu
oğlu, Aslanov Bəylər Süleyman oğlu, İsmayilov
Akif Həsən oğlu (AZ)(54) AĞIRLIQ QÜVVƏSİ TƏCİLİNİN TƏYİNİ
ÜÇÜN QRAVİMETR.

(57) İxtira, qravitasiyaya, məhz, ağırlıq qüvvəsi təcilinə ölçülməsi üçün qurğuya aiddir. Təklif olunan ixtiranın məsələsi fasiləsiz, dəqiq ölçməyə nail olmaqdır. Qarşıya qoyulmuş məsələ onunla həll olunur, ağırlıq qüvvəsi təcilinə üçün qravimetr həssas elementindən, gövdədə yerləşən mikroskopdan və işıqlandırıcıdan ibarət olmaqla, ixtiraya görə mikroskopun okulyarında indekslərin optik tanınması qurğusu yerləşdirilib, bu da çevirici vasitəsilə komparatorun birinci girişi ilə birləşib, onun ikinci girişinə sıfır tapşırıq bloku birləşdirilib, bu zaman komparatorun çıxışı rəqəm indikatoru və rəqəm-analoq çeviricisi ilə birləşərək, buna, ardıcıl olaraq, gücləndirici tənzimləyici, elektrik mühərriki qoşulub, bunun da bir çıxışına mikrometrik ölçü qurğusu ilə birləşdirilmiş reduktor qoşulub, o biri çıxışına isə ardıcıl olaraq analoq-rəqəm fırlanma sürət datçiki və nəticələrin rəqəmli emal qurğusu qoşulub.

BÖLMƏ H

ELEKTRİK

H 02

(21) a2007 0050

(22) 13.03.2007

(51) H02H 5/04 (2006.01)

(71) Azərbaycan Kənd Təsərrüfatı Akademiyası (AZ)

(72) Məmmədov Zaur Oktay oğlu, Həmzəyev Mir
Yaqub Mir Abdulla oğlu, Hüseynov Lətif Əkbər
oğlu, İsmayilov İbrahim oğlu (AZ)(54) ELEKTRİK MÜHƏRRİKİNİN TEMPERATUR
MÜHAFİZƏSİ ÜÇÜN QURĞU.

(57) İxtira elektrotexnika sahəsinə aiddir və stator dolaqlarının həddən artıq qızması ilə nəticələnən bütün qəza rejimlərində asinxron mühərriklərinin temperatur mühafizəsi üçün istifadə oluna bilər. Təklif olunan ixtiranın məsələsi mühafizə qurğusunun öz-özünə qayıtmasını aradan qaldırmaqla avtomatik idarə edilən mühərriklərin tempe-

ratur mühafizəsinin etibarlığını yüksəltməkdir. Elektrik mühərrikinin temperatur mühafizəsi üçün qurğu, mühafizə blokundan, onun termovericilərindən, mühafizə blokunun qidalanma dövrəsində “işə salma” və «dayandırma» düymələrindən, işə buraxıcının dolağından və onun mühərrikin güc dövrəsindəki kontaktlarından, icraedici reledən ibarətdir, ixtiraya görə, mühafizə blokuna sıxac əlavə edilməklə, onun vasitəsi ilə “işə salma” düyməsinin idarəedici relenin ehtiyat bağlayıcı kontaktı ilə blokləşdirılması həyata keçirilir.

SƏNAYE NÜMUNƏSİNƏ DAİR İDDİA SƏNƏDLƏRİ BARƏDƏ MƏLUMATLARIN DƏRCİ

(21) S2007 0032

(22) 29.08.2007

(51) 9-01

(71) HUNCA KOZMETİK SANAYİ ANONİM ŞİRKETİ (TR)

(72) Tuncer Hunca (TR)

(74) Yaqubova T.A.

(54) FLAKON – TOZLANDIRICI (“SHE”).

(57) Flakon - tozlandırıcı aşağıdakı mühüm əlamətlər məcmusu ilə xarakterizə olunur:

- kompozisiya elementlərinin tərkibi: flakon, oymaq, tıxac ilə;

- flakonun gövdəsinin ellipsşəkilli yanları olan dartılmış silindr şəklində yerinə yetirilməsi ilə;

- flakonun yuxarı hissəsinin şəffaf şüşədən, aşağı hissəsinin yaşıl rəngli yarımsəffaf şüşədən yerinə yetirilməsi ilə;

- flakonun yuxarı səthində silindrik metallik oymağın olması ilə;

- tıxacın yaşıl rəngli yarımsəffaf şüşədən həcmi formalı yastılaşdırılmış kürə şəklində yerinə yetirilməsi ilə;

- flakonun dibinin girdə formalı qalın şüşədən yerinə yetirilməsi ilə.

(21) S2008 0005

(22) 07.02.2008

(51) 9-01

(31) 000773619-0001

(32) 09.08.2007

(33) EM

(71) THE COCA-COLA COMPANY (US)

(72) Patris Qaliman (FR)

(74) Yaqubova T.A.

(54) BUTULKA.

(57) Butulka xarakterizə olunur:

- kompozisiya elementlərinin tərkibi: boğazlıq, çiyinlər, gövdə və dib ilə;

- gövdənin şaquli istiqamətlənmiş fırlanma cismi formasında yerinə yetirilməsi ilə;

- çiyinlərdə və gövdədə relyefli dekorun olması ilə;

- çiyinlərlə gövdə arasında dairəvi dərinləşmənin olması ilə;

fərqlənir:

- çiyinlərdəki relyefli dekorun yarpaqşəkilli ayrılmış zonalarda şəklində tərtib edilməsi ilə;

- dairəvi dərinləşmənin səthinin başlanğıcını çiyinlərdən götürən və gövdədə qurtaran, spiralvari yerləşən kiçik qanovlar ilə tərtib edilməsi ilə;

- gövdənin aşağı sahəsinin bərabər addımla dalğavari keçən və aralarında yastı dalğalı qurşaqlar əmələ gəlməklə, kiçik qanovlar ilə bəzədilməsi ilə.

(21) S2008 0007

(22) 21.02.2008

(51) 9-01

(31) 000789219

(32) 07.09.2007

(33) EM

(71) THE COCA-COLA COMPANY (US)

(72) Leyton Ceyms Hardvik (GB)

(74) Yaqubova T.A.

(54) BUTULKA.

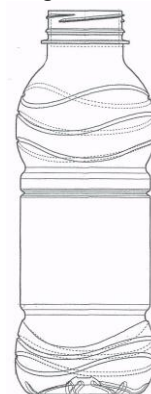
(57) Butulka xarakterizə olunur:

- kompozisiya elementlərinin tərkibi: boğazlıq, çiyinlər, gövdə və dib ilə;

- gövdənin şaquli istiqamətlənmiş fırlanma cismi formasında yerinə yetirilməsi ilə;

- çiyinlərdə və gövdədə relyefli dekorun olması ilə;

- gövdədə halqəşəkilli boğumların olması ilə;

fərqlənir:

- çiyinlərdəki və gövdədəki relyefli dekorun bir-birindən aralı eninə yerləşmiş qapanmış ucları olan halqəşəkilli dalğavari dərinləşmələr şəklində tərtib edilməsi ilə;
 - yuxarı boğumun iki hissədən : formasına görə trapesiyaya yaxın şəkildə yerinə yetirilmiş, bu zaman trapesiyanın kiçik oturacağı çiyinlərə doğru yönəlmiş yuxarı hissədən və diametri gövdənin diametrindən kiçik olan halqəşəkilli boğum şəklində yerinə yetirilmiş aşağı hissədən ibarət yerinə yetirilməsi ilə;
 - aşağı halqəşəkilli boğumun trapesiyaya yaxın formada yerinə yetirilməsi ilə, bu zaman trapesiyanın kiçik oturacağı dibə doğru yönəlmişdir.

(21) S2008 0008

(22) 21.02.2008

(51) 9-01

(31) 29/284,133

(32) 31.08.2007

(33) US

(71) THE COCA-COLA COMPANY (US)

(72) Keri A.Devis (US), Skott S.Biondik (US), Deniel Youn-Doo Çxun (KR), Maykl Antonio Blanket-Rat (US), Ceremi Nataniel Damm (US)

(74) Yaqubova T.A.

(54) BUTULKA.

(57) Butulka xarakterizə olunur:

- kompozisiya elementlərinin tərkibi: boğazlıq, çiyinlər, gövdə və dib ilə;
 - gövdənin şaquli istiqamətlənmiş fırlanma cismi formasında yerinə yetirilməsi ilə;

fərqlənir:

- gövdənin formasına görə formaca silindrə yaxın olan gövdənin aşağı sahəsi ilə kor bucaq altında əlaqələndən gövdənin orta hissəsinin qabarıq səthiiləkor bucaq altında əlaqələndən, formaca silindrə yaxın olan çiyin qurşağı ilə işlənməsi ilə.

(21) S2008 0002

(22) 24.01.2008

(51) 9-03; 9-01

(31) 29/287,354

(32) 27.07.2007

(33) US

(71) V&S Vin & Sprit Aktiebolag (publ) (SE)

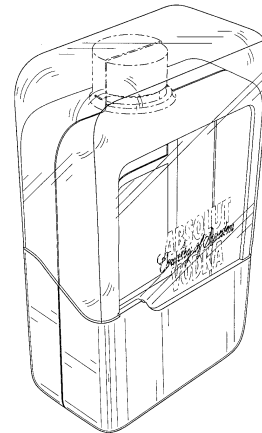
(72) Markus Qabrielson (SE), Yakob Boye (SE), Ulrika Everman (SE), Con Qrivz (GB), Avqust Maykl (SE)

(74) Yaqubova T.A.

(54) FUTLYARLI BUTULKA (İKİ VARIANT).

(57) Futlyarlı butulka (variant 1) xarakterizə olunur:

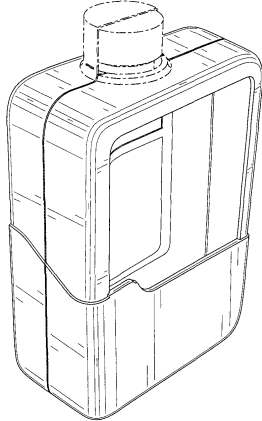
- futlyarın üç: analoji ön və arxa və qapaq hissədən ibarət, dəyirmi eninə tilləri olan paralelepiped əsasında qutuşəkilli formada yerinə yetirilməsi ilə;
 - birlikdə tıxaclı butulkanın boğazlığı üçün həcm əmələ gətirən, futlyarın arxa hissəsinin yuxarı tərəfində yan tərəflərdən birinə doğru yerini dəyişmiş yarım silindrik içi-boş çıxıntının, ön hissənin yuxarı tərəfində isə onunla üz-büz yarım dairəvi kəsiyin olması ilə;
 - futlyarın şaquli tərəfləri üzrə üzərinə qapağın dayanması üçün, bir yan tərəfində düzxətli, digərində isə maili yerinə yetirilmiş tinin olması ilə;
 - futlyarın ön və arxa hissəsində düzbucaqlı konfigurasiyalı pəncərələrin olması ilə, belə ki, futlyarın arxa hissəsində pəncərə yuxarıda yerləşib və aşağı sol küncündə fiqurlu dərinləşməyə malikdir, futlyarın ön hissəsindəki pəncərə isə üstün dərəcədə yuxarı və orta hissələrdə yerləşib və aşağı sol küncündə fiqurlu çıxıntıya malikdir, bu zaman pəncərələrin aşağı tərəfləri üzrə tin keçir;
 - qapağın dəyirmi eninə tilləri və konfigurasiyası futlyarın şaquli tərəfləri üzrə keçən tinin konfigurasiyasına uyğun gələn aşağı haşiyəsi olan içi-boş düzbucaqlı paralelepiped əsasında yerinə yetirilməsi ilə;
 - butulkanın dəyirmi eninə tilləri, düz çiyinləri və butulkanın yan tərəflərindən birinə doğru yerini dəyişmiş yarım silindrik boğazlığı olan yastı düzbucaqlı paralelepiped şəklində gövdə ilə yerinə yetirilməsi ilə;
 - qapağın üzərində şrift qrafikasının olması ilə.

Futlyarlı butulka (variant 2) xarakterizə olunur:

- futlyarın üç: analoji ön və arxa və qapaq hissədən ibarət, dəyirmi eninə tilləri olan paralelepiped əsasında qutuşəkilli formada yerinə yetirilməsi ilə;
 - birlikdə tıxaclı butulkanın boğazlığı üçün həcm əmələ gətirən, futlyarın arxa hissəsinin yuxarı tərəfində yan tərəflərdən birinə doğru yerini dəyişmiş yarım silindrik içi-boş çıxıntının, ön hissənin yuxarı tərəfində isə onunla üz-büz yarım dairəvi kəsiyin olması ilə;

- futlyarın şaquli tərəfləri üzrə üzərinə qapağın dayanması üçün, bir yan tərəfində düzxətli, digərində isə maili yerinə yetirilmiş tinin olması ilə;

- futlyarın ön və arxa hissəsində düzbucaqlı konfigurasiyalı pəncərələrin olması ilə, belə ki, futlyarın arxa hissəsində pəncərə yuxarıda yerləşib və aşağı sol küncündə fiqurlu dərinləşməyə malikdir, futlyarın ön hissəsindəki pəncərə isə üstün dərəcədə yuxarı və orta hissələrdə yerləşib və aşağı sol küncündə fiqurlu çıxıntıya malikdir, bu zaman pəncərələrin aşağı tərəfləri üzrə tin keçir;
- qapağın dəyirmi eninə tilləri və konfigurasiyası futlyarın şaquli tərəfləri üzrə keçən tinin konfigurasiyasına uyğun gələn aşağı haşiyəsi olan içiboş düzbucaqlı paralelepiped əsasında yerinə yetirilməsi ilə;
- butulkanın dəyirmi eninə tilləri, düz çiyinləri və butulkanın yan tərəflərindən birinə doğru yerini dəyişmiş yarım-silindrik boğazlığı olan yastı düzbucaqlı paralelepiped şəklində gövdə ilə yerinə yetirilməsi ilə.

(21) S2008 0003

(22) 24.01.2008

(51) 9-03; 9-01

(31) 29/287,358

(32) 27.07.2007

(33) US

(71) V&S Vin & Sprit Aktiebolag (publ) (SE)

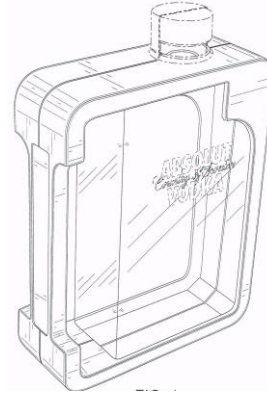
(72) Markus Gabrielson (SE), Yakob Boye (SE), Ulrika Everman (SE), Con Qrivz (GB), Avqust Maykl (SE)

(74) Yaqubova T.A.

(54) FUTLYARLI BUTULKA.

(57) Futlyarlı butulka xarakterizə olunur:

- futlyarın girdə eninə tilləri olan, iki analoji: ön və arxa hissələrdən ibarət paralelepiped əsasında qutu formasında yerinə yetirilməsi ilə;
- futlyarın ön və arxa hissələrində, hər iki hissədə simmetrik olaraq, yuxarı küncələrindən birində fiqurlu çıxıntı olan düzbucaqlı konfigurasiyalı pəncərələrin olması ilə;
- futlyarın hər bir hissəsinin yan tərəflərindən birində II-şəkilli kəsiklərin olması ilə;

- futlyarın daxili aşağı səthində bir yan tərəfdən hər iki hissədə yerləşən çıxıntının olması ilə;
- futlyarın divarlarında oyuqların və rəzələrin olması ilə;
- futlyarın ön hissəsinin yan tərəfində girdə küncələrlə yerinə yetirilmiş düzbucaqlı lövhənin olması ilə;
- futlyarın arxa hissəsinin yuxarı tərəfində yan tərəfə doğru yerini dəyişmiş yarım-silindrik içi boş çıxıntının, ön hissəsinin yuxarı tərəfində bunun qarşısında isə birlikdə tıxaclı butulkanın boğazlığı üçün həcm əmələ gətirən yarımdairəvi kəsiyin olması ilə;
- butulkanın girdə eninə tilləri, düz çiyinləri və butulkanın yan tərəflərindən birinə doğru yerini dəyişmiş silindrik boğazlığı olan düzbucaqlı yastı paralelepiped şəklində yerinə yetirilməsi ilə;
- butulkanın ön üzündə şrift yazısının olması ilə.

(21) S2007 0036

(22) 08.11.2007

(51) 13-03

(71) ELBİ ELEKTRİK ULUSLARARASI TİCARET VE SANAYİ ANONİM ŞİRKETİ (TR)

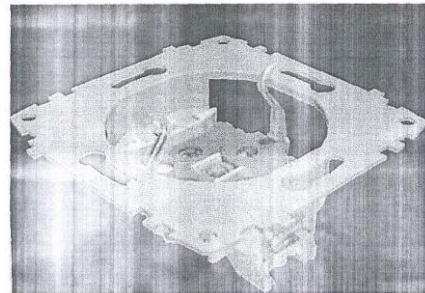
(72) Abdulhalik Bugday (TR)

(74) Yaqubova T.A.

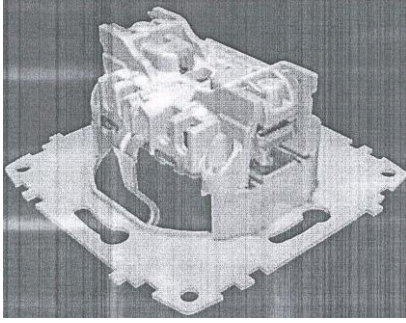
(54) ELEKTRİK ROZETKASININ MEXANİZMİ.

(57) Elektrik rozetkasının mexanizmi aşağıdakı mühüm əlamətlər məcmusu ilə xarakterizə olunur:

- əsas konstruksiya elementlərinin, məhz – bərkidici dəlikləri olan xarici lövhənin, lövhənin altında yerləşən mexanizmin əsas hissəsinin, həmçinin, kontakt elementlərinin və yerlə birləşdirmə elementinin olması ilə;
fərqlənir:

- əsas hissənin aşağı və yan tərəflərində uzununa və eninə sətlik tilbrinin olması ilə;
- əsas hissənin yuxarı tərəfində üç dairəvi sınaq kontaktlarının olması ilə;

- çəngəl və elektrik naqilləri üçün kontakt elementləri əsas hissənin gövdəsinə yüngül batırılmış yerinə yetirilməsi ilə.

(21) S2007 0039

(22) 23.11.2007

(51) 23-04

(31) 000772538-0001

(32) 09.08.2007

(33) ECD

(71) SARA LEE HOUSEHOLD AND BODY CARE
NEDERLAND B.V. (NL)

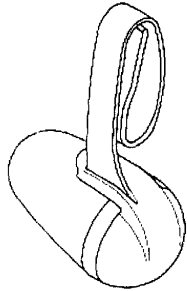
(72) Byorn Veggelaar (NL)

(74) Əfəndiyev V.F.

(54) HAVANIN DEZODORASIYA EDİLMƏSİ
ÜÇÜN QURĞU.

(57) Havanın dezodorasiya edilməsi üçün qurğu aşağıdakı mühüm əlamətlər məcmusu ilə xarakterizə olunur:

- kompozisiya elementlərinin tərkibi: gövdə və bərkidici element ilə;

- qismən gövdənin yuxarı tərəfindən və gövdənin yan tərəfinin yuxarı hissəsindən keçən lövhəşəkilli çıxıntısı olan üfqi yönəldilmiş ovaloid əsasında gövdəni formasının əmələ gəlməsi ilə;

- gövdəni ön, aşağı və arxa tərəflərindən keçən, lövhəşəkilli çıxıntı ilə kəsilmiş, dairəvi zolaqşəkilli sahənin olması ilə;

- bərkidici elementin əyilmiş yuxarı hissəli və gövdəyə birləşmiş aşağı hissəli zolaq şəklində yerinə yetirilməsi ilə.

(21) S2007 0040

(22) 23.11.2007

(51) 23-04

(31) 000775515

(32) 16.08.2007

(33) ECD

(71) SARA LEE HOUSEHOLD AND BODY CARE
NEDERLAND B.V. (NL)

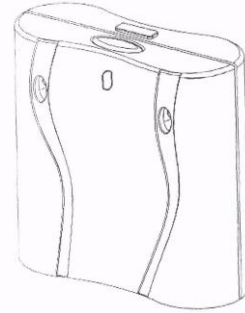
(72) Xuan Antonio Benito (ES)

(74) Əfəndiyev V.F.

(54) HAVANIN DEZODORASIYA EDİLMƏSİ
ÜÇÜN QURĞU.

(57) Havanın dezodorasiya edilməsi üçün qurğu aşağıdakı mühüm əlamətlər məcmusu ilə xarakterizə olunur:

- qabarıq yan tərəfləri, içəriyə doğru əyilmiş ön və arxa tərəfləri olan şaquli istiqamətlənmiş həcm şəklində gövdənin olması ilə;

- yuxarı, aşağı və yan tərəflərdən keçən və gövdəni ön və arxa hissələrə bölən kiçik qanovun olması ilə;

- gövdənin ön tərəfində yuxarı hissəsində oval şəkilli dəlikləri olan iki şaquli uzadılmış səlis içəriyə doğru batırılmış sahələrin olması ilə;

- yuxarı tərəfdə oval və dördkünc şəkilli düymələrin olması ilə.

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASININ DÖVLƏT REYESTRİNƏ DAXİL EDİLMİŞ İXTİRA PATENTLƏRİ HAQQINDA MƏLUMATLARIN DƏRCİ

BÖLMƏ A

İNSANIN HƏYATI TƏLƏBATLARININ TƏMİN EDİLMƏSİ

A 23

- (11) i2008 0068 (21) a2006 0049
(51) A23K 1/00 (2006.01) (22) 04.04.2006
(44) 28.09.2007
(71)(73) Azərbaycan Kənd Təsərrüfatı Akademiyası (AZ)
(72) Seyidov Elmar Əjdər oğlu, Xəlilov Ramiz Talib oğlu, Bağirov Bayram Məhəmməd oğlu (AZ)
(54) YEM QURUDAN QURĞU.

(57) Yem qurudan aqreqat yem verən transportyordan, qəbuledici lotokdan, barabandan, onun içərisində yerləşdirilmiş resirkulyasiya sistemindən, xırdalayıcıdan, un tsiklonundan, qızdırıcıdan və dozatordan ibarət olub, onunla fərqlənir ki, ona qızdırıcının içərisində yerləşdirilən və şneklə təmin olunmuş barabanın girişinə dozator vasitəsilə birləşən quruducu agent tsiklonu daxil edilmişdir, bu halda resirkulyasiya sistemindən sonra barabanın səthinin alt hissəsi dəşiklərlə yerinə yetirilmişdir.

A 61

- (11) i2008 0086 (21) a2006 0066
(51) A61B 1/04 (2006.01) (22) 21.04.2006
A61B 1/30 (2006.01)
(44) 29.06.2007
(71)(72)(73) Nəsirov Füzuli Əkbər oğlu, Novruzova Fəridə Muqbiləvna, Qolberq Olga İğorevna, Qolberq İgor Petroviç (AZ)
(54) İDARƏ OLUNA BİLƏN MİKROKAPSULA TİPLİ RQBOT-ENDOSKOP.

(57) İdarə oluna bilən mikrokapsula tipli robot-endoskop insanın daxili boruşəkili orqanlarını, və ya digər boruşəkili obyektləri müayinə etmək üçün olub, gövdəsinin qabaq və arxa tərəflərində quraşdırılmış rəngli videokameralarla və işıqlandırıcı qurğularla, və gövdənin daxilində yerləşdirilmiş siqnal qəbuledici-ötürücü ilə təchiz olunmaqla, onunla fərqlənir ki, robot-endoskop daxilə vibrator, xaricdə isə antennalarla təchiz olunmuşdur, bunlar da onun xaricdən verilən siqnala uyğun olaraq irəliyə və ya geriyyə hərəkəti, və ya da dayanmanı idarə etmək imkanını təmin edirlər.

BÖLMƏ B

MÜXTƏLİF TEXNOLOJİ PROSESLƏR

B 01

- (11) i2008 0072 (21) a2005 0137
(51) B01J 20/22 (2006.01) (22) 01.06.2005

B01D 39/04 (2006.01)
C08B 15/05 (2006.01)
C02F 1/28 (2006.01)

- (44) 29.06.2007
(71)(73) Bakı Dövlət Universiteti (AZ)
(72) Məhərrəmov Abel Məmmədəli oğlu, Məmmədov Hüseyn Qüdrət oğlu, Alosmanov Rasim Mirəli, Əzizov Abdulsəyid Əbdülhəmid oğlu, Qəmbərov Dəmir Heydər oğlu (AZ)
(54) Cd(II) İONUNUN SULU MƏHLULLARDAN ÇIXARILMASI ÜÇÜN SORBENT VƏ ONUN ALINMA ÜSULU.

(57) 1. Cd(II) ionunun sulu məhlullardan çıxarılması üçün sorbent, sellüloza saxlayan polimer materiallar əsasında olub, onunla fərqlənir ki, ağac yonqarlarının oksidləşmə fosfoxlorlaşdırılması və hidroliz məhsuludur.

2. Cd(II) ionunun sulu məhlullardan çıxarılması üçün sorbentin alınma üsulu, polimerin oksigenin iştirakında fosfor üç xloridlə oksidləşmə fosfoxlorlaşdırılmasından və hidrolizindən ibarət olub, onunla fərqlənir ki, polimer kimi ağac yonqarlarından istifadə edirlər.

- (11) i2008 0062 (21) a2006 0196
(51) B01J 23/44 (2006.01) (22) 30.10.2006
B01J 38/04 (2006.01)
B01J 38/56 (2006.01)

- (44) 28.09.2007
(71)(73) Etilen-Polietilen zavodu (AZ)
(72) Məmmədov Camal Veys oğlu, Mustafayev Firudin Bəylər oğlu, Qəhrəmanov Filman İxtiyar oğlu, Hüseynov Darvin Əli oğlu, Əhmədov Əhmədağa Gülbala oğlu, Baxışov Təvəkkül Suleyman oğlu (AZ)
(54) İŞLƏNMİŞ PALLADIUM KATALİZATORUNUN REGENERASIYA ÜSULU.

(57) İşlənmiş palladium katalizatorunun regenerasiya üsulu, qızdırmaqla doymamış karbohidrogenlərin qarışığı ilə emalından və inert qaz ilə üfürülməsindən ibarət olub, onunla fərqlənir ki, katalizatoru əvvəlcə 4-5 saat müddətində azotla üfürürlər, 80-110°C temperaturda 10-30 saat müddətində benzol-toluol fraksiyası ilə emal edirlər, sonra həmin temperaturda aralanan qazda karbohidrogenlərin olmamasına qədər azotla üfürürlər.

- (11) i2008 0048 (21) a2006 0012
(51) B01J 31/00 (2006.01) (22) 27.01.2006
B01J 31/16 (2006.01)
B01J 31/38 (2006.01)

- (44) 31.03.2008
(71)(73) Azərbaycan Respublikası Milli Elmlər Akademiyası Neft-Kimya Prosesləri İnstitutu (AZ)
(72) Əzizov Akif Həmid oğlu, Əliyeva Reyhan Vəli qızı, Rəsulov Çingiz Qnyaz oğlu, Bağirova Şəfəq Rza qızı, Məmmədova Rəhimə Zərbəli qızı, Kəlbəliyeva Elnarə Səhbət qızı, Əzizbəyli Həmidə

**Rauf qızı, Əzizov Rauf Həmid oğlu, Xanmətov Əkbər Əkbər oğlu, Quliyev Bilal Vahid oğlu (AZ)
(54) ETİLENİN (SO)POLİMERLƏŞMƏSİ ÜÇÜN TƏKMƏRKƏZLİ KATALİZATORLARIN ALINMA ÜSULU.**

(57) 1. Etilenin (so)polimerləşməsi üçün təkmərkəzli katalizatorların alınma üsulu, tərkibində heterotsiklik əvəzedicilər saxlayan üzvi birləşmələrin - liqandların IV qrup keçid metallarının dördhalogenidli törəmələri ilə atmosfer təzyiqində, 0-100 °C temperaturda, karbohidrogen həllədicilər və təsirsiz qaz mühitində, 0,25-12 saat müddətində metalkompleks priorsorların alınmasına qədər qarşılıqlı təsiri və ahnan priorsorların Al- üzvi birləşmələrlə qarşılıqlı təsiri mərhələlərindən ibarət olub, onunla fərqlənir ki, liqandlar kimi tərkibində ümumi formulu $(R_L^1 R_m^2 C_6 H_n X_p OH)_z Y_e$ (burada $L=0-2$, $m=0-2$, $p=1-2$, $n=5-(L+m+p)$, $z=1-2$, $e=0-1$) olan heterotsiklik əvəzedicili fenollar istifadə edirlər.

2. 1-ci bənd üzrə üsul, onunla fərqlənir ki, ümumi formulu $(R_L^1 R_m^2 C_6 H_n X_p OH)_z Y_e$ (burada $L=0-2$, $m=0-2$, $p=1-2$, $n=5-(L+m+p)$, $z=1$, $e=0$) olan heterotsiklik əvəzedicili fenollar monofenollardır, burada R^1 = alkil, aril, tsikloalkil, alkaril, tsikloalkalkil, tsikloalkaril; R^2 = alkil, aril, tsikloalkil, alkaril, tsikloalkalkil, tsikloalkaril; X= morfolilmetil, piperidinilmetil, azometinfenil, aminometilfenildir.

3. 1-ci bənd üzrə üsul, onunla fərqlənir ki, ümumi formulu $(R_L^1 R_m^2 C_6 H_n X_p OH)_z Y_e$ (burada $L=0-2$, $m=0-2$, $p=1-2$, $n=5-(L+m+p)$, $z=2$, $e=1$, $Y=1,2$ -diazometinfenil, -CH₂, -S-, -S-S-, CH₂-NR-CH₂-) olan heterotsiklik əvəzedicili fenollar bis-fenollardır, burada R^1 = alkil, aril, tsikloalkil, alkaril, tsikloalkalkil, tsikloalkaril; R^2 = alkil, aril, tsikloalkil, alkaril, tsikloalkalkil, tsikloalkaril; X= morfolilmetil, piperidinilmetil, azometinfenil, aminometilfenildir.

BÖLMƏ C**KİMYA VƏ METALLURGIYA****C 02**

(11) **i2008 0066** (21) **a2006 0022**
(51) **C02F 1/42** (2006.01) (22) **13.02.2006**
C02F 1/62 (2006.01)
C02F 1/66 (2006.01)

(44) 28.09.2007**(71)(73) Azərbaycan Respublikası Milli Elmlər Akademiyası, Kimya Problemləri İnstitutu (AZ)****(72) Əsədov Səlim Mirsəlim oğlu, Əliyev Ağadadaş Mahmud oğlu, Şabanov Əliməmməd Lətif oğlu (AZ)****(54) TULLANTI SULARININ AĞIR METALLARIN İONLARINDAN TƏMİZLƏNMƏSİ ÜSULU.**

(57) Tullanti sularının ağır metalların ionlarından təmizlənməsi üsulu, çirklənmiş suya, ağır metalların ionlarının

hidroksid halında çökdürülməsi üçün pH-ın optimal qiymətlərinə qədər qələvi reagentin, silikat turşusunun və/və ya onun duzlarının daxil edilməsindən, qarışdırılmasından və durulduymasından ibarət olub, onunla fərqlənir ki, əlavə olaraq, poliakrilamidi silikat turşusunun və/və ya onun duzlarının poliakrilamidə 1: 0,001-0,002 nisbətində daxil edirlər.

C 05

(11) **i2008 0060** (21) **a2006 0141**
(51) **C05B 1/02** (2006.01) (22) **14.07.2006**

(44) 28.09.2007**(71)(73) Hübətov Məhəmməd Oruc oğlu (AZ)****(72) Hübətova Rəna Məhəmməd qızı, Şirinova Dürdənə Bakir qızı, Məmmədov Fikrət Əlisahib oğlu, Mustafayev Musa Musa oğlu, Hübətov Məhəmməd Oruc oğlu (AZ)****(54) SADƏ SUPERFOSFATIN ALINMASI ÜSULU.**

(57) Sadə superfosfatın alınması üsulu sulfat turşusu ilə fosfatlı xammalın və tərkibində fosfor olan tullantı qarışığının parçalanması yolu ilə olub, onunla fərqlənir ki, tərkibində fosfor olan tullantılar kimi fosforit unu ilə danburit müvafiq olaraq mineralının 1:(0,4-1,0) kütlə nisbətində qarışığından istifadə edirlər.

(11) **i2008 0084** (21) **a2006 0142**
(51) **C05B 1/02** (2006.01) (22) **14.07.2006**

(44) 28.09.2007**(71)(73) Sumqayıt Dövlət Universiteti (AZ)****(72) Hübətov Məhəmməd Oruc oğlu, Qəhrəmanov Nadir Fərrux oğlu, Hüseynov Yadigar Yusif oğlu, Xəlilov Sadiq Xosrov oğlu, Şirinova Dürdanə Bakir qızı, Hüseynov Mütəllib Nəsir oğlu (AZ)****(54) SADƏ SUPERFOSFATIN ALINMASI ÜSULU.**

(57) Sadə superfosfatın alınması üsulu fosfatlı xammalın əlavənin iştirakında sulfat turşusu ilə parçalanması yolu ilə, sonradan reaksiya kütləsinin emalı və hazır məhsulun yetişməsi ilə olub, onunla fərqlənir ki, əlavə kimi reaksiya kütləsinə, müvafiq olaraq, (0,2-0,8):1 nisbətində kalium metafosfat və maye şüşə qarışığını daxil edirlər.

(11) **i2008 0094** (21) **a2005 0271**
(51) **C05D 9/02** (2006.01) (22) **06.12.2005**

(44) 28.09.2007**(71)(73) Azərbaycan Respublikası Milli Elmlər Akademiyası, Kimya Problemləri İnstitutu (AZ)****(72) Məcidov Əjdər Əkbər oğlu, Qarayeva Sevinc Rəsim qızı, Əliyeva Almaz Adil qızı, Fətullayeva Pərzad Əbdül qızı, Əhmədova Fərayət Ramazan qızı, Məmmədov Adil Muxtar oğlu (AZ)****(54) MİKROELEMENTLİ GÜBRƏNİN ALINMASI ÜSULU.**

(57) Mikroelementli gübrənin alınması üsulu polimer daşıyıcının mikroelementlərin qeyri-üzvi duzlarının sulu məhlulunda emalı yolu ilə olub, onunla fərqlənir ki, polimer daşıyıcı kimi polietilenin nitrat turşusu ilə oksidləşməsi məhsulunun natrium və ya ammonium duzundan istifadə edirlər.

C 07

(11) i2008 0061 (21) a2006 0023
(51) C07C 2/06 (2006.01) (22) 14.02.2006
C07C 2/24 (2006.01)
B01J 31/00 (2006.01)
B01J 31/14 (2006.01)

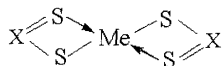
(44) 30.03.2007

(71)(73) Azərbaycan Respublikası Milli Elmlər Akademiyası, Y.H.Məmmədliyev adına Neft-Kimya Prosesləri İnstitutu (AZ)

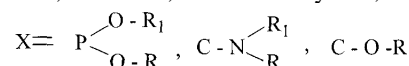
(72) Nəsirov Füzuli Əkbər oğlu, Novruzova Fəridə Muqbilovna, Aslanbəyli Afaq Mirəhməd qızı, İsmayılova Vüsalə İslam qızı, Qasımzadə Elmira Əliağa qızı, Əzizov Akif Həmid oğlu, Cənabəyov Nazil Fazil oğlu (AZ)

(54) C₃-C₄ FRAKSİYASI OLEFİNLƏRİNİN İON MAYESİNDƏ KATALİTİK DİMERLƏŞMƏSİ VƏ SODİMERLƏŞMƏSİ ÜSULU.

(57) 1. C₃-C₄ fraksiyası olefinlərinin ion mayesində katalitik dimerləşməsi və sodimerləşməsi üsulu nikel və ya kobalt birləşməsi tərkibli katalizator və alüminium üzvi birləşməsi sokatalizatoru əsasında katalitik sistemin iştirakı ilə olub, onunla fərqlənir ki, katalitik sistem kimi, formulu

olan, harada ki, Me = Co və ya Ni;

; R və R₁ - alkil,

aril, və ya alkilaril radikalıdır; kobalt və ya nikel ditiobirləşmələrindən, sokatalizator kimi formulu

olan, harada ki, R₂- metil, etil, i-propil, və i-butil alkil radikalı; R₃ və R₄ - R₂ alkil radikalı, və ya oksigen, yaxud halogendir alüminium üzvi birləşməsindən, ion mayesi kimi xloralüminat, sink xlorid, tetraftorboral, heksafluorofosfat tipli piridin və ya alkilimidazol əsaslı duzlardan istifadə edirlər və prosesi atmosfer təzyiqində və 0-50°C temperaturda aparırlar.

2. 1-ci bənd üzrə üsul onunla fərqlənir ki, katalitik sistem imin kompleksi saxlayır.

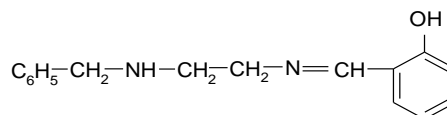
(11) i2008 0091 (21) a2005 0254
(51) C07C 211/43 (2006.01) (22) 09.11.2005
(44) 28.09.2007

(71)(73) Azərbaycan Respublikası Milli Elmlər Akademiyasının akad. Ə.M.Quliyev adına Aşqarlar Kimyası İnstitutu (AZ)

(72) Allahverdiyev Mirzə Ələkbər oğlu, Həsənov Ramın Aydın oğlu, Məmmədova Pərvin Şamxal qızı, Hacıyeva Muşafərim Adil qızı, İsmayılova Nilufər Cavad qızı (AZ)

(54) 1-N-BENZİLAMİNO-2-N¹-SALİSİLİDENETAN SÜRTKÜ YAĞLARINA ANTİMİKROB AŞQAR KİMİ.

(57) Formulu

olan 1-N-benzilamino-2-N¹-salisilidenetan sürtkü yağlarına antimikrob aşqar kimi.

(11) i2008 0076 (21) a2005 0230
(51) C07C 319/18 (2006.01) (22) 04.10.2005
C07C 323/53 (2006.01)

C10M 135/24 (2006.01)

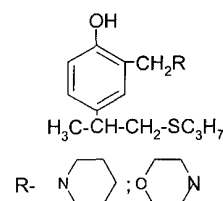
(44) 28.09.2007

(71)(73) Bakı Dövlət Universiteti (AZ)

(72) Yusubov Niftalı Nadir oğlu, İsmayılov Zakir İslam oğlu, Məmmədov İsgəndər Əlirza oğlu (AZ)

(54) 2-ARİLAMİNOMETİL-4-[1-(METİL)-2-(PROPİLTİO)ETİL]FENOL SÜRTKÜ MATERIALLARINA ANTİMİKROB AŞQAR KİMİ.

(57)

formullu 2-arilaminometil-4-[1-(metil)-2-(propiltio)etil]-fenol sürtkü materiallarına antimikrob aşqar kimi.

(11) i2008 0092 (21) a2005 0255
(51) C07C 329/04 (2006.01) (22) 10.11.2005

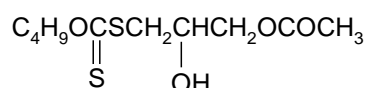
(44) 28.09.2007

(71)(73) Azərbaycan Respublikası Milli Elmlər Akademiyasının akad. Ə.M.Quliyev adına Aşqarlar Kimyası İnstitutu (AZ)

(72) Mustafayev Nazim Pirməmməd oğlu, Musayeva Bella İskəndər qızı, Quliyeva Mələk Əbdül qızı, Qəhrəmanova Qəribə Abbasəli qızı (AZ)

(54) BUTİLKSANTOGENAT TURŞUSUNUN β-OKSİ-γ-ASETOKSİPROPİL EFİRİ SÜRTKÜ YAĞLARINA SİYRİLMƏYƏ QARŞI AŞQAR KİMİ.

(57) Formulu

olan butilksantogenat turşusunun β-oksi-γ-asetoksi propil efiri sürtkü yağlarına siyrlməyə qarşı aşqar kimi.

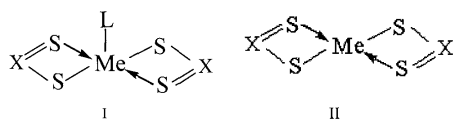
C 08

- (11) i2008 0087 (21) a2006 0065
(51) C08F 2/34 (2006.01) (22) 21.04.2006
C08F 4/02 (2006.01)
B01J 31/14 (2006.01)
B01J 31/16 (2006.01)

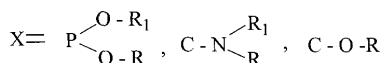
(44) 28.09.2007
(71)(72)(73) Nəsirov Füzuli Əkbər oğlu, Novruzova Fəridə Muqbilovna, Salmanov Seymur Salman oğlu, Qasımzadə Elmira Əliağa qızı, Camibəyov Nazil Fazil oğlu (AZ)

(54) DİENLƏRİN QAZ FAZADA POLİMERLƏŞMƏSİ ÜSULU.

(57) Dienlərin qaz fazada polimerləşməsi üsulu inert daşıyıcı üzərində heterogenləşdirilmiş kobalt və ya nikel birləşməsi və alüminium üzvi sokatalizator əsasında katalitik sistem iştirakı ilə olub, onunla fərqlənir ki, katalitik sistem I və ya II formullu kobalt və ya nikel ditiobirləşməsini,

harada ki, Me = Co və ya Ni;

R və R₁ - alkil, aril, alkilaril; L - imin kompleksi, və AlR₂R₃R₄ formullu sokatalizatoru, harada ki R₂ - metil, etil, i-propil, i-butil;

R₃ və R₄ - metil, etil, i-propil, i-butil və ya oksigen, və ya halogen; saxlayır, bu zaman polimerləşməni 0-100°C temperaturda və 0,1-2,0 MPa təzyiqdə həyata keçirirlər.

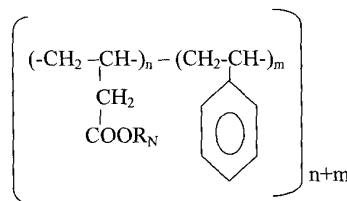
2. Bənd 1 üzrə üsul, onunla fərqlənir ki, inert daşıyıcını silikagel, alümosilikat, seolit, his, duda, aktivləşdirilmiş kömür, alüminium oksid, silisium oksid, titan oksidən ibarət olan qrupdan seçirlər.

- (11) i2008 0059 (21) a2004 0145
(51) C08F 12/08 (2006.01) (22) 09.07.2004
C08F 22/14 (2006.01)
C10M 101/00 (2006.01)
C10M 119/06 (2006.01)

(44) 29.06.2007
(71)(73) Azərbaycan Respublikası Milli Elmlər Akademiyasının Aşqarlar Kimyası İnstitutu (AZ)

(72) Əhmədov Ələddin İslam oğlu, Həmidova Ceyhun Şəfayət qızı, İsakov Elxan Urşan oğlu, Laçınova Zülfüyə Əhməd qızı, İsmayılova Nelufər Camal qızı (AZ)

(54) ALLİLNAFTENATIN STİROLLA SOPOLİMERİ NEFT YAĞLARINA ÖZLÜLÜK AŞQARI KİMİ.

n = 17-22

m = 10-14

R_N - naften turşusunun radikalı

ümumi formullu, 5000-7000 molekul kütləli allilnaftentatin stirolla sopolimeri neft yağlarına özlülük aşqarı kimi.

- (11) i2008 0071 (21) a2006 0089
(51) C08L 63/02 (2006.01) (22) 22.05.2006
C08G 59/42 (2006.01)
C08F 222/06 (2006.01)

(44) 29.06.2007

(71)(73) Bakı Dövlət Universiteti (AZ)

(72) Əkbərov Oqtay Hümmət oğlu, Məmmədova Rəsimyyə Elbrus qızı, Əkbərov Elçin Oqtay oğlu (AZ)

(54) EPOKSİD KOMPOZİSİYASI.

(57) Epoksid kompozisiyası tərkibində epoksid qətranı və bərkidici olmaqla, onunla fərqlənir ki, o, bərkidici kimi polietilenpoliamin və malein anhidridi, okten-1 və stiroulun sopolimerini komponentlərin aşağıda göstərilən nisbətində saxlayır, kütlə hissəsi ilə:

Epoksid qətranı	100
Polietilenpoliamin	10
Sopolimer	10-20

C 09

- (11) i2008 0067 (21) a2007 0049
(51) C09B 61/00 (2006.01) (22) 13.03.2007
A61K 31/122 (2006.01)
A61K 36/72 (2006.01)

(44) 28.09.2007

(71)(73) "Aygün" tədris-istehsalat firması (AZ)

(72) Ağamirzəyeva Fatimat Ayıbxan qızı, Tağıyev Sərxan Əbülfəz oğlu, Qasımov Mayis Ələkbər oğlu (AZ)

(54) BİTKİ XAMMALINDAN ANTRAXİNON BOYAQ MADDƏLƏRİNİN MƏCMUSUNUN ALINMASI ÜSULU.

(57) Bitki xammalından təbii boyaq maddələrinin məcmusunun alınması üsulu xırdalanmış xammalın su ilə bir neçə dəfə ekstraksiyası, ekstraksiya olunan xammalın ekstraksiya məhsulları ilə suvarılması imkanı ilə, çıxarıqların süzülməsi və birləşdirilmiş ekstraktiv maddələrin sonradan qatılaraq ayrılması, ekstraksiya məhsullarının etil spirti ilə ballast maddələrdən təmizlənməsi və boyaq maddələrinin həlledici vasitəsilə adsorbentdən elyuasiya edilməsi yolu ilə olub, onunla fərqlənir ki, bitki xammalı kimi hə-

mişəyaşıl murdarçanın qabığından istifadə edirlər, su ilə ekstraksiyanı termiki yolla həyata keçirirlər, birləşdirilmiş çıxarılan vakuüm altında qatılaşıdırırlar, etil spirti ilə təmizləyirlər və 8-10°C temperaturda çöküntü əmələ gələnə qədər saxlayırlar, süzülmiş sulu ekstraktıdan etil spirtini vakuüm altında qovurlar və bir neçə dəfə butanol həlledicisi ilə işləyirlər, birləşdirilmiş ekstraktlardan həlledicini vakuüm altında quru qalıq alınana qədər qovurlar, quru qalıq etil spirti ilə həll edirlər və qurudurlar. qurudulmuş qalıq ardıcıl olaraq adsorbent kimi istifadə edilən sellülozadan əvvəlcə su və sonra iso 60°, 80° və 96°-li etil spirti ilə elyuasiya edirlər, alınmış elyuatları birləşdirirlər və 50-60°C temperaturda vakuüm altında quru qalıq şəklində məqsədli məhsul alınana qədər qatılaşıdırırlar.

C 10

- (11) i2008 0058 (21) a2004 0128
(51) C10M 101/00 (2006.01) (22) 21.06.2004
(44) 29.06.2007
(71)(73) Azərbaycan Respublikası Milli Elmlər Akademiyasının Aşqarlar Kimyası İnstitutu (AZ)
(72) Fərzəliyev Vaqif Məcid oğlu, Kərimova Mehriban Kamal qızı, Məmmədov Sabir Əhməd oğlu, Mustafayev Nazim Pirməmməd oğlu, Kərimov Kamal Teymur oğlu, Abdullayev Bəylər İbrahim oğlu, Fətəlizadə Firəngiz Ağasəf qızı, Məmmədov Cavanşir Novruz oğlu, Seyidov Mirismayıl Miryayub oğlu, İsmayilov İncilab Paşa oğlu (AZ)
(54) KONSİSTENT SÜRTKÜNÜN ALINMASI ÜSULU.

(57) Konsistent sürtkünün alınma üsulu, tərkibində qatılaşıdırılmış mineral yağı və yağ turşuları olan qarışıqın qələvi metalların hidrokksidi ilə neytrallaşdırılmasından ibarət olub, onunla fərqlənir ki, yağ turşuları kimi qarışıqda, komponentlərin müvafiq olaraq 1:0,27:0,05 nisbətində bitki yağı istehsalının turş tullantıları və kükürləşmiş pambıq yağı daxildir, neytrallaşdırılmanı isə kalsium hidrokksidlə aparırlar.

- (11) i2008 0056 (21) a2005 0125
(51) C10M 101/02 (2006.01) (22) 12.05.2005
C10M 135/12 (2006.01)
C10M 137/10 (2006.01)
C07F 9/16 (2006.01)
(44) 29.06.2007
(71)(73) Azərbaycan Respublikası Milli Elmlər Akademiyasının Aşqarlar Kimyası İnstitutu (AZ)
(72) Mustafayev Nazim Pirməmməd oğlu, Quliyeva Mələk Əbdül qızı, Musayeva Bella İskəndər qızı, Səfərova Mehparə Rəsul qızı, Novotorjina Nelya Nikolayevna (AZ)
(54) METALKƏSMƏ DƏZGAHLARININ SİRKULYASIYA SİSTEMLƏRİ ÜÇÜN YAĞ.

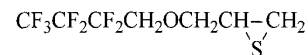
(57) Metalkəsmə dəzgahlarının sirkulyasiya sistemləri üçün yağlar mineral yağ əsasında olmaqla, çoxfunksiyalı

aşqardan, ionoldan və PIMC-200A polimetilsiloksandan ibarət olub, onunla fərqlənir ki, çoxfunksiyalı aşqar kimi DTF-1 O,O-diizopropilditiofosforilsirkə turşusunun izopropil efini komponentlərin aşağıdakı (kütlə%-i) nisbətində saxlayır:

O,O-diizopropilditiofosforilsirkə turşusunun izopropil efini DTF-1	2-3
İonol	0,15-0,20
Polimetilsiloksan PIMC-200A	0,002-0,004
Mineral yağ	100-ə qədər

- (11) i2008 0073 (21) a2005 0215
(51) C10M 129/02 (2006.01) (22) 05.09.2005
C10M 131/08 (2006.01)
C10M 135/02 (2006.01)
(44) 29.06.2007
(71)(73) Bakı Dövlət Universiteti (AZ)
(72) Məhərrəmov Abel Məmmədli oğlu, Allahverdiyev Mirzə Ələkbər oğlu, Hüseynova Afət Teymur qızı (AZ)
(54) 1,2-EPİTİO-5-OKSA-6,6,7,7,8,8,8-HEPTAFLÜOROKTANIN SÜRTKÜ YAĞLARINA SİYRİLMƏ AŞQARI KİMİ.

(57) Formulu:

olan 1,2-epitio-5-oksa-6,6,7,7,8,8,8-heptaflüoroktan sürtgü yağlarına siyirmə aşqarı kimi.

- (11) i2008 0093 (21) a2005 0263
(51) C10M 135/02 (2006.01) (22) 21.11.2005
C10M 135/10 (2006.01)
(44) 28.09.2007
(71)(73) Azərbaycan Respublikası Milli Elmlər Akademiyasının akad. Ə.M.Quliyev adına Aşqarlar Kimyası İnstitutu (AZ)
(72) Ağayev Əmirçoban Nəsir oğlu, Əzizov Akif Həmid oğlu, Sadıxov Kamil İsmayıl oğlu, Vəliyeva Səadət Mövsüm qızı, İbrahimova Minavər Cəfər qızı, Məmmədaliyev Heydər Əli oğlu, Quluyev Bilal Vahid oğlu, Güləliyev İkrəm Cənnətəli oğlu (AZ)
(54) SÜRTKÜ YAĞLARINA SULFONAT AŞQARININ ALINMA ÜSULU.

(57) Sürtkü yağlarına sulfonat aşqarının alınma üsulu karbohidrogen xammalının sulfolaşdırılması, sonradan neytrallaşdırılması və sulfolaşma məhsulunun kalsium hidrokksidlə karbonatlaşdırılması yolu ilə olub, onunla fərqlənir ki, karbohidrogen xammalı kimi benzolun etilenlə oliqoalkilləşməsindən alınan 10-36 karbon atomuna malik oliqoalkilbenzoldan istifadə edirlər.

- (11) i2008 0057 (21) a2005 0130
(51) C10M 135/10 (2006.01) (22) 18.05.2005
C10M 159/04 (2006.01)
(44) 29.06.2007
(71)(73) Azərbaycan Respublikası Milli Elmlər Akademiyasının Aşqarlar Kimyası İnstitutu (AZ)
(72) Ağayev Əmirçoban Nəsir oğlu, Sadıxov Kamil İsmayıl oğlu, Fərzəliyev Vaqif Məcid oğlu, Kazımzadə Əli Kazım oğlu, Güləliyev İkrəm Cənnətəli oğlu, Nağıyeva Elmira Əli qızı (AZ)
(54) SÜRTKÜ YAĞLARINA SULFONAT AŞQARININ ALINMA ÜSULU.

(57) Sürtkü yağlarına sulfonat aşqarının alınma üsulu, alkilaromatik birləşmənin kükürd saxlayan birləşmə ilə qarşılıqlı təsiri, sonradan alınmış məhsulun neytrallaşdırılması və kalsium hidrokksidlə karbonatlaşdırılması ilə olub, onunla fərqlənir ki, alkilaromatik birləşmə kimi, ekvivalentlik miqdarda götürülmüş alkil (C₈-C₁₂) fenolun formaldehid və ammoniyakla kondensasiyası məhsulundan, kükürd saxlayan birləşmə kimi natrium hidrokksimetansulfonatdan istifadə edirlər.

C 12

- (11) i2008 0054 (21) a2007 0098
(51) C12N 1/20 (2006.01) (22) 26.04.2007
(44) 28.09.2007
(71)(73) Axundov Rasim Fərrux oğlu, Rəhimova Həcər Abdulla qızı (AZ)
(72) Axundov Rasim Fərrux oğlu, Rəhimova Həcər Abdulla qızı, Babayeva Sədəf Arif qızı, Bayramov Səhman Yusif oğlu (AZ)
(54) MİKROORQANİZMLƏRİN YETİŞDİRİLMƏSİ ÜÇÜN QIDALI MÜHİTİN ALINMASI ÜSULU.

(57) 1. Mikroorqanizmlərin yetişdirilməsi üçün qidalı mühitin alınması üsulu pepton və natrium xlorid əlavə edilməklə, fermentativ ət bulyonunun hazırlanması ilə olub, onunla fərqlənir ki, ət bulyonu kimi ciftədən alınan bulyondan istifadə edirlər, prosesi qiymə və suyun 1:2 nisbətində aparırlar, sonra qarışıqın, otaq temperaturunda bir sutka müddətində, 8-10 q pepton və 3-5 q natrium xlorid əlavə etməklə, ekstraktını çəkirlər, alınan məhlulu daim qarışdırmaqla qaynayana qədər qızdırırlar, bundan sonra süzülər, filtrdə qalan kütləni isə pH=7,2-7,4-ə qədər yaxşıca sıxırlar.

2. 1-ci bənd üzrə üsul onunla fərqlənir ki, əlavə olaraq, 15-20 q miqdarında aqar-aqar daxil edirlər.

- (11) i2008 0070 (21) a2007 0026
(51) C12N 1/20 (2006.01) (22) 16.02.2007
C12R 1/225 (2006.01)
(44) 28.09.2007
(71)(73) Bakı Dövlət Universiteti (AZ)
(72) Qənbərov Xudaverdi Qənbər oğlu, Cəfərov Mir-musa Miriş oğlu (AZ)

- (54) YÜKSƏK ANTIMİKROB AKTİVLİYƏ MALİK SÜDTURŞUSU BAKTERİYALARI ŞTAMI LACTOBACILLUS PENTOSUM BDU-KD 27.

(57) Şerti patogen və patogen bakteriyalara qarşı yüksək antimikrob aktivliyə malik südturşusu bakteriyaları ştami *Lactobacillus pentosum* BDU-KD 27.

C 23

- (11) i2008 0088 (21) a2005 0166
(51) C23F 11/08 (2006.01) (22) 28.06.2005
C23F 11/10 (2006.01)
(44) 29.06.2007
(71)(73) Azərbaycan Neft-Qaz Sənayesi Dövlət Elmi-Tədqiqat və Layihə İnstitutu (AzNQSDETLİ) (AZ)
(72) Mehdiyev Ülvi Şəfayət oğlu, Məmmədov Tövsif Muxtar oğlu, Qurbanov Müseyib Mahmud oğlu, Abdullayev Əbdüləli Yaqub oğlu, Əbdül Rahib Ahmed Ali (AZ)
(54) KORROZİYA VƏ DUZÇÖKMƏYƏ QARŞI İNGİBİTOR.

(57) Korroziya və duzçökməyə qarşı ingibitor sintetik yağ turşularından və səthi aktiv maddələr qatılmış alifatik aminlərdən ibarət olub, onunla fərqlənir ki, komponentlərin aşağıdakı kütlə %-i nisbətində, sintetik yağ turşuları kimi sintetik yağ turşuları istehsalının kub qalığını, səthi aktiv maddələr qatılmış alifatik aminlər kimi isə pirokondensat qalığını saxlayır:

Sintetik yağ turşuları	
istehsalının kub qalığı	85,2-90,1
Pirokondensat qalığı	9,9-14,8

C 30

- (11) i2008 0101 (21) a2004 0173
(51) C30B 13/10 (2006.01) (22) 27.07.2004
C30B 13/16 (2006.01)
C30B 13/28 (2006.01)
C30B 29/06 (2006.01)
C30B 29/08 (2006.01)
(44) 29.06.2007
(71)(73) Sumqayıt Dövlət Universiteti (AZ)
(72) Salahova Elza Əbdüləziz qızı, Məmmədzadə Vüsalə Asim qızı, Novruzova Firuzə Saleh qızı (AZ)
(54) RENİUM DİSELENİDDƏN İBARƏT NAZİK TƏBƏQƏLİ ÖRTÜKLƏRİN ALINMASI ÜÇÜN ELEKTROLİT.

(57) Monokristalın yetişdirilməsi üsulu putada ərintidən dartma yolu ilə olmaqla, putadakı ərintinin temperaturunun və səviyyəsinin, habelə qidalandırıcı xəlitə və yetişdirilən monokristalın yerdəyişmə sürətlərinin dəyişməsindən ibarət olub, onunla fərqlənir ki, prosesi kəsikonus formalı putada həyata keçirirlər, burada, qidalandırıcı xəlitənin başlanğıc hissəsi sərf olunub qurtarıqdan və eyni zamanda böyüyən kristalın monokristallığı təmin edildik-

dən sonra putadakı ərintinin səviyyəsinin orta dəyişmə sürətini təyin edirlər, buna əsasən də yetişdirilən monokristalda ikinci komponentin qatılığının dəyişmə kəmiyyətini hesablayırlar və yetişdirilən monokristalda ikinci komponentin qatılığının $C_2(t)$ onun qidalandırıcı xəlitədəki qatılığından C_1 kiçik olma şərti dəyişdikdə, putada ərintinin müvafiq temperaturunu təyin edirlər.

- (11) i2008 0100 (21) a2005 0183
(51) C30B 15/00 (2006.01) (22) 18.07.2005
C30B 29/06 (2006.01)
C30B 29/08 (2006.01)
(44) 28.09.2007
(71)(73) Sumqayıt Dövlət Universiteti (AZ)
(72) Tahirov Vladimir İsmayıl oğlu, Əliyev Vaqif Qədir oğlu, Qəhrəmanov Nadir Fərrux oğlu, Məmmədov Nüsrət Səməd oğlu, Qəhrəmanov Emil Nadir oğlu, Lətifova Sevil Seydulla qızı (AZ)
(54) MONOKRİSTALIN ALINMASI ÜSULU.

(57) Monokristalın alınması üsulu silindrik formalı qidalandırıcı xəlitədən istifadə etməklə, monokristalların binar bərk məhlulların ərintisindən, xəlitənin və yetişdirilən monokristalın müxtəlif yerdəyişmə sürətlərində dartılmasından ibarət olub, onunla fərqlənir ki, qidalandırıcı xəlitənin və yetişdirilən monokristalın yerdəyişmə sürətlərinin sabit və bərabər qiymətlərində, ardıcıl təkrarlanan "kəsik konuşa keçən silindr" hissələrindən ibarət sabit tərkibli qidalandırıcı xəlitədən istifadə edirlər, monokristalın en kəsinin sahəsini isə temperatur rejiminin dəyişdirilməsi yolu ilə təyin edirlər.

BÖLMƏ E

TİKİNTİ, MƏDƏN İŞLƏRİ

E 02

- (11) i2008 0055 (21) a2007 0011
(51) E02B 3/02 (2006.01) (22) 18.01.2007
E02B 3/14 (2006.01)
(44) 28.09.2007
(71)(72)(73) Tağı-zadə Valeh Ağa Buzur oğlu (AZ)
(54) DAŞQIN SULARINDAN VƏ SEL AXINLARINDAN MÜDAFİƏ ÜÇÜN QURĞU.

(57) 1. Daşqın sularından və sel axınlarından müdafiə üçün qurğu sel axan məcranın eninə, hündürlük üzrə yaruslarla yerləşdirilmiş, yuxarıda yerləşmiş yaruslarda iki tərəfi açıq dəliklər əmələ gətirən dəmir-beton bloklardan ibarət olub, onunla fərqlənir ki, hər bir yarusun sel axınına qarşı yönəlmiş tərəfi planda mişarvari formalı pilləli profil əmələ gətirən pəzəkəkilli çıxıntılar şəklində yerinə yetirilib.

2. 1-ci bənd üzrə qurğu onunla fərqlənir ki, hər bir yarusun pəzəkəkilli çıxıntıları digər yaruslara nəzərən şahmatvari yerləşdiriliblər.

E 21

- (11) i2008 0077 (21) a2006 0038
(51) E21B 33/038 (2006.01) (22) 16.03.2006
(44) 29.06.2007
(71)(72)(73) Həsənov Əliş Ramiz oğlu (AZ)
(54) KƏMƏR BAŞLIĞINDAKI FLƏNS BİRLƏŞMƏSİNİ KIPLƏNDİRMƏ ÜSULU.

(57) Kəmər başlığındakı fləns birləşməsini kipləndirmə üsulu, həlqəvi fəzanın kipləndirici materiala doldurulmasından ibarət olub, onunla fərqlənir ki, kipləndirici materialın özlü-plastik kompozisiyanı 200-300 spz özlülükdə yumşalma temperaturuna qədər qızdırırlar, sonra kəmər başlığındakı təzyiqdən 1,5÷2 dəfə artıq təzyiqlə armaturlaşdırılmış və rezin həlqələr arasındakı fəzaya basıb doldururlar və bərkimə temperaturuna kimi bu təzyiq altında saxlayırlar.

- (11) i2008 0069 (21) a2005 0250
(51) E21B 43/22 (2006.01) (22) 07.11.2005
E21B 33/138 (2006.01)
(44) 28.09.2007
(71)(73) Bakı Dövlət Universiteti (AZ)
(72) Mirzəcəzadə Azad Xəlil oğlu, Məhərrəmov Abel Məmmədəli oğlu, Yusifzadə Xoşbəxt Bağı oğlu, Məmmədzadə Rəfael Bəhram oğlu, Ramazanov Məhəmmədəli Əhməd oğlu (AZ)
(54) İSTİSMAR OLUNMUŞ KÖHNƏ NEFT QUYLARINDA NEFT HASİLATINI ARTIRMAQ ÜÇÜN TƏRKİB.

(57) İstismar olunmuş köhnə neft quyularında neft hasilatını artırmaq üçün tərkib gil məhlulu əsasında olub, onunla fərqlənir ki, tərkibində komponentlərin aşağıda göstərilən nisbətində bentonit və əlavə olaraq 5-15 nm ölçülü alüminium və ya dəmir nanohissəcikləri saxlayır, həcm. %:

Bentonit	90-95
Alüminium və ya dəmir	5-10

- (11) i2008 0085 (21) a2005 0284
(51) E21B 43/22 (2006.01) (22) 21.12.2005
C07C 309/28 (2006.01)
(44) 28.09.2007
(71)(73) Azərbaycan Dövlət Elmi-Tədqiqat «Olefin» İnstitutu (AZ)
(72) Quliyev Tofiq Mustafa oğlu, Aslanov Elxan Səttar oğlu, Cəmilov Ramiz Səfər oğlu (AZ)
(54) TƏBİİ QAZIN NƏQL EDİLMƏSİ ZAMANI BORU XƏTTLƏRİNDƏ ƏMƏLƏ GƏLMİŞ MAYENİN ÇIXARILMASI ÜÇÜN KÖPÜKLƏNDİRİCİ TƏRKİB.

(57) Təbii qazın nəql edilməsi zamanı boru xəttlərində əmələ gəlmiş mayenin çıxarılması üçün köpükləndirici tərkib, köpükləndirici reagent, qlikol və su saxlamaqla, onunla fərqlənir ki, o, komponentlərin aşağıdakı nisbətində

də, köpükləndirici reagent kimi $C_{12}H_{25}C_6H_4SO_3Na$ formullu alkilbenzolsulfonatı, qlikol kimi isə propilenqlikol istehsalatının kub qalığını saxlayır, kütlə %:

Alkilbenzolsulfonat	1,5-2,0
Propilenqlikol istehsalatının kub qalığını	10,0-15,0
Su	qalanı

(11) **i2008 0089** (21) **a2005 0168**
(51) **E21B 43/32** (2006.01) (22) **28.06.2005**
(44) **29.06.2007**

(71)(73) **Azərbaycan Neft-Qaz Sənayesi Dövlət Elmi-Tədqiqat və Layihə İnstitutu (AzNQSDETLİ) (AZ)**

(72) **Əliyev Yəqub Misir oğlu, Kazımov Şükürəli Paşa oğlu, Rəhimov Cavid Əbdüllətif oğlu, Əsgərov Mirqiyas Salah oğlu, Mehdiyeva Lalə Vasif qızı (AZ)**

(54) **LAY SULARININ AXINININ TƏCRİD EDİLMƏSİ ÜSULU.**

(57) Lay sularının axınının təcrid edilməsi üsulu quyuda sulaşmış neft layına ardıcıl olaraq, tıxac çöküntü yaratmaqla, dizel-qələvi tullantısı və kalsium xloridin 10-15%-li sulu məhlulunun vurulmasından ibarət olub, onunla fərqlənir ki, dizel-qələvi tullantısını vurmazdan əvvəl laya quyuya gövdəsində olan mayenin həcmnin 75 %-i miqdarında sirkə turşusu, dizel-qələvi tullantısını vurduqdan sonra isə 1:1 nisbətində sirkə turşusu ilə lay suyunun qarışığını vururlar.

(11) **i2008 0049** (21) **a2006 0070**
(51) **E21B 47/00** (2006.01) (22) **26.04.2006**
F04B 47/00 (2006.01)
F04B 51/00 (2006.01)

(44) **28.09.2007**

(71)(73) **Azərbaycan Respublikası Milli Elmlər Akademiyasının Kibernetika İnstitutu (AZ)**

(72) **Əliyev Telman Abbas oğlu, Nüsrətov Oqtay Qüdrət oğlu (AZ)**

(54) **NEFT QUYULARININ DƏRİNLİK-NASOS QURĞULARININ DİAQNOSTİKASI ÜSULU.**

(57) Neft quyularının dərinlik-nasos qurğularının diaqnostikası üsulu vattmetroqramların informativ əlamətlərinin analizindən və qurğunun texniki vəziyyətinin təyindən ibarət olub, onunla fərqlənir ki, informativ əlamətlər kimi vattmetroqramların analoq-rəqəm çevrilmələri nəticəsində formalaşdırılan mövqeli-enli-impuls siqnallarının (MEİS) kombinasiyalarının dəyişmələrindən istifadə edirlər, cari vattmetroqramın əlamətlərini etalonlarla müqayisə edirlər və MEİS-in yerləşdiyi mövqenin diaqnostik dəyərini nəzərə almaqla, MEİS-in yekun davamlılığının hesablanması yolu ilə alınmış yaxınlıq kəmiyyətinə görə qurğunun texniki vəziyyətinin diaqnostikasını aparırlar.

BÖLMƏ F

MEXANİKA, İŞIQLAMA, İSİTMƏ, MÜHƏRRİK VƏ NASOSLAR, SİLAH VƏ SÜRSAT, PARTLAMA İŞLƏRİ

F 02

(11) **i2008 0063** (21) **a2005 0290**
(51) **F02B 57/08** (2006.01) (22) **30.12.2005**
F02B 57/10 (2006.01)

(44) **28.09.2007**

(86) **PCT/AZ2005/000007 30.12.2005**

(87) **WO 2007/076583 12.07.2007**

(71)(72)(73) **Qoytemirov Ramzan Usmanoviç (RU)**

(54) **DAXİLİ YANMA MÜHƏRRİKİ.**

(57) 1. Daxili yanma mühərriki silindrik boşluğunda, ən azı, bir dişli olan, ən azı, bir kiçik dişli çarxdan ibarət olan dişli cütü təmsil edən dişli bənddən ibarətdir və val ətrafında fırlanmaq imkanı ilə yerinə yetirilmiş blok üzərində sətər şəkildə, içərisində, dişin boşluğunda bərkidilmiş porşenli sürgü qolu qoyulmuş silindr quraşdırılmışdır, dişin özü isə hər iki tərəfdən yaylar vasitəsilə bloka bərkidilmişdir, bu zaman yaylar üstədən, dişə sətər bərkidilmiş, blokun səthində mütəhərrik quraşdırılmış linglərlə şarnirlə bağlanmış kronşteynlərlə məhdudlaşdırılmışdır, klapan sistemi isə blokda və valın səthində əsasın yaxınlığında yerləşən pəncərələr şəkildə yerinə yetirilmişdir.

2. 1-ci bənd üzrə mühərrik onunla xarakterizə olunur ki, kiçik dişli çarxın dişləri silindrlər bloku əmələ gətirməklə blokun çevrəsi üzrə quraşdırılıblar və öz aralarında blokun səthində şarnirlə quraşdırılmış linglərlə birləşdiriliblər.

3. 1-2-ci bəndlər üzrə mühərrik onunla xarakterizə olunur ki, öz aralarında kiçik qanovlu kronşteynlər vasitəsilə birləşmiş, paralel oxları olan vallı kiçik dişli çarxlar cərgəsini təmsil edir.

4. 1-3-cü bəndlər üzrə mühərrik onunla xarakterizə olunur ki, kiçik dişli çarxlar dişli disk ətrafında kiçik qanovlu kronşteynlər üzərində quraşdırılıblar.

5. 1-4-cü bəndlər üzrə mühərrik onunla xarakterizə olunur ki, kiçik dişli çarxlar dişli çarxın içərisində quraşdırılıblar.

(11) **i2008 0064** (21) **a2005 0277**
(51) **F02B 57/10** (2006.01) (22) **15.12.2005**
F02B 73/00 (2006.01) (23) **13.09.2006**
F01B 137/06 (2006.01)
F01B 1/12 (2006.01)

(44) **28.09.2007**

(71)(72)(73) **Ramzan Usmanoviç Qoytemirov (RU)**

(54) **HƏRƏKƏTVERİCİNİN İNTİQALI.**

(57) 1. Hərəkətvericinin intiqalı, fırlanma imkanı ilə quraşdırılmış çənbər şəkildə hərəkətvericidən, onun daxilində yerləşdirilmiş, içərisində heç olmasa bir porşenlə çənbərin fırlanma oxundan radial istiqamətdə irəli-geri yerdəyişmə imkanı ilə qoyulmuş silindrlər bloku olan por-

şenli mühərrikdən və çənbərin fırlanma oxuna konsentrik olaraq fırlanma imkanı ilə quraşdırılmış, sinxronlaşdırıcı disk üzərində yerinə yetirilmiş, çənbərin fırlanma oxuna nəzərən oval və ya digər simmetrik konfigurasiyalı qaçma yolunda yerləşdirilmiş, digər ucunda sıxıcı diyircəyi olan, hər porşenlə şarnirlə bağlanmış sürgü qolu saxlayan, porşenin yerdəyişməsinə çənbərin fırlanma hərəkətinə çevirmək üçün mexanizmdən ibarət olub, onunla fərqlənir ki, porşenin yerdəyişməsinə çənbərin fırlanma hərəkətinə çevirmək üçün mexanizm hər sürgü qolu üzərində yellənmə və silindrlər bloku üzərində və ya onun üzərində quraşdırılmış linglər və ya döndərici disklər üzərində çənbərin fırlanma mərkəzindən radial xəttə nəzərən maili yerinə yetirilmiş novlarla və eyni zamanda silindrlər bloku üzərində çənbərin fırlanma mərkəzi üzrə quraşdırılmış mancanaq üzərində yerinə yetirilmiş radial novlarla qarşılıqlı təsirdə olma imkanı ilə qoyulmuş eksentrik yellənən oxlarla və çənbərlə qarşılıqlı təsirdə olma imkanı ilə mancanaq üzərində quraşdırılmış heç olmasa bir keçid muftası ilə təchiz olunmuşdur.

2. 1-ci bənd üzrə intiqal onunla fərqlənir ki, lingin çəpliyi və ya döndərici disk üçün və çənbərin fırlanma mərkəzindən radial xəttə nəzərən onlar üzərində yerinə yetirilmiş novun meyl bucağının dəyişməsi üçün mexanizm şəklində çənbərin fırlanma tezliyini idarə etmək üçün qurğu ilə təchiz edilmişdir.

3. 1 və 2-ci bəndlər üzrə intiqal onunla fərqlənir ki, lingin çəpliyi və çənbərin fırlanma mərkəzindən radial xəttə nəzərən onlar üzərində yerinə yetirilmiş novun meyl bucağının dəyişməsi üçün mexanizm linglər üzərində yerinə yetirilmiş novlarla kontakta girən, silindrlər bloku üzərində mərkəzi quraşdırılmış itələyiciləri olan halqa şəklində yerinə yetirilmişdir.

4. 1 və 2-ci bəndlər üzrə intiqal onunla fərqlənir ki, döndərici diskin çəpliyi üçün və çənbərin fırlanma mərkəzindən radial xəttə nəzərən onlar üzərində yennə yetirilmiş novun meyl bucağının dəyişməsi üçün mexanizm döndərici disk üzərində yerinə yetirilmiş, dişli sektorlarla ilişdirilmiş sonsuz vint valı 1 şəklində yerinə yetirilmişdir.

5. 1-ci bənd üzrə intiqal onunla fərqlənir ki, bir ucları ilə həmçinin silindrlər bloku üzərində quraşdırılmış dartı mexanizmi ilə şarnirlə bağlanmış, sürgü qolları ilə şarnirlə bağlanmış dayaq linglərindən ibarət olan porşenli daxili yanma mühərrikinin sıxma dərəcəsinin idarə olunan və ya adaptiv dəyişikliyi üçün qurğu ilə təchiz olunmuşdur.

6. 1 və 5-ci bəndlər üzrə intiqal onunla fərqlənir ki, dartı mexanizmi silindrlər bloku üzərində mərkəzi quraşdırılmış çarxın dişli sektorları ilə ilişdirilmiş, eksentrik boyuncuqlu dişli çarxlar şəklində yerinə yetirilmişdir.

7. 1 və 5-ci bəndlər üzrə intiqal onunla fərqlənir ki, sıxma dərəcəsinin adaptiv dəyişikliyi üçün qurğu yüksək istilik genəlməsi əmsali olan materialdan, məsələn latundan hazırlanmış hissə şəklində yerinə yetirilmişdir.

8. 1-ci bənd üzrə intiqal onunla fərqlənir ki, çənlər və sinxronlaşdırıcı disk arasında keçid muftası quraşdırılmışdır.

F 04

- (11) **i2008 0052** (21) **a2007 0014**
 (51) **F04B 47/02** (2006.01) (22) **22.01.2007**
F04B 47/04 (2006.01)
 (44) **29.06.2007**
 (71)(72)(73) **Kazımov Şükürəli Paşa oğlu, Bayramov Sərdar Bayram oğlu, Əliyev Nəriman Şahmurad oğlu, Mustafayev Şahvələd İsmayıl oğlu (AZ)**
 (54) **QUYU NASOS QURĞUSU.**

(57) Quyu nasos qurğusu, nasos – kompressor borularından, quyu nasosundan, quyu nasosunun plunjerindən, ştanq kəməridən, onun asqısından ibarət olub, onunla fərqlənir ki, quyu nasosu ilə ştanq kəməri arasında, borucuq vasitəsilə birləşdirilmiş porşenli iki hidrosilindrdən ibarət olan və yuxarı tərəfdən ştanq kəməri, aşağı tərəfdən isə quyu nasosunun plunjeri ilə birləşmiş ötürücü mexanizm yerləşdirilib.

F 16

- (11) **i2008 0078** (21) **a2005 0200**
 (51) **F16B 5/00** (2006.01) (22) **16.08.2005**
F16L 3/00 (2006.01)
 (44) **30.03.2007**
 (71)(72)(73) **Həsənov Əliş Ramiz oğlu (AZ)**
 (54) **XAMUT BİRLƏŞMƏSİ.**

(57) Xamut birləşməsi iki yarımxamutdan, sıxıcı boltndan və qaykalarından ibarət olub, onunla fərqlənir ki, sıxıcı bolt ortasında qayka açarı ilə tutmaq üçün boyunu və boyunun hər iki tərəfində müxtəlif istiqamətli yiv dolaqları olan differensial sıxıcı şəklində yerinə yetirilmişdir.

- (11) **i2008 0079** (21) **a2005 0006**
 (51) **F16K 3/00** (2006.01) (22) **07.01.2005**
 (44) **29.09.2006**
 (71)(73) **«Neftin, qazın geotexnoloji problemləri və kimya» Elmi-Tədqiqat İnstitutu (AZ)**
 (72) **Babayev Sabir Həbib oğlu, Kərimova Lalə Sabir qızı, Kərimov Vladimir İrəhman oğlu (AZ)**
 (54) **YÜKSƏK TƏZYİQLİ DÜZAXINLI SİYİRTMƏ.**

(57) Yüksək təzyiqli düzaxınli siyirtmə gövdədən, kipləndirici metal halqadan, gövdə qapağından, sükandan, şpindeldən, gedış qaykasından, yastıqlar qapağından, dayaq yastıqlarından, nimçəvari yaylardan, şiber və yəhərlərdən ibarət olub, onunla fərqlənir ki, yəhərlər nisbətən böyük kipləndirici səth ilə və şiberin siyirtmənin keçidinin köndələn oxu istiqamətində fiksə edilməsi üçün nəzərdə tutulan istiqamətləndirici çıxıntılar ilə yerinə yetiriləblər.

- (11) **i2008 0080** (21) **a2005 0005**
(51) **F16K 3/00** (2006.01) (22) **07.01.2005**
(44) **29.09.2006**
(71)(73) «**Neftin, qazın geotexnoloji problemləri və kimya**» **Elmi-Tədqiqat İnstitutu (AZ)**
(72) **Babayev Sabir Həbib oğlu, Kərimova Lalə Sabir qızı, Kərimov Vladimir İrəhman oğlu (AZ)**
(54) **YÜKSƏK TƏZYİQLİ DÜZAXINLI SİYİRTMƏ.**

(57) Yüksək təzyiqli düzaxınlı siyirtmə gövdədən, kipləndirici metal halqadan, gövdə qapağından, sükandan, spindeldən, gediş qaykasından, yastıqlar qapağından, dayaq yastıqlarından, nimçəvari yaylardan, şiber və yəhərlərdən ibarət olub, onunla fərqlənir ki, şiber və yəhərlər ellipsvari təmas səthləri ilə yerinə yetiriləblər.

- (11) **i2008 0103** (21) **a2003 0118**
(51) **F16L** (2006.01) (22) **06.06.2003**
(44) **29.12.2006**
(31) **09/729,962**
(32) **07.12.2000**
(33) **US**
(86) **PCT/US2001/43094 15.11.2001**
(87) **WO 2002/046653 13.06.2002**
(71)(73) **VARCO IP, Inc. (US)**
(72) **Askroyd Vorren; Parker Robert (GB)**
(74) **Məmmədova B.A. (AZ)**
(54) **ELASTİK BORULARDA İSTİFADƏ ETMƏK ÜÇÜN SÜRÜŞKƏN BİRLƏŞDİRİCİ.**

(57) 1. Elastik borularda istifadə etmək üçün sürüşkən birləşdirici, hansılar ki, quyu lüləsinə buraxılırlar, onunla xarakterizə olunur ki, onu konsentrik vəziyyətdə tutub saxlamaq üçün göstərilən borukəmərinə quraşdırılmış və daxili həlqəvi aparıcı səthə malik olan aparıcı vasitədən; aparıcı vasitə və borukəməri arasında quraşdırılmış və borukəmərinin xarici səth sahəsi ilə təması təmin etmək üçün daxili səth sahəsinə malik olan dayaq vasitəsindən, bununla bərabər, dayaq vasitəsinin ucu aparıcı vasitənin həlqəvi istiqamətləndirici səthi ilə aparıcı təmasdadır, dayaq vasitəsi borukəmərinin xarici səth sahəsi ilə təması təmin edən dayaq vasitəsinin daxili səth sahəsində məhdudlaşan həlqəvi daxili səthə malikdir; dayaq vasitəsinin həlqəvi daxili səthi ilə təması təmin edən baş üzvlə təchiz edilmiş və dayaq vasitəsi ilə pazvari birləşmədə olan yivli gövdə və borukəmərinin xarici sahəsi arasında iş prosesində əmələ gələn zərbələrə və buran qırıcı qüvvələrə davamlılığı təmin etmək üçün sargıların birinci sırası bir istiqamətdə, sargıların ikinci sırası isə əks istiqamətdə açılmış daxili yivli gövdəyə malik olan, borukəmərinə bərkidici ilə etibarlı bərkitmək üçün bərkidici vasitədən; və əks ucu dayaq vasitəsinin göstərilən həlqəvi daxili səthi ilə aparıcı təmasda olan bərkidici vasitənin ucu ilə seçmə birləşmə üçün fırlanan birləşdirici elementlə təchiz olunmuş ilişmə vasitəsindən ibarətdir.

2. 1-ci bənd üzrə sürüşkən birləşdirici, onunla fərqlənir ki, ilişmə vasitəsinin fırlanan birləşdirici elementi əks ucu dayaq vasitəsinin həlqəvi daxili səthinə bərkidilmiş

bərkidici vasitənin quyruğuna seçmə birləşmənin batırılmış baş üz sahəsindən ibarətdir.

3. 2-ci bənd üzrə sürüşkən birləşdirici, onunla fərqlənir ki, ilişmə vasitəsi aparıcı vasitə ilə ilişməyə daxil olmaq üçün xarici həlqəvi radial çıxıntıya malikdir.

F 24

- (11) **i2008 0053** (21) **a2006 0114**
(51) **F24J 3/02** (2006.01) (22) **21.06.2006**
F03G 7/02 (2006.01)
(44) **28.09.2007**
(71)(73) **Salamov Oktay Mustafa oğlu, Məmmədov Fuad Faiq oğlu (AZ)**
(72) **Salamov Oktay Mustafa oğlu, Məmmədov Fuad Faiq oğlu, Mustafayeva Roza Muxtar qızı, Mahmudova Təranə Əliməmməd qızı (AZ)**
(54) **İSTİLİK VƏ QAYNAR SU TƏCHİZATI ÜÇÜN AVTOMATLAŞDIRILMIŞ GÜNƏŞ QURĞUSU.**

(57) 1. İstilik və qaynar su təchizati üçün avtomatlaşdırılmış günəş qurğusu yastı günəş kollektoruna, istilikdəyişdiriciyə, qaynar su üçün akkumulyator çəninə, istilikdaşıyıcı üçün genişləndirici çənə, dövretmə nasosuna, avtomatik idarəetmə sisteminə, ventillərə və əks klapanalara malik olub onunla fərqlənir ki, genişləndirici çən xarici tərəfdən istilik izolyasiya qatı ilə təchiz olunmuş silindrik həcm şəklində hazırlanmışdır, hansı ki, istilik mübadiləsi aparatının birinci istilikdəyişdiricisinə ardıcıl qoşulmuşdur, həm də onun üst divarında quraşdırılmış çıxışı eyni zamanda maqnit dövrəsi açıq olan solenoid tipli, gücləndirici element kimi fəaliyyət göstərə bilən maqnitlə idarə olunan ikibölməli ventilin ikinci keçid kanalından və əks klapanandan keçməklə dövretmə nasosunun çıxışına, yan divarın aşağı hissəsindən götürülmüş digər çıxışı isə istilik mübadiləsi aparatının birinci istilikdəyişdiricisinin çıxışına birləşdirilmişdir, hansının ki, girişi birbaşa olaraq günəş kollektorunun çıxışına qoşulmuşdur, bundan başqa, dövretmə nasosunun çıxışı maqnitlə idarə olunan ikibölməli ventilin birinci keçid kanalından və əks klapanandan keçməklə günəş kollektorunun girişinə, girişi isə birbaşa olaraq genişləndirici çənin alt divarında yerləşən çıxışına birləşdirilmişdir.

2. 1-ci bənd üzrə qurğu onunla fərqlənir ki, genişləndirici çənin həcmi günəş kollektorunun dövr etmə kanalının borularının ümumi həcminə bərabərdir və dövretmə nasosunun açıq olduğu zaman o yarıya qədər istilikdaşıyıcı ilə doldurulur.

3. 1-ci və 2-ci bəndlər üzrə qurğu onunla fərqlənir ki, genişləndirici çənin üst divarında əlavə ventil və buraxıcı klapan quraşdırılmışdır.

4. 1-ci və 2-ci bəndlər üzrə qurğu onunla fərqlənir ki, dövr etmə nasosu cərəyan mənbəyinə münasib olaraq, günəş radiasiyasının intensivliyinin 100Vt/m^2 -dan, günəş kollektorunun çıxışındakı istilikdaşıyıcısının və akkumulyator çəninəki qaynar suyun arasındakı temperatur fərqlərinin isə 3°C -dən yuxarı qiymətlərinə həssas fotorele və termorelenin öz aralarında ardıcıl birləşmiş normal açıq kontaktlarından keçməklə qoşulmuşdur, bu zaman fotorele işıqlanma vericisi, termorele isə termocüt şəklində ha-

zırlanmış iki ədəd temperatur vericisi ilə əlaqəlidir, hansılardan ki, biri günəş kollektorunun çıxışında, digəri isə qaynar su üçün olan akkumulyator çəninin içərisində orta səviyyədən aşağıda quraşdırılmışdır, ondan başqa temperatur vericiləri həm də birbaşa olaraq dozalaşdırıcı sistemin avtomatik tənzimləmə blokunun münasib girişləri əlaqələndirir.

5. 1-ci bənd üzrə qurğu onunla fərqlənir ki, maqnitlə idarə olunan ventillə diamagnet materialından olan silindrik həcm şəklində hazırlanmışdır, hansının ki, mərkəzində əks təsir yayı vasitəsilə tarazlıq vəziyyətinə gətirilən və hərəkət edə bilən polad içliyə-lövbərə malik, məqam mühərriki kimi fəaliyyət göstərən solenoid tipli elektromagnet idarəedici mexanizmi yerləşdirilmişdir, bu zaman hərəkət edən lövbər hər iki tərəfdən onunla sərt şəkildə əlaqələnmiş lövbər qollarına malikdir, hansılar ki, həmçinin diamagnet materialdan hazırlanmış və həyəcanlanma dolağı ilə avtomatik tənzimləmə blokunun çıxışına qoşulmuş solenoidin diametral əks istiqamətində yerləşən və böyük sürütmə əmsalına malik müvafiq köməkçi qapayıcılarla, axırncılar isə, öz növbəsində, əsas qapayıcılarla əlaqələndirilir.

6. 1-ci və 5-ci bəndlər üzrə qurğu onunla fərqlənir ki, əsas qapayıcılar maqnitlə idarə olunan ventillə mərkəz oxuna nəzərən konsentrik şəkildə yerləşən keçid kanallarının, köməkçi qapayıcılar isə gövdənin divarının çevrəsi boyunca zolaq şəklində açılmış süzgəc tipli deşiklərdən ibarət keçid kanallarının idarə olunmasına xidmət edirlər, həm də deşikli zolaqların enləri münasib köməkçi qapayıcıların hündürlüklərinə bərabərdirlər, bundan başqa, xarici divar tərəfdən hər iki deşiklənmiş zolaq əlavə silindrik həcmərlə əhatə olunmuşlar, hansılar ki, deşikli zolaqların kənarları üzrə bütün çevrə boyunca ventillə gövdəsi ilə əlaqədədirlər və istilikdaşıyıcısının daxil olması üçün müvafiq girişlərlə təmin olunmuşlar, istilikdaşıyıcı üçün çıxışlar isə ventillə gövdəsinin kanar tərəflərində qurulmuşdur, ondan savayı lövbər qolları solenoidin makarasının hər iki tərəfindən hermetikləşdirici sifonlarla təmin olunmuşlar.

7. 1 -ci, 5-ci və 6-cı bəndlər üzrə qurğu onunla fərqlənir ki, maqnitlə idarə olunan iki bölməli ventillə birinci və ikinci kanallarının dövrəmə xəttləri öz aralarında paralel qoşulmuşlar.

8. 1-ci, 5-ci, 6-cı və 7-ci bəndlər üzrə qurğu onunla fərqlənir ki, əlavə silindrik həcmərin hündürlükləri deşikli zolaqların enlərindən 2 sm çox, diametrləri isə maqnitlə idarə olunan ventillə silindrik gövdəsinin diametridən 3 sm böyükdür, ondan başqa, əlavə silindrik həcmərin alt və üst divarlarının deşikli zolaqların kənarlarından məsafələri eynidir.

BÖLMƏ G**FİZİKA****G 01**

- (11) **i2008 0051** (21) **a2006 0074**
 (51) **G01B 7/00** (2006.01) (22) **01.05.2006**
G01B 7/30 (2006.01)
 (44) **28.09.2007**
 (71)(73) **Əsədova Rəna Şərif qızı (AZ)**
 (72) **Əsədova Rəna Şərif qızı, Məmmədov Firudin İbrahim oğlu, Əsədova Könül Firudin qızı (AZ)**
 (54) **XƏTTİ VƏ BUCAQ YERDƏYİŞMƏLƏRİNİ ÖLÇƏN İNDUKTİV ÇEVİRİCİ.**

(57) Xətti və bucaq yerdəyişmələrini ölçən induktiv çevirici, tərpxəməz silindrik maqnitkeçirici - statordan, statorun daxilində, eyni oxu üzrə quraşdırılmış yarım silindrik ferromagnet rotordan, dəyişən cərəyan mənbəyinə qoşulmuş təsirlənmə dolağından və çeviricinin oxu boyu, öz aralarında differensial sxem üzrə birləşdirilmiş, xətti və bucaq yerdəyişmələrini ölçən iki cüt ölçü dolaqları seksiyasından ibarət olub, onunla fərqlənir ki, təsirlənmə dolağı və ölçü dolaqları seksiyaları çaplı platalarda yerləşdirilib, belə ki, perimetri boyu təsirlənmə dolağı yerləşdirilmiş çaplı plata yarım silindrik rotorun xarici səthində yerləşdirilib, naqilləri ziqzaqşəkilli yerləşdirilən simmetrik üç-bucaqlar şəklində yerinə yetirilmiş iki cüt ölçü dolaqları seksiyası olan çaplı plata isə statorun daxili səthində yerləşdirilib.

- (11) **i2008 0098** (21) **a2003 0215**
 (51) **G01F 1/20** (2006.01) (22) **28.10.2003**
F17D 3/18 (2006.01)
 (44) **31.03.2005**
 (71)(73) **Milli Aviasiya Akademiyası (AZ)**
 (72) **Paşayev Arif Mircəlal oğlu, Hacıyev Namiq Cəfər oğlu, Nəbiyev Rasim Nəsim oğlu, Şükürov Səməd Abdul oğlu (AZ)**
 (54) **QƏBULEDİCİ-PAYLAYICI QURĞU.**

(57) Qəbuledici paylayıcı qurğu, boru kəmərinə yerləşdirilən basqı qəbuledicidən ibarətdir, o, əlavə olaraq, gövdəsi bağlama tərtibatı vasitəsilə həm öz oxu ətrafında, həm də boru kəmərinin oxu ətrafında fırlanma imkanı ilə boru kəmərinə bərkidilmiş paylayıcı ilə təchiz olunub, basqı qəbuledici isə bir-birinə və flansa lehmlənmiş üç ortalaşdırıcı zond şəklində hazırlanıb, kənar zondlara basqı qəbulu başlıqları lehmlənib, həm də zondlar tutucuların köməyi ilə paylayıcının gövdəsinin yuxarı tərəfinə tərpxəməz oturdulmuş və onun daxili kanalları ilə birləşmişlər, axırncılar idarəetmə dəstəyi ilə fırladılan zolotnikin kanalları vasitəsilə paylayıcının çıxış ştuserlərinə birləşmişdir, bağlama tərtibatına isə paylaşdırıcının gövdəsi ilə sərt birləşdirilmiş və tutucunun daxilində atma qayka ilə bərkidilmiş oynaq və sferik kipləndiricilər daxildir, tutucunun özü isə kipləşdirici həlqələrlə altlığa yivli birləşmişdir.

(11) **i2008 0099** (21) **a2003 0213**
(51) **G01F 1/20** (2006.01) (22) **28.10.2003**
G01F1/684 (2006.01)
G01F 1/76 (2006.01)
G01P 5/14 (2006.01)

(44) **30.09.2005**

(71)(73) **Milli Aviasiya Akademiyası (AZ)**
(72) **Hacıyev Namiq Cəfər oğlu, Nəbiyev Rasim Nəsim oğlu, Şükürov Səməd Abdul oğlu (AZ)**
(54) **MAYE AXININDAN BASQI GÖTÜRMƏK ÜSULU VƏ ONUN YERİNƏ YETİRİLMƏSİ ÜÇÜN QURĞU.**

(57) 1. Maye axımından basqı götürmək üsulu, axının canlı kəsiyinin bir neçə nöqtəsindən zond vasitəsilə dinamik basqının götürülməsindən və ortalaşdırılmasından ibarət olub, onunla fərqlənir ki, axından dinamik, statik və injeksiya basqıların bir canlı kəsikdən eyni zamanda götürüb ortalaşdırırlar, bu halda dinamik və injeksiya basqı qəbulu yerlərini zondların divarlarından uzaqlaşdırırlar.

2. 1-ci bənd üzrə üsulu yerinə yetirmək üçün basqı qəbulu qurğusu, divarlarında dəşikləri olan dinamik ortalaşdırıcı zondan ibarət olub, onunla fərqlənir ki, əlavə olaraq statik və injeksiya ortalaşdırıcı zondlarından ibarətdir və onlar dinamik ortalaşdırıcı zondla birlikdə bir flans üzərində yerləşdirilib, belə ki, dinamik və injeksiya zondlarının dəşiklərində basqı qəbulu başlıqları bərkidilib.

(11) **i2008 0102** (21) **a2006 0060**
(51) **G01F 1/32** (2006.01) (22) **14.04.2006**
(44) **28.09.2007** (23) **21.04.2006**
(71)(73) **Azərbaycan "Sənayecihaz" Elm-İstehsalat Müəssisəsi (AZ)**

(72) **Pənahov Babək Məmməd oğlu (AZ), Denisov Oleg Yevqenyeviç (RU), Morduxayev Adolf İliç (AZ), Mehtiyev Əli Məmməd oğlu (AZ), Abdurəhmanov Nizami Əli oğlu (AZ)**
(54) **QABARCIQLI SƏRFÖLÇƏN.**

(57) Qabarcıqlı sərfölçən gövdədən, onun oxuna perpendikulyar olaraq içərisində yerləşdirilmiş müqavimərtirən cisimdən və siqnalçıxarma düyünündən ibarət olub, onunla fərqlənir ki, müqavimərtirən cismin axın istiqamətində uzununa kəsiyi damcışəkillidir, dəyirmilənmiş hissəsinin diametri gövdənin daxili diametrinə bərabərdir, ölçüləri isə aşağıdakı düsturlarla müəyyən edilir:

$$d = (0, 2 \dots 0,3)D; \quad (1)$$

$$\alpha = \text{Arc tg } \frac{2R}{L-R}; \quad (2)$$

$$L = 1,3R_g; \quad (3)$$

harada: *D*- gövdənin daxili diametridir;

$$R_z = \frac{D}{2};$$

$$R = \frac{d}{2};$$

d - müqavimərtirən cismin damcışəkilli hissəsinin diametridir;

α – damcışəkilli hissənin tilləri arasındakı bucaqdır;

L - müqavimərtirən cismin damcışəkilli hissənin tam uzunluğudur;

$l=(4\pi d)$ - müqavimərtirən cismin iti bucağından siqnalçıxaran düyünün mərkəzinə kimi olan məsafədir.

(11) **i2008 0050** (21) **a2005 0249**
(51) **G01M 15/00** (2006.01) (22) **07.11.2005**
G06F 19/00 (2006.01)

(44) **28.09.2007**
(71)(73) **Azərbaycan Respublikası Milli Elmlər Akademiyasının Kibernetika İnstitutu (AZ)**

(72) **Əliyev Telman Abbas oğlu (AZ)**
(54) **AVİASİVA TEXNİKASININ TEXNİKİ VƏZİY-YƏTİNİN UÇUŞDAN QABAQ ƏNGƏLMONİTORİNQİ ÜSULU.**

(57) Aviasiya texnikasının texniki vəziyyətinin uçuşqabaqı əngəlmonitorinq üsulu ölçü informasiyalarının yığılmasından, identifikasiya parametrlərinin və onların qiymətlərinin analoji etalon qiymətlərlə müqayisə olunması üçün işlənməsi ilə, onun spektral analiz metodları ilə emal edilməsindən və qərar qəbul edilməsindən ibarət olub, onunla fərqlənir ki, parametrlər kimi əngəlin $W(\epsilon)$ histoqramı, əngəlin a_n^e , b_n^e və faydalı siqnalın a_n^x , b_n^x spektral qiymətləndirilməsi, həmçinin əngəlin D_e dispersiyasının qiymətləndirilməsi şəklində spektral analizin informativ əlamətlərindən istifadə edirlər.

(11) **i2008 0090** (21) **a2001 0075**
(51) **G01N 11/00** (2006.01) (22) **16.04.2001**
C08F (2006.01)

(44) **01.10.2001**
(71)(72)(73) **Məmmədova Rəhimə Salman qızı (AZ)**
(54) **QOCALMIŞ POLİMERLƏRİN FUNKSIONAL QRUPLARININ TƏRKİBİNİN TƏTBİQ ÜSULU.**

(57) Qocalmış polimerlərin funksional qruplarının tərkibinin tədqiq üsulu onun fiziki-kimyəvi üsulların köməyi ilə tədqiqindən onunla fərqlənir ki, qocalmış polimer ərintisinin axıcılığının sabit termomexaniki təsir müddətindən asılı olaraq, dəyişməsi ölçülür və aşkar edilmiş davamlılıq sırası əsasında funksional qrupların tərkib və miqdarı müəyyənləşdirilir.

(11) **i2008 0074** (21) **a2005 0224**
(51) **G01N 21/78** (2006.01) (22) **26.09.2005**
(44) **29.06.2007**

(71)(73) **Bakı Dövlət Universiteti (AZ)**
(72) **Hacıyeva Sevinc Rafiq qızı, Əliyeva Təranə İbrahim qızı, Çıraqov Famil Musa oğlu (AZ)**
(54) **SKANDİUMUN (III) FOTOMETRİK TƏYİNİ ÜSULU.**

(57) Skandiumun (III) fotometrik təyini üsulu, üzvi reagentdən istifadə etməklə onun rəngli kompleks birləşməyə

çevrilməsindən ibarət olub, onunla fərqlənir ki, üzvi reagent kimi bis-(2,3,4-trihidroksifenilazo)benzidindən istifadə edirlər.

- (11) i2008 0075 (21) a2005 0226
(51) G01N 21/78 (2006.01) (22) 26.09.2005
(44) 29.06.2007
(71)(73) Bakı Dövlət Universiteti (AZ)
(72) Əliyeva Rəfiqə Əlirza qızı, Məlikova Vüsalə İsmayıl qızı, Çıraqov Famil Musa oğlu (AZ)
(54) NİKELİN (II) FOTOMETRİK TƏYİNİ ÜSULU.

(57) Nikelin (II) fotometrik təyini üsulu, üzvi reagentdən istifadə etməklə onun rəngli kompleks birləşməyə çevrilməsindən ibarət olub, onunla fərqlənir ki, üzvi reagent kimi setilpiridin bromid iştirakında 1,8-dihidroksi-3,6-disulfonat natrium-2-[4-aminoantipirin] naftalindən istifadə edirlər.

- (11) i2008 0095 (21) a2006 0009
(51) G01N 25/28 (2006.01) (22) 18.01.2006
(44) 28.09.2007
(71)(73) Azərbaycan Dövlət Neft Akademiyası (AZ)
(72) Fərzanə Nadir Həsən Ağa oğlu, Sultanov Rafiq Fəridoviç, Abbasova Səkinə Məmməd qızı, Məmmədov Qəhrəman Məşdi oğlu (AZ)
(54) QAZŞƏKİLLİ MADDƏLƏRİN TƏHLİLİ ÜSULU.

(57) Qazşəkilli maddələrin təhlili üsulu ozonun termiki zonada parçalanmasından və buraya təhlil edilən maddə buxarlarının verilməsindən, sonradan kimyəvi reaksiyanı müşayiət edən, qiyməti üzrə təhlil edilən bu maddənin miqdarı barədə mühakimə yürüdülmə faydalı istilik effektinin ölçülməsindən ibarət olub, onunla fərqlənir ki, termiki zonaya, əlavə olaraq su buxarı verirlər.

G 02

- (11) i2008 0082 (21) a2006 0037
(51) G02B 1/00 (2006.01) (22) 15.03.2006
G02B 6/00 (2006.01)
G02B 6/38 (2006.01)
G02B 6/42 (2006.01)
H04B 10/12 (2006.01)
(44) 28.09.2007
(71)(73) Azərbaycan Texniki Universiteti (AZ)
(72) Mansurov Tofiq Məhəmməd oğlu, Bəybalayev Qəmbər Bəylər oğlu (AZ)
(54) OPTOELEKTRON MÖVQELƏŞDİRİCİ QURĞU.

(57) Öptoelektron mövqeləşdirici qurğu, səth diodunun kristalındakı oyuqda yerləşdirilən optik rabitə xəttinin lifinə malik olub, onunla fərqlənir ki, o, bünövrə üzərində eyni ox üzrə üzəüz bərkidilmiş, hər biri iki cüt tam oxşar

müstəqil elektrod bölmələrindən ibarət olan iki halqavari pyezoelektrik element şəklində yerinə yetirilib, belə ki, "X" koordinat oxu boyunca yerdəyişmə imkanına malik birinci halqavari pyezoelektrik elementin yan divarına sərt bərkidilmiş bərkidici plankada səth diod şüalandırıcısı yerləşdirilib, optik rabitə xəttinin lifi isə "Y" oxu boyunca yerdəyişmə imkanına malik ikinci halqavari pyezoelektrik elementin yan divarına sərt bərkidilmiş bərkidici plankada yerləşdirilib, bu zaman səth diod şüalandırıcısının elektrik kontaktları dəyişən tezlik generatorunun çıxışına qoşulmuş, optik rabitə xəttinin lifi optoelektron çevirici vasitəsilə əməliyyat gücləndiricisinin girişinə birləşdirilmişdir, hansının ki, birinci çıxışı birinci detektorun girişinə qoşulmuşdur, hansının ki, birinci və ikinci çıxışları müvafiq olaraq birinci və ikinci sabit gərginlik mənbəsinin birinci girişlərinə qoşulmuşdur, əməliyyat gücləndiricisinin ikinci çıxışı isə müqayisə qurğusunun girişinə qoşulmuşdur, hansının ki, birinci və ikinci çıxışları ikinci və üçüncü detektor vasitəsilə uyğun olaraq birinci və ikinci sabit gərginlik mənbələrinin ikinci girişinə qoşulmuşdur, sabit gərginlik mənbələrinin hər birinin çıxışı hər iki halqavari pyezoelektrik elementlərin üzəüz yerləşdirilmiş müstəqil elektrod bölmələrinə birləşdirilmişdir.

G 06

- (11) i2008 0081 (21) a2005 0235
(51) G06M 7/02 (2006.01) (22) 14.10.2005
B07B 15/00 (2006.01)
(44) 28.09.2007
(71)(73) Azərbaycan Texniki Universiteti (AZ)
(72) Məmmədov Havar Əmir oğlu (AZ)
(54) SƏPƏLƏNƏN MATERİALLARIN AVTOMATİK SAYILMA VƏ AYRILMASI QURĞUSU.

(57) Səpələnən materialların avtomatik sayılma və ayrılma qurğusu, üfqə maili səthdə yanaşı yerləşmiş, bir-birinə nəzərən əks tərəfə fırlanma imkanlı iki silindrik valcıqdan təşkil olunmuş novcuq şəklində olan ayrılma mexanizmindən, novcuğun bu və digər tərəfində yerləşdirilmiş yükləmə və qəbul bunkerlərindən, qəbul bunkerinin altında yerləşdirilmiş qəbul tutumlarından, gücləndirici və rəqəmsal indikatorlardan ibarət hesablama bəndindən, biri gücləndiricinin girişinə birləşmiş iki vericidən, proqram bloku və iş rejimi tapşırıcısı daxil olan idarə blokundan ibarət olub, onunla fərqlənir ki, idarə blokuna təsirlənmə mənbəyi, körpü invertoru, iki hədd qurğusu, üç impuls formalaşdırıcısı, ikinci gücləndirici və ikinci rəqəmsal indikatorlardan ibarət ikinci hesablama bəndi, məntiqi açar, inverter, trigger, üst-üstə düşmə sxemi, elektron açarı, dəyişən gərginlik generatoru və sinxrogenerator daxil edilib, bu zaman birinci verici qəbul bunkerinin daxili yan səthində yerləşdirilib və uyğun olaraq, dəyişən gərginlik generatoru və gücləndiriciyə qoşulmuş iki seksiya elektrodu olan lövhəli rezonator şəklində yerinə yetirilib, ikinci verici isə qəbul bunkerinin dəliyi altında yerləşdirilib və uyğun olaraq ikinci gücləndiricinin girişinə və körpü invertorunun çıxışına qoşulmuş iki elektrodu və piramida formalı ucluğu olan düzbucaqlı lövhə şəklində yerinə yetirilib, körpü invertorunun girişləri uyğun olaraq, təsirlənmə mənbəsinin,

məntiqi açarın çıxışına və gücləndiricinin birinci çıxışına qoşulub, sonuncu həmçinin birinci hədd qurğusunun girişinə və ikinci hədd qurğusunun birinci girişinə qoşulub, belə ki, birinci hədd qurğusunun çıxışı məntiqi açar və birinci impuls formalaşdırıcısı vasitəsilə birinci çıxışı birinci rəqəmsal indikatora qoşulmuş birinci hesablama bəndinə qoşulub, ikinci hədd qurğusunun çıxışı ikinci impuls formalaşdırıcısı vasitəsilə birinci çıxışı ikinci rəqəmsal indikatora qoşulmuş ikinci hesablama bəndinə qoşulub, hər iki hesablama bəndinin ikinci çıxışları isə triggerin idarəedicisi girişini vasitəsilə üst-üstə düşmə sxeminin ikinci girişinə qoşulmuş iş rejimi tapşırıcısına qoşulub, üst-üstə düşmə sxeminin birinci girişi və çıxışı uyğun olaraq, inventör vasitəsilə ikinci gücləndiriciyə və üçüncü impuls formalaşdırıcısı vasitəsilə elektron açarın idarəedicisi girişinə qoşulub, sonuncunun siqnal çıxışı və siqnal girişi uyğun olaraq addım mühərrikinə və idarəedicisi girişinə üçüncü impuls formalaşdırıcısının çıxışı qoşulmuş program bloku vasitəsilə sinxrogeneratara qoşulub.

G 10

- (11) **i2008 0096** (21) **a2007 0290**
 (51) *G10D 11/00* (2006.01) (22) **26.12.2007**
 (44) **31.03.2008**
 (71)(72)(73) **Mirzəyev Zakir Qulam oğlu (AZ)**
 (54) **AZƏRBAYCAN QARMONU.**

(57) 1. Azərbaycan qarmonu dilcik, klapan, səs plankası, akkordların giriş kamerası, basların giriş kamerası, melodiyanın giriş kamerası, deka, körük, sol yarımkorpus, sağ yarımkorpus, qrif, 18-i ağ və 12-si qara olan 30 ədəd melodiya klavişləri, klavişli mexanizm, tor, 30 ədəd müşayiət klaviaturasının düymələrindən ibarət olub, onunla fərqlənir ki, dilcik, klapan, akkordların giriş kamerası, basların giriş kamerası, müşayiət klaviaturasının düymələri sağ yarımkorpusda, melodiyanın giriş kamerası, qrif, melodiya klavişləri isə sol yarımkorpusda yerinə yetirilmişdir, bu zaman qrif üzərindəki ağ klavişlərin yerləşdiyi oyuq hissənin dərinliyi 8mm-ə bərabərdir.

2. 1-ci bənd üzrə qarmon onunla fərqlənir ki, onun gövdəsi ya qoz ağacından, ya da şümşad ağacından yerinə yetirilib.

BÖLMƏ H

ELEKTRİK

H 01

- (11) **i2008 0083** (21) **a2006 0094**
 (51) *H01G 7/02* (2006.01) (22) **26.05.2006**
 (44) **28.09.2007**
 (71)(73) **Azərbaycan Texniki Universiteti (AZ)**
 (72) **Qocayev Eldar Mehralı oğlu, Osmanova Sevinc Sərkər qızı, Allahyarov Elçin Ədilkom oğlu, Nuriyev Musa Abduləli oğlu (AZ)**

(54) TACELEKTRET ÜÇÜN KOMPOZİSİYA MATERIALI.

(57) Tacelektret üçün kompozisiya materialı yüksək təzyiqli polietilen və doldurucu əsasında olub, onunla fərqlənir ki, doldurucu kimi tərkibində, komponentlərin həcm %-i ilə nisbətində TlInSe₂ yarımkeçiricisini saxlayır:

Yüksək təzyiqli polietilen 95-97
 TlInSe₂ 3-5

- (11) **i2008 0097** (21) **a2005 0279**
 (51) *H01L 31/101* (2006.01) (22) **19.12.2005**
H01L 31/108 (2006.01)
 (44) **28.09.2007**
 (71)(73) **Azərbaycan Respublikası Milli Elmlər Akademiyasının Fizika İnstitutu (AZ)**
 (72) **Ələkbərov Oqtay Zeynal oğlu, Hüseynov Niyazi Müzəfər oğlu, Mədətov Rəhim Səlim oğlu, Nəcəfov Arzu İslam oğlu (AZ)**
 (54) **YARIMKEÇİRİCİ ULTRABƏNÖVŞƏYİ FOTO-DETEKTOR.**

(57) Yarımkeçirici ultrabənövşəyi fotodetektor işığa həssas material kimi n-tip və ya p-tip keçiricilikli A³B⁶ tip birləşmələrindən - InSe və ya GaSe və ya GaS-dən hazırlanmış laylı yarımkeçiricidən və yarımkeçiricinin üzərinə çəkilmiş iki omik metal kontakdan ibarət olub, onunla fərqlənir ki, n-tip və ya p-tip laylı yarımkeçiricinin səthinə nazik, qalınlığı 50-90 Å olan yarımşəffaf yarımkeçirici ilə Şottki cəpəri yaradan, elektronların çıxışı işi n-tip yarımkeçirici üçün yarımkeçiricinin elektronlarının çıxışı işindən böyük, p-tip yarımkeçirici üçün isə kiçik olan metal çəkilmişdir, belə ki, birinci kontakt yarımşəffaf qatın üzərində yerləşir, ikinci isə laylı yarımkeçiricinin əks tərəfinə çəkilir və detektorun cərəyanının bağlayıcı istiqamətində onun üçün omik olur.

H 02

- (11) **i2008 0047** (21) **a2005 0196**
 (51) *H02N 11/00* (2006.01) (22) **08.08.2005**
H02K 53/00 (2006.01)
H02K 1/00 (2006.01)
F03G 7/10 (2006.01)
 (44) **28.09.2007**
 (71)(72)(73) **Sarıyev Eldar Bəhram oğlu (AZ)**
 (54) **MAQNİT-MEXANİKİ MÜHƏRRİK.**

(57) 1. Maqnit-mexaniki mühərrik maqnit vasitələri və təsirlənmə maqnitləri ilə təmin edilmiş stator və rotordan ibarət olmaqla, onunla fərqlənir ki, stator, silindr formalı rotorun daxili və xarici tərəflərində, işçi qütbləri müxtəlif polyarlıqlı və bir-birinə nisbətən asimmetrik qoyulmuş iki qövsvari sabit maqnitdir, rotor çevrəsi üzrə şaxmat qaydasında düzülüb, içərisində maqnitkeçirici xəlitədən gilzlər yerləşdirilmiş çoxsaylı iki tərəfi açıq dəliklərlə hazırlanmışdır, rotorun xarici və daxili tərəflərində bu gilzlərə

sabit maqnitlər bəkidilmişdir, belə ki, onların polyarlığı stator maqnitinin müvafiq tərəfinin polyarlığına uyğundur.

2. 1-ci bənd üzrə maqnit-mexaniki mühərrik onunla fərqlənir ki, statorun maqnitləri diamaqnit materialdan lövhə üzərində qoyulmuşdur.

3. 1 və 2-ci bəndlər üzrə maqnit-mexaniki mühərrik onunla fərqlənir ki, statorun xarici maqnili mühərrik quraşdırılmış, daxili maqnit isə lövhəyə sərt bəkidilmişdir.

H 04

(11) i2008 0065

(21) a2007 0198

(51) H04Q 7/20 (2006.01)

(22) 28.08.2007

G06F 19/00 (2006.01)

(44) 28.09.2007

(71)(73) "MEDIA SERVIS" Məhdud Məsuliyyətli Cəmiyyəti (AZ)

(72) Əhmədzadə Bəhram Kamal oğlu (AZ)

(54) KOMMUNİKASIYA ŞƏBƏKƏSİ ABONENTLƏRİNİN İSTİFADƏ ÜÇÜN KREDİT İŞLƏMƏLƏRİ SİSTEMİ VƏ ÜSULU.

(57) 1. Kommunikasiya şəbəkəsi abonentinin istifadəsi üçün kredit işləmələri üsulu ondan ibarətdir ki, kommunikasiya şəbəkəsi ilə avtomatik sistem vasitəsilə, əvvəlcədən verilmiş şərtlərə uyğun olaraq, hesablama avadanlığından istifadə edərək, kredit sorğusunu qəbul edirlər, kredit vermə imkanlarının avtomatik yoxlanılmasını, sonra kreditin verilməsi haqda avtomatik qərar qəbulu üçün müştərinin balansına dair qorunub saxlanan məlumatların işlənməsini həyata keçirirlər, avtomatik sistemə qoşulmuş rəbitə operatorunun billing sistemi vasitəsilə kredit məbləğinin balansda depozitə qoyurlar, götürülən kredit hesabına balansın artırıldığı haqda abonentə məlumat verirlər, avtomatik sistemə qoşulmuş rəbitə operatorunun billing sistemi vasitəsilə balans əlavə məbləğlər depozitə qoyularkən kredit məbləğini və kredit haqqını avtomatik çıxarırlar, kredit almaq imkanından avtomatik müdafiəni həyata keçirirlər.

2. 1-ci bənd üzrə üsul onunla xarakterizə olunur ki, kredit sorğusunu SMS (Short Message Service) və/və ya USSD (Unstructured Supplementary Services Data) və/və ya IVR (Interactive Voice Response) və/və ya WAP (Wireless Application Protocol) və/və ya WEB-sayt və/və ya MMS (Multimedia Message Service) yoluyla qəbul edirlər.

3. Kredit işləmələri üçün avtomatik sistem, kommunikasiya şəbəkəsi və şəbəkə operatoru sistemə qoşulmağa xidmət edən birləşdirici elementdən, kod seqmentləri kombinasiyalarının və kredit balansları haqda məlumat bazalarının qorunub saxlanmasına xidmət edən kompüter yaddaşından, kommunikasiya şəbəkəsi və şəbəkə operatoru sistemi vasitəsilə kredit sorğusunun qəbuluna xidmət edən daxiletmə qurğusundan, kod seqmentləri kombinasiyalarının və kredit sorğusunun təsdiqi üçün məlumat bazasına girişin yerinə yetirilməsinə xidmət edən prosessor-dan, kredit məbləğinin balansda depozitə qoyulmasına, kredit məbləğinin və kredit haqqının, əvvəlcədən qoyulan şərtləri gözləməklə, avtomatik balansdan çıxarılmasına xidmət edən ötürücü qurğudan ibarətdir.

4. 3-cü bənd üzrə sistem onunla xarakterizə olunur ki, kod seqmentləri kombinasiyalarının kommunikasiya şəbəkəsi vasitəsilə müştəridən kredit sorğusunun qəbuluna xidmət edən seqmenti, kredit sorğusunu təsdiqləməyə xidmət edən kod seqmenti, avtomatik sistemə qoşulmuş rəbitə operatorunun billing sistemi vasitəsilə kredit məbləğinin balansda depozitə qoyulmasına xidmət edən kod seqmenti, avtomatik sistemə qoşulmuş rəbitə operatorunun billing sistemi vasitəsilə kredit məbləğinin və kredit haqqının balansdan avtomatik çıxarılmasına xidmət edən kod seqmenti, əvvəlcədən qoyulmuş şərtlər gözlənilməklə, kredit almaq imkanından avtomatik müdafiəyə xidmət edən kod seqmenti daxildir.

5. 3-4-cü bəndlər üzrə sistem, onunla xarakterizə olunur ki, zərurətdən asılı olaraq, kommunikasiya şəbəkəsi vasitəsilə kredit sorğularının qəbuluna xidmət edən bir və ya WEB, WAP, SMS, MMS, USSD və IVR serverlərin məcmusunu özünə daxil edir.

6. 3-5-ci bəndlər üzrə sistem onunla xarakterizə olunur ki, özünə abonentlərə müxtəlif məbləğlərdə kreditin verilməsi üçün statistik məlumatların çıxarılması üçün vasitəni daxil edir.

7. 3-6-cı bəndlər üzrə sistem onunla xarakterizə olunur ki, özünə abonentlərin "qara siyahısı"nın tərtib edilməsi üçün vasitəni daxil edir.

8. 3-7-ci bəndlər üzrə sistem onunla xarakterizə olunur ki, özünə abonentlərin öz istəkləriylə, müxtəlif kredit vermə şərtlərinə malik abonent qrupuna daxil edilməsi və çıxarılması üçün vasitəni daxil edir.

9. 3-8-ci bəndlər üzrə sistem onunla xarakterizə olunur ki, özünə statistik, cari və arxiv məlumatlarının tam şəkildə təqdim edilməsi üçün vasitəni daxil edir.

10. 3-9-cu bəndlər üzrə sistem onunla xarakterizə olunur ki, məlumatların işlənməsi və Abonentlərə Xidmət üzrə Telefon Xidmətinə operativ informasiya verilməsi üçün çəvik köklənmə imkanı ilə yerinə yetirilmişdir.

**AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASININ DÖVLƏT REYESTRİNƏ DAXİL EDİLMİŞ
FAYDALI MODEL PATENTLƏRİ HAQQINDA MƏLUMATLARIN DƏRCİ**

- (11) F2008 0004 (21) U2005 0002
(51) F03B 9/00 (2006.01) (22) 03.05.2005
F03B 17/04 (2006.01)
(44) 28.09.2007
(71)(73) Babayev Şahlar Mahmud oğlu (AZ)
(72) Babayev Şahlar Mahmud oğlu, Qocayev Tofiq
Bayram oğlu, Məmmədov Arif Şahməddin oğlu
(AZ)
(54) MÜHƏRRİK.

(57) Mühərrik tərənəmz ox ətrafında fırlanma imkanına malik val üzərində bir-birinə nəzərən eyni bucaq altında və eyni məsafədə quraşdırılmış, bir-birilə kinematik əlaqədə olan içi boş qablardan ibarət olub, onunla fərqlənir ki, düz xətt ilə qapanan Arximed əyrisi şəklində yerinə yetirilmiş və riflənmiş təbəqə ilə bərkidilmiş iki paralel üzləri val ilə Arximed əyrisinin ən kiçik radiuslu hissəsində kəşişən tək sayda qablara malikdir.

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASININ DÖVLƏT REYESTRİNƏ DAXİL EDİLMİŞ SƏNAYE NÜMUNƏSİ PATENTLƏRİ HAQQINDA MƏLUMATLARIN DƏRCİ

(11) S2008 0005

(51) 01-01

(44) 28.09.2007

(71)(73) ORION Corporation (KR)

(72) Hwa-Kyung Lee (KR)

(74) Yaqubova T.A. (AZ)

(54) QƏNNADI MƏMULATI.

(57) Qənnadı məmulatı aşağıdakı mühüm əlamətlər məcmusu ilə xarakterizə olunur:

- üzərinə şokolad tökülmiş papağı və maili ayaqcığı olan stilləşdirilmiş göbələk şəklində yerinə yetirilməsi ilə;

- sferik üst səthli, maili dəyirmiləşmiş yan səthli və periferiya üzrə genişlənmiş, yuxarı səthə doğru istiqamətlənmiş, aşağı hissədə isə bucaq altında yanlara aralanmış və iki maili üz şəklində relyefli kəsiklərlə və aşağı səthin perimetri üzrə kəsiklər arasında dəyirmiləşmələrlə tərtib olunmuş papağın plastik işlənməsi ilə;

- ayaqcığın silindrik formalı, dəyirmi, qabarıq aşağı səthli yerinə yetirilməsi ilə;

- kolorist həlli: papağın mixəyi (şokolad) rəngdə, ayaqcığın isə bej rəngində (sarımtıl çalarla) yerinə yetirilməsi ilə.

(11) S2008 0002

(51) 9-03

(44) 28.09.2007

(71)(73) ORION Corporation (KR)

(72) Hwa-Kyung Lee (KR)

(74) Yaqubova T.A. (AZ)

(54) QƏNNADI MƏMULATLARI ÜÇÜN QABLAŞDIRMA.

(57) Qənnadı məmulatları üçün qablaşdırma aşağıdakı mühüm əlamətlər məcmusu ilə xarakterizə olunur:

- qablaşdırmanın düzbucaqlı formasında yerinə yetirilməsi ilə;

- qablaşdırmanın yuxarı tərəfinin sol küncündə, ön və arxa tərəflərində, ulduzlar və haşiyəli latın şrifti ilə yerinə yetirilmiş firmanın adı olan dairə şəklində elementin yerləşdirilməsi ilə;

- sağ yan tərəfdə müxtəlif dillərdə məlumat xarakterli şrift yazıları olan lövhələrin olması ilə;

fərqlənir:

- paket formasında yerinə yetirilməsi ilə;

- səthin təsviri elementlə və müxtəlif ölçülü şrift qrafikası ilə işlənməsi ilə;

- qablaşdırmanın ön tərəfində, əlində, içərisində şaquli yerləşən stilləşdirilmiş dördbucaqlı boruşəkili qablaşdırılmış məmulatlar olan tutum saxlayan, bərəmiş gözləri və açıq ağız olan şlyapalı təəccüblənmiş adam başının stilləş-

(21) S2006 0029

(22) 10.11.2006

dirilmiş təsviri şəklində yerinə yetirilmiş mərkəzi təsviri elementin yerləşməsi ilə;

- mərkəzi təsviri elementdən üstə qablaşdırılan qənnadı məmulatının iri çəkilmiş şriftlə latın qrafikası ilə yerinə yetirilmiş, kontrast haşiyə, gölgə işləməsi ilə təmin edilmiş adının yerləşməsi ilə;

- adın üstündə kontrast çərçivə daxilində kiçik latın hərfləri ilə yerinə yetirilmiş məlumat yazısının olması ilə;

- adın altında kiril əlifbası ilə reklam yazısı olan kontrast haşiyəli dalğavari qıvrılmış lentin, bundan da üstə içində reklam olunan məhsul olan stilləşdirilmiş boşqabın olması ilə;

- tutumun üzərində kontrast haşiyəli, kiril əlifbası ilə yerinə yetirilmiş məlumat yazısının olması ilə;

- qablaşdırmanın arxa tərəfində sol yuxarı yarısında qırılması olan kontrast hörmə haşiyəli stilləşdirilmiş düzbucaqlı hörmə lövhənin olması ilə;

- sol yuxarı yarısında, lövhənin yuxarıdan aşağıya doğru hüdudlarından kənara çıxmaqla qablaşdırmanın ön tərəfindəki təsvir ilə eyni olan qablaşdırılan qənnadı məmulatının adı, bir əlində stilləşdirilmiş qablaşdırılan dördbucaqlı boruşəkili məmulatları saxlayan, digər əli ilə isə kiril əlifbası ilə əlyazma şrifti ilə yerinə yetirilmiş reklam yazısına işarə edən stilləşdirilmiş gülümsəyən şirniyyatçının təsvirinin yerləşməsi ilə;

- lövhənin sol orta hissəsində üfüqi yerləşmiş, onun bütün eni boyu dalğavari qıvrılan kontrast haşiyəli və kiril əlifbası ilə üzərində reklam yazısı olan lentin olması, aşağı hissədə lentin hüdudlarından kənara çıxmaqla, qablaşdırmanın ön tərəfindəki təsvirlə eyni olan qablaşdırılan qənnadı məmulatının adının, lentin altında bir-birinin üzərinə yığılmaqla və qablaşdırmanın ön tərəfinin görünüşü ilə qənnadı məmulatları üçün stilləşdirilmiş reklam qablaşdırmaalarının olması ilə;

- qablaşdırmanın aşağı hissəsində, lövhənin aşağı hissəsi üzərinə qoyulmaqla, kartof şəklində təsviri elementlərin olması ilə.

(11) S2008 0003

(51) 9-03

(44) 28.09.2007

(71)(73) ORION Corporation (KR)

(21) S2006 0026

(22) 10.11.2006

(72) Hwa-Kyung Lee (KR)

(74) Yaqubova T.A. (AZ)

(54) QƏNNADI MƏMULATLARI ÜÇÜN QABLAŞ-
DIRMA-QUTU.

(57) Qənnadi məmulatları üçün qablaşdırma-qutu aşağıdakı mühüm əlamətlər məcmusu ilə xarakterizə olunur:

- qablaşdırma-qutunun dartılmış paralelepiped formasında yerinə yetirilməsi ilə;
- qutunun yuxarı tərəfinin sol küncündə, ön və arxa tərəflərində, ulduzlar olan və kontrast rəngli latın şrifti ilə yerinə yelirlmiş firmanın adı göslərilən dairə şəklində elementin yerləşdirilməsi ilə;
- sağ yan tərəfdə müxtəlif dillərdə məlumat yazıları olan lövhələrin olması ilə;
- fərqlənir:
- şaquli istiqamətlənmiş fiqurlu tutum şəklində yerinə yetirilməsi ilə;
- yan üzlərin kənarlarından ön və arxa üzlərin ortalarına doğru ön və arxa üzlərin qövsvari qabarıq yerinə yetirilməsi ilə;
- ön, arxa, yan, yuxarı və aşağı tərəflərin şaquli yerləşmiş və kölgə ilə işlənmiş tünd rəngli çəkilmiş iri şriftlə yerinə yetirilmiş qablaşdırılan məhsulun adının yazısı ilə qrafik şəkildə tərtib olunması ilə;
- ön, arxa, sol yan tərəfdə, yuxarı və aşağı tərəflərdə qızılı rəngli krekerlərin olması ilə;

- ön tərəfin aşağı hissəsində kaçalkanı tutmuş, bürüncək geyinmiş, boynunda bant olan şlyapalı qız təsviri ilə tərtib olunması ilə;
- arxa tərəfin aşağı hissəsinin sankada şlyapalı qızlar təsviri ilə tərtib olunması ilə;
- qutunun bütün səthinin xaosik səpələnmənin stilləşdirilmiş güllər təsviri ilə tərtib olunması ilə;
- ön və arxa tərəflərdə ön planda kvadrat mötərizələrdə tünd rəngli şriftlə yerinə yetirilmiş qablaşdırılan məmulatın adının yazılışının olması ilə;
- ön, arxa və yan tərəflərində kalliqrafik şrift ilə məlumat yazılarının olması ilə;
- sarı rəngli fon ilə.

(11) S2008 0004

(51) 9-03

(44) 28.09.2007

(71)(73) ORION Corporation (KR)

(72) Hwa-Kyung Lee (KR)

(74) Yaqubova T.A. (AZ)

(54) QƏNNADI MƏMULATLARI ÜÇÜN QABLAŞ-
DIRMA.

(57) Qənnadi məmulatları üçün qablaşdırma aşağıdakı mühüm əlamətlər məcmusu ilə xarakterizə olunur:

- qablaşdırmanın düzbucaqlı formasında yerinə yetirilməsi ilə;
- qablaşdırmanın ön tərəfinin yuxarı hissəsinin sol küncündə ulduzlar və kontrast rəngli latın şrifti ilə yerinə yetirilmiş firmanın adı olan dairə şəklində elementin yerləşdirilməsi ilə;
- fərqlənir:
- paket formasında yerinə yetirilməsi ilə;
- ön tərəfin kompozisiya quruluşu: fonun şaquli olaraq iki müxtəlif - ağ və dalğavari sarı zolaqla ayrılmış narıncı rəngli sahəyə bölünməsi, yuxarıdan aşağıya doğru qablaşdırılan məhsulun adı olan lövhənin, məlumat yazısının, iri təsviri elementin və stilləşdirilmiş qablaşdırılmış məmulatların dağıntısının yerləşməsi ilə;

- lövhənin, üzərinə ağ və narıncı rənglər çəkilməklə və kölgə ilə işlənməklə yerinə yetirilmiş, aşağı hissəsində dalğavari kəsiyi olan stilləşdirilmiş qırmızı lent şəklində yerinə yetirilməsi, lövhənin üzərində qırmızı çərçivəli tərtibat və kölgə işlənməsi ilə, lövhənin hüdudlarından kənara çıxmaqla, iri ağ rəngli latın hərfləri ilə yerinə yetirilmiş qablaşdırılan məmulatın adının yerləşməsi ilə;
- lövhənin altmda ağ çərçivəli tərtibat və kölgə işlənməsi ilə qara rəngdə kiril əlifbası ilə yerinə yetirilmiş məlumat yazısının yerləşməsi ilə;
- mərkəzdə yerləşmiş iri qırmızı krab təsviri və sarı-qızılı rəngli stilləşdirilmiş xırda krabların dağıntısı şəklində təsviri elementin yerinə yetirilməsi ilə;
- arxa tərəfin iki müxtəlif - ağ və narıncı rəngli sahəyə şaquli bölünməklə və aşağı hissənin küncələrində sarı-qızılı rəngli stilləşdirilmiş xırda krabların dağıntısı olmaqla yerinə yetirilməsi ilə.

(1) A 01G-A 61B 006

(51) 25-01

(44) 29.12.2006

(71)(73) ASAŞ ALÜMİNYUM SANAYİ VE TİCARƏT ANONİM ŞİRKETİ (TR)

(72) Gökhan Yavuz (TR)

(74) Orucov R.K (AZ)

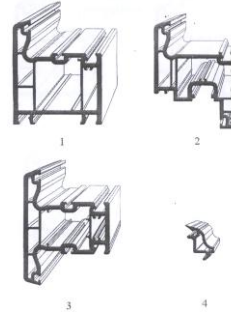
(54) PROFİLLƏR KOMPLEKTİ (İKİ VARIANT).

(57) Profillər komplekti (iki variant) aşağıdakı mühüm əlamətlər məcmusu ilə xarakterizə olunur:

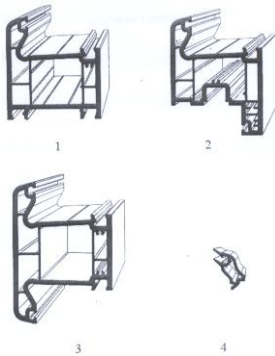
- tərkibi: pəncərə cildinin profili və pəncərə çərçivəsinin profili ilə;
  - profillər komplektinin elementlərindən hər birinin en kəsiyinin forma və ölçülərinin bütün uzunluq boyu vahid yerinə yetirilməsi ilə;
  - profillərin əsas həcmnin içiboş yerinə yetirilməsi ilə;
  - hər iki profilin daxili boşluğunda kameralar əmələ gətirən arakəsmələrin olması ilə;
  - cildin profilində və pəncərə çərçivəsinin profilində solda yuxarı istiqamətdə irəli çıxan trapesiya şəkilli içiboş elementin olması ilə;
  - pəncərə cildinin profilində sağda aşağı istiqamətdə irəli çıxan içiboş elementin olması ilə;
  - pəncərə cildinin profilinin əsas həcmnin aşağı hissəsində düzbucaqlı oyuğun olması ilə;
  - hər iki profilin xarici səthində T-şəkilli kanalların olması ilə;
- fərqlənir:
- tərkibində, əlavə olaraq, çərçivənin aralıq dirəyinin profilinin və kantın profilinin olması ilə;
  - çərçivənin aralıq hissəsinin T-şəkilli formada yerinə yetirilməsi ilə;
  - xarici səthlərin xarici bucaqlarının xarakterik dəyirmiləşdirilmələrlə yerinə yetirilməsi ilə;
  - T-şəkilli kanalların haşiyələrinin xarakterik yerinə yetirilməsi ilə;
  - çıxıntıların daxili divarları və şüşə üçün yarıqların üfüqi səthləri arasındakı xarici bucaqların xarakterik dəyirmiləşdirilmələrlə yerinə yetirilməsi ilə;
  - burtiklərin forma və ölçülərinin şüşə üçün yarıqların forma və ölçüləri ilə ortaq yerinə yetirilməsi ilə;
  - 1-ci variant yuxarıda göstərilən əlamətlərlə xarakterizə olunur;

(21) S2005 0016

(22) 08.09.2005

- pəncərə çərçivəsinin profilinin əsas içiboş həcmnin yuxarı hissəsində və pəncərə cildinin profilinin əsas içiboş həcmnin yuxarı və aşağı hissələrində düzbucaqlı oyuqların olması ilə.

- 2-ci variant xarakterizə olunur: pəncərə cildinin profilinin əsas həcmnin aşağı hissəsinin xarici haşiyələrinin xarakterik yerinə yerilməsi ilə;

GÖSTƏRİCİLƏR

İXTİRALAR ÜZRƏ İDDİA SƏNƏDLƏRİNİN GÖSTƏRİCİLƏRİ

SAY GÖSTƏRİCİSİ

İddia sənədinin nömrəsi	BPT	İddia sənədinin nömrəsi	BPT	İddia sənədinin nömrəsi	BPT
a2004 0277	G01C 19/32 (2006.01)	B01J 20/26 (2006.01)		a2007 0250	B01J 20/30 (2006.01)
	G01C 19/34 (2006.01)	a2007 0033	E21B 43/22 (2006.01)		A61K 9/10 (2006.01)
	G01L 9/18 (2006.01)	a2007 0050	H02H 5/04 (2006.01)		A61K 36/484 (2006.01)
a2006 0062	G01V 7/02 (2006.01)	a2007 0064	C05B 11/04 (2006.01)		A61P 1/10 (2006.01)
a2006 0110	F16L 27/06 (2006.01)		C05D 9/02 (2006.01)	a2007 0251	A61K 33/26 (2006.01)
a2006 0118	F16H 21/16 (2006.01)	a2007 0065	C05B 19/02 (2006.01)		A61K 39/39 (2006.01)
a2006 0121	E21B 43/25 (2006.01)		C05D 9/02 (2006.01)	a2007 0252	A61K 33/26 (2006.01)
a2006 0128	C10L 5/02 (2006.01)	a2007 0073	B21H ¾ (2006.01)		A61K 39/39 (2006.01)
	C10L 5/44 (2006.01)	a2007 0077	C09K 11/08 (2006.01)	a2007 0253	A61K 33/26 (2006.01)
	C10L 5/48 (2006.01)		H01L 31/0232 (2006.01)		A61K 39/39 (2006.01)
a2006 0129	C10C 1/16 (2006.01)	a2007 0090	A23N 17/00 (2006.01)	a2007 0266	A61K 31/35 (2006.01)
	H01B 3/26 (2006.01)	a2007 0116	A01B 79/00 (2006.01)		C07D 311/00 (2006.01)
a2006 0148	C22C 19/03 (2006.01)	a2007 0122	C02F 9/00 (2006.01)	a2007 0269	C05D 9/00 (2006.01)
	C22C 14/00 (2006.01)		C02F 9/08 (2006.01)	a2007 0270	C05F 3/00 (2006.01)
	C22C 9/00 (2006.01)	a2007 0134	C23F 13/00 (2006.01)		C05F 11/02 (2006.01)
a2006 0167	B01J 19/24 (2006.01)		C22C 21/06 (2006.01)	a2007 0285	E21D 9/00 (2006.01)
a2006 0183	G01F 1/06 (2006.01)	a2007 0149	A61C 13/02 (2006.01)	a2008 0039	B01J 23/44 (2006.01)
a2006 0206	C23F 15/00 (2006.01)		A61K 6/00 (2006.01)		B01J 23/72 (2006.01)
a2006 0210	B01J 29/22 (2006.01)		A61K 33/38 (2006.01)		B01J 27/10 (2006.01)
	B01J 37/04 (2006.01)	a2007 0166	A61K 36/00 (2006.01)		B01J 31/06 (2006.01)
	B01J 37/08 (2006.01)	a2007 0167	C05B ½ (2006.01)		C07C 49/10 (2006.01)
	C07C 5/22 (2006.01)	a2007 0178	F24J 2/00 (2006.01)	a2008 0079	B01J 27/10 (2006.01)
	C07C 5/27 (2006.01)		F24J 2/04 (2006.01)		B01J 27/122 (2006.01)
a2006 0214	A63F 9/00 (2006.01)		F24J 2/30 (2006.01)		B01J 27/13 (2006.01)
a2006 0228	B01J 31/06 (2006.01)	a2007 0185	C05D 9/02 (2006.01)	a2008 0088	E21B 43/00 (2006.01)
	B01J 31/10 (2006.01)	a2007 0187	C08L 23/06 (2006.01)		E21B 37/00 (2006.01)
a2007 0002	C02F 1/28 (2006.01)	a2007 0044	B01J 20/00 (2006.01)	a2008 0127	C02F 1/40 (2006.01)

SİSTEMATİK GÖSTƏRİCİSİ

BPT	İddia sənədinin nömrəsi	BPT	İddia sənədinin nömrəsi	BPT	İddia sənədinin nömrəsi
A01B 79/00 (2006.01)	a2007 0116	B01J 29/22 (2006.01)	a2006 0210	C10L 5/02 (2006.01)	a2006 0128
A23N 17/00 (2006.01)	a2007 0090	B01J 31/06 (2006.01)	a2008 0039	C10L 5/44 (2006.01)	a2006 0128
A61C 13/02 (2006.01)	a2007 0149	B01J 31/06 (2006.01)	a2006 0228	C10L 5/48 (2006.01)	a2006 0128
A61K 6/00 (2006.01)	a2007 0149	B01J 31/10 (2006.01)	a2006 0228	C22C 9/00 (2006.01)	a2006 0148
A61K 9/10 (2006.01)	a2007 0250	B01J 37/04 (2006.01)	a2006 0210	C22C 14/00 (2006.01)	a2006 0148
A61K 31/35 (2006.01)	a2007 0266	B01J 37/08 (2006.01)	a2006 0210	C22C 19/03 (2006.01)	a2006 0148
A61K 33/26 (2006.01)	a2007 0251	B21H ¾ (2006.01)	a2007 0073	C22C 21/06 (2006.01)	a2007 0134
A61K 33/26 (2006.01)	a2007 0252	C02F 1/28 (2006.01)	a2007 0002	C23F 13/00 (2006.01)	a2007 0134
A61K 33/26 (2006.01)	a2007 0253	C02F 1/40 (2006.01)	a2008 0127	C23F 15/00 (2006.01)	a2006 0206
A61K 33/38 (2006.01)	a2007 0149	C02F 9/00 (2006.01)	a2007 0122	E21B 37/00 (2006.01)	a2008 0088
A61K 36/00 (2006.01)	a2007 0166	C02F 9/08 (2006.01)	a2007 0122	E21B 43/00 (2006.01)	a2008 0088
A61K 36/484 (2006.01)	a2007 0250	C05B ½ (2006.01)	a2007 0167	E21B 43/22 (2006.01)	a2007 0033
A61K 39/39 (2006.01)	a2007 0251	C05B 11/04 (2006.01)	a2007 0064	E21B 43/25 (2006.01)	a2006 0121
A61K 39/39 (2006.01)	a2007 0252	C05B 19/02 (2006.01)	a2007 0065	E21D 9/00 (2006.01)	a2007 0285
A61K 39/39 (2006.01)	a2007 0253	C05D 9/00 (2006.01)	a2007 0269	F16H 21/16 (2006.01)	a2006 0118

AZ

<i>A61P 1/10</i>	(2006.01)	a2007 0250	<i>C05D 9/02</i>	(2006.01)	a2007 0064	<i>F16L 27/06</i>	(2006.01)	a2006 0110
<i>A63F 9/00</i>	(2006.01)	a2006 0214	<i>C05D 9/02</i>	(2006.01)	a2007 0065	<i>F24J 2/00</i>	(2006.01)	a2007 0178
<i>B01J 19/24</i>	(2006.01)	a2006 0167	<i>C05D 9/02</i>	(2006.01)	a2007 0185	<i>F24J 2/04</i>	(2006.01)	a2007 0178
<i>B01J 20/00</i>	(2006.01)	a2007 0044	<i>C05F 3/00</i>	(2006.01)	a2007 0270	<i>F24J 2/30</i>	(2006.01)	a2007 0178
<i>B01J 20/26</i>	(2006.01)	a2007 0002	<i>C05F 11/02</i>	(2006.01)	a2007 0270	<i>G01C 19/32</i>	(2006.01)	a2004 0277
<i>B01J 20/30</i>	(2006.01)	a2007 0044	<i>C07C 5/22</i>	(2006.01)	a2006 0210	<i>G01C 19/34</i>	(2006.01)	a2004 0277
<i>B01J 23/44</i>	(2006.01)	a2008 0039	<i>C07C 5/27</i>	(2006.01)	a2006 0210	<i>G01F 1/06</i>	(2006.01)	a2006 0183
<i>B01J 23/72</i>	(2006.01)	a2008 0039	<i>C07C 49/10</i>	(2006.01)	a2008 0039	<i>G01L 9/18</i>	(2006.01)	a2004 0277
<i>B01J 27/10</i>	(2006.01)	a2008 0039	<i>C07D 311/00</i>	(2006.01)	a2007 0266	<i>G01V 7/02</i>	(2006.01)	a2006 0062
<i>B01J 27/10</i>	(2006.01)	a2008 0079	<i>C08L 23/06</i>	(2006.01)	a2007 0187	<i>H01B 3/26</i>	(2006.01)	a2006 0129
<i>B01J 27/13</i>	(2006.01)	a2008 0079	<i>C09K 11/08</i>	(2006.01)	a2007 0077	<i>H02H 5/04</i>	(2006.01)	a2007 0050
<i>B01J 27/122</i>	(2006.01)	a2008 0079	<i>C10C 1/16</i>	(2006.01)	a2006 0129	<i>H01L 31/0232</i>	(2006.01)	a2007 0077

SƏNAYE NÜMUNƏLƏRİ ÜZRƏ İDDİA SƏNƏDLƏRİNİN GÖSTƏRİCİLƏRİ

SAY GÖSTƏRİCİSİ

İddia sənədinin nömrəsi	SNBT	İddia sənədinin nömrəsi	SNBT
S2007 0032	9-01	S2008 0003	9-03
S2007 0036	13-03		9-01
S2007 0039	23-04	S2008 0005	9-01
S2007 0040	23-04	S2008 0007	9-01
S2008 0002	9-03	S2008 0008	9-01
	9-01		

SİSTEMATİK GÖSTƏRİCİSİ

SNBT	İddia sənədinin nömrəsi	SNBT	İddia sənədinin nömrəsi
9-01	S2007 0032	9-03	S2008 0002
9-01	S2008 0002	9-03	S2008 0003
9-01	S2008 0003	13-03	S2007 0036
9-01	S2008 0005	23-04	S2007 0039
9-01	S2008 0007	23-04	S2007 0040
9-01	S2008 0008		

İXTİRA PATENTLƏRİNİN GÖSTƏRİCİLƏRİ

SAY GÖSTƏRİCİSİ

Patentin nömrəsi	BPT	Patentin nömrəsi	BPT	Patentin nömrəsi	BPT
i2008 0047	<i>H02N 11/00</i> (2006.01)	i2008 0064	<i>F02B 57/10</i> (2006.01)		<i>G02B 6/42</i> (2006.01)
	<i>H02K 53/00</i> (2006.01)		<i>F02B 73/00</i> (2006.01)		<i>H04B 10/12</i> (2006.01)
	<i>H02K 1/00</i> (2006.01)		<i>F01B 137/06</i> (2006.01)	i2008 0083	<i>H01G 7/02</i> (2006.01)
	<i>F03G 7/10</i> (2006.01)		<i>F01B 1/12</i> (2006.01)	i2008 0084	<i>C05B ½</i> (2006.01)
i2008 0048	<i>B01J 31/00</i> (2006.01)	i2008 0065	<i>H04Q 7/20</i> (2006.01)	i2008 0085	<i>E21B 43/22</i> (2006.01)
	<i>B01J 31/16</i> (2006.01)		<i>G06F 19/00</i> (2006.01)		<i>C07C 309/28</i> (2006.01)
	<i>B01J 31/38</i> (2006.01)	i2008 0066	<i>C02F 1/42</i> (2006.01)	i2008 0086	<i>A61B ¼</i> (2006.01)
i2008 0049	<i>E21B 47/00</i> (2006.01)		<i>C02F 1/62</i> (2006.01)		<i>A61B 1/30</i> (2006.01)
	<i>F04B 47/00</i> (2006.01)		<i>C02F 1/66</i> (2006.01)	i2008 0088	<i>C23F 11/08</i> (2006.01)
	<i>F04B 51/00</i> (2006.01)	i2008 0067	<i>C09B 61/00</i> (2006.01)		<i>C23F 11/10</i> (2006.01)
i2008 0050	<i>G01M 15/00</i> (2006.01)		<i>A61K 31/122</i> (2006.01)	i2008 0087	<i>C08F 2/34</i> (2006.01)

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI

Bülleten №3 27.09.2008

GÖSTƏRİCİLƏR

AZ

i2008 0051	<i>G06F 19/00</i> (2006.01)	<i>A61K 36/72</i> (2006.01)	<i>C08F 4/02</i> (2006.01)
	<i>G01B 7/00</i> (2006.01)	<i>A23K 1/00</i> (2006.01)	<i>B01J 31/14</i> (2006.01)
	<i>G01B 7/30</i> (2006.01)	<i>E21B 43/22</i> (2006.01)	<i>B01J 31/16</i> (2006.01)
i2008 0052	<i>F04B 47/02</i> (2006.01)	<i>E21B 33/138</i> (2006.01)	<i>E21B 43/32</i> (2006.01)
	<i>F04B 47/04</i> (2006.01)	<i>C12N 1/20</i> (2006.01)	<i>G01N 11/00</i> (2006.01)
i2008 0053	<i>F24J 3/02</i> (2006.01)	<i>C12R 1/225</i> (2006.01)	<i>C08F</i> (2006.01)
	<i>F03G 7/02</i> (2006.01)	<i>C08L 63/02</i> (2006.01)	<i>C07C 211/43</i> (2006.01)
i2008 0054	<i>C12N 1/20</i> (2006.01)	<i>C08G 59/42</i> (2006.01)	<i>C07C 329/04</i> (2006.01)
i2008 0055	<i>E02B 3/02</i> (2006.01)	<i>C08F 222/06</i> (2006.01)	<i>C10M 135/02</i> (2006.01)
	<i>E02B 3/14</i> (2006.01)	<i>B01J 20/22</i> (2006.01)	<i>C10M 135/10</i> (2006.01)
i2008 0056	<i>C10M 101/02</i> (2006.01)	<i>B01D 39/04</i> (2006.01)	<i>C05D 9/02</i> (2006.01)
	<i>C10M 135/12</i> (2006.01)	<i>C08B 15/05</i> (2006.01)	<i>G01N 25/28</i> (2006.01)
	<i>C10M 137/10</i> (2006.01)	<i>C02F 1/28</i> (2006.01)	<i>G10D 11/00</i> (2006.01)
	<i>C07F 9/16</i> (2006.01)	<i>C10M 129/02</i> (2006.01)	<i>H01L 31/101</i> (2006.01)
i2008 0057	<i>C10M 135/10</i> (2006.01)	<i>C10M 131/08</i> (2006.01)	<i>H01L 31/108</i> (2006.01)
	<i>C10M 159/04</i> (2006.01)	<i>C10M 135/02</i> (2006.01)	<i>G01F 1/20</i> (2006.01)
i2008 0058	<i>C10M 101/00</i> (2006.01)	<i>G01N 21/78</i> (2006.01)	<i>F17D 3/18</i> (2006.01)
i2008 0059	<i>C08F 12/08</i> (2006.01)	<i>G01N 21/78</i> (2006.01)	<i>G01F 1/20</i> (2006.01)
	<i>C08F 22/14</i> (2006.01)	<i>C07C 319/18</i> (2006.01)	<i>G01F1/684</i> (2006.01)
	<i>C10M 101/00</i> (2006.01)	<i>C07C 323/53</i> (2006.01)	<i>G01F 1/76</i> (2006.01)
	<i>C10M 119/06</i> (2006.01)	<i>C10M 135/24</i> (2006.01)	<i>G01P 5/14</i> (2006.01)
i2008 0060	<i>C05B ½</i> (2006.01)	<i>E21B 33/038</i> (2006.01)	<i>C30B 15/00</i> (2006.01)
i2008 0061	<i>C07C 2/06</i> (2006.01)	<i>F16B 5/00</i> (2006.01)	<i>C30B 29/06</i> (2006.01)
	<i>C07C 2/24</i> (2006.01)	<i>F16L 3/00</i> (2006.01)	<i>C30B 29/08</i> (2006.01)
	<i>B01J 31/00</i> (2006.01)	<i>F16K 3/00</i> (2006.01)	<i>C30B 13/10</i> (2006.01)
	<i>B01J 31/14</i> (2006.01)	<i>F16K 3/00</i> (2006.01)	<i>C30B 13/16</i> (2006.01)
i2008 0062	<i>B01J 23/44</i> (2006.01)	<i>G06M 7/02</i> (2006.01)	<i>C30B 13/28</i> (2006.01)
	<i>B01J 38/04</i> (2006.01)	<i>B07B 15/00</i> (2006.01)	<i>C30B 29/06</i> (2006.01)
	<i>B01J 38/56</i> (2006.01)	<i>G02B 1/00</i> (2006.01)	<i>C30B 29/08</i> (2006.01)
i2008 0063	<i>F02B 57/08</i> (2006.01)	<i>G02B 6/00</i> (2006.01)	<i>G01F 1/32</i> (2006.01)
	<i>F02B 57/10</i> (2006.01)	<i>G02B 6/38</i> (2006.01)	<i>C30B 29/08</i> (2006.01)
			<i>G01F 1/32</i> (2006.01)
			<i>F16L</i> (2006.01)
			<i>C30B 29/08</i> (2006.01)
			<i>C30B 29/06</i> (2006.01)
			<i>C30B 13/10</i> (2006.01)
			<i>C30B 13/16</i> (2006.01)
			<i>C30B 13/28</i> (2006.01)
			<i>C30B 29/06</i> (2006.01)
			<i>C30B 29/08</i> (2006.01)
			<i>G01F 1/32</i> (2006.01)
			<i>F16L</i> (2006.01)

SİSTEMATİK GÖSTƏRİCİSİ

BPT	Patentin nömrəsi	BPT	Patentin nömrəsi	BPT	Patentin nömrəsi
<i>A23K 1/00</i> (2006.01)	<i>i2008 0068</i>	<i>C09B 61/00</i> (2006.01)	<i>i2008 0067</i>	<i>F03G 7/02</i> (2006.01)	<i>i2008 0053</i>
<i>A61B ¼</i> (2006.01)	<i>i2008 0086</i>	<i>C10M 101/00</i> (2006.01)	<i>i2008 0058</i>	<i>F03G 7/10</i> (2006.01)	<i>i2008 0047</i>
<i>A61B 1/30</i> (2006.01)	<i>i2008 0086</i>	<i>C10M 101/00</i> (2006.01)	<i>i2008 0059</i>	<i>F04B 47/00</i> (2006.01)	<i>i2008 0049</i>
<i>A61K 31/122</i> (2006.01)	<i>i2008 0067</i>	<i>C10M 101/02</i> (2006.01)	<i>i2008 0056</i>	<i>F04B 47/02</i> (2006.01)	<i>i2008 0052</i>
<i>A61K 36/72</i> (2006.01)	<i>i2008 0067</i>	<i>C10M 119/06</i> (2006.01)	<i>i2008 0059</i>	<i>F04B 47/04</i> (2006.01)	<i>i2008 0052</i>
<i>B01D 39/04</i> (2006.01)	<i>i2008 0072</i>	<i>C10M 129/02</i> (2006.01)	<i>i2008 0073</i>	<i>F04B 51/00</i> (2006.01)	<i>i2008 0049</i>
<i>B01J 20/22</i> (2006.01)	<i>i2008 0072</i>	<i>C10M 131/08</i> (2006.01)	<i>i2008 0073</i>	<i>F16B 5/00</i> (2006.01)	<i>i2008 0078</i>
<i>B01J 23/44</i> (2006.01)	<i>i2008 0062</i>	<i>C10M 135/02</i> (2006.01)	<i>i2008 0093</i>	<i>F16K 3/00</i> (2006.01)	<i>i2008 0079</i>
<i>B01J 31/00</i> (2006.01)	<i>i2008 0048</i>	<i>C10M 135/02</i> (2006.01)	<i>i2008 0073</i>	<i>F16K 3/00</i> (2006.01)	<i>i2008 0080</i>
<i>B01J 31/00</i> (2006.01)	<i>i2008 0061</i>	<i>C10M 135/10</i> (2006.01)	<i>i2008 0093</i>	<i>F16L</i> (2006.01)	<i>i2008 0103</i>
<i>B01J 31/14</i> (2006.01)	<i>i2008 0061</i>	<i>C10M 135/10</i> (2006.01)	<i>i2008 0057</i>	<i>F16L 3/00</i> (2006.01)	<i>i2008 0078</i>
<i>B01J 31/14</i> (2006.01)	<i>i2008 0087</i>	<i>C10M 135/12</i> (2006.01)	<i>i2008 0056</i>	<i>F17D 3/18</i> (2006.01)	<i>i2008 0098</i>
<i>B01J 31/16</i> (2006.01)	<i>i2008 0048</i>	<i>C10M 135/24</i> (2006.01)	<i>i2008 0076</i>	<i>F24J 3/02</i> (2006.01)	<i>i2008 0053</i>
<i>B01J 31/16</i> (2006.01)	<i>i2008 0087</i>	<i>C10M 137/10</i> (2006.01)	<i>i2008 0056</i>	<i>G01B 7/00</i> (2006.01)	<i>i2008 0051</i>
<i>B01J 31/38</i> (2006.01)	<i>i2008 0048</i>	<i>C10M 159/04</i> (2006.01)	<i>i2008 0057</i>	<i>G01B 7/30</i> (2006.01)	<i>i2008 0051</i>
<i>B01J 38/04</i> (2006.01)	<i>i2008 0062</i>	<i>C12N 1/20</i> (2006.01)	<i>i2008 0054</i>	<i>G01F 1/20</i> (2006.01)	<i>i2008 0098</i>
<i>B01J 38/56</i> (2006.01)	<i>i2008 0062</i>	<i>C12N 1/20</i> (2006.01)	<i>i2008 0070</i>	<i>G01F 1/20</i> (2006.01)	<i>i2008 0099</i>
<i>B07B 15/00</i> (2006.01)	<i>i2008 0081</i>	<i>C12R 1/225</i> (2006.01)	<i>i2008 0070</i>	<i>G01F 1/32</i> (2006.01)	<i>i2008 0102</i>
<i>C02F 1/28</i> (2006.01)	<i>i2008 0072</i>	<i>C23F 11/08</i> (2006.01)	<i>i2008 0088</i>	<i>G01F 1/76</i> (2006.01)	<i>i2008 0099</i>
<i>C02F 1/42</i> (2006.01)	<i>i2008 0066</i>	<i>C23F 11/10</i> (2006.01)	<i>i2008 0088</i>	<i>G01F1/684</i> (2006.01)	<i>i2008 0099</i>
<i>C02F 1/62</i> (2006.01)	<i>i2008 0066</i>	<i>C30B 13/10</i> (2006.01)	<i>i2008 0101</i>	<i>G01M 15/00</i> (2006.01)	<i>i2008 0050</i>
<i>C02F 1/66</i> (2006.01)	<i>i2008 0066</i>	<i>C30B 13/16</i> (2006.01)	<i>i2008 0101</i>	<i>G01N 11/00</i> (2006.01)	<i>i2008 0090</i>
<i>C05B ½</i> (2006.01)	<i>i2008 0060</i>	<i>C30B 13/28</i> (2006.01)	<i>i2008 0101</i>	<i>G01N 21/78</i> (2006.01)	<i>i2008 0074</i>
<i>C05B ½</i> (2006.01)	<i>i2008 0084</i>	<i>C30B 15/00</i> (2006.01)	<i>i2008 0100</i>	<i>G01N 21/78</i> (2006.01)	<i>i2008 0075</i>
<i>C05D 9/02</i> (2006.01)	<i>i2008 0094</i>	<i>C30B 29/06</i> (2006.01)	<i>i2008 0100</i>	<i>G01N 25/28</i> (2006.01)	<i>i2008 0095</i>
<i>C07C 2/06</i> (2006.01)	<i>i2008 0061</i>	<i>C30B 29/06</i> (2006.01)	<i>i2008 0101</i>	<i>G01P 5/14</i> (2006.01)	<i>i2008 0099</i>
<i>C07C 2/24</i> (2006.01)	<i>i2008 0061</i>	<i>C30B 29/08</i> (2006.01)	<i>i2008 0100</i>	<i>G02B 1/00</i> (2006.01)	<i>i2008 0082</i>
<i>C07C 211/43</i> (2006.01)	<i>i2008 0091</i>	<i>C30B 29/08</i> (2006.01)	<i>i2008 0101</i>	<i>G02B 6/00</i> (2006.01)	<i>i2008 0082</i>
<i>C07C 309/28</i> (2006.01)	<i>i2008 0085</i>	<i>E02B 3/02</i> (2006.01)	<i>i2008 0055</i>	<i>G02B 6/38</i> (2006.01)	<i>i2008 0082</i>
<i>C07C 319/18</i> (2006.01)	<i>i2008 0076</i>	<i>E02B 3/14</i> (2006.01)	<i>i2008 0055</i>	<i>G02B 6/42</i> (2006.01)	<i>i2008 0082</i>
<i>C07C 323/53</i> (2006.01)	<i>i2008 0076</i>	<i>E21B 33/038</i> (2006.01)	<i>i2008 0077</i>	<i>G06F 19/00</i> (2006.01)	<i>i2008 0050</i>
<i>C07C 329/04</i> (2006.01)	<i>i2008 0092</i>	<i>E21B 33/138</i> (2006.01)	<i>i2008 0069</i>	<i>G06F 19/00</i> (2006.01)	<i>i2008 0065</i>

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI

GÖSTƏRİCİLƏR

Bülleten №3 27.09.2008

AZ

<i>C07F 9/16</i>	(2006.01)	i2008 0056	<i>E21B 43/22</i>	(2006.01)	i2008 0069	<i>G06M 7/02</i>	(2006.01)	i2008 0081
<i>C08B 15/05</i>	(2006.01)	i2008 0072	<i>E21B 43/22</i>	(2006.01)	i2008 0085	<i>G10D 11/00</i>	(2006.01)	i2008 0096
<i>C08F</i>	(2006.01)	i2008 0090	<i>E21B 43/32</i>	(2006.01)	i2008 0089	<i>H01G 7/02</i>	(2006.01)	i2008 0083
<i>C08F 2/34</i>	(2006.01)	i2008 0087	<i>E21B 47/00</i>	(2006.01)	i2008 0049	<i>H01L 31/101</i>	(2006.01)	i2008 0097
<i>C08F 4/02</i>	(2006.01)	i2008 0087	<i>F01B 1/12</i>	(2006.01)	i2008 0064	<i>H01L 31/108</i>	(2006.01)	i2008 0097
<i>C08F 12/08</i>	(2006.01)	i2008 0059	<i>F01B 137/06</i>	(2006.01)	i2008 0064	<i>H02K 1/00</i>	(2006.01)	i2008 0047
<i>C08F 22/14</i>	(2006.01)	i2008 0059	<i>F02B 57/08</i>	(2006.01)	i2008 0063	<i>H02K 53/00</i>	(2006.01)	i2008 0047
<i>C08F 222/06</i>	(2006.01)	i2008 0071	<i>F02B 57/10</i>	(2006.01)	i2008 0063	<i>H02N 11/00</i>	(2006.01)	i2008 0047
<i>C08G 59/42</i>	(2006.01)	i2008 0071	<i>F02B 57/10</i>	(2006.01)	i2008 0064	<i>H04B 10/12</i>	(2006.01)	i2008 0082
<i>C08L 63/02</i>	(2006.01)	i2008 0071	<i>F02B 73/00</i>	(2006.01)	i2008 0064	<i>H04Q 7/20</i>	(2006.01)	i2008 0065

**PATENT VERİLƏN İDDİA SƏNƏDLƏRİNİN
SAY GÖSTƏRİCİSİ**

İddia sənədinin nömrəsi	Patentin nömrəsi	İddia sənədinin nömrəsi	Patentin nömrəsi	İddia sənədinin nömrəsi	Patentin nömrəsi	İddia sənədinin nömrəsi	Patentin nömrəsi
a2001 0075	i2008 0090	a2005 0196	i2008 0047	a2005 0284	i2008 0085	a2006 0094	i2008 0083
a2003 0118	i2008 0103	a2005 0200	i2008 0078	a2005 0290	i2008 0063	a2006 0114	i2008 0053
a2003 0213	i2008 0099	a2005 0215	i2008 0073	a2006 0009	i2008 0095	a2006 0141	i2008 0060
a2003 0215	i2008 0098	a2005 0224	i2008 0074	a2006 0012	i2008 0048	a2006 0142	i2008 0084
a2004 0128	i2008 0058	a2005 0226	i2008 0075	a2006 0022	i2008 0066	a2006 0196	i2008 0062
a2004 0145	i2008 0059	a2005 0230	i2008 0076	a2006 0023	i2008 0061	a2007 0011	i2008 0055
a2004 0173	i2008 0101	a2005 0235	i2008 0081	a2006 0037	i2008 0082	a2007 0014	i2008 0052
a2005 0005	i2008 0080	a2005 0249	i2008 0050	a2006 0038	i2008 0077	a2007 0026	i2008 0070
a2005 0006	i2008 0079	a2005 0250	i2008 0069	a2006 0049	i2008 0068	a2007 0049	i2008 0067
a2005 0125	i2008 0056	a2005 0254	i2008 0091	a2006 0060	i2008 0102	a2007 0098	i2008 0054
a2005 0130	i2008 0057	a2005 0255	i2008 0092	a2006 0065	i2008 0087	a2007 0198	i2008 0065
a2005 0137	i2008 0072	a2005 0263	i2008 0093	a2006 0066	i2008 0086	a2007 0290	i2008 0096
a2005 0166	i2008 0088	a2005 0271	i2008 0094	a2006 0070	i2008 0049		
a2005 0168	i2008 0089	a2005 0277	i2008 0064	a2006 0074	i2008 0051		
a2005 0183	i2008 0100	a2005 0279	i2008 0097	a2006 0089	i2008 0071		

**FAYDALI MODELƏR PATENTLƏRİN
GÖSTƏRİCİLƏRİ**

SAY GÖSTƏRİCİSİ

Patentin nömrəsi	BPT
F2008 0004	<i>F03B 9/00</i> (2006.01) <i>F03B 17/04</i> (2006.01)

SİSTEMATİK GÖSTƏRİCİSİ

BPT	Patentin nömrəsi
<i>F03B 9/00</i> (2006.01) <i>F03B 17/04</i> (2006.01)	F2008 0004 F2008 0004

**PATENT VERİLƏN İDDİA SƏNƏDLƏRİNİN
SAY GÖSTƏRİCİSİ**

İddia sənədinin nömrəsi	Patentin nömrəsi
U2005 0002	F2008 0004

SƏNAYE NÜMUNƏLƏRİ PATENTLƏRİN GÖSTƏRİCİLƏRİ

SAY GÖSTƏRİCİSİ

Patentin nömrəsi	SNBT	Patentin nömrəsi	SNBT
S2008 0002	9-03	S2008 0005	01-01
S2008 0003	9-03	S2008 0006	25-01
S2008 0004	9-03		

SİSTEMATİK GÖSTƏRİCİSİ

SNBT	Patentin nömrəsi	SNBT	Patentin nömrəsi
01-01	S2008 0005	9-03	S2008 0004
9-03	S2008 0002	25-01	S2008 0006
9-03	S2008 0003		

PATENT VERİLƏN İDDİA SƏNƏDLƏRİNİN SAY GÖSTƏRİCİSİ

İddia sənədinin nömrəsi	Patentin nömrəsi	İddia sənədinin nömrəsi	Patentin nömrəsi
S2005 0016	S2008 0006	S2006 0028	S2008 0004
S2006 0026	S2008 0003	S2006 0029	S2008 0005
S2006 0027	S2008 0002		

ПУБЛИКАЦИЯ СВЕДЕНИЙ О ЗАЯВКАХ НА ИЗОБРЕТЕНИЯ

РАЗДЕЛ А

УДОВЛЕТВОРЕНИЕ ЖИЗНЕННЫХ ПОТРЕБНОСТЕЙ ЧЕЛОВЕКА

А 01

(21) а2007 0116

(22) 17.05.2007

(51) А01В 79/00 (2006.01)

(71) Азербайджанская Сельскохозяйственная Академия (AZ)

(72) Мамедов Нураддин Наджаф оглы, Гусейнов Рамин Рафик оглы, Агабейли Таир Агахан оглы, Кулиев Гасан Юсиф оглы (AZ)

(54) СПОСОБ ОБРАБОТКИ КАМЕНИСТЫХ ПОЧВ.

(57) Сущность изобретения в том, что в способе обработки каменистых почв, включающем последовательное рыхление, щелевание пахотного слоя, согласно изобретения, первоначально проводят обработку ленточных полос рыхлением на глубину 18-22 см с одновременной нарезкой щели в центральной ленточной полосе на глубину 30-34 см в нижнем слое почвы, вслед за этим аналогично проводят рыхление необработанных промежутков полос с одновременным нарезкой двух щелей для прохода движителей трактора на глубину 24-28 см в верхнем слое почвы, где далее, проводят послонное боронование двух боковых полос, шириной равной ширине четырех ленточных полос и одной центральной полосы, шириной равной ширине трех ленточных полос, с одновременным извлечением камней из нижнего слоя почвы на верхний слой глубиной 16-20 см, где затем проводят послонное боронование двух боковых полос и центральной полосы с одновременным извлечением камней из верхнего слоя на поверхность почвы глубиной 12-16 см.

А 23

(21) а2007 0090

(22) 19.04.2007

(51) А23N 17/00 (2006.01)

(71) Азербайджанская Сельскохозяйственная Академия (AZ)

(72) Садыгов Эльмар Рамиз оглы, Мамедов Габиль Балакиши оглы, Халилов Рамиз Талыб оглы (AZ)

(54) СМЕСИТЕЛЬ - ДОЗАТОР.

(57) Изобретение относится к области кормоприготовления в сельском хозяйстве, в частности смесителям-дозаторам, осуществляющим обработку силосуемого корма сухим консервантом. Задачей изобретения является обеспечение экономичности и качества при обработке силосуемого корма сухими консервантами. Поставленная задача решается тем, что в смесителе-дозаторе, содержащем бункер-дозатор, раму, швыр-

ялки, счесывающий бiter, электропривод, редуктор, органы передачи вращательного движения, согласно изобретению, швырялки дополнительно снабжены кузовом и транспортером погрузчиком, а бункер-дозатор выполнен двухкоконным с однолопаточным ротором в центре и расположен между швырялками с возможностью обеспечения поочередной подачи им консерванта.

А 61

(21) а2007 0149

(22) 22.06.2007

(51) А61С 13/02 (2006.01)

А61К 6/00 (2006.01)

А61К 33/38 (2006.01)

(71) Мусаев Ровшан Али оглы (AZ)

(72) Мусаев Ровшан Али оглы, Мусейбов Мусейиб Агабаба оглы, Исмаилов Рамазан Акбер оглы, Мусаев Гылман Али оглы (AZ)

(54) СПОСОБ ИЗГОТОВЛЕНИЯ ЗУБНОГО ПРОТЕЗА.

(57) Изобретение относится к медицине и может быть использовано в стоматологических учреждениях для изготовления дезинфицирующих зубных протезов. Задачей изобретения является разработка дезинфицирующих и устойчивых полимерных зубных протезов. Поставленная задача решается тем, что в способе изготовления зубного протеза путем нагревания залитого в форму полимерного состава, состоящего из жидкости и порошка Протакрил-М, согласно изобретению, в полимерный состав дополнительно вводят 40-70%-й водный раствор коллоидного серебра при следующем соотношении компонентов, масс. %:

Жидкость Протакрил-М	30-35
Порошок Протакрил-М	55-60
40-70%-й водный раствор коллоидного серебра	4-10

и полученный состав смешивают в гомогенизаторе до однородной массы.

(21) а2007 0250

(22) 08.11.2007

(51) А61К 9/10 (2006.01)

А61К 36/484 (2006.01)

А61Р 1/10 (2006.01)

(71) Общество с ограниченной ответственностью "SEVA FITO TIBB" (AZ)

(72) Велиева Махбуба Наби кызы, Велиев Парвиз Мустафа оглы (AZ)

(54) СИРОП СОЛОДКИ.

(57) Изобретение относится к медицине, а именно новому лекарственному средству с иммуностропной активностью и может широко применяться в медицине. Задача изобретения является получение сиропа солодки на безалкогольной основе с упрощенной техноло-

гией получения, с улучшенными вкусовыми качествами. Поставленная задача достигается тем, что сироп солодки, включающий густой экстракт корня солодки и сахарный сироп, согласно изобретению, в качестве экстракта солодки содержит густой экстракт солодки на очищенной воде, а в качестве сахарного сиропа содержит сахарный сироп на очищенной воде при следующем соотношении компонентов, г:

Густой экстракт солодки на очищенной воде	4,0
Сахарный сироп на очищенной воде	96,0

При этом соотношение корней солодки к очищенной воде составляет 1:5.

(21) a2007 0266

(22) 22.11.2007

(51) A61K 31/35 (2006.01)

C07D 311/00 (2006.01)

(71) Азербайджанский Медицинский Университет (AZ), Караев Эльдар Абдулла оглы, Мовсумов Исрафил Солтан оглы (AZ)

(72) Караев Эльдар Абдулла оглы, Мовсумов Исрафил Солтан оглы (AZ)

(54) СПОСОБ ПЕРЕРАБОТКИ СЕМЯН РАСТОРОПШИ.

(57) Изобретение относится к технологии получения лекарственных препаратов фармации и лечебному разделу медицины. Задача изобретения состоит в рациональном и полноценном использовании растительного сырья, упрощении и удешевлении способа, повышении чистоты и выхода целевого продукта. Задача решена тем, что в способе переработки семян расторопши, включающем измельчение сырья, экстракцию органическими растворителями, упаривание, осаждение, фильтрацию и высушивание целевого продукта, согласно изобретению, в качестве растворителей используют петролейный эфир и 96%-ный этиловый спирт, а флаволигнаны осаждают в 1%-ной уксусной кислоте в соотношении 1:25.

(21) a2007 0251

(22) 08.11.2007

(51) A61K 33/26 (2006.01)

A61K 39/39 (2006.01)

(71) Общество с ограниченной ответственностью "SEBA FITO TIBB" (AZ)

(72) Велиева Махбуба Наби кызы (AZ)

(54) СПОСОБ ПОЛУЧЕНИЯ ГУСТОГО ЭКСТРАКТА СОЛОДКИ.

(57) Изобретение относится к фармацевтической промышленности, в частности, касается получения густого экстракта солодки из корней солодки (*Glycyrrhiza glabra*). Задачей изобретения является сокращение времени экстракции при повышенном выходе целевого продукта из сырья. Поставленная задача решается тем, что в способе получения густого экстракта солод-

ки, включающем измельчение корней солодки, экстрагирование, фильтрацию, очищение и выпаривание фильтрата, согласно изобретению, корни солодки измельчают до 3 мм, а экстракцию осуществляют очищенной водой в соотношении сырье:вода 1:5 при температуре 70-80°C и интенсивным перемешивании в течение 5-6 часов.

(21) a2007 0252

(22) 08.11.2007

(51) A61K 33/26 (2006.01)

A61K 39/39 (2006.01)

(71) Общество с ограниченной ответственностью "SEBA FITO TIBB" (AZ)

(72) Велиева Махбуба Наби кызы (AZ)

(54) ЛЕКАРСТВЕННЫЙ СИРОП.

(57) Изобретение относится к фармации, а именно, кардиотоническим лекарственным средствам с иммунотропной активностью и может широко применяться в медицине. Задача изобретения - создание лекарственного средства для профилактики и лечения сердечно-сосудистых заболеваний с увеличенным иммунотропным и кардиотоническим действием. Поставленная задача решается тем, что лекарственный сироп, включающий густой экстракт корня солодки и сахарный сироп, согласно изобретению, в качестве экстракта солодки содержит густой экстракт солодки на очищенной воде, а в качестве сахарного сиропа содержит сахарный сироп на очищенной воде, и дополнительно, жидкий экстракт боярышника при следующем соотношении компонентов, г:

Густой экстракт солодки на очищенной воде	4,0
Жидкий экстракт боярышника	10,0
Сахарный сироп на очищенной воде	86,0

(21) a2007 0253

(22) 08.11.2007

(51) A61K 33/26 (2006.01)

A61K 39/39 (2006.01)

(71) Общество с ограниченной ответственностью "SEBA FITO TIBB" (AZ)

(72) Велиева Махбуба Наби кызы, Велиев Парвиз Мустафа оглы (AZ)

(54) ЛЕКАРСТВЕННЫЙ СИРОП.

(57) Изобретение относится к медицине, а именно новому лекарственному средству с иммунотропной активностью и может широко применяться в медицине. Задачей предложенного способа является получение стойкого лекарственного сиропа с улучшенными вкусовыми качествами, на безалкогольной основе с упрощенной технологией приготовления. Поставленная задача достигается тем, что лекарственный сироп, включающий густой экстракт корня солодки и сахарный сироп, согласно изобретению, в качестве экстракта солодки содержит густой экстракт солодки на очищен-

ной воде, а в качестве сахарного сиропа содержит сахарный сироп на очищенной воде, и дополнительно густой экстракт - концентрат шиповника и густой экстракт - концентрат облепихи при следующем соотношении компонентов, г:

Густой экстракт солодки на очищенной воде	4,0
Густой экстракт-концентрат шиповника	2,0
Густой экстракт-концентрат облепихи	2,0
Сахарный сироп на очищенной воде	92,0

(21) a2007 0166

(22) 04.07.2007

(51) A61K 36/00 (2006.01)

(71) Азербайджанский Медицинский Университет (AZ), Караев Эльдар Абдулла оглы, Мовсумов Исрафил Солтан оглы (AZ)

(72) Караев Эльдар Абдулла оглы, Мовсумов Исрафил Солтан оглы (AZ)

(54) СПОСОБ ПОЛУЧЕНИЯ ФЛАВОНОИДОВ, ОБЛАДАЮЩИХ ГЕПАТОТРОПНЫМ ДЕЙСТВИЕМ.

(57) Изобретение относится к технологии лекарственных препаратов фармации и лечебному отделу медицины. Задача изобретения состоит в повышении выхода целевого продукта, упрощении технологии получения флавоноидов и понижении себестоимости препаратов с гепатотропным действием. Задача решена тем, что в способе получения флавоноидов, обладающих гепатотропным действием, включающем экстракцию растительного сырья этанолом, упаривание, разбавление водой и очистку хлороформом, согласно изобретению в качестве сырья используют цветки *Helichrysum plicatum* которые экстрагируют 95-96%-ным этанолом, а после очистки хлороформом проводят извлечение флавоноидов смесью этилацетат-петролейный эфир в соотношении 8:2.

A 63

(21) a2006 0214

(22) 23.11.2006

(51) A63F 9/00 (2006.01)

(71)(72) Ахмедов Расул Магомед оглы (AZ)

(54) КОМПЛЕКТ ДЛЯ ИГРЫ В НАРДЫ (ВАРИАНТЫ).

(57) Изобретение относится к настольным играм, и может быть использовано в качестве комплекта при проведении игры в нарды. Задачей изобретения является создание комплекта для игры в нарды с более высоким интеллектуальным уровнем. Комплект для игры в нарды выполнен в двух вариантах: для взрослых «Ранард» и для детей дошкольного возраста «Рушнард». В первом варианте комплект содержит две подвижно связанные доски, образующие неглубокую коробку с размещенными по коротким сторонам лунками, шашки двух цветов и две игральные кости с нуме-

рованными плоскими гранями, при этом в каждой части досок выполнено по восемь лунок, содержится по двадцать шашек каждого цвета, а игральные кости выполнены восьмигранными, пронумерованными от 1 до 8. Во втором варианте комплекта в каждой части досок выполнено по четыре лунки, содержится по десять шашек каждого цвета, а игральные кости выполнены с четырьмя плоскими пронумерованными от 1 до 4 гранями и двумя выпуклыми гранями.

РАЗДЕЛ В

РАЗЛИЧНЫЕ ТЕХНОЛОГИЧЕСКИЕ ПРОЦЕССЫ

B 01

(21) a2006 0167

(22) 18.08.2006

(51) B01J 19/24 (2006.01)

(71)(72) Керимов Фикрет Мамашах оглы (AZ)

(54) РЕАКТОР ДЛЯ ПОЛИМЕРИЗАЦИИ.

(57) Сущность изобретения состоит в том, что в реакторе для полимеризации, содержащем корпус, совмещенный узел подачи, загрузочные патрубки для разнофазных реагентов и теплоносителя, выгрузочный патрубок для теплоносителя, согласно изобретения, что внутри корпуса установлена камера полимеризации с переменным объемной конфигурацией, состоящая из цилиндрической приемной части и основной части, выполненная с верхними и нижними коническими концами, при этом внутри основной части установлена малообъемная цилиндрическая емкость с конусообразной верхней частью, связанная посредством установленных внутри камеры труб с полостью корпуса, а совмещенный узел подачи, нижняя часть которого размещена внутри приемной части камеры выполнен в виде «сопло в сопле», причем нижние концы сопел выполнены под углом 45° к вертикальной оси реактора. В реакторе для полимеризации малообъемная цилиндрическая емкость снабжена ребрами жесткости, установленные перпендикулярно трубам и закрепленные с основной частью камеры полимеризации, причем образующая конусообразной верхней части малообъемной цилиндрической емкости конгруэнтна образующей верхнего конического конца основной части камеры и выполнена под углом 45° к горизонтальной оси реактора.

(21) a2007 0044

(22) 01.03.2007

(51) B01J 20/00 (2006.01)

B01J 20/30 (2006.01)

(71) Институт Химических Проблем, Национальная Академия Наук Азербайджанской Республики (AZ)

(72) Аннагиев Муршуд Ханвели оглы, Алиджанова Севда Мадага кызы, Алиева Султан Гамид кызы, Иманова Наила Ашраф кызы (AZ)

(54) СПОСОБ ПОЛУЧЕНИЯ ОРГАНОМИНЕРАЛЬНОГО СОРБЕНТА.

(57) Изобретение относится к области неорганической химии, а именно к получению органоминеральных сорбентов, и может найти применение при очистке промышленных сточных вод. Сущность изобретения в том, что в способе получения органоминерального сорбента путем обработки природного цеолита азотсодержащим модификатором, с последующим структурированием эпихлоргидрином, согласно изобретению берут природный морденит состава: морденит – 70,0-80,0; кварц – 5,0-10,0; полевои шпат – 8,0-12,0; монтморденит – 3,0-5,0% и обработку ведут водными растворами тиомочевины и эпихлоргидрина при соотношении 2:3. Подученный сорбент рекомендуется для защиты окружающей среды от загрязнения анионов SO_4^- и Cl^- .

(21) a2008 0039

(22) 13.03.2008

(51) B01J 23/44 (2006.01)

B01J 23/72 (2006.01)

B01J 27/10 (2006.01)

B01J 31/06 (2006.01)

C07C 49/10 (2006.01)

(71) Азербайджанская Государственная Нефтяная Академия (AZ)

(72) Агагусейнова Минира Мамедали кызы, Гусейнова Тахира Миряхья кызы, Абдуллаева Гюльнара Наил кызы (AZ)

(54) КАТАЛИЗАТОР ДЛЯ ПОЛУЧЕНИЯ МЕТИЛЭТИЛКЕТОНА.

(57) Изобретение относится к области основного органического синтеза, в частности, к каталитическому окислению н-бутиленов в метилэтилкетон. Катализатор для получения метилэтилкетона включает бинарную систему комплексов меди $[CuCl_2 \cdot DMF]_2$ и палладия $[PdCl_2 \cdot DMF]$ при массовом соотношении 2:1 на носителе - стиролдивинилбензольном полимере, при следующем соотношении компонентов катализатора, мас. %:

Бинарная система	17,8-28,5
Носитель	остальное

(21) a2008 0079

(22) 29.04.2008

(51) B01J 27/10 (2006.01)

B01J 27/122 (2006.01)

B01J 27/13 (2006.01)

(71) Азербайджанская Государственная Нефтяная Академия (AZ)

(72) Агагусейнова Минира Мамедали кызы, Салманова Назиля Искендер кызы, Абдуллаева Гюльнара Наил кызы (AZ)

(54) КАТАЛИЗАТОР ДЛЯ ПОЛУЧЕНИЯ МЕТИЛЭТИЛКЕТОНА.

(57) Изобретение относится к области основного органического синтеза, а именно к разработке катализатора для получения метилэтилкетона, который широко используется как растворитель и является важным промежуточным продуктом в химических производствах. Задачей изобретения является разработка катализатора для получения метилэтилкетона, позволяющего увеличить выход и селективность процесса получения метилэтилкетона. Поставленная задача достигается тем, что катализатор для получения метилэтилкетона, содержащий бинарную систему на основе комплексов меди и палладия, с органическим растворителем, согласно изобретению представляет собой бинарную смесь комплексов меди и палладия при их массовом соотношении 2:1, при этом в качестве органического растворителя комплекс меди содержит гексаметилфосфорамид, а комплекс палладия содержит смесь гексаметилфосфорамида и ацетонитрила при массовом соотношении растворителей 1:1.

(21) a2006 0210

(22) 16.11.2006

(51) B01J 29/22 (2006.01)

B01J 37/04 (2006.01)

B01J 37/08 (2006.01)

C07C 5/22 (2006.01)

C07C 5/27 (2006.01)

(71) Институт Нефтехимических Процессов имени академика Ю.Г.Мамедалиева, Национальной Академии Наук Азербайджанской Республики (AZ)

(72) Тагиев Дильгам Бабир оглы, Стариков Роман Викторович, Иманова Арзу Аскер кызы, Рустамов Мусса Исмаил оглы (AZ)

(54) КАТАЛИЗАТОР ДЛЯ КОНВЕРСИИ Н-БУТАНА В ИЗОБУТАН И ИЗОПЕНТАН И СПОСОБ ЕГО ПОЛУЧЕНИЯ.

(57) Изобретение относится к области катализа, в частности, к получению катализатора на основе цеолита, промотированного модифицирующими добавками, с возможностью его применения в нефтехимии, а именно, в конверсии н-бутана в изобутан и изопентан. Предложен катализатор для конверсии н-бутана в изобутан и изопентан, содержащий (% мас.) 65-75 деацетонированный и деалюминированный морденит в водородной форме с силикатным модулем 10-25, 2-6 ионы SO_4^{2-} , 5-10 ZrO_2 , 0,1-0,5 ионы Co^{2+} и остальное связующее $\gamma-Al_2O_3$. Способ получения катализатора, включает одновременное смешивание Н-морденита, оксинитрата циркония, сернокислого кобальта, связующего $\gamma-Al_2O_3$ с серной кислотой, которую предварительно растворяют в 1-1,5÷2 объеме дистиллиро-

ванной воды, последующее формование, сушку при комнатной температуре и прокалку полученных гранул катализатора при 550°C. На 1 м.ч. Н-морденита берут 0,14-0,33 м.ч. $ZrO(NO_3)_2 \cdot 2H_2O$; 0,01-0,02 м.ч. $CoSO_4 \cdot 7H_2O$; 0,03-0,09 м.ч. 96%-ной серной кислоты и связующее $\gamma-Al_2O_3$ в количестве, соответствующем 25% мас. каталитически активной массы.

(21) a2006 0228

(22) 01.12.2006

(51) B01J 31/06 (2006.01)

B01J 31/10 (2006.01)

(71) Институт Нефтехимических Процессов имени академика Ю.Г.Мамедалиева, Национальной Академии Наук Азербайджанской Республики (AZ)

(72) Рустамов Муса Исмаил оглы, Азизов Акиф Гамид оглы, Кахраманов Наджаф Тофик оглы, Алиева Рейхан Вели кызы, Расулов Чингиз Княз оглы, Багирова Шафаг Рза кызы, Калбалиева Эльнара Сохбет кызы, Мамедова Рати-ма Зарбали кызы, Азизбейли Гамида Рауф кызы (AZ)

(54) КАТАЛИЗАТОР ДЛЯ СИНТЕЗА ОРГАНИЧЕСКИХ СОЕДИНЕНИЙ.

(57) Изобретение относится к области синтеза органических соединений на катализаторе-катионите на основе полимерных материалов, в частности катионите на основе атактического полипропилена, полиэтилена, полистирола, синтетического каучука этиленпропилена с сульфо-стирольными звеньями. Задачей изобретения является создание активных и стабильных катализаторов катионитного типа для получения ряда органических соединений, в частности высокооктановых добавок к бензинам, таких как метил-трет-бутиловый эфир, этил-трет-бутиловый эфир, изопропил-трет-бутиловый эфир. Поставленная задача достигается тем, что катализатор синтеза органических соединений на матричной полимерной основе стиролсодержащих сульфо-полимеров, согласно изобретению содержит в качестве полимерной матрицы полиолефины, в частности полистирол, атактический полипропилен, полиэтилен, синтетический каучук этиленпропилена с сульфо-стирольными звеньями, с привитыми цепями стирола, со степенью прививки не менее 70-75% мас. и молекулярной массой привитых цепей в пределах $3000 \leq M_{\text{П}}^C \leq 20000$, частотой распределения привитых полистирольных цепей в пределах $3 \cdot 3 \leq N' \leq 21$.

B 21

(21) a2007 0073

(22) 05.04.2007

(51) B21H 3/04 (2006.01)

(71) Азербайджанский Технический Университет (AZ)

(72) Расулов Нариман Могбиль оглы, Мамедов Намик Тельман оглы (AZ)

(54) САМОНАСТРАИВАЮЩЕЕСЯ УСТРОЙСТВО ДЛЯ НАКАТЫВАНИЯ РЕЗЬБЫ И ПРОФИЛЕЙ.

(57) Изобретение относится к области машиностроения и, в частности, может быть использовано для обеспечения точности форм шлицов, зубчатых колес, резьба и других профилей, накатываемых в деталях и заготовках. В самонастраивающемся устройстве для накатывания резьбы и профилей, содержащем выполненные в виде эластичных пластин тарельчатые пружины, закрепленные по обе стороны одного из роликов, размещенных на шпинделе и плоской стороной находящиеся во взаимосвязи с роликом, согласно изобретения, по окружности тарельчатых пружин на расстоянии не более 90° выполнены радиальные прорези, внутренняя поверхность одного из роликов для обеспечения относительного углового поворота выполнена сферической, а на внешней поверхности шпинделя размещены две полувтулки с наружными сферическими поверхностями.

РАЗДЕЛ С

ХИМИЯ И МЕТАЛЛУРГИЯ

C 02

(21) a2007 0002

(22) 08.01.2007

(51) C02F 1/28 (2006.01)

B01J 20/26 (2006.01)

(71) Азербайджанская Государственная Нефтяная Академия (AZ)

(72) Билалов Яшар Махмуд оглы, Шихалиев Керем Сейфи оглы, Ибрагимова Синдуз Мамед кызы, Мовлаев Ибрагим Гумбат оглы, Исмаилов Азер Эльяс оглы (AZ)

(54) СРЕДСТВО ДЛЯ ОЧИСТКИ ПОВЕРХНОСТИ ВОДЫ ОТ НЕФТИ И НЕФТЕПРОДУКТОВ.

(57) Изобретение относится к области очистки воды и может быть использовано в нефтяной и других отраслях промышленности для сбора нефти и нефтепродуктов с поверхности воды, а также для ликвидации аварий и экологических катастроф, возникающих при разливе нефти из танкеров, нефтепроводов и нефтехранилищ. Задачей изобретения является разработка средства для очистки поверхности воды от нефти и нефтепродуктов, обеспечивающего повышение степени очистки и уменьшение времени поглощения нефти и нефтепродуктов. Поставленная задача достигается тем, что средство для очистки поверхности воды от нефти и нефтепродуктов на основе резиновой крошки, согласно изобретению содержит резиновую крошку размером 0,06-0,08 мм, полученную на основе протек-

торной части изношенных автомобильных шин, изготовленных из протекторной резины на основе смеси бутадиен-стирольного и дивинильного каучуков БСК+СКД (70:30), содержащей 50 мас. ч. технического углерода.

(21) а2008 0127

(22) 25.06.2008

(51) C02F 1/40 (2006.01)

(71) Азербайджанская Инженерная Академия (AZ)

(72) Пашаев Ариф Мир Джалал оглы, Мехтиев Ариф Шафаят оглы, Джанахмедов Ахад Хан-ахмед оглы, Алиев Мурсал Ильдырым оглы, Бабаев Гидаят Асад оглы, Зейналов Рахиб Рашид оглы, Рзаева Аида Кулу кызы (AZ)

(54) ЛИНИЯ ДЛЯ ОЧИСТКИ НЕФТЕЗАГРЯЗНЕННЫХ ПОЧВ, ГРУНТОВ И НЕФТЕШЛАМОВ.

(57) Изобретение относится к области нефтедобывающей промышленности и, в частности, к установкам для очистки углеводородосодержащих почв и может быть использовано для переработки нефтешламов и обезвреживания почвы, ликвидации аварийных разливов нефти, нефтепродуктов. Для решения поставленной задачи в линии для очистки нефтезагрязненных почв, грунтов и нефтешламов, содержащей бункер, соединенную с ним систему струйной промывки, систему подачи промывочной жидкости, емкость для переработки нефти и плавающей массы из бункера, отстойную емкость, согласно изобретения снабжена загрубочным устройством в виде цилиндра со шнековым валом, имеющего выгрузное окно, выполненное на уровне верхней открытой части бункера, оснащенного вертикально расположенной лопастной мешалкой, и связанного посредством задвижки, закрепленной в его нижней конусообразной части, с емкостью для переработки нефти, снабженной четырьмя мешалками и лопастным разделителем, последовательно установленными над элеватором, покрытым фильтрующим материалом, и снабженным малогабаритными загрубочными емкостями для экстрагированных нефти и нефтепродуктов, соединенными посредством трубопровода с отстойниками, имеющими имеющими связь с емкостью для тяжелой фракции и с системой струйной промывки с ответвления, оснащенными разбрызгивателями. Кроме этого элеватор снабжен устройством регулирования скорости, а сама линия для очистки выполнена с возможностью установки на шасси или на самоходном транспорте.

(21) а2007 0122

(22) 24.05.2007

(51) C02F 9/00 (2006.01)

C02F 9/08 (2006.01)

(71) Институт Химических Проблем, Национальная Академия Наук Азербайджанской Республики (AZ)

(72) Рашидов Рустам Кямилль оглы, Рашидов Кямилль Джаббар оглы (AZ)

(54) УСТАНОВКА ДЛЯ ОЧИСТКИ И ОБЕЗЗАРАЖИВАНИЯ ВОДЫ.

(57) Изобретение относится к области экологии, а именно к установкам, используемым для очистки и обеззараживания воды. Задачей изобретения является повышение эффективности очистки воды, а также упрощение конструкции устройства. Для решения поставленной задачи в установке для очистки и обеззараживания воды, включающей гидроциклон, фильтрующую загрузку, подающий насос, эжектор с патрубком для подачи озона или воздуха, подводящую магистраль и линию отвода очищенной воды, снабженные вентилями, согласно изобретению гидроциклон посредством проводящих прослоек условно разделен на камеру фильтрации, имеющую фильтрующую загрузку, и коллектор очищенной воды, снабженный кольцевым перфорированным патрубком, совмещенным с патрубком эжектора, а подводящая магистраль имеет ответвление в коллектор. При этом фильтрующая загрузка состоит из расположенных друг над другом слоев кварцевого песка и гравия, а проводящая прослойка выполнена из дисков с отверстиями диаметром 5 мм, между которыми установлена сетка с отверстиями диаметром 0,1 мм.

C 05

(21) а2007 0167

(22) 05.07.2007

(51) C05B 1/02 (2006.01)

(71) Сумгаитский Государственный Университет (AZ)

(72) Гумбатов Магомед Орудж оглы, Каграманов Надир Фаррух оглы, Гусейнов Ядигар Юсиф оглы, Халилов Садиг Хосров оглы, Таиров Абид Зейри оглы, Мамедов Фикрет Алисахиб оглы (AZ)

(54) СПОСОБ ПОЛУЧЕНИЯ ПРОСТОГО СУПЕРФОСФАТА.

(57) Изобретение относится к области производства фосфорных удобрений и может быть использовано при получении простого суперфосфата. Сущность изобретения в том, что в способе получения простого суперфосфата путем разложения фосфатного сырья отработанной серной кислотой в присущ ни и природной ракушки, согласно изобретению, в конце процесса смешения фосфатного сырья с серной кислотой вводят природную ракушку со смесью сточной воды и ретурна при их массовом соотношении 1:(1,5-2,0):(1,5-3,5) соответственно, при этом используют сточную воду образующуюся в санитарном абсорбере производства суперфосфата, имеющую следующий состав, мг/л: катионы: Ca²⁺ - 60-140; Mg²⁺ -1,8-5,6; Na⁺ - 2-8;

Fe^{3+} - 0,5-1,5; анионы: SO_4^{2-} - 40-50; Cl^- - 12-30; SiF_4^{2-} - 4-46; SiO_3^{2-} - 4-46; PO_4^{3-} - 40-70; H_2O - остальное. Предлагаемый способ позволяет повысить содержание усвояемой P_2O_5 в суперфосфате, снизить содержание фтора, срок камерного и складского вызревания.

(21) а2007 0064

(22) 29.03.2007

(51) C05B 11/04 (2006.01)

C05D 9/02 (2006.01)

(71) Гумбатов Магомед Орудж оглы (AZ)

(72) Гумбатов Магомед Орудж оглы, Байрамов Му-са Рза оглы, Ширинова Дурдана Бакир кызы, Гумбатова Рена Магомед кызы, Аскерова Гюльбениз Багдасар кызы, Гумбатов Вугар Виляят оглы (AZ)

(54) СПОСОБ ПОЛУЧЕНИЯ ГРАНУЛИРОВАННОГО СУПЕРФОСФАТА.

(57) Изобретение относится к производству суперфосфата и может быть использовано при получении гранулированного суперфосфата с добавками микроэлемента - бора. Способ получения гранулированного суперфосфата, включает нейтрализацию порошкообразного суперфосфата, введение борной кислоты, окрашивание полученной массы в голубой цвет, опудривание смесью алюминийсодержащего кремнегеля, углекислого натрия и серного шлама, последующую грануляцию, сушку и охлаждение продукта. По изобретению в серный шлам дополнительно вводят золу торфа, имеющего состав, мас. %: $CaO \circ SiO_2 \circ Fe_2O_3$ - 78-80, Al_2O_3 - 0,5-1,0, Na_2O-K_2O 12-16, P_2O_5 - остальное, при их массовом соотношении (1,0-1,4):(1,5-2,75) соответственно.

(21) а2007 0065

(22) 29.03.2007

(51) C05B 19/02 (2006.01)

C05D 9/02 (2006.01)

(71) Гумбатов Магомед Орудж оглы (AZ)

(72) Гумбатов Магомед Орудж оглы, Гусейнов Зафар Кафар оглы, Ширинова Дурдана Бакир кызы, Гусейнова Айбениз Эльбрус кызы, Сеидова Гюлая Мириш кызы, Гасанова Севиндж Ибрагим кызы, Гумбатов Вугар Виляят оглы (AZ)

(54) УДОБРЕНИЕ НА ОСНОВЕ ПОРОШКООБРАЗНОГО СУПЕРФОСФАТА.

(57) Изобретение относится к удобрению на основе суперфосфата и может быть использовано в производстве гранулированных минеральных удобрений. Сущность изобретения в том, что удобрение на основе порошкообразного суперфосфата, включающее отработанную контактную массу, марганцевый шлам, фосфоритную муку и цементную пыль, согласно изобретению дополнительно содержит 0,5-0,9 массовых час-

тей кислой соли марганца, при этом кислая соль марганца представляет собой промежуточный продукт производства двуокиси марганца следующего состава, %: $MnSO_4$ - 67-69; H_2SO_4 - 0,2-0,7; H_2O - остальное. Полученное удобрение на основе порошкообразного суперфосфата имеет повышенное содержание гранул размером 1-4 мм, агрохимическую эффективность, а также высокую механическую прочность, что уменьшает потери при транспортировке.

(21) а2007 0269

(22) 28.11.2007

(51) C05D 9/00 (2006.01)

(71) Научно-Экологический Инженерный Центр (AZ)

(72) Гумбатов Магомед Орудж оглы, Мустафаев Ильгам Алиш оглы, Мехралиев Али Чингиз оглы, Мамедов Фикрет Алисахиб оглы, Рамазанова Зумруд Рамазан кызы (AZ)

(54) СПОСОБ ПОЛУЧЕНИЯ ГРАНУЛИРОВАННОГО УДОБРЕНИЯ ИЗ МЕТАЛЛУРГИЧЕСКИХ ШЛАКОВ.

(57) Изобретение относится к способу получения гранулированного удобрения, в частности удобрения из металлургических шлаков. Получение гранулированного удобрения проводится гранулированием размолотых шлаков в присутствии связующего - суперфосфатной пульпы при их массовом соотношении 1:(0,35-0,55) соответственно методом скатывания. При этом суперфосфатную пульпу получают смешиванием в течение 9-16 минут апатита с 60-66%-ной серной кислотой, подогретой до 45-60°C при их массовом соотношении 1:(0,75-0,90) соответственно. Результат реализации предлагаемого способа позволяет увеличить выход гранул размером 1-4 мм, снизить гигроскопичность и слеживаемость полученного удобрения.

(21) а2007 0185

(22) 30.07.2007

(51) C05D 9/02 (2006.01)

(71) Гумбатов Магомед Орудж оглы (AZ)

(72) Гумбатов Магомед Орудж оглы, Азизов Абдулсаид Абдулгамид оглы, Шамилов Назим Тельман оглы, Ахмедов Магомед Айдын оглы, Мамедов Фикрет Алисахиб оглы, Гейдаров Хосров Маами оглы (AZ)

(54) СПОСОБ ПОЛУЧЕНИЯ ГРАНУЛИРОВАННОГО БОРСУПЕРФОСФАТА.

(57) Изобретение относится к области производства минеральных удобрений и может быть использовано при получении гранулированного борсуперфосфата. Сущность изобретения в том, что в способе получения гранулированного борсуперфосфата путем увлажнения шихты суперфосфата раствором, содержащим серную кислоту, раствор молибдата и датолитовый

концентрат, согласно изобретению, используют шихту, полученную серно-кислотным разложением апатита при их молярном соотношении 1,82-2,03, а гранулирование проводят в присутствии смеси серной кислоты, раствора молибдата и дадолита с ретуром, при массовом соотношении смеси к ретуру 1:(0,3-0,5). При этом смесь серной кислоты, раствора молибдата и дадолита берут при массовом соотношении (5-6,2):1:4 соответственно, а смесь серной кислоты, раствора молибдата и дадолита с ретуром к суперфосфатной массе берут при массовом соотношении (0,15-0,17):(3,90-3,96) соответственно. Предлагаемый способ позволяет увеличить степень разложения сырья и выход фракции гранул 1-4 мм, устраняет процесс складского выщелачивания и уменьшает содержание фтора в продукте.

(21) а2007 0270

(22) 28.11.2007

(51) C05F 3/00 (2006.01)

C05F 11/02 (2006.01)

(71) Научно-Экологический Инженерный Центр (AZ)

(72) Гумбатов Магомед Орудж оглы, Мустафаев Ильгам Алиш оглы, Мехралиев Али Чингиз оглы, Ширинова Дурдана Бакир кызы (AZ)

(54) СПОСОБ ПЕРЕРАБОТКИ ПТИЧЬЕГО ПОМЕТА НА УДОБРЕНИЕ И БИОГАЗ.

(57) Изобретение относится к технологии производства органических удобрений и предназначено для получения удобрения из полужидкого птичьего помета. Сущность изобретения заключается в том, что в способе переработки птичьего помета на удобрение и биогаз, включающем добавление в птичий помет сбраживающего фактора и сбраживание смеси нагреванием, согласно изобретению, в качестве сбраживающего фактора используют сухой остаток вулканической грязи или земляную пыль или перегной из стеблей подсолнечника или их смесь, взятую в соотношении 1:1:1. При этом массовое соотношение птичьего помета к сухому остатку вулканической грязи составляет 1:(0,2-0,4), к земляной пыли 1:(0,2-0,5), к перегною из стеблей подсолнечника 1:(0,1-0,3), а к смеси сухого остатка вулканической грязи, земляной пыли и перегноя из стеблей подсолнечника, взятой в соотношении 1:1:1, составляет 1:(0,2-0,4). Предложенный способ позволяет ускорить процесс сбраживания помета, уменьшить потери азота, расширить сырьевые источники и улучшить охрану окружающей среды.

C 08

(21) а2007 0187

(22) 03.08.2007

(51) C08L 23/06 (2006.01)

(71) Институт Полимерных Материалов, Национальной Академии Наук Азербайджанской Республики (AZ)

(72) Джафаров Валех Джаббар оглы, Эфендиев Аяз Адиль оглы, Бекташи Севиль Алигейдар кызы, Велиев Ибрафил Вели оглы, Микаилов Гурбан Аллахверди оглы, Алыев Надир Али оглы (AZ)

(54) ПОЛИМЕРНАЯ КОМПОЗИЦИЯ.

(57) Изобретение относится к области получения композиционных материалов на основе наполненного полиэтилена, содержащего пластификатор и минеральный наполнитель. Задачей изобретения является повышение текучести расплава и предела прочности с одновременным приданием композиции морозостойкости. Поставленная задача достигается тем, что полимерная композиция, содержащая полиэтилен, минеральный наполнитель и пластифицирующую добавку, согласно изобретению, содержит полиэтилен высокого давления, в качестве пластифицирующей добавки содержит сополимер олигооксихлорпропиленгликоль-(мет)акрилата со стиролом и бутилметакрилатом при следующем соотношении компонентов, мас. %:

Полиэтилен высокого давления	63-83
Минеральный наполнитель (цеолит, алунит, азерит)	15-30
Пластифицирующая добавка	2-7

C 09

(21) а2007 0077

(22) 11.04.2007

(51) C09K 11/08 (2006.01)

H01L 31/0232 (2006.01)

(71) Институт Физики, Национальной Академии Наук Азербайджанской Республики (AZ)

(72) Тагиев Бахадур Гусейн оглы, Бахтиярлы Ихтияр Бахрам оглы, Кязимова Фатма Аллахверди кызы, Тагиев Кенан Октай оглы (AZ)

(54) АНТИСТОКСОВЫЙ ЛЮМИНОФОР.

(57) Изобретение относится к люминесцентным материалам, а именно к люминофорам, способствующим преобразованию инфракрасного излучения в видимое, и может быть использовано в качестве материала для создания системы волоконно-оптических линий связи, высокоэффективных и быстродействующих фотопреобразующих устройств и т.д. Задачей изобретения является получение новых антистоксовых люминесцентных материалов, которые обладают высокой интенсивностью излучения и усовершенствованной технологией синтеза. Поставленная задача достигается тем, что антистоксовый люминофор на основе кристалла силиката бария, легированного ионами эрбия, согласно изобретению дополнительно легирован ионами итербия и имеет химический состав $BaSiO_3:5\%Er^{3+}:5\%Yb^{3+}$.

C 10

(21) а2006 0129

(22) 04.07.2006

(51) C10C 1/16 (2006.01)

H01B 3/26 (2006.01)

(71)(72) Салимова Нигяр Азизага кызы, Садыгова
Егана Джафар кызы, Гусейнова Лала Вагиф
кызы (AZ)(54) СПОСОБ ПОЛУЧЕНИЯ НЕФТЯНОГО ПЕ-
КА.

(57) Изобретение относится к способам получения нефтяного пека, применяемого в качестве связующего или пропиточного материала при изготовлении различных углеродных изделий, и может быть использовано в нефтеперерабатывающей промышленности. В способе получения нефтяного пека путем вакуумной перегонки сырья в качестве сырья используют смесь тяжелой смолы пиролиза бензина Сумгаитского этилен-пропиленового завода (70-90 мас.%) и экстракта селективной очистки масел (10-30 мас.%).

(21) а2006 0128

(22) 04.07.2006

(51) C10L 5/02 (2006.01)

C10L 5/44 (2006.01)

C10L 5/48 (2006.01)

(71)(72) Салимова Нигяр Азизага кызы, Садыгова
Егана Джафар кызы, Гусейнова Лала Вагиф
кызы (AZ)

(54) ТОПЛИВНЫЙ БРИКЕТ.

(57) Изобретение относится к производству на основе отходов сельского хозяйства топливных брикетов, которые могут найти применение в качестве заменителя природного твердого топлива в быту и теплоэнергетике. Топливный брикет, содержит нефтекоксую мелочь, наполнитель - смесь отходов сельского хозяйства, состоящую из, мас.ч.: размельченных стеблей кукурузы (30-40), соломинок хлопчатника (30-40) и косточек фруктов (20-25), и связующее - смесь тяжелой смолы пиролиза бензина (30-50), экстракта селективной очистки масел (20-35) и гудрона (20-50), при следующем соотношении компонентов, мас. ч.:

Нефтекоксая мелочь	30-50
Отходы сельского хозяйства	60-65
Связующее	5-15

Изобретение позволяет получить высококачественные топливные брикеты с улучшенными потребительскими свойствами и одновременно решить вопросы экологии, экономии природных ресурсов и утилизации отходов.

C 22

(21) а2006 0148

(22) 18.07.2006

(51) C22C 19/03 (2006.01)

C22C 14/00 (2006.01)

C22C 9/00 (2006.01)

(71) Азербайджанский Технический Университет
(AZ)(72) Бабанлы Мустафа Баба оглы (AZ), Коломыцев
Виктор Ильич (UA)

(54) СПЛАВ С ЭФФЕКТОМ ПАМЯТИ ФОРМЫ.

(57) Изобретение относится к области материаловедения, к составу сплава для получения материала на основе никелида титана со свойством памяти формы, и может быть использовано при изготовлении деталей ответственного назначения. Задачей изобретения является - повышение температуры восстановления формы за счет повышения температуры всех параметров мартенситных превращений. Поставленная задача решена тем, что сплав с эффектом памяти формы, содержащий титан, никель и медь, согласно изобретению дополнительно содержит гафний при следующем соотношении компонентов, ат. %:

Титан	32
Гафний	18
Никель	25-45
Медь	5-25

C 23

(21) а2007 0134

(22) 07.06.2007

(51) C23F 13/00 (2006.01)

C22C 21/06 (2006.01)

(71) Институт «Нефтегазпроект» (AZ)

(72) Али-заде Ильяс Мамедович, Салманлы Вида-
ди Амирхан оглы, Сулейманов Багир Алекпер
оглы, Мамедов Фазиль Алиага оглы, Керимов
Фахреддин Наджмеддин оглы (AZ)(54) БИНАРНЫЙ АНОД ДЛЯ ЗАЩИТЫ ОТ КОР-
РОЗИИ.

(57) Сущность изобретения состоит в том, что в бинарном аноде для защиты от коррозии, содержащем цилиндрическое тело из слоев магниевого и алюминиевого сплавов, отлитых на одном трубчатом стальном сердечнике, согласно изобретения, цилиндрическое тело выполнено из внешнего магниевого и внутреннего алюминиевого сплавов, причем на верхнем горце сердечника закреплен хомут, а на нижнем стальная пластина.

- (21) a2006 0206
(22) 10.11.2006
(51) C23F 15/00 (2006.01)
(71) Азербайджанский Технический Университет (AZ)
(72) Ализаде Анар Надир оглы (AZ)
(54) СПОСОБ ЗАЩИТЫ МЕТАЛЛИЧЕСКИХ ИЗДЕЛИЙ ОТ КОРРОЗИИ.

(57) Сущность изобретения состоит в том, что в способе защиты металлических изделий от коррозии, включающем нанесение пассиваторов в смеси с поверхностно активными веществами, согласно изобретения, до нанесения пассиваторов, на металлическую поверхность, изделие подвергают деформации растяжения при допустимом напряжении ниже предела выносливости материала, а толщину покрытия определяют из условия несущей способности самого покрытия.

РАЗДЕЛ E

СТРОИТЕЛЬСТВО, ГОРНОЕ ДЕЛО

E 21

- (21) a2008 0088
(22) 05.05.2008
(51) E21B 43/00 (2006.01)
E21B 37/00 (2006.01)
(71) Государственная Нефтяная Компания Азербайджанской Республики Институт «Научных-Исследований» (AZ)
(72) Пашаев Надир Гаджиага оглы, Расулов Асиф Мухтар оглы, Гурбанов Афар Осман оглы, Агаев Магомед Гусейн оглы, Ибрагимли Мадат Ибрагим оглы (AZ)
(54) СПОСОБ БОРЬБЫ С ОТЛОЖЕНИЯМИ В ПОДЪЕМНИК ТРУБАХ.

(57) Изобретение относится к нефтедобывающей промышленности, в особенности к способам, применяемым для предотвращения отложения парафина и солей, также коррозии в насосно-компрессорных трубах. Задачей предлагаемого изобретения является предотвращение отложения парафинистых соединений и солей во внутренних поверхностях труб. Поставленная задача решается таким образом, что защиту внутренних поверхностей подъемных труб осуществляют установлением в них труб, выполненных из пластика.

- (21) a2007 0033
(22) 21.02.2007
(51) E21B 43/22 (2006.01)
(71) Азербайджанский Государственный Научно-Исследовательский и Проектный Институт Нефтегазовой Промышленности (AZ)

- (72) Мамедов Товсиф Мухтар оглы, Алиев Ёлчу Мисир оглы, Шаронова Ирина Александровна (AZ)
(54) СПОСОБ ПОВЫШЕНИЯ КОЭФФИЦИЕНТА ПОЛЕЗНОГО ДЕЙСТВИЯ ПОДЪЕМНИКА В ГАЗЛИФТНЫХ СКВАЖИНАХ.

(57) Изобретение относится к нефтедобывающей промышленности, в частности, к способам вытеснения нефти из пласта путем закачки физико-химических веществ. Способ повышения коэффициента полезного действия подъемника в газлифтных скважинах включает добавку в нагнетаемый рабочий агент смеси пироконденсата (76 мас.%) и пиролизной смолы (24 мас.%), взятой в количестве 1,5 % от его массы.

- (21) a2006 0121
(22) 22.06.2006
(51) E21B 43/25 (2006.01)
(71) Научно-Исследовательский Институт Государственной Нефтяной Компании Азербайджанской Республики (AZ)
(72) Камилов Мирнаги Ага-Сеид оглы, Ибрагимов Хыдыр Мансум оглы, Аливердизаде Тале Керим оглы, Гафаров Васиф Вагон оглы, Багиев Алзаиб Джалил оглы, Рафиев Намик Салим оглы (AZ)
(54) ГИДРОИМПУЛЬСНОЕ УСТРОЙСТВО.

(57) Изобретение относится к устройствам для создания гидравлических импульсов давления в нефтяных скважинах и может быть использовано в глубинно-насосных и газлифтных скважинах. Задачей изобретения является уменьшение энергозатрат на лифтирование жидкости в скважине. Для решения поставленной задачи в гидроимпульсном устройстве, состоящем из корпуса и оси с крыльчаткой, установленной с возможностью вращения и выполненной в виде двух пар, расположенных под прямым углом друг к другу лопастей, одна пара из которых образует диск, диаметром равным диаметру проходного сечения, согласно изобретения, корпус выполнен в виде муфтового соединения колонны насосно-компрессорных труб (НКТ) с установленной в нем двухступенчатой цилиндрической втулкой, ступень меньшего диаметра которой размещена внутри НКТ и равна ее внутреннему диаметру, а ступень большего диаметра размещена в полости муфты между торцевыми поверхностями НКТ, ось с крыльчаткой размещена внутри втулки, причем нижняя вертикальная и правая горизонтальная лопасти крыльчатки снабжены отверстиями в виде сопла, конусная часть которого при его вертикальном положении расширяется в направлении движения жидкости, а на боковой поверхности верхней вертикальной лопасти выполнена канавка в виде полукольца.

- (21) а2007 0285
 (22) 18.12.2007
 (51) E21D 9/00 (2006.01)
 (71) Ахмедов Таги Магомед оглы, Мамедов Ариф Ибрагим оглы (AZ)
 (72) Ахмедов Таги Магомед оглы, Мамедов Ариф Ибрагим оглы, Расулов Ариф Юнис оглы, Мамедов Вугар Ариф оглы (AZ)
 (54) ТОННЕЛЕПРОХОДЧЕСКИЙ АГРЕГАТ.

(57) Изобретение относится к группе тоннелепроходческих машин, а именно к агрегатам для рытья подземных тоннелей любого диаметра, и может быть широко использовано при строительстве тоннеля метрополитена. Задачей изобретения является упрощение устройства, повышение его производительности, упрощение регулирования, уменьшение расхода электроэнергии при его эксплуатации. Для решения поставленной задачи в тоннелепроходческом агрегате, включающем цилиндрический корпус, двигателя, породоразрушающие элементы, вал со шнеком, согласно изобретению, двигатели жестко зафиксированы на снабженной защитным покрытием передней торцевой стороне цилиндрического корпуса и выполнены в виде п-го числа статоров с единым ротором, к которому одним концом прикреплены породоразрушающие элементы в виде четырех резцов, расположенных друг к другу под углом 90° и установленных на валу, снабженном внутри шнеком и закрепленном по центральной оси к цилиндрическому корпусу посредством подшипникового соединения, при этом корпус установлен на размещенной на рельсах и снабженной подъемниками платформе с последовательно установленными электрическим щитом управления двигателями, дизелем-генератором и парой компрессоров, кроме того платформа снабжена кабиной, оснащенной пультом управления.

РАЗДЕЛ F

МЕХАНИКА, ОСВЕЩЕНИЕ, ОТОПЛЕНИЕ, ДВИГАТЕЛИ И НАСОСЫ, ОРУЖИЕ И БОЕПРИПАСЫ, ВЗРЫВНЫЕ РАБОТЫ

F 16

- (21) а2006 0118
 (22) 21.06.2006
 (51) F16H 21/16 (2006.01)
 (71) Азербайджанский Технический Университет (AZ)
 (72) Халилов Азиз Муса оглы (AZ)
 (54) РЫЧАЖНЫЙ МЕХАНИЗМ ПЕРЕМЕННОЙ СТРУКТУРЫ.

(57) Изобретение относится к области машиностроения, к рычажным механизмам с выстой ведомого звена и в частности, может быть использовано в качестве рычажного механизма переменной структуры в технологических машинах-автоматах пищевой и лёг-

кой промышленности. Задачей изобретения является расширение функциональных возможностей рычажного механизма за счет регулируемой длительности остановки ведомого звена без изменения длин звеньев. Задача изобретения решается тем, что рычажный механизм переменной структуры, включающий первую стойку, шарнирно связанную с кривошипом, коромысло шарнирно связанное с кулисой, и закрепленное к первому упругому элементу в виде винтообразной пружины, согласно изобретению, дополнительно содержит кулисный камень, шарнирно связанный с кривошипом, подпружиненный вторым упругим элементом в виде винтообразной пружины, размещенной во втулке, жестко закрепленной с кулисой и снабженной регулировочным винтом, ограничивающим ход кулисного камня посредством второго упругого элемента, а для обеспечения углового перемещения коромысла, оно снабжено упором и второй стойкой.

- (21) а2006 0110
 (22) 14.06.2006
 (51) F16L 27/06 (2006.01)
 (71) Государственный Научно-Исследовательский и Проектный Институт «Гипроморнефтегаз» (AZ)
 (72) Эфендиев Тофик Халид оглы (AZ)
 (54) ШАРНИРНОЕ СОЕДИНЕНИЕ ТРУБОПРОВОДА.

(57) Изобретение относится к строительству и ремонту подводных трубопроводов, и в частности, может быть использовано при соединении концов трубопровода под водой. Задачей изобретения является разработка устройства, позволяющего существенно увеличить угол поворота шарнира, увеличить его надежность и упростить конструкцию. Для решения поставленной задачи в шарнирном соединении трубопровода, включающем расширенный участок со сферической наружной поверхностью, контактирующей с внутренней сферической поверхностью втулки, выполненной с гнездом вокруг сферической поверхности и соединенной с раструбом, согласно изобретения, сферическая наружная поверхность расширенного участка выполнена с постоянным радиусом кривизны и размещена с возможностью контактирования со сферической поверхностью раструба, а внутри гнезда втулки расположены два взаимосжимаемых конических кольца, причем кольцо, прилегающее к сферической поверхности, снабжено ушотнительными элементами.

F 24

- (21) а2007 0178
 (22) 16.07.2007
 (51) F24J 2/00 (2006.01)
 F24J 2/04 (2006.01)
 F24J 2/30 (2006.01)

- (71) Национальная Академия Наук Азербайджанской Республики, Институт Радиационных Проблем (AZ)
(72) Саламов Октай Мустафа оглы, Гарибов Адиль Абдулхалыг оглы, Мамедов Фуад Фаик оглы, Самедова Ульвия Фикрет кызы (AZ)
(54) СОЛНЕЧНАЯ ВОДОНАГРЕВАТЕЛЬНАЯ УСТАНОВКА.

(57) Сущность изобретения заключается в том, что солнечная водонагревательная установка, содержащая солнечный коллектор, бак горячей воды, тепловой насос с испарителем и конденсатором и теплообменник, согласно изобретения, снабжена цилиндрическим перегревателем, состоящим из двух частей, первая из которых с наружной стороны снабжена теплообменником связанным с солнечным коллектором, при этом испаритель теплового насоса установлен внутри первой части перегревателя, а конденсатор – внутри бака горячей воды, выполненного в виде самовара с топочной камерой и перфорированной форсункой, связанной с выходом второй части перегревателя. В цепь питания теплового насоса введены два электроконтактных термометра с термочувствительными элементами и двумя контактами, причем термочувствительный элемент первого электроконтактного термометра связан с первой частью перегревателя, а термочувствительный элемент второго электроконтактного термометра связан с баком горячей воды, при этом один из контактов электроконтактных термометра выполнен подвижным.

РАЗДЕЛ G

ФИЗИКА

G 01

- (21) a2004 0277
(22) 28.12.2004
(51) G01C 19/32 (2006.01)
G01C 19/34 (2006.01)
G01L 9/18 (2006.01)
(71) Азербайджанская Государственная Морская Академия (AZ)
(72) Халилов Рафик Фейзи оглы, Субанов Эркин Эргешевич (AZ)
(54) ИНДИКАТОР ГОРИЗОНТА.

(57) Индикатор горизонта, содержащий корпус в виде прямоугольного параллелепипеда с ограничительными упорами и герметично закрытой крышкой, на которой подвешен груз - маятник, размещенный во внутренней полости корпуса, заполненной вязкой жидкостью, в котором в качестве маятника, на одной упругой ленте подвешен электромагнит, питаемый от внешнего источника переменного тока, а на противоположных к электромагниту поверхностях корпуса расположены генераторные электрокинетические пре-

образователи, воспринимающие мембраны которых обращены к обоим торцам электромагнита, причем ограничительные упоры установлены на электроизоляционном корпусе электрокинетических преобразователей.

- (21) a2006 0183
(22) 03.10.2006
(51) G01F 1/06 (2006.01)
(71) Азербайджанское Научно-Производственное объединение «Промприбор» (AZ)
(72) Фарзانه Надир Гасан оглы, Саликов Самид Гадир оглы, Панахов Бабек Мамед оглы, Мехтиев Али Мамед оглы, Абдурахманов Низами Али оглы (AZ)
(54) ТУРБИННЫЙ РАСХОДОМЕР.

(57) Предлагаемое изобретение относится к измерительной технике, одновременно может быть использовано для измерения расхода и количества жидкости и газа. Задачей изобретения является повышение точности измерения, учитывающее изменение вязкости измеряемой среды. Турбинный расходомер содержит корпус, расположенные последовательно по направлению течения внутри корпуса струенаправляющий аппарат, турбинку, струевыпрямитель, расположенные вне корпуса, датчик для преобразования числа оборотов в электрический сигнал, установленный над турбинкой и отсчетное устройство, а также корректирующую установку, размещенную от струевыпрямителя на расстоянии, составляющем более 3,5 входного диаметра корпуса расходомера. Корректирующая установка содержит крыльчатку с ее осью, размещенную внутри корпуса расходомера, основание, выполненное с входным отверстием и закрепленное болтами к корпусу расходомера, корпус, выполненный с выходным отверстием, крышку, болтами закрепленную к корпусу, ведущий диск с отверстиями для жидкости, посаженный на оси крыльчатки внутри корпуса корректирующей установки, ведомый диск, выполненный с радиальными прорезями по окружности, образующий зазор с ведущим диском на уровне выходного отверстия и размещенный на короткой оси, связывающей подшипник на крышке с подшипником внутри корпуса, датчик преобразования в электрический сигнал числа оборотов, образованных крутящим моментом между ведущим и ведомым дисками, расположенный на уровне прорезей ведомого диска.

- (21) a2006 0062
(22) 18.04.2006
(51) G01V 7/02 (2006.01)
(71) Общество с ограниченной ответственностью «ЙЕНИ-ТЕХ» (AZ)
(72) Халилов Эльчин Нусрат оглы, Мурсалиев Октай Кули оглы, Асланов Бейляр Сулейман оглы, Исмаилов Акиф Гасан оглы (AZ)

(54) ГРАВИМЕТР ДЛЯ ОПРЕДЕЛЕНИЯ УСКОРЕНИЯ СИЛЫ ТЯЖЕСТИ.

(57) Изобретение относится к гравитации, а именно к устройству для измерения ускорения силы тяжести. Задачей предлагаемого изобретения является достижение непрерывного, точного измерения. Поставленная задача решается тем, что в гравиметре для определения ускорения силы тяжести, в корпусе которого смонтированы осветитель, микроскоп, чувствительный элемент, согласно изобретению на окуляре микроскопа установлен оптический распознаватель индексов, соединенный через преобразователь с первым входом компаратора, ко второму входу которого присоединен блок задания нуля, при этом выход компаратора соединен с цифровым индикатором и преобразователем -цифра-аналог, к которому последовательно подключены усилитель, регулятор, электродвигатель, к одному выходу которого подключен редуктор, соединенный с измерительным микрометрическим устройством, а к другому выходу последовательно подключены аналого-цифровой датчик скорости вращения и цифровое устройство обработки результатов.

РАЗДЕЛ H**ЭЛЕКТРИЧЕСТВО****H 02**

(21) а2007 0050

(22) 13.03.2007

(51) H02H 5/04 (2006.01)

(71) Азербайджанская сельскохозяйственная Академия (AZ)

(72) Мамедов Заур Октай оглы, Гамзаев Мир Ягуб Мир Абдулла оглы, Гусейнов Лятиф Акпер оглы, Исмаилов Исрафил Ибрагим оглы (AZ)

(54) УСТРОЙСТВО ДЛЯ ТЕМПЕРАТУРНОЙ ЗАЩИТЫ ЭЛЕКТРОДВИГАТЕЛЯ.

(57) Изобретение относится к области электротехники, и может быть использовано для температурной защиты асинхронных двигателей во всех аварийных режимах, заканчивающихся перегревом обмоток статора, в частности к устройствам температурной защиты электродвигателя. Задачей предлагаемого изобретения является повышение надежности температурной защиты автоматически управляемых электродвигателей, предотвратив самовозврат защитного устройства. Устройство для температурной защиты электродвигателя, содержащее блок защиты, термодатчики, кнопки «пуск» и «стоп» в цепи питания блока защиты, катушку пускателя, его контакты в силовой цепи двигателя, исполнительное реле, согласно изобретения, в блок защиты введен дополнительный зажим, посредством которого осуществляется блокировка кнопки «пуск» резервным замыкающим контактом исполнительного реле.

ПУБЛИКАЦИЯ СВЕДЕНИЙ О ЗАЯВКАХ НА ПРОМЫШЛЕННЫЕ ОБРАЗЦЫ

(21) S2007 0032

(22) 29.08.2007

(51) 9-01

(71) ХУНДЖА КОЗМЕТИК САНАЙИИ АНОНИМ
ШИРКЕТИ (TR)

(72) Тунджер Хунджа (TR)

(74) Якубова Т.А.

(54) ФЛАКОН - РАСПЫЛИТЕЛЬ ("SHE").

(57) Флакон-распылитель, характеризующийся:

- составом композиционных элементов: флакон, втулка, пробка;

- выполнением корпуса флакона в виде вытянутого цилиндра с эллипсовидными боками;

- выполнением верхней части флакона из прозрачного стекла, нижней из полупрозрачного стекла зеленого цвета;

- наличием на верхней плоскости флакона цилиндрической металлической втулки;

- выполнением пробки из полупрозрачного стекла зеленого цвета объемной формы в виде сплюсненного шара;

- выполнением дна флакона из толстого стекла округлой формы.

(21) S2008 0005

(22) 07.02.2008

(51) 9-01

(31) 000773619-0001

(32) 09.08.2007

(33) EM

(71) ДЗЕ КОКА-КОЛА КОМПАНИ (US)

(72) Патрис Галиман (FR)

(74) Якубова Т.А.

(54) БУТЫЛКА.

(57) Бутылка, характеризующаяся:

- составом композиционных элементов: горловина, плечики, корпус и доньшо;

- выполнением корпуса в форме вертикально ориентированного тела вращения; наличием рельефного декора на плечиках и корпусе;

- наличием кольцевого углубления между плечиками и корпусом;

отличающаяся;

- оформлением рельефного декора на плечиках в виде листообразных выделенных зон;

- оформлением поверхности кольцевого углубления спирально расположенными канавками, берущими начало на плечиках и оканчивающимися на корпусе;

- декорированием нижнего участка корпуса канавками, проходящими волнообразно с равномерным шагом и образованием между ними плоских волнистых поясков.

(21) S2008 0007

(22) 21.02.2008

(51) 9-01

(31) 000789219

(32) 07.09.2007

(33) EM

(71) ДЗЕ КОКА-КОЛА КОМПАНИ (US)

(72) Лейтон Джеймс Хардвик (GB)

(74) Якубова Т.А.

(54) БУТЫЛКА.

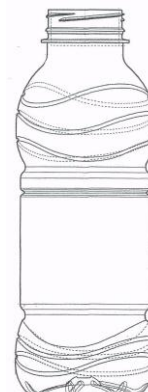
(57) Бутылка, характеризующаяся совокупностью существенных признаков:

- составом композиционных элементов: горловина, плечики, корпус и доньшко;

- выполнением корпуса в форме вертикально ориентированного тела вращения;

- наличием рельефного декора на плечиках и корпусе;

- наличием кольцевых перехватов на корпусе;

отличающаяся:

- оформлением рельефного декора на плечиках и корпусе в виде отделенных друг от друга поперечно расположенных кольцевых волнообразных углублений с замкнутыми концами;
- выполнением верхнего перехвата из двух частей: верхней по форме близкой к трапецевидной, при этом меньшее основание трапеции обращено к плечикам, и нижней в виде кольцевого перехвата меньшего диаметра, чем диаметр корпуса;
- проработкой нижнего кольцевого перехвата с формой близкой к трапецевидной, при этом меньшее основание трапеции обращено к донышку.

(21) S2008 0008

(22) 21.02.2008

(51) 9-01

(31) 29/284,133

(32) 31.08.2007

(33) US

(71) ДЗЕ КОКА-КОЛА КОМПАНИ (US)

(72) Кэрри А.Дэвис (US), Скотт С.Биондик (US), Дэниел Ёун-Доо Чхун (KR), Майкл Антонио Бланкет-Рат (US), Джереми Натаниел Дамм (US)

(74) Якубова Т.А.

(54) БУТЫЛКА.

(57) Бутылка, характеризующаяся совокупностью существенных признаков:

- составом композиционных элементов: горловина, плечики, корпус и донышко;
- выполнением корпуса в форме вертикально ориентированного тела вращения;

отличающаяся;

- проработкой корпуса с плечевым поясом, по форме близким к цилиндру, сопряженным под тупым углом с выпуклой поверхностью средней части корпуса, сопряженной под тупым углом с нижним участком корпуса по форме близким к цилиндру.

(21) S2008 0002

(22) 24.01.2008

(51) 9-03; 9-01

(31) 29/287,354

(32) 27.07.2007

(33) US

(71) В унд С Вин унд Сприт Актиеболаг (публ.) (SE)

(72) Маркус Габриэлссон (SE), Якоб Бойе (SE), Ульрика Эверман (SE), Джон Гривз (GB), Август Майкл (SE)

(74) Якубова Т.А.

(54) БУТЫЛКА В ФУТЛЯРЕ (ДВА ВАРИАНТА).

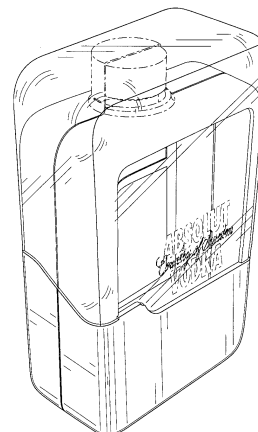
(57) - выполнением футляра коробчатой формы на основе параллелепипеда со скругленными поперечными ребрами, состоящей из трех частей: аналогичных передней и задней и крышки;

- наличием на верхней стороне задней части футляра полукруглого полого выступа, смещенного к одной из боковых сторон, а на верхней стороне передней части напротив него - полукруглого выреза, образующих вместе объем для горлышка бутылки с пробкой; наличием по вертикальным сторонам футляра уступа для опоры на него крышки, выполненного на одной боковой стороне прямолинейным, а на другой - наклонным;

- наличием на передней и задней частях футляра окон прямоугольной конфигурации, причем на задней части футляра окно расположено вверху и имеет в левом нижнем углу фигурное углубление, а окно на передней части футляра расположено преимущественно в верхней и средней частях и имеет в левом нижнем углу фигурный выступ, при этом по нижним сторонам окон проходит уступ;

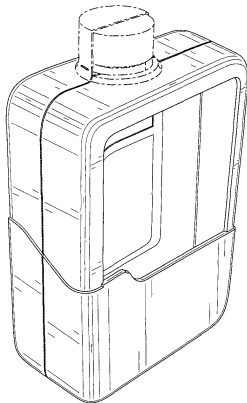
- выполнением крышки на основе полого прямоугольного параллелепипеда со скругленными поперечными ребрами и нижней кромкой, конфигурация которой соответствует конфигурации уступа, проходящего по вертикальным сторонам футляра;

- выполнением бутылки с корпусом в виде прямоугольного уплощенного параллелепипеда со скругленными поперечными ребрами, прямыми плечиками и цилиндрической горловиной, смещенной к одной из боковых сторон бутылки; наличием на крышке шрифтовой графики.

характеризующаяся:

- выполнением футляра коробчатой формы на основе параллелепипеда со скругленными поперечными ребрами, состоящей из трех частей: аналогичных передней и задней и крышки;
- наличием на верхней стороне задней части футляра полуцилиндрического полого выступа, смещенного к одной из боковых сторон, а на верхней стороне передней части напротив него — полукруглого выреза, образующих вместе объем для горлышка бутылки с пробкой;
- наличием по вертикальным сторонам футляра уступа для опоры на него крышки, выполненного на одной боковой стороне прямолинейным, а на другой – наклонным;

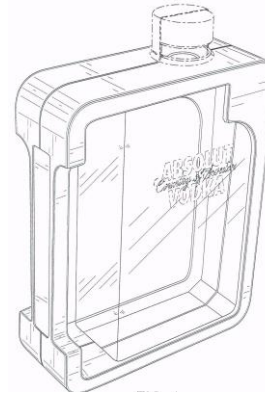

- наличием на передней и задней частях футляра окон прямоугольной конфигурации, причем на задней части футляра окно расположено сверху и имеет в левом нижнем углу фигурное углубление, а окно на передней части футляра расположено преимущественно в верхней и средней частях и имеет в левом нижнем углу фигурный выступ, при этом по нижним сторонам окон проходит уступ;
- выполнением крышки на основе полого прямоугольного параллелепипеда со скругленными поперечными ребрами и нижней кромкой, конфигурация которой соответствует конфигурации уступа, проходящего по вертикальным сторонам футляра;
- выполнением бутылки с корпусом в виде прямоугольного уплощенного параллелепипеда со скругленными поперечными ребрами, прямыми плечиками и цилиндрической горловиной, смещенной к одной из боковых сторон бутылки.

- (21) S2008 0003
- (22) 24.01.2008
- (51) 9-03; 9-01
- (31) 29/287,358
- (32) 27.07.2007
- (33) US
- (71) В унд С Вин унд Сприт Актиеболаг (публ.) (SE)
- (72) Маркус Габриэлссон (SE), Якоб Бойе (SE), Ульрика Эверман (SE), Джон Гривз (GB), Август Майкл (SE)
- (74) Якубова Т.А.
- (54) БУТЫЛКА В ФУТЛЯРЕ.

(57) Характеризующаяся совокупностью существенных признаков:

- выполнением футляра коробчатой формы на основе параллелепипеда со скругленными поперечными ребрами, состоящей из двух аналогичных частей: передней и задней;
- наличием на передней и задней частях футляра окон прямоугольной конфигурации с фигурным уступом в одном из верхних углов симметрично на обеих частях;
- наличием на одной из боковых сторон каждой части футляра П-образных вырезов;

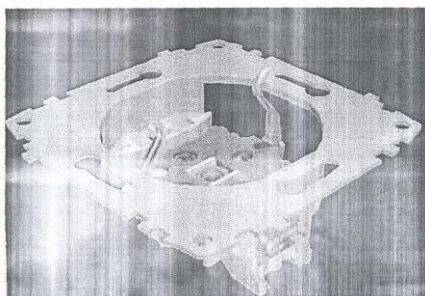
- наличием на внутренней нижней поверхности футляра уступа, расположенного на обеих частях с одной из боковых сторон;
- наличием на стенках футляра пазов и защелок;
- наличием на боковой стороне передней части футляра прямоугольной пластины, выполненной со скругленными углами;
- наличием на верхней стороне задней части футляра полуцилиндрического полого выступа смещенного к боковой стороне, а на верхней стороне передней части напротив него - полукруглого выреза, образующих вместе объем для горлышка бутылки с пробкой;
- выполнением бутылки с корпусом в виде прямоугольного уплощенного параллелепипеда со скругленными поперечными ребрами, прямыми плечиками и цилиндрической горловиной, смещенной к одной из боковых сторон бутылки;
- наличием на передней грани бутылки шрифтовой надписи.

- (21) S2007 0036
- (22) 08.11.2007
- (51) 13-03
- (71) ЭЛБИ ЭЛЕКТРИК УЛУСЛАРАРАСЫ ТИД-ЖАРЕТ ВЕ САНАЙИ АНОНИМ ШИРКЕТИ (TR)
- (72) Абдулхалик Бугдай (TR)
- (74) Якубова Т.А.
- (54) МЕХАНИЗМ ЭЛЕКТРИЧЕСКОЙ РОЗЕТКИ.

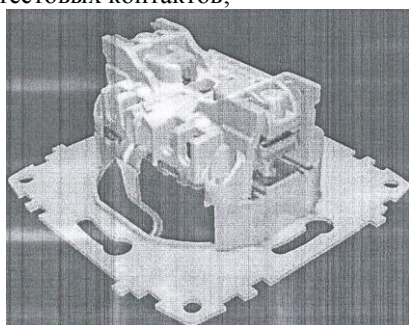
(57) Механизм электрической розетки, характеризующийся:

- наличием основных конструктивных элементов, а именно -внешней пластины с крепежными отверстиями, основной части механизма, расположенной под

пластиной, а также контактных элементов и элементов заземления;
отличающийся:

- наличием на нижней и боковых сторонах основной части продольных и поперечных ребер жесткости;
- наличием на верхней стороне основной части трех круглых тестовых контактов;

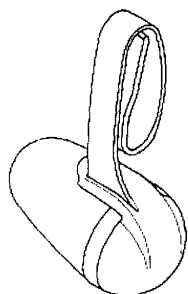

- выполнением контактных элементов для вилки и электрических проводов слегка утопленными в корпус основной части.

(21) S2007 0039
(22) 23.11.2007
(51) 23-04
(31) 000772538-0001
(32) 09.08.2007
(33) ECD

(71) САРА ЛИ ХАУСХОЛД ЭНД БОДИ КЭАР НЕ-
ДЕРЛАНД Б.В. (NL)
(72) Бьёрн Веггелаар (NL)
(74) Эфендиев В.Ф.
(54) УСТРОЙСТВО ДЛЯ ДЕЗОДОРАЦИИ ВОЗДУ-
ХА.

(57) Устройство для дезодорации воздуха характери-
зующееся:
- составом композиционных элементов: корпус и кре-
пежный элемент;

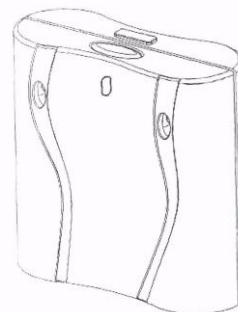
- формообразованием корпуса на основе горизонтально ориентированного овалоида с пластинчатым выступом, проходящим частично по верхней стороне корпуса и верхней части боковой стороны корпуса;
- наличием кольцевой полосообразной области, проходящей по передней, нижней и задней сторонам корпуса, прерывающейся пластинчатым выступом;
- выполнением крепежного элемента полосообразным с загнутой верхней частью примыкающей к корпусу.

(21) S2007 0040
(22) 23.11.2007
(51) 23-04
(31) 000775515
(32) 16.08.2007
(33) ECD

(71) САРА ЛИ ХАУСХОЛД ЭНД БОДИ КЭАР
НЕДЕРЛАНД Б.В. (NL)
(72) Хуан Антонио Бенито (ES)
(74) Эфендиев В.Ф.
(54) УСТРОЙСТВО ДЛЯ ДЕЗОДОРАЦИИ ВОЗДУ-
ХА.

(57) Устройство для дезодорации воздуха характери-
зующееся:

- наличием корпуса в виде вертикально ориентированного объема с выпуклыми боковыми сторонами и вогнутыми передней и задней сторонами;

- наличием канавки, проходящей по верхней, нижней и боковым сторонам и разделяющей корпус на переднюю и заднюю части;
- наличием на передней стороне корпуса двух вертикально вытянутых плавно изогнутых утопленных областей, включающих овальные отверстия в верхней части;
- наличием на верхней стороне овальной и четырехугольной кнопок.

РАЗДЕЛ А

УДОВЛЕТВОРЕНИЕ ЖИЗНЕННЫХ ПОТРЕБНОСТЕЙ ЧЕЛОВЕКА

А 23

- (11) i2008 0068 (21) a2006 0049
(51) A23K 1/00 (2006.01) (22) 04.04.2006
(44) 28.09.2007
(71)(73) Азербайджанская Сельскохозяйственная Академия (AZ)
(72) Сеидов Эльмар Аждар оглы, Халилов Рамиз Талыб оглы, Багиров Байрам Магомед оглы (AZ)
(54) АГРЕГАТ ДЛЯ СУШКИ КОРМОВ.

(57) Агрегат для сушки кормов, содержащий транспортер подачи кормов, приемный лоток, барабан, размещенную в нем систему рециркуляции, измельчитель, циклон муки, нагреватель и дозатор, отличающийся тем, что в него введен циклон сушильного агента, размещенный в нагревателе и через дозатор соединенный с приемом барабана, снабженного шнеком, при этом нижняя часть поверхности барабана за системой рециркуляции выполнена перфорированной.

А 61

- (11) i2008 0086 (21) a2006 0066
(51) A61B 1/04 (2006.01) (22) 21.04.2006
A61B 1/30 (2006.01)
(44) 29.06.2007
(71)(72)(73) Насиров Физули Акбер оглы, Новрузова Фарид Мугбылевна, Гольберг Ольга Игоревна, Гольберг Игорь Петрович (AZ)
(54) УПРАВЛЯЕМЫЙ РОБОТ-ЭНДОСКОП МИКРОКАПСУЛЬНОГО ТИПА.

(57) Управляемый робот-эндоскоп микрокапсульного типа для исследования внутренних трубообразных органов человека или других трубообразных объектов, оснащенный установленными в передней и задней частях корпуса цветными видеокамерами и освещающими устройствами, и размещенным внутри корпуса приемо-передатчиком сигналов, отличающийся тем, что робот-эндоскоп внутри снабжен вибратором, а снаружи антеннами, которые обеспечивают возможность управления его движением вперед или назад, или же остановкой в соответствии с полученным извне сигналом.

РАЗЛИЧНЫЕ ТЕХНОЛОГИЧЕСКИЕ ПРОЦЕССЫ

В 01

- (11) i2008 0072 (21) a2005 0137
(51) B01J 20/22 (2006.01) (22) 01.06.2005
B01D 39/04 (2006.01)
C08B 15/05 (2006.01)
C02F 1/28 (2006.01)
(44) 29.06.2007
(71)(73) Бакинский Государственный Университет (AZ)
(72) Магеррамов Абель Мамедали оглы, Мамедов Гусейн Гудрат оглы, Алосманов Расим Мирали оглы, Азизов Абдулсаид Абдулгамид оглы, Гамбаров Дамир Гейдар оглы (AZ)
(54) СОРБЕНТ ДЛЯ ИЗВЛЕЧЕНИЯ ИОНОВ Cd(II) ИЗ ВОДНЫХ РАСТВОРОВ И СПОСОБ ЕГО ПОЛУЧЕНИЯ.

(57) 1. Сорбент для извлечения ионов Cd(II) из водных растворов на основе целлюлозосодержащих полимерных материалов, отличающийся тем что, является продуктом окислительного фосфорилирования и гидролиза древесных опилок.

2. Способ получения сорбента для извлечения ионов Cd(II) из водных растворов, включающий окислительное фосфорилирование полимера с треххлористым фосфором в присутствии кислорода и гидролиз, отличающийся тем что, в качестве полимера используют древесные опилки.

- (11) i2008 0062 (21) a2006 0196
(51) B01J 23/44 (2006.01) (22) 30.10.2006
B01J 38/04 (2006.01)
B01J 38/56 (2006.01)
(44) 28.09.2007
(71)(73) Этилен-Полиэтиленовый завод (AZ)
(72) Мамедов Джамал Вейс оглы, Мустафаев Фирдин Бейляр оглы, Гахраманов Филман Ихтияр оглы, Гусейнов Дарвин Али оглы, Ахмедов Ахмедага Гюльбала оглы, Бахышов Тавакюл Сулейман оглы (AZ)
(54) СПОСОБ РЕГЕНЕРАЦИИ ОТРАБОТАННОГО ПАЛЛАДИЕВОГО КАТАЛИЗАТОРА.

(57) Способ регенерации отработанного палладиевого катализатора, включающий обработку смесью ненасыщенных углеводородов при нагревании и продувку инертным газом, отличающийся тем, что катализатор сначала продувают азотом в течение 4-5 часов, обрабатывают бензол-толуольной фракцией при температуре 80-110°C в течение 10-30 часов, затем при той же температуре продувают азотом до отсутствия углеводородов в отходящем газе.

- (11) i2008 0048 (21) a2006 0012

РАЗДЕЛ В

(51) *B01J 31/00* (2006.01) (22) 27.01.2006
B01J 31/16 (2006.01)
B01J 31/38 (2006.01)

(44) 31.03.2008

(71)(73) Национальная Академия Наук Азербайджанской Республики, Институт Нефтехимических Процессов (AZ)

(72) Азизов Акиф Гамид оглы, Алиева Рейхан Великызы, Расулов Чингиз Князь оглы, Багирова Шафаг Рза кызы, Мамедова Рагима Зарбели кызы, Келбалиева Эльнара Сохбат кызы, Азизбейли Гамида Рауф кызы, Азизов Рауф Гамид оглы, Ханметов Акбер Акбер оглы, Кулиев Биалал Вахид оглы (AZ)

(54) СПОСОБ ПОЛУЧЕНИЯ ОДНОЦЕНТРОВЫХ КАТАЛИЗАТОРОВ ДЛЯ (СО)ПОЛИМЕРИЗАЦИИ ЭТИЛЕНА.

(57) 1. Способ получения одноцентровых катализаторов для (со)полимеризации этилена, включающий стадии взаимодействия лигандов -органических соединений, содержащих гетероциклические заместители с четырехгалогенидными производными переходных металлов IV группы при атмосферном давлении, температуре 0°C-100°C, в среде углеводородных растворителей и атмосфере инертных газов, в течение 0,25-12 часов до образования металлкомплексных прикорсоров и взаимодействия полученных прикорсоров с Al-органическими соединениями, отличающийся тем, что в качестве лигандов используют органические соединения, содержащие гетероциклически-замещенные фенолы общей формулы $(R_L^1 R_m^2 C_6 H_n X_p OH)_z Y_e$ (где L=0-2, m=0-2, p=1-2, n=5-(L+m+p), z=1-2, e=0-1).

2. Способ по п.1, отличающийся тем, что гетероциклически-замещенными фенолами общей формулы $(R_L^1 R_m^2 C_6 H_n X_p OH)_z Y_e$ (где L=0-2, m=0-2, p=1-2, n=5-(L+m+p), z=1, e=0) являются монофенолы, где R¹ = алкил, арил, циклоалкил, алкарил, циклоалкалкил, циклоалкарил; R² = алкил, арил, циклоалкил, алкарил, циклоалкалкил, циклоалкарил; X=морфолилметил, пиперидинилметил, азометинфенил, аминометилфенил.

3. Способ по п.1, отличающийся тем, что гетероциклически-замещенными фенолами общей формулы $(R_L^1 R_m^2 C_6 H_n X_p OH)_z Y_e$ (где L=0-2, m=0-2, p=1-2, n=5-(L+m+p), z=2, e=1, Y=1,2-диазомегинфенил, -CH₂-, -S-, -S-S-, CH₂-NR-CH₂-) являются бис-фенолы, где R¹ = алкил, арил, циклоалкил, алкарил, циклоалкалкил, циклоалкарил; R² = алкил, арил, циклоалкил, алкарил, циклоалкалкил, циклоалкарил; X=морфолилметил, пиперидинилметил, азометинфенил, аминометилфенил.

ХИМИЯ И МЕТАЛЛУРГИЯ

C 02

(11) i2008 0066 (21) a2006 0022
(51) C02F 1/42 (2006.01) (22) 13.02.2006
C02F 1/62 (2006.01)
C02F 1/66 (2006.01)

(44) 28.09.2007

(71)(73) Институт Химических Проблем, Национальная Академия Наук Азербайджанской Республики (AZ)

(72) Асадов Селим Мирселим оглы, Адиев Агададаш Махмуд оглы, Шабанов Алимamed Лятиф оглы (AZ)

(54) СПОСОБ ОЧИСТКИ СТОЧНЫХ ВОД ОТ ИОНОВ ТЯЖЕЛЫХ МЕТАЛЛОВ.

(57) Способ очистки сточных вод от ионов тяжелых металлов, включающий введение в загрязненную воду щелочного реагента до значений pH оптимальных для осаждения ионов тяжелых металлов в виде их гидроксидов, кремниевой кислоты и/или её соли, перемешивание и отстаивание, отличающийся тем, что дополнительно вводят полиакриламид в соотношении кремниевая кислота и/или её соль : полиакриламид 1: 0,001-0,002.

C 05

(11) i2008 0060 (21) a2006 0141
(51) C05B 1/02 (2006.01) (22) 14.07.2006
(44) 28.09.2007

(71) Гумбатов Магомед Орудж оглы (AZ)

(72) Гумбатова Рена Магомед кызы, Ширинова Дурдана Бакир кызы, Мамедов Фикрет Алисахиб оглы, Мустафаев Муса Муса оглы, Гумбатов Магомед Орудж оглы (AZ)

(54) СПОСОБ ПОЛУЧЕНИЯ ПРОСТОГО СУПЕРФОСФАТА.

(57) Способ получения простого суперфосфата путем разложения серной кислотой смеси фосфатного сырья и фосфорсодержащих отходов, отличающийся тем, что в качестве фосфорсодержащих отходов используют смесь фосфоритной муки и данбурита при их массовом соотношении 1 : (0,4-1,0) соответственно.

(11) i2008 0084 (21) a2006 0142
(51) C05B 1/02 (2006.01) (22) 14.07.2006
(44) 28.09.2007

(71)(73) Сумгаитский Государственный Университет (AZ)

(72) Гумбатов Магомед Орудж оглы, Каграманов Надир Фаррух оглы, Гусейнов Ядигар Юсиф оглы, Халилов Садиг Хосров оглы, Ширинова

РАЗДЕЛ С

Дурдана Бакир кызы, Гусейнов Муталлим Насир оглы (AZ)

(54) СПОСОБ ПОЛУЧЕНИЯ ПРОСТОГО СУПЕРФОСФАТА.

(57) Способ получения простого суперфосфата путем разложения фосфатного сырья серной кислотой в присутствии добавки с последующей переработкой реакционной массы и вызреванием готового продукта, отличающийся тем, что в качестве добавки в реакционную массу добавляют смесь метафосфата калия и жидкого стекла при их соотношении (0,2-0,8):1 соответственно.

(11) i2008 0094

(21) a2005 0271

(51) C05D 9/02 (2006.01)

(22) 06.12.2005

(44) 28.09.2007

(71)(73) Институт Химических Проблем, Национальная Академия Наук Азербайджанской Республики (AZ)

(72) Меджидов Аждар Акпер оглы, Гараева Севиндж Расим кызы, Алиева Алмаз Адиль кызы, Фатуллаева Перизад Абдул кызы, Ахмедова Фераят Рамазан кызы, Мамедов Адиль Мухтар оглы (AZ)

(54) СПОСОБ ПОЛУЧЕНИЯ МИКРОЭЛЕМЕНТНОГО УДОБРЕНИЯ.

(57) Способ получения микроэлементного удобрения путем обработки полимерного носителя водным раствором неорганических солей микроэлементов, отличающийся тем, что в качестве полимерного носителя используют натриевую или аммонийную соль продукта окисления полиэтилена азотной кислотой.

C 07

(11) i2008 0061

(21) a2006 0023

(51) C07C 2/06 (2006.01)

(22) 14.02.2006

C07C 2/24 (2006.01)

B01J 31/00 (2006.01)

B01J 31/14 (2006.01)

(44) 30.03.2007

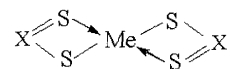
(71)(73) Институт нефтехимических процессов имени Ю.Г.Мамедалиева, Национальная Академия Наук Азербайджанской Республики (AZ)

(72) Насиров Физули Акпер оглы, Новрузова Фариды Мугбиловна, Асланбейли Афаг Мирахмед кызы, Исмаилова Вусалья Ислам кызы, Касумзаде Эльмира Алиага кызы, Азизов Акиф Гамид оглы, Джанибеков Назиль Фазиль оглы (AZ)

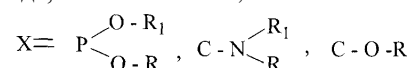
(54) СПОСОБ КАТАЛИТИЧЕСКОЙ ДИМЕРИЗАЦИИ И СОДИМЕРИЗАЦИИ ОЛЕФИНОВ ФРАКЦИИ C₃-C₄ В ИОННОЙ ЖИДКОСТИ.

(57) 1. Способ каталитической димеризации и содимеризации олефинов фракции C₃-C₄ в ионной жидкости

в присутствии каталитической системы на основе соединения кобальта или никеля и алюминийорганического с о катализатора, отличающийся тем, что в качестве каталитической системы используют дитиосоединения кобальта или никеля, формулы

где, Me = Co или Ni;

R и R₁ – радикалы алкила, арила или алкиларила; в качестве сокатализатора алюминийорганическое соединение, формулы

где, R₂ - алкильные радикалы метила, этила, 1-пропила и 1-бутила; R₃ и R₄ – алкильные радикалы R₂, или же кислород или галоген, в качестве ионной жидкости соли хлоралюминатного, цинк хлоридного, тетрафторборатного, гексафторфосфатного типа на основе пиридина или алкилимидазола и процесс проводят при атмосферном давлении и температуре 0-50°C.

2. Способ по п.1, отличающийся тем, что каталитическая система содержит иминный комплекс.

(11) i2008 0091

(21) a2005 0254

(51) C07C 211/43 (2006.01)

(22) 09.11.2005

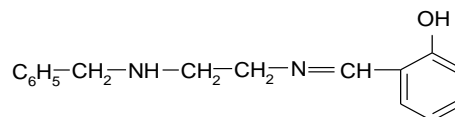
(44) 28.09.2007

(71)(73) Институт Химии Присадок имени акад. А.М. Кулиева, Национальная Академия Наук Азербайджана (AZ)

(72) Аллахвердиев Мирза Алекпер оглы, Гасанов Рамин Айдын оглы, Мамедова Первин Шамхал кызы, Гаджиева Мушеферим Адиль кызы, Исмаилова Нелуфер Джавад кызы (AZ)

(54) 1-N-БЕНЗИЛАМИНО-2-N¹-САЛИЦИЛИДЕНЭТАН КАК АНТИМИКРОБНАЯ ПРИСАДКА К СМАЗОЧНЫМ МАСЛАМ.

(57) 1-N-Бензиламино-2-N¹-салицилиденэтан формулы

в качестве антимикробной присадки к смазочным маслам.

(11) i2008 0076

(21) a2005 0230

(51) C07C 319/18 (2006.01)

(22) 04.10.2005

C07C 323/53 (2006.01)

C10M 135/24 (2006.01)

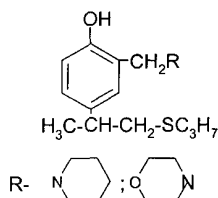
(44) 28.09.2007

(71)(73) Бакинский Государственный Университет (AZ)

(72) Юсубов Нифталы Надир оглы, Исмаилов Закир Ислам оглы, Мамедов Искендер Алирза оглы (AZ)

(54) 2-АРИЛАМИНОМЕТИЛ-4-[1-(МЕТИЛ)-2-(ПРОПИЛТИО)ЭТИЛ] ФЕНОЛ В КАЧЕСТВЕ АНТИМИКРОБНОЙ ПРИСАДКИ К СМАЗОЧНЫМ МАТЕРИАЛАМ.

(57) 2-ариламинометил-4-[1-(метил)-2-(пропилтио)-этил] фенол формулы

в качестве антимикробной присадки к смазочным материалам.

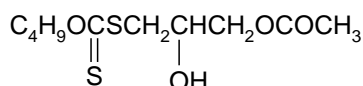
(11) i2008 0092 (21) a2005 0255
(51) C07C 329/04 (2006.01) (22) 10.11.2005
(44) 28.09.2007

(71)(73) Институт Химии Присадок имени акад. А.М. Кулиева, Национальная Академия Наук Азербайджанской Республики (AZ)

(72) Мустафаев Назим Пирмамед оглы, Мусаева Белла Искендер кызы, Кулиева Мелек Абдул кызы, Гахраманова Гариба Аббасали кызы (AZ)

(54) β-ОКСИ-γ-АЦЕТОКСИПРОПИЛОВЫЙ ЭФИР БУТИЛКСАНТОГЕНАТОВОЙ КИСЛОТЫ В КАЧЕСТВЕ ПРОТИВОЗАДИРНОЙ ПРИСАДКИ К СМАЗОЧНЫМ МАСЛАМ.

(57) β-окси-γ-ацетоксипропиловый эфир бутилксантогеновой кислоты формулы:

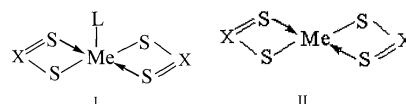
в качестве противозадирной присадки к смазочным маслам.

C 08

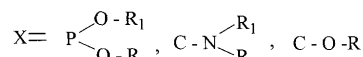
(11) i2008 0087 (21) a2006 0065
(51) C08F 2/34 (2006.01) (22) 21.04.2006
C08F 4/02 (2006.01)
B01J 31/14 (2006.01)
B01J 31/16 (2006.01)

(44) 28.09.2007
(71)(72)(73) Насиров Физули Акбер оглы, Новрузова Фарида Мугбилевна, Салманов Сеймур Салман оглы, Касумзаде Эльмира Алиага кызы, Джанибеков Назиль Фазиль оглы (AZ)
(54) СПОСОБ ГАЗОФАЗНОЙ ПОЛИМЕРИЗАЦИИ ДИЕНОВ.

(57) 1. Способ газофазной полимеризации диенов в присутствии гетерогенизированной на инертном носителе каталитической системы на основе соединения кобальта или никеля и алюминийорганического сокатализатора, отличающийся тем, что каталитическая система содержит дитиосоединение кобальта или никеля формулы I или формулы II

где, Me = Co или Ni;

R и R₁ - алкил, арил или алкиларил; L - иминный комплекс; и сокатализатор формулы, AIR₂R₃R₄ где R₂ - метил, этил, i-пропил и i-бутил;

R₃ и R₄ - метил, этил, i-пропил, i-бутил, или кислород, или галоген, при этом полимеризацию проводят при температуре 0-100°C и давлении 0,1-2,0 МПа.

2. Способ по п.1, отличающийся тем, что инертный носитель выбирают из группы, состоящей из силикагели, алюмосиликата, цеолита, сажи, дуды, активированного угля, оксида алюминия, оксида кремния, оксида титана.

(11) i2008 0059 (21) a2004 0145
(51) C08F 12/08 (2006.01) (22) 09.07.2004
C08F 22/14 (2006.01)

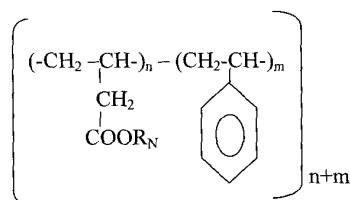
C10M 101/00 (2006.01)
C10M 119/06 (2006.01)

(44) 29.06.2007
(71)(73) Институт Химии Присадок Национальной Академии Наук Азербайджанской Республики (AZ)

(72) Ахмедов Аладдин Ислам оглы, Гамидова Джейхун Шафаят кызы, Исаков Эльхан Уршан оглы, Лачинова Зульфия Ахмед кызы, Исмаилова Нелуфар Джамал кызы (AZ)

(54) СОПОЛИМЕР АЛЛИЛНАФТЕНАТА СО СТИРОЛОМ В КАЧЕСТВЕ ВЯЗКОСТНОЙ ПРИСАДКИ К НЕФТЯНЫМ МАСЛАМ.

(57) Сополимер аллилнафтената со стиролом общей формулы

n = 17-22

m = 10-14

R_N - радикал нафтенной кислоты молекулярной массы 5000-7000 в качестве вязкостной присадки к нефтяным маслам.

(11) i2008 0071 (21) a2006 0089
(51) C08L 63/02 (2006.01) (22) 22.05.2006
C08G 59/42 (2006.01)
C08F 222/06 (2006.01)

(44) 29.06.2007

(71)(73) Бакинский Государственный Университет (AZ)

(72) Акперов Октай Гуммат оглы, Мамедова Расмия Эльбрус кызы, Акперов Эльчин Октай оглы (AZ)

(54) ЭПОКСИДНАЯ КОМПОЗИЦИЯ.

(57) Эпоксидная композиция, содержащая эпоксидную смолу и отвердитель, отличающаяся тем, что в качестве отвердителя она содержит полиэтиленполиамин и сополимер малеинового ангидрида, октена-1 и стирола при следующем соотношении компонентов, мас.ч.:

Эпоксидная смола	100
Полиэтиленполиамин	10
Сополимер	10-20

C 09

(11) i2008 0067 (21) a2007 0049
(51) C09B 61/00 (2006.01) (22) 13.03.2007
A61K 31/122 (2006.01)
A61K 36/72 (2006.01)

(44) 28.09.2007

(71)(73) Учебно-производственная фирма «Ай-гюнь» (AZ)

(72) Агамирзоева Фатимат Айыбхан кызы, Тагиев Сархан Абульфаз оглы, Касумов Майис Алекпер оглы (AZ)

(54) СПОСОБ ПОЛУЧЕНИЯ СУММЫ АНТРАХИНОНОВЫХ КРАСИТЕЛЕЙ ИЗ РАСТИТЕЛЬНОГО СЫРЬЯ.

(57) Способ получения суммы антрахиноновых красителей из растительного сырья путем многократной экстракции измельченного сырья водой с возможностью орошения экстрагируемого сырья продуктами экстракции, фильтрации извлечений и последующего сгущения объединенных экстрактивных веществ, очистки продуктов экстракции от балластных веществ этиловым спиртом и элюирования красящих веществ из адсорбента растворителем, отличающийся тем, что в качестве растительного сырья используют кору жостера вечнозеленого, экстракцию водой осуществляют термически, объединенные извлечения сгущают под вакуумом, очищают этиловым спиртом и отстаивают при температуре, 8-10°C до выпадения осадка, из отфильтрованного водного экстракта этиловый спирт отгоняют под вакуумом и многократно обрабатывают бутанольным растворителем, из объединенных экстрактов растворитель отгоняют под вакуумом до получения сухого остатка, сухой остаток растворяют этиловым спиртом и высушивают, высушенный остаток последовательно элюируют из адсорбента, в качестве которого используется целлюлоза, сначала во-

дой и затем 60°, 80°, и 90° этиловым спиртом, полученные элюаты объединяют и сгущают под вакуумом при температуре 50-60°C до получения целевого продукта в виде сухого остатка.

C 10

(11) i2008 0058 (21) a2004 0128
(51) C10M 101/00 (2006.01) (22) 21.06.2004
(44) 29.06.2007

(71)(73) Институт Химии Присадок Национальной Академии Наук Азербайджанской Республики (AZ)

(72) Фарзалиев Вагиф Меджид оглы, Керимова Мехрибан Камал кызы, Мамедов Сабир Ахмед оглы, Мустафаев Назим Пирмамед оглы, Керимов Кямал Теймур оглы, Абдуллаев Бейляр Ибрагим оглы, Фатали-заде Франгиз Агасеф кызы, Мамедов Джаваншир Новруз оглы, Сеидов Мирисмаил Мирягуб оглы, Исмаилов Инглаб Паша оглы (AZ)

(54) СПОСОБ ПОЛУЧЕНИЯ КОНСИСТЕНТНОЙ СМАЗКИ.

(57) Способ получения консистентной смазки нейтрализацией гидроксидом щелочных металлов смеси, содержащей загущенное минеральное масло и жирные кислоты, отличающийся тем, что смесь в качестве жирных кислот содержит кислый отход производства растительного масла и осерненное хлопковое масло в массовом соотношении компонентов 1:0,27:0,05 соответственно, а нейтрализацию проводят гидроксидом кальция.

(11) i2008 0056 (21) a2005 0125
(51) C10M 101/02 (2006.01) (22) 12.05.2005
C10M 135/12 (2006.01)
C10M 137/10 (2006.01)
C07F 9/16 (2006.01)

(44) 29.06.2007

(71)(73) Институт Химии Присадок Национальной Академии Наук Азербайджанской Республики (AZ)

(72) Мустафаев Назим Пирмамед оглы, Кулиева Малек Абдул кызы, Мусаева Белла Искендер кызы, Сафарова Мехпара Расул, Новоторжина Нина Николаевна (AZ)

(54) МАСЛО ДЛЯ ЦИРКУЛЯЦИОННЫХ СИСТЕМ МЕТАЛЛОРЕЖУЩИХ СТАНКОВ.

(57) Масло для циркуляционных систем металлорежущих станков на основе минеральных масел, содержащее многофункциональную присадку, ионол и полиметилсилоксан ПМС-200А, отличающееся тем, в качестве многофункциональной присадки содержит изопропиловый эфир О,О-диизопропилдифосфорилуксусной кислоты ДТФ-1, при следующем соотношении компонентов (% мас.):

Изопропиловый эфир О,О-диизопропилдитио-
фосфорилуксусной кислоты ДТФ-1 2-3
Ионол 0,15-0,20
Полиметилсилоксан ПМС-200А 0,002-0,004
Минеральное масло до 100

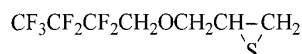
(11) i2008 0073 (21) a2005 0215
(51) C10M 129/02 (2006.01) (22) 05.09.2005
C10M 131/08 (2006.01)
C10M 135/02 (2006.01)

(44) 29.06.2007
(71)(73) Бакинский Государственный Университет (AZ)

(72) Магеррамов Абель Мамедали оглы, Аллаhverдиев Мирза Алекпер оглы, Гусейнова Афет Теймур кызы (AZ)

(54) 1,2-ЭПИТИО-5-ОКСА-6,6,7,7,8,8,8-ГЕПТАФТОРОКТАН В КАЧЕСТВЕ ПРОТИВОЗАДИРНОЙ ПРИСАДКИ К СМАЗОЧНЫМ МАСЛАМ.

(57) 1,2-эпитио-5-окса-6,6,7,7,8,8,8-гептафтороктан формулы

в качестве противозадирной присадки к смазочным маслам.

(11) i2008 0093 (21) a2005 0263
(51) C10M 135/02 (2006.01) (22) 21.11.2005
C10M 135/10 (2006.01)

(44) 28.09.2007
(71)(73) Институт Химии Присадок имени акад. А.М. Кулиева, Национальная Академия Наук Азербайджанской Республики (AZ)

(72) Агаев Амирчобан Насир оглы, Азизов Акиф Гамид оглы, Садыхов Камиль Исмаил оглы, Велиева Саадат Мовсум кызы, Ибрагимова Минавер Джафар кызы, Мамедалиев Гейдар Али оглы, Кулиев Билал Вагид оглы, Кулалиев Икрам Джаннатали оглы (AZ)

(54) СПОСОБ ПОЛУЧЕНИЯ СУЛЬФОНАТНОЙ ПРИСАДКИ К СМАЗОЧНЫМ МАСЛАМ.

(57) Способ получения сульфонатной присадки к смазочным маслам путем сульфирования углеводородного сырья с последующей нейтрализацией и карбонатацией продукта сульфирования гидроксидом кальция, отличающийся тем, что в качестве углеводородного сырья используют олигоалкилбензол, содержащий 10-36 атомов углерода, полученный олигоалкилированием бензола этиленом.

(11) i2008 0057 (21) a2005 0130
(51) C10M 135/10 (2006.01) (22) 18.05.2005
C10M 159/04 (2006.01)

(44) 29.06.2007
(71)(73) Институт Химии Присадок Национальной Академии Наук Азербайджанской Республики (AZ)

(72) Агаев Амирчобан Насир оглы, Садыхов Камиль Исмаил оглы, Фарзалиев Вагиф Меджид оглы, Кязим-заде Али Кязим оглы, Кулалиев Икрам Джаннатали оглы, Нагиева Эльмира Али кызы (AZ)

(54) СПОСОБ ПОЛУЧЕНИЯ СУЛЬФОНАТНОЙ ПРИСАДКИ К СМАЗОЧНЫМ МАСЛАМ.

(57) Способ получения сульфонатной присадки к смазочным маслам взаимодействием алкилароматического соединения с серосодержащим соединением, с последующей нейтрализацией и карбонатацией полученного продукта гидроксидом кальция, отличающийся тем, в качестве алкилароматического соединения используют продукт конденсации алкил (C₈-C₁₂) фенола с формальдегидом и аммиаком, серосодержащего соединения - гидроксиметансульфонат натрия, взятых в эквимолекулярных количествах.

C 12

(11) i2008 0054 (21) a2007 0098
(51) C12N 1/20 (2006.01) (22) 26.04.2007
(44) 28.09.2007

(71)(73) Ахундов Расим Фаррух оглы, Рагимова Хаджар Абдулла кызы (AZ)

(72) Ахундов Расим Фаррух оглы, Рагимова Хаджар Абдулла кызы, Бабаева Садаф Ариф кызы, Байрамов Сахман Юсиф оглы (AZ)

(54) СПОСОБ ПОЛУЧЕНИЯ ПИТАТЕЛЬНОЙ СРЕДЫ ДЛЯ ВЫРАЩИВАНИЯ МИКРООРГАНИЗМОВ.

(57) 1. Способ получения питательной среды для выращивания микроорганизмов приготовлением ферментативного мясного бульона с добавлением пептона и хлористого натрия, отличающийся тем, что в качестве мясного бульона используют бульон из плаценты, процесс приготовления ведут при соотношении фарша и воды 1:2, затем смесь настаивают при комнатной температуре в течение суток с добавлением 8-10 г пептона и 3-5 г хлористого натрия, полученный раствор нагревают до кипения при постоянном перемешивании с последующей фильтрацией, а оставшуюся на фильтре массу тщательно отжимают до pH = 7,2-7,4.

2. Способ по п.1, отличающийся тем, что дополнительно вводят агар-агар в количестве 15-25 г.

- (11) i2008 0070 (21) a2007 0026
(51) C12N 1/20 (2006.01) (22) 16.02.2007
C12R 1/225 (2006.01)
(44) 28.09.2007
(71)(73) Бакинский Государственный Университет (AZ)
(72) Гайдаров Худаверди Ганбар оглы, Джафаров Мирмуса Мириш оглы (AZ)
(54) ШТАММ МОЛОЧНОКИСЛЫХ БАКТЕРИЙ *LACTOBACILLUS PENTOSUM* BDU-KD27, ОБЛАДАЮЩИЙ ВЫСОКОЙ АНТИМИКРОБНОЙ АКТИВНОСТЬЮ.

(57) Штамм молочнокислых бактерий *Lactobacillus pentosum* BDU-KD 27, обладающий высокой антимикробной активностью против условно патогенных и патогенных бактерий.

C 23

- (11) i2008 0088 (21) a2005 0166
(51) C23F 11/08 (2006.01) (22) 28.06.2005
C23F 11/10 (2006.01)
(44) 29.06.2007
(71)(73) Азербайджанский Государственный Научно-Исследовательский и Проектный Институт Нефтегазовой Промышленности (AZ)
(72) Мехтиев Ульви Шафаят оглы, Мамедов Товсиф Мухтар оглы, Гурбанов Мюсеиб Махмуд оглы, Абдуллаев Абдулали Якуб оглы, Абдул Рагиб Ахмед Али (AZ)
(54) ИНГИБИТОР КОРРОЗИИ И СОЛЕОТЛОЖЕНИЯ.

(57) Ингибитор коррозии и солеотложения, содержащий синтетические жирные кислоты и алифатические амины с добавкой поверхностно-активных веществ, отличающийся тем, что в качестве синтетических жирных кислот содержит кубовый остаток производства синтетических жирных кислот, а в качестве алифатических аминов с добавкой поверхностно-активных веществ - остаток пироконденсата, при следующем соотношении компонентов, % мас. :

Кубовый остаток производства синтетических жирных кислот	85,2-90,1
Остаток пироконденсата	9,9-14,8

C 30

- (11) i2008 0101 (21) a2004 0173
(51) C30B 13/10 (2006.01) (22) 27.07.2004
C30B 13/16 (2006.01)
C30B 13/28 (2006.01)
C30B 29/06 (2006.01)
C30B 29/08 (2006.01)
(44) 29.06.2007
(71)(73) Сумгаитский Государственный Университет (AZ)

- (72) Салахова Эльза Абдулазиз кызы, Мамедзаде Вусала Асим кызы, Новрузова Фируза Салех кызы (AZ)
(54) ЭЛЕКТРОЛИТ ДЛЯ ПОЛУЧЕНИЯ ТОНКОСЛОЙНЫХ ПОКРЫТИЙ ИЗ ДИСЕЛЕНИДА РЕНИЯ.

(57) Способ выращивания монокристалла в тигле вытягиванием из расплава, включающий изменение температуры и уровня расплава в тигле, а также скоростей перемещения подпитывающего слитка и выращиваемого монокристалла, отличающийся тем, что процесс осуществляют в тигле в форме усеченного конуса, в котором, после расхода начального участка подпитывающего слитка и одновременного обеспечения монокристалличности растущего кристалла, определяют среднюю скорость изменения уровня расплава в тигле, по которому вычисляют величину изменения концентрации второго компонента в выращиваемом монокристалле и при изменении условия, когда концентрация второго компонента в выращиваемом монокристалле C₂(1) меньше его концентрации в подпитывающем слитке C₁ определяют соответствующую температуру расплава в тигле.

- (11) i2008 0100 (21) a2005 0183
(51) C30B 15/00 (2006.01) (22) 18.07.2005
C30B 29/06 (2006.01)
C30B 29/08 (2006.01)
(44) 28.09.2007
(71)(73) Сумгаитский Государственный Университет (AZ)
(72) Таиров Владимир Исмаил оглы, Алиев Вагиф Гадир оглы, Гахраманов Надир Фаррух оглы, Мамедов Нусрет Самед оглы, Гахраманов Эмиль Надир оглы, Лятифова Севиль Сейдулла кызы (AZ)
(54) СПОСОБ ПОЛУЧЕНИЯ МОНОКРИСТАЛЛА.

(57) Способ получения монокристалла, включающий вытягивание монокристаллов из расплава бинарных твердых растворов с использованием подпитывающего слитка цилиндрической формы при различных скоростях перемещения слитка и выращиваемого монокристалла, отличающийся тем, что используют подпитывающий слиток постоянного состава, состоящий из последовательно повторяющихся участков «цилиндр, переходящий в усеченный конус» при постоянном и равном значении скоростей перемещения подпитывающего слитка и выращиваемого монокристалла, а площадь поперечного сечения монокристалла определяют путем изменения температурного режима.

РАЗДЕЛ E

СТРОИТЕЛЬСТВО, ГОРНОЕ ДЕЛО

E 02

- (11) i2008 0055 (21) a2007 0011
(51) E02B 3/02 (2006.01) (22) 18.01.2007
E02B 3/14 (2006.01)
(44) 28.09.2007
(71)(72)(73) Таги-заде Валех Ага Бузур оглы (AZ)
(54) УСТРОЙСТВО ДЛЯ ЗАЩИТЫ ОТ ПАВОДКОВЫХ ВОД И СЕЛЕВЫХ ПОТОКОВ.

(57) 1. Устройство для защиты от паводковых вод и селевых потоков, содержащее железобетонные блоки, расположенные ярусами по высоте поперек селеносного русла с образованием сквозных отверстий в вышележащих ярусах, отличающееся тем, что грани каждого яруса, направленные против селевого потока, выполнены в виде клинообразных выступов, образующих в плане ступенчатый профиль пилообразной формы.

2. Устройство по п.1, отличающееся тем, что клинообразные выступы каждого яруса по отношению к другому ярусу расположены в шахматном порядке.

E 21

- (11) i2008 0077 (21) a2006 0038
(51) E21B 33/038 (2006.01) (22) 16.03.2006
(44) 29.06.2007
(71)(72)(73) Гасанов Алиш Рамиз оглы (AZ)
(54) СПОСОБ УПЛОТНЕНИЯ ФЛАНЦЕВОГО СОЕДИНЕНИЯ КОЛОННОЙ ГОЛОВКИ.

(57) Способ уплотнения фланцевого соединения колонной головки, включающий заполнение кольцевого пространства уплотняющим материалом, отличающийся тем, что вязко-пластическую композицию уплотняющего материала, нагревают до температуры смягчения при вязкости 200-300 спз, затем нагнетают в пространство между армированными и резиновыми кольцами под давлением в 1,5-2 раза превышающим давление на колонной головке и выдерживают под этим давлением до температуры затвердения.

- (11) i2008 0069 (21) a2005 0250
(51) E21B 43/22 (2006.01) (22) 07.11.2005
E21B 33/138 (2006.01)
(44) 28.09.2007
(71)(73) Бакинский Государственный Университет (AZ)
(72) Мирзаджанзаде Азад Халил оглы, Магеррамов Абель Мамедали оглы, Юсифзаде Хошбахт Баги оглы, Мамедзаде Рафаэль Бахрам оглы, Рамазанов Магомедали Ахмед оглы (AZ)

- (54) СОСТАВ ДЛЯ ПОВЫШЕНИЯ ДОБЫЧИ НЕФТИ В СТАРЫХ ЭКСПЛУАТАЦИОННЫХ НЕФТЯНЫХ СКВАЖИНАХ.

(57) Состав для повышения добычи нефти в старых эксплуатационных нефтяных скважинах на основе глинистого раствора, отличающийся тем, что содержит бентонит и дополнительно наночастицы алюминия или железа с размером частиц 5-15 нм при следующем соотношении компонентов, % об.:

Бентонит	90-95
Алюминий или железо	5-10

- (11) i2008 0085 (21) a2005 0284
(51) E21B 43/22 (2006.01) (22) 21.12.2005
C07C 309/28 (2006.01)

- (44) 28.09.2007
(71)(73) Азербайджанский Государственный Научно-Исследовательский Институт «Олефин» (AZ)
(72) Кулиев Тофик Мустафа оглы, Асланов Эльхан Саттар оглы, Джамилов Рамиз Сафар оглы (AZ)
(54) ПЕНООБРАЗУЮЩИЙ СОСТАВ ДЛЯ УДАЛЕНИЯ ЖИДКОСТИ, ОБРАЗОВАВШЕЙСЯ В ГАЗОПРОВОДЕ ПРИ ТРАНСПОРТИРОВКЕ ПРИРОДНОГО ГАЗА.

(57) Пенообразующий состав для удаления жидкости, образовавшейся в газопроводе при транспортировке природного газа, включающий пенообразующий реагент, гликоль и воду, отличающийся тем, что в качестве пенообразующего реагента он содержит алкилбензолсульфонат формулы $C_{12}H_{25}C_6H_4SO_3Na$, а в качестве гликоля – кубовый остаток производства пропиленгликоля при следующем соотношении компонентов, мас. %:

Алкилбензолсульфонат	1,5-2,0
Кубовый остаток производства пропиленгликоля	10,0-15,0
Вода	остальное

- (11) i2008 0089 (21) a2005 0168
(51) E21B 43/32 (2006.01) (22) 28.06.2005
(44) 29.06.2007

- (71)(73) Азербайджанский Государственный Научно-Исследовательский и Проектный Институт Нефтегазовой Промышленности (AZ)
(72) Алиев Ёлчу Мисир оглы, Кязымов Шукуралли Паша оглы, Рагимов Джавид Абдуллагтиф оглы, Аскеров Миргияс Салах оглы, Мехтиева Лала Васиф кызы (AZ)
(54) СПОСОБ ИЗОЛЯЦИИ ПРИТОКА ПЛАСТОВЫХ ВОД В СКВАЖИНЕ.

(57) Способ изоляции притока пластовых вод в скважине, включающий последовательную закачку в об-

водненный нефтяной пласт дизельно-щелочного отхода и 10-15%-ного водного раствора хлористого кальция с образованием закупоривающего осадка, отличающийся тем, что перед закачкой дизельно-щелочного отхода в пласт закачивают уксусную кислоту в количестве 75% от объема жидкости, находящейся в стволе скважины, а после закачки дизельно-щелочного отхода закачивают смесь уксусной кислоты с пластиковой водой в соотношении 1:1.

- (11) i2008 0049 (21) a2006 0070
(51) E21B 47/00 (2006.01) (22) 26.04.2006
F04B 47/00 (2006.01)
F04B 51/00 (2006.01)
(44) 28.09.2007
(71)(73) Институт Кибернетики Национальной Академии Наук Азербайджанской Республики (AZ)
(72) Алиев Тельман Аббас оглы, Нусратов Октай Гудрат оглы (AZ)
(54) СПОСОБ ДИАГНОСТИКИ ГЛУБИННО-НАСОСНЫХ УСТАНОВОК НЕФТЯНЫХ СКВАЖИН.

(57) Способ диагностики глубинно-насосных установок нефтяных скважин, включающий анализ информативных признаков ваттметрограммы и определение технического состояния установки, отличающийся тем, что в качестве информативных признаков используют изменение комбинаций позиционно-широотно-импульсных сигналов (ПШИС), сформированных в результате аналого-цифрового преобразования ваттметрограммы, сравнивают признаки текущей ваттметрограммы с эталонными и по величине их близости, полученной путем вычисления суммарной длительности ПШИС с учетом диагностической ценности позиции, в котором расположены ПШИС, диагностируют техническое состояние установки.

РАЗДЕЛ F

МЕХАНИКА, ОСВЕЩЕНИЕ, ОТОПЛЕНИЕ, ДВИГАТЕЛИ И НАСОСЫ, ОРУЖИЕ И БОЕПРИПАСЫ, ВЗРЫВНЫЕ РАБОТЫ

F 02

- (11) i2008 0063 (21) a2005 0290
(51) F02B 57/08 (2006.01) (22) 30.12.2005
F02B 57/10 (2006.01)
(44) 28.09.2007
(86) PCT/AZ2005/000007 30.12.2005
(87) WO 2007/076583 12.07.2007
(71)(72)(73) Гойтемиров Рамзан Усманович (RU)
(54) ДВИГАТЕЛЬ ВНУТРЕННЕГО СГОРАНИЯ.

(57) 1. Двигатель внутреннего сгорания, включающий зубчатое звено, представляющее собой зубчатую пару, состоящую из, как минимум одной зубчатой шестерни с, как минимум, одним зубом, в цилиндрической полости которого и жестко на блоке, выполненном с возможностью вращения вокруг вала, установлен цилиндр внутри которого установлен закрепленный в полости зуба шатун с поршнем, а сам зуб по обе стороны закреплен пружинами к блоку, при этом пружины сверху ограничены жестко закрепленными к зубу кронштейнами, шарнирно связанными с рычагами, подвижно установленными на поверхности блока, а клапанная система выполнена в виде окон, расположенных у основания на блоке и на поверхности вала.

2. Двигатель по п.1, характеризующийся тем, что зубья зубчатой шестерни установлены по окружности блока, образуя блок цилиндров и соединены между собой рычагами, шарнирно установленными на поверхности блока.

3. Двигатель по пп.1-2, характеризующийся тем, что представляет собой ряд зубчатых шестерен с параллельными осями вала, соединенными между собой посредством кронштейнов с канавками.

4. Двигатель по пп.1-3, характеризующийся тем, что зубчатые шестерни установлены вокруг зубчатого диска на кронштейнах с канавками.

5. Двигатель по пп.1-4, характеризующийся тем, что зубчатые шестерни установлены внутри зубчатого колеса.

- (11) i2008 0064 (21) a2005 0277
(51) F02B 57/10 (2006.01) (22) 15.12.2005
F02B 73/00 (2006.01) (23) 13.09.2006
F01B 137/06 (2006.01)
F01B 1/12 (2006.01)
(44) 28.09.2007
(71)(72)(73) Гойтемиров Рамзан Усманович (RU)
(54) ПРИВОД ДВИЖИТЕЛЯ.

(57) 1. Привод движителя, содержащий установленный с возможностью вращения движитель в виде обода, размещенный внутри него поршневой двигатель с блоком цилиндров, установленным в нем с возможностью возвратно-поступательного перемещения в радиальном от оси вращения обода направлении хотя бы одним поршнем и механизм для преобразования перемещения поршня во вращательное движение обода, включающий шарнирно связанный с каждым поршнем шатун с нажимным роликом на другом конце, расположенным в беговой дорожке с овальной или другой, симметричной относительно оси вращения обода конфигурации, выполненной на синхронизирующем диске, установленном с возможностью вращения концентрично оси вращения обода, отличающийся тем, что механизм для преобразования перемещения поршня во вращательное движение обода снабжен эксцентриковыми поводковыми осями, установленными на каждом шатуне с возможностью качания и взаимодействия с пазами, выполненными наклонно

по отношению к радиальной от центра вращения обода линии на блоке цилиндров или на установленных, на нем рычагах или поворотных дисках и одновременно с радиальными пазами, выполненными на качалке, установленной по центру вращения обода на блоке цилиндров и хотя бы одной обгонной муфтой, установленной на качалке с возможностью взаимодействия с ободом;

2. Привод по п.1, отличающийся тем, что снабжен устройством для управления частотой вращения обода в виде механизма для перекоса рычага или поворотного диска и изменения угла наклона выполненного на них паза относительно радиальной от центра вращения обода линии;

3. Привод по п.1 и 2, отличающийся тем, что механизм для перекоса рычага и изменения угла наклона выполненного на них паза относительно радиальной от центра вращения обода линии выполнен в виде центрально установленного на блоке цилиндров кольца с толкателями, контактирующими с пазами, выполненными на рычагах;

4. Привод по п.1 и 2, отличающийся тем, что механизм для перекоса поворотного диска и изменения угла наклона выполненного на них паза относительно радиальной от центра вращения обода линии выполнен в виде червячного вала, зацепленного с зубчатыми секторами, выполненными на поворотных дисках;

5. Привод по п.1, отличающийся тем, что снабжен устройством для управляемого или адаптивного изменения степени сжатия поршневого двигателя внутреннего сгорания, содержащим шарнирно связанные с шатунами опорные рычаги, другим концом тоже шарнирно связанные с установленным на блоке цилиндров тяговым механизмом;

6. Привод по п.1 и 5, отличающийся тем, что тяговый механизм выполнен в виде шестерен с эксцентриковой шейкой, зацепленных с зубчатыми секторами центрально установленного на блоке цилиндров колеса;

7. Привод по п.1 и 5, отличающийся тем, что устройство для адаптивного изменения степени сжатия выполнен в виде детали из материала с высоким коэффициентом теплового расширения, например латуни;

8. Привод по п.1, отличающийся тем, что между ободом и синхронизирующим диском установлена обгонная муфта.

F 04

- (11) **i2008 0052** (21) **a2007 0014**
 (51) **F04B 47/02** (2006.01) (22) **22.01.2007**
F04B 47/04 (2006.01)
 (44) **29.06.2007**
 (71)(72)(73) **Кязымов Шюкуралли Паша оглы, Байрамов Сардар Байрам оглы, Алиев Нариман Шахмурад оглы, Мустафаев Шахвалад Исмаил оглы (AZ)**
 (54) **СКВАЖИННАЯ НАСОСНАЯ УСТАНОВКА.**

(57) Скважинная насосная установка, состоящая из насосно-компрессорных труб, скважинного насоса, плунжера скважинного насоса, штанговой колонны, ее подвески отличающаяся тем, что между скважинным насосом и штанговой колонной установлен передаточный механизм, состоящий из соединенных посредством патрубка двух гидроцилиндров с поршнем и соединенного с верхней стороны со штанговой колонной, а с нижней с плунжером, скважинного насоса.

F 16

- (11) **i2008 0078** (21) **a2005 0200**
 (51) **F16B 5/00** (2006.01) (22) **16.08.2005**
F16L 3/00 (2006.01)
 (44) **30.03.2007**
 (71)(72)(73) **Гасанов Алиш Рамиз оглы (AZ)**
 (54) **ХОМУТОВОЕ СОЕДИНЕНИЕ.**

(57) Хомутовое соединение, содержащее два полухомута, сжимающий болт и гайки, отличающееся тем, что сжимающий болт выполнен в виде сжимающего дифференциала, имеющего посредине шейки под гаечный ключ и резьбовые витки разных направлений по обе стороны шейки.

- (11) **i2008 0079** (21) **a2005 0006**
 (51) **F16K 3/00** (2006.01) (22) **07.01.2005**
 (44) **29.09.2006**
 (71)(73) **Научно-Исследовательский Институт «Геотехнологических проблем нефти, газа и химии» (AZ)**
 (72) **Бабаев Сабир Габиб оглы, Керимова Лапа Сабир кызы, Керимов Владимир Ирахман оглы (AZ)**
 (54) **ПРЯМОТОЧНАЯ ЗАДВИЖКА ВЫСОКОГО ДАВЛЕНИЯ.**

(57) Прямочная задвижка высокого давления включающая в себя корпус, уплотнительное металлическое кольцо, крышку корпуса, маховик, шпindel, гайку ходовую, крышку подшипников, упорные подшипники, пружины тарельчатые, шибера и седла, отличающаяся тем, что седла выполнены с относительно большей уплотняющей поверхностью и с направляющими буртами, предусмотренными для фиксации шибера в поперечном оси прохода задвижки направлении.

- (11) **i2008 0080** (21) **a2005 0005**
 (51) **F16K 3/00** (2006.01) (22) **07.01.2005**
 (44) **29.09.2006**
 (71)(73) **Научно-Исследовательский Институт «Геотехнологических проблем нефти, газа и химии» (AZ)**

(72) Бабаев Сабир Габиб оглы, Керимова Лала Сабир кызы, Керимов Владимир Ирахман оглы (AZ)

(54) ПРЯМОТОЧНАЯ ЗАДВИЖКА ВЫСОКОГО ДАВЛЕНИЯ.

(57) Прямоточная задвижка высокого давления включающая в себя корпус, уплотнительное металлическое кольцо, крышку корпуса, маховик, шпиндель, гайку ходовую, крышку подшипников, упорные подшипники, пружины тарельчатые, шибер и седла, отличающаяся тем, что шибер и седла выполнены с эллипсными сопрягаемыми поверхностями.

ся в несущем контакте с указанной кольцевой внутренней поверхностью опорного средства.

2. Скользящий соединитель по п.1, отличающийся тем, что вращающийся соединительный элемент средства зацепления включает утопленный торцевой участок выборочного соединения к хвостовику крепежного средства, противоположный конец которого закреплен к кольцеобразной внутренней поверхности опорного средства.

3. Скользящий соединитель по п.2, отличающийся тем, что средство зацепления содержит внешний кольцеобразный радиальный выступ для вхождения в зацепление с несущим средством.

(11) i2008 0103
(51) F16L (2006.01)
(44) 29.12.2006
(31) 09/729,962
(32) 07.12.2000
(33) US

(86) PCT/US2001/43094 15.11.2001
(87) WO 2002/046653 13.06.2002

(71)(73) ВАРКО И/П Инк. (US)
(72) Аскройд Воррен (GB), Паркер Роберт (GB)
(74) Мамедова Б.А. (AZ)

(54) СКОЛЬЗЯЩИЙ СОЕДИНИТЕЛЬ ДЛЯ ИСПОЛЬЗОВАНИЯ НА ГИБКИХ ТРУБАХ.

(57) 1. Скользящий соединитель для использования на гибких трубах, спущенных в ствол скважины, характеризуется тем, что содержит несущее средство, установленное на указанном трубопроводе для поддержания его в концентрическом положении и имеющее внутреннюю кольцевую несущую поверхность; опорное средство, установленное между несущим средством и трубопроводом, и имеющее внутренний участок поверхности для обеспечения контакта с участком внешней поверхности трубопровода, причем конец опорного средства находится в несущем контакте с кольцевой направляющей поверхностью несущего средства, опорное средство имеет кольцевую внутреннюю поверхность, ограничивающуюся на участке внутренней поверхности опорного средства, обеспечивающую контакт с внешним участком поверхности трубопровода; крепежное средство для надежного крепления трубопровода с соединителем, снабженное торцом, обеспечивающим контакт с кольцеобразной внутренней поверхностью опорного средства и имеющее внутреннее резьбовое тело, первый ряд витков которого проложен в одном направлении, а второй ряд витков - в противоположном направлении для обеспечения устойчивости к ударам и скручивающим разрывным усилиям, возникающим в процессе работы между резьбовым телом, находящимся в клинообразном соединении с опорным средством, и внешним участком трубопровода; и средство зацепления, снабженное вращающимся соединительным элементом для выборочного соединения с концом крепежного средства, противоположный конец которого находится

F 24

(11) i2008 0053
(51) F24J 3/02 (2006.01)
F03G 7/02 (2006.01)
(44) 28.09.2007

(21) a2006 0114
(22) 21.06.2006

(71)(73) Саламов Октай Мустафа оглы, Мамедов Фуад Фаик оглы (AZ)

(72) Саламов Октай Мустафа оглы, Мамедов Фуад Фаик оглы, Мустафаева Роза Мухтар кызы, Махмудова Тарана Алимед кызы (AZ)

(54) АВТОМАТИЗИРОВАННАЯ СОЛНЕЧНАЯ УСТАНОВКА ДЛЯ ОТОПЛЕНИЯ И ГОРЯЧЕГО ВОДОСНАБЖЕНИЯ.

(57) 1. Автоматизированная солнечная установка для отопления и горячего водоснабжения, содержащая плоский солнечный коллектор, теплообменник, бак-аккумулятор для горячей воды, расширительный бак для теплоносителя, циркуляционный насос, системы автоматического управления, вентили и обратные клапаны отличающаяся тем, что расширительный бак, подключенный последовательно к первому теплообменнику теплообменного аппарата, выполнен в виде цилиндрической емкости, снабженной с наружной стороны теплоизоляцией, причем один вход его, установленный на верхней стенке, через обратный клапан и второй проходной канал двухсекционного магнитоуправляемого вентиля, являющегося одновременно усилительным элементом типа соленоида с незамкнутой цепью, соединен с выходом циркуляционного насоса, а другой вход - установленный в нижней части боковой стенки, соединен с выходом первого теплообменника теплообменного аппарата, вход которого непосредственно подключен к выходу солнечного коллектора, кроме того, выход циркуляционного насоса через обратный клапан и первый проходной канал двухсекционного магнитоуправляемого вентиля, соединен с входом солнечного коллектора, а вход, непосредственно, с выходом расширительного бака, размещенного в нижней стенке.

2. Установка по п.1, отличающаяся тем, что объем расширительного бака равен суммарному объему труб циркуляционного канала солнечного коллектора и при отключенном состоянии циркуляционного насоса он до половины заполнен теплоносителем.

3. Установка по пп.1 и 2 отличающаяся тем, что на верхней стенке расширительного бака установлены дополнительный ventиль и выпускной клапан.

4. Установка по пп.1 и 2 отличающаяся тем, что циркуляционный насос подключен к источнику питания через последовательно соединенные между собой нормально открытые контакты фотореле и термореле, чувствительные к значениям интенсивности солнечной радиации свыше 100 Вт/м^2 и разности температуры между теплоносителем у входа солнечного коллектора и горячей водой в баке-аккумуляторе свыше 3°C , при этом фотореле связано с датчиком освещенности, а термореле - с двумя датчиками температуры, выполненными в виде термопары, один из которых установлен у выхода солнечного коллектора, а другой – внутри бака-аккумулятора для горячей воды на уровне ниже середины, помимо того, датчики температуры непосредственно связаны также и с соответствующими входами блока автоматического регулирования дозирующей системы.

5. Установка по п.1 отличающаяся тем, что магнитоуправляемый ventиль выполнен из диамагнитного материала в виде цилиндрической емкости, в центре которой расположен электромагнитный исполнительный механизм типа соленоида, действующий в качестве моментного двигателя и имеющий подвижный стальной сердечник-якорь, уравновешенный противодействующей пружиной, при этом подвижный якорь с обеих сторон имеет жесткую связь с штоками, изготовленными из диамагнитного материала и находящимися в диаметрально противоположных сторонах соленоида, подключенного обмоткой возбуждения к выходу блока автоматического регулирования, связанными с разгрузочными, а последние, в свою очередь, с основными затворами.

6. Установка по пп.1 и 5 отличающаяся тем, что штоки подвижного сердечника-якоря непосредственно связаны с разгрузочными затворами выполненными из материала с большим коэффициентом трения, и соединенными с основными затворами, предназначенными для управления проходными каналами магнитоуправляемого вентиля, установленными концентрично, а разгрузочные затворы предназначены для управления проходными каналами, выполненными по окружности стенки корпуса в виде перфорированных полос, причем ширина перфорированных полос равна высоте соответствующих разгрузочных затворов, кроме этого со стороны наружной стенки обе перфорированные полосы окружены дополнительными цилиндрическими емкостями, которые по краям перфорированных полос по всей окружности связаны с корпусом вентиля и снабжены с соответствующими входами для поступления теплоносителя, а выходы теплоносителя выполнены на концах вентиля, помимо этого штоки с обеих сторон катушки соленоида снабжены герметизирующими сифонами.

7. Установка по пп.1, 5 и 6 отличающаяся тем, что циркуляционные линии первого и второго проходных каналов двухсекционного магнитоуправляемого вентиля между собой соединены параллельно.

8. Установка по пп.1, 5, 6 и 7 отличающаяся тем, что высоты дополнительных цилиндрических емкостей на 2 см больше ширины перфорированных полос, а диаметры их на 3 см больше наружного диаметра цилиндрического корпуса магнитоуправляемого вентиля, кроме того, расстояние от верхних и нижних оснований дополнительных цилиндрических емкостей до краев перфорированных полос одинаково.

РАЗДЕЛ G

ФИЗИКА

G 01

- (11) **i2008 0051** (21) **a2006 0074**
 (51) **G01B 7/00** (2006.01) (22) **01.05.2006**
G01B 7/30 (2006.01)
 (44) **28.09.2007**
 (71)(73) **Асадова Рена Шариф кызы (AZ)**
 (72) **Асадова Рена Шариф кызы, Мамедов Фирудин Ибрагим оглы, Асадова Кенуль Фирудин кызы (AZ)**
 (54) **ИНДУКТИВНЫЙ ПРЕОБРАЗОВАТЕЛЬ ЛИНЕЙНЫХ И УГЛОВЫХ ПЕРЕМЕЩЕНИЙ.**

(57) Индуктивный преобразователь линейных и угловых перемещений, содержащий неподвижный цилиндрический магнитопровод - статор и соосно установленный внутри статора полуцилиндрический ферромагнитный ротор, обмотку возбуждения, подключенную к источнику переменного тока и две пары секций измерительных обмоток, измеряющие линейные и угловые перемещения относительно оси преобразователя, соединенные между собой по дифференциальной схеме, отличающийся тем, что обмотка возбуждения и секции измерительных обмоток размещены на печатных платах, причем печатная плата с расположенной по ее периметру обмоткой возбуждения, установлена на внешней поверхности полуцилиндрического ротора, а печатная плата с двумя парами секций измерительных обмоток, выполненных в виде симметричных треугольников с зигзагообразно расположенными проводами, установлена на внутренней поверхности статора.

- (11) **i2008 0098** (21) **a2003 0215**
 (51) **G01F 1/20** (2006.01) (22) **28.10.2003**
F17D 3/18 (2006.01)
 (44) **31.03.2005**
 (71)(73) **Национальная Академия Авиации (AZ)**
 (72) **Пашаев Ариф Мир Джалал оглы, Гаджиев Намик Джафар оглы, Набиев Расим Насиб оглы, Шукюров Самед Абдул оглы (AZ)**
 (54) **ПРИЕМНО-РАСПРЕДЕЛИТЕЛЬНОЕ УСТРОЙСТВО.**

(57) Приемно-распределительное устройство, содержащее напороприемник, расположенный в трубопроводе, дополнительно снабжено распределителем, корпус которого посредством соединительного приспособления закреплен к трубопроводу с возможностью вращения как вокруг своей оси, так и относительно оси трубопровода, а напороприемник выполнен в виде трех усредняющих зондов, соединенных друг к другу и к фланцу, к крайним зондам закреплены головки приема напора, причем зонды при помощи ловителей неподвижно посажены на верхний торец корпуса распределителя и соединены с его внутренними каналами, которые через каналы золотника, вращаемого ручкой управления, соединены с выходными штуцерами распределителя, а соединительное приспособление содержит жестко соединенный с корпусом распределителя шарнир и сферические уплотнители, закрепленные внутри держателя накидной гайкой, а сам держатель закреплен через уплотнительные кольца на подставке резьбовым соединением.

(11) **i2008 0099** (21) **a2003 0213**
(51) **G01F 1/20** (2006.01) (22) **28.10.2003**
G01F1/684 (2006.01)
G01F 1/76 (2006.01)
G01P 5/14 (2006.01)
(44) **30.09.2005**
(71)(73) **Национальная Академия Авиации (AZ)**
(72) **Гаджиев Намиг Джафар оглы, Набиев Расим Насиб оглы, Шукюров Самед Абдул оглы (AZ)**
(54) **СПОСОБ ОТБОРА НАПОРА ИЗ ПОТОКА ЖИДКОСТИ И УСТРОЙСТВО ДЛЯ ЕГО ОСУЩЕСТВЛЕНИЯ.**

(57) 1. Способ отбора напора из потока жидкости, включающий отбор динамического напора посредством зонда в нескольких точках живого сечения потока и его усреднение, отличающийся тем что, динамический, статический и инжекционный напоры усредняют одновременным отбором из одного живого сечения потока, при этом места приема динамического и инжекционного напоров удаляют от стенок зондов.

2. Устройство приема напора для осуществления способа по п.1, содержащее динамический усредняющий зонд с имеющимися отверстиями на стенках, отличающееся тем что, дополнительно содержит статический и инжекционный усредняющие зонды, которые вместе с динамическим усредняющим зондом установлены на одном фланце, причем, в отверстиях динамического и инжекционного зондов закреплены головки приема напора.

(11) **i2008 0102** (21) **a2006 0060**
(51) **G01F 1/32** (2006.01) (22) **14.04.2006**
(44) **28.09.2007** (23) **21.04.2006**
(71)(73) **Азербайджанское Научно-Производственное Предприятие «Санейджихаз»**
(72) **Панахов Бабек Мамед оглы (AZ), Денисов Олег Евгеньевич (RU), Мордухаев Адольф Ильич (AZ), Мехтиева Али Мамед оглы (AZ), Абдурахманов Низами Али оглы (AZ)**
(54) **ВИХРЕВОЙ РАСХОДОМЕР.**

(57) Вихревой расходомер, содержащий корпус, внутри которого перпендикулярно его оси установлено тело обтекания и узел съема сигнала отличающийся тем, что продольное сечение тела обтекания по направлению потока каплевидное, диаметр округленной части равен внутреннему диаметру корпуса, а размеры определяются следующими формулами:

$$d = (0, 2 \dots 0,3)D; \quad (1)$$

$$\alpha = \text{Arc tg } \frac{2R}{L - R}; \quad (2)$$

$$L = 1,3R_g; \quad (3)$$

где: D - внутренний диаметр корпуса;

$$R_g = \frac{D}{2};$$

$$R = \frac{d}{2};$$

d - диаметр каплевидной части тела обтекания;
 α - угол между гранями каплевидной части;
 L - полная длина каплевидной части тела обтекания;
 $l = (4\pi d)$ - расстояние от острого угла тела обтекания до центра узла съема сигнала.

(11) **i2008 0050** (21) **a2005 0249**
(51) **G01M 15/00** (2006.01) (22) **07.11.2005**
G06F 19/00 (2006.01)
(44) **28.09.2007**
(71)(73) **Институт Кибернетики Национальной Академии Наук Азербайджанской Республики (AZ)**
(72) **Алиев Гельман Аббасович (AZ)**
(54) **СПОСОБ ПРЕДПОЛЕТНОГО ПОМЕХОМОНИТОРИНГА ТЕХНИЧЕСКОГО СОСТОЯНИЯ АВИАЦИОННОЙ ТЕХНИКИ.**

(57) Способ предполетного помехомониторинга технического состояния авиационной техники, включающий сбор измерительной информации, ее обработку методами спектрального анализа с выработкой идеентификационных параметров и их значений для сравнения с аналогичными эталонными значениями и принятие решения, отличающийся тем, что в качестве параметров используют информативные признаки спектрального анализа в виде гистограммы помехи $W(\varepsilon)$, спектральных оценок помехи a_n^ε , b_n^ε и полезного сигнала a_n^x , b_n^x , а также оценки дисперсии помехи D_ε .

(11) i2008 0090
(51) G01N 11/00 (2006.01)
C08F (2006.01)
(44) 01.10.2001
(71)(72)(73) Мамедова Рахима Салман кызы (AZ)
(54) СПОСОБ ИССЛЕДОВАНИЯ СОСТАВА ФУНКЦИОНАЛЬНЫХ ГРУПП СТАРЕЮЩИХ ПОЛИМЕРОВ.

(57) Способ определения состава функциональных групп стареющих полимеров физико-химическими методами, отличающийся тем, что измеряют изменения текучести расплава стареющих полимеров в зависимости от времени постоянного термомеханического воздействия и на основе выявленного ряда устойчивости определяют состав и количество функциональных групп.

(11) i2008 0074
(51) G01N 21/78 (2006.01)
(44) 29.06.2007
(71)(73) Бакинский Государственный Университет (AZ)
(72) Гаджиева Севиндж Рафик кызы, Алиева Тарана Ибрагим кызы, Чырагов Фамиль Муса оглы (AZ)
(54) СПОСОБ ФОТОМЕТРИЧЕСКОГО ОПРЕДЕЛЕНИЯ СКАНДИЯ (III).

(57) Способ фотометрического определения скандия (III), включающий перевод его в окрашенное комплексное соединение с использованием органического реагента, отличающийся тем, что в качестве органического реагента используют бис-(2,3,4-тригидрокси-фенилазо)бензидин.

(11) i2008 0075
(51) G01N 21/78 (2006.01)
(44) 29.06.2007
(71)(73) Бакинский Государственный Университет (AZ)
(72) Алиева Рафига Алирза кызы, Меликова Вусалы Исмаил кызы, Чырагов Фамиль Муса оглы (AZ)
(54) СПОСОБ ФОТОМЕТРИЧЕСКОГО ОПРЕДЕЛЕНИЯ НИКЕЛЯ (II).

(57) Способ фотометрического определения никеля (II), включающий перевод его в окрашенное комплексное соединение с использованием органического реагента, отличающийся тем, что в качестве органического реагента используют 1,8-дигидрокси-3,6-дисульфат натрия-2-[4-аминоантипирин]нафталин в присутствии цетилпиридин бромид.

(21) a2001 0075
(22) 16.04.2001

(11) i2008 0095
(51) G01N 25/28 (2006.01)
(44) 28.09.2007
(71)(73) Азербайджанская Государственная Нефтяная Академия (AZ)
(72) Фарзана Надир Гасан Ага оглы, Султанов Рафик Феридович, Аббасова Сакина Мамед кызы, Мамедов Гахраман Машди оглы (AZ)
(54) СПОСОБ АНАЛИЗА ГАЗОБРАЗНЫХ ВЕЩЕСТВ.

(57) Способ анализа газообразных веществ, включающий разложение озона в термической зоне и подачу в нее паров анализируемого вещества, с последующим измерением сопровождающего химическую реакцию полезного теплового эффекта, по величине которого судят о количестве анализируемого вещества, отличающийся тем, что дополнительно в термическую зону вводят водяной пар.

G 02

(11) i2008 0082
(51) G02B 1/00 (2006.01)
G02B 6/00 (2006.01)
G02B 6/38 (2006.01)
G02B 6/42 (2006.01)
H04B 10/12 (2006.01)
(44) 28.09.2007

(21) a2006 0037
(22) 15.03.2006

(71)(73) Азербайджанский Технический Университет (AZ)
(72) Мансуров Тофик Магомед оглы, Бейбалаев Гамбар Бейлар оглы (AZ)
(54) ОПТОЭЛЕКТРОННОЕ УСТРОЙСТВО ПОЗИЦИОНИРОВАНИЯ.

(57) Оптоэлектронное устройство позиционирования, содержащее волокно оптической линии связи, расположенное в углублении кристалла поверхностного диода, отличающееся тем, что оно выполнено в виде двух кольцеобразных пьезоэлектрических элементов, закрепленных на основании соосно друг относительно друга, каждый из которых состоит из двух пар идеентичных отдельных секций электродов, причём на первом кольцеобразном пьезоэлектрическом элементе с возможностью смещения по координатной оси X, на крепёжной планке жёстко закреплённой к его боковой стенке, установлен поверхностный диодный излучатель, а волокно оптической линии связи установлено на крепёжной планке жёстко закреплённой к боковой стенке второго кольцеобразного пьезоэлектрического элемента с возможностью смещения по координатной оси Y, при этом электрические контакты поверхностного диодного излучателя соединены к выходу генератора переменной частоты, оптическое волокно оптической линии связи через оптоэлектронный преобразователь подключено к входу операционного усилителя, первый выход которого соединен к входу первого детектора, первый и второй выходы второго подключены соответственно к первым входам первого и

второго источников постоянного напряжения, второй выход операционного усилителя соединён к входу устройства сравнения, первый и второй выходы которого через второй и третий детекторы подключены соответственно к второму входу первого и второго источников постоянного напряжения, выходы каждого из которых соединены к расположенным друг напротив друга отдельным электродным секциям обеих кольцеобразных пьезоэлектрических элементов.

G 06

(11) i2008 0081

(51) G06M 7/02 (2006.01)

B07B 15/00 (2006.01)

(44) 28.09.2007

(71)(73) Азербайджанский Технический Университет (AZ)

(72) Мамедов Гавар Амир оглы (AZ)

(54) УСТРОЙСТВО АВТОМАТИЧЕСКОГО СЧЕТА И РАЗДЕЛЕНИЯ СЫПУЧИХ МАТЕРИАЛОВ.

(57) Устройство автоматического счета и разделения сыпучих материалов, содержащее механизм разделения в виде желоба, образованного двумя цилиндрическими вальцами, расположенными рядом в наклонной к горизонту плоскости с возможностью их вращения относительно друг друга в противоположные стороны, загрузочный и приемный бункера, расположенные с одной и с другой стороны желоба, приемные емкости, установленные под приемным бункером, счетный узел, включающий усилитель и цифровой индикатор, два датчика, один из которых соединен ко входу усилителя, блок управления, включающий программный блок и задатчик режима работ, отличающееся тем, что в блок управления введены источник возбуждения, мостовой инвертор, два пороговых устройства, три формирователя импульса, второй счетный узел, включающий вторые усилитель и цифровой индикатор, логический ключ, инвертор, триггер, схема совпадений, электронный ключ, генератор переменного напряжения и синхрогенератор, при этом первый датчик установлен на внутренней боковой поверхности приемного бункера и выполнен в виде пластинчатого резонатора с двумя секциями электродов, подключенных соответственно к генератору переменного напряжения и усилителю, а второй датчик установлен под отверстием приемного бункера и выполнен в виде прямоугольной пластины с пирамидальным наконечником и двумя электродами, подключенными соответственно ко входу второго усилителя и выходу мостового инвертора, входы которого подключены соответственно к выходу источника возбуждения, логического ключа и первому выходу усилителя, который соединен также к первому входу второго и к входу первого пороговых устройств, причем выход первого порогового устройства через логический ключ и первый формирователь импульса подключен к первому счетному узлу, первый выход которого

подключен к первому цифровому индикатору, выход второго порогового устройства подключен через второй формирователь импульса к второму счетному узлу, первый выход которого подключен к второму цифровому индикатору, а вторые выходы обоих счетных узлов подключены к задатчику режима работ, подключенному через управляющий вход триггера ко второму входу схемы совпадений, первый вход и выход которой соответственно подключены через инвертор ко второму усилителю и через третий формирователь импульсов к управляющему входу электронного ключа, сигнальный вход и сигнальный вход которого, соответственно соединены к шаговому двигателю и через программный блок, к управляющему входу которой подключен выход третьего формирователя импульсов, к синхрогенератору.

G 10

(11) i2008 0096

(51) G10D 11/00 (2006.01)

(44) 31.03.2008

(71)(72)(73) Мирзоев Закир Гулам оглы (AZ)

(54) АЗЕРБАЙДЖАНСКАЯ ГАРМОНЬ.

(57) 1. Азербайджанская гармонь, включающая язычок, клапан, голосовую планку, входную камеру аккордов, входную камеру басов, входную камеру мелодии, деку, мех, левый полукорпус, правый полукорпус, гриф, 30 клавиш мелодии, из которых 18 являются белыми, а 12 черными, клавишный механизм, сетку, 30 кнопок клавиатуры аккомпанемента, отличающаяся тем, что язычок, клапан, входная камера аккордов, входная камера басов, кнопки клавиатуры аккомпанемента расположены в правом полукорпусе, а входная камера мелодии, дека, мех, гриф, клавиши мелодии расположены в левом полукорпусе, при этом глубина выемки, где расположены белые клавиши, находящиеся на грифе, составляет 8 мм.

2. Гармонь по п.1, отличающаяся тем, что корпус выполнен из ореха или самшита.

РАЗДЕЛ Н

ЭЛЕКТРИЧЕСТВО

H 01

(11) i2008 0083

(51) H01G 7/02 (2006.01)

(44) 28.09.2007

(71)(73) Азербайджанский Технический Университет (AZ)

(72) Годжаев Эльдар Мехралы оглы, Османова Севиндж Серкер кызы, Аллахяров Эльчин Адильком оглы, Нуриев Муса Абдулалли оглы (AZ)

(54) КОМПОЗИЦИОННЫЙ МАТЕРИАЛ ДЛЯ КОРОНОЭЛЕКТРЕТА.

(57) Композиционный материал для короноэлектрета на основе полиэтилена высокого давления и наполнителя, отличающийся тем, что в качестве наполнителя содержит полупроводник $TlInSe_2$, при соотношении компонентов, об. %:

Полиэтилен высокого давления	95-97
$TlInSe_2$	3-5

(11) i2008 0097 (21) a2005 0279
(51) H01L 31/101 (2006.01) (22) 19.12.2005
H01L 31/108 (2006.01)

(44) 28.09.2007

(71)(73) Институт Физики Национальной Академии Наук Азербайджанской Республики (AZ)

(72) Алекперов Октай Зейнал оглы, Гусейнов Ниязи Музафар оглы, Мадатов Рагим Салим оглы, Наджафов Арзу Ислам оглы (AZ)

(54) ПОЛУПРОВОДНИКОВЫЙ ФОТОДЕТЕКТОР УЛЬТРАФИОЛЕТОВОГО ИЗЛУЧЕНИЯ.

(57) Полупроводниковый фотодетектор ультрафиолетового излучения, содержащий слоистый полупроводник n-типа или р-типа проводимости, выполненный из соединений типа A^3B^6-InSe или $GaSe$ или GaS в качестве светочувствительного материала и два металлических омических контакта, нанесенных на полупроводник, отличающийся тем, что на n-типа или р-типа поверхность слоистого полупроводника нанесен тонкий полупрозрачный слой металла толщиной 50-90 Å, образующий барьер Шоттки с полупроводником, с работой выхода перронов большой для n-типа полупроводника и меньшей для р-типа, чем работа выхода электронов из полупроводника, при этом первый контакт расположен на полупрозрачном слое, а второй нанесен на противоположную сторону слоистого полупроводника и является омическим к нему при запорном направлении тока детектора.

H 02

(11) i2008 0047 (21) a2005 0196
(51) H02N 11/00 (2006.01) (22) 08.08.2005
H02K 53/00 (2006.01)
H02K 1/00 (2006.01)
F03G 7/10 (2006.01)

(44) 28.09.2007

(71)(72)(73) Сарыев Эльдар Бахрам оглы (AZ)

(54) МАГНИТОМЕХАНИЧЕСКИЙ ДВИГАТЕЛЬ.

(57) 1. Магнитомеханический двигатель, включающий статор и ротор, обеспеченные магнитными средствами и магнитами возбуждения, отличающийся тем, что статор представляет собой два дугообразных постоянных магнита, установленных рабочими полюсами раз-

ной полярности и асимметрично друг относительно друга с внешней и внутренней стороны цилиндрической формы ротора, выполненного с расположенными по его окружности в шахматном порядке многочисленными сквозными отверстиями, с размещенными в них гильзами из магнитопроводящего сплава, на которые с внешней и внутренней стороны ротора крепятся постоянные магниты, причем полярность их соответствует полярности соответствующей стороны магнита статора.

2. Магнитомеханический двигатель по п.1 отличающийся тем, что магниты статора установлены на пластине из диамагнитного материала.

3. Магнитомеханический двигатель по п.1 и 2 отличающийся тем, что внешний магнит статора установлен подвижно, а внутренний жестко закреплен к пластине.

H 04

(11) i2008 0065 (21) a2007 0198
(51) H04Q 7/20 (2006.01) (22) 28.08.2007
G06F 19/00 (2006.01)

(44) 28.09.2007

(71)(73) Общество с ограниченной ответственностью "MEDIA SERVIS" (AZ)

(72) Ахмедзаде Бахрам Камал оглы (AZ)

(54) СПОСОБ И СИСТЕМА ОБРАБОТКИ КРЕДИТОВ ДЛЯ ИСПОЛЬЗОВАНИЯ ИХ АБОНЕНТАМИ КОММУНИКАЦИОННОЙ СЕТИ.

(57) 1. Способ обработки кредитов для использования его абонентом коммуникационной сети, заключающийся в том, что посредством автоматической системы через коммуникационную сеть согласно заранее заданным условиям, принимая кредитный запрос, используя вычислительное оборудование, осуществляют автоматическую проверку возможности выдачи кредита, затем обработку хранимых данных баланса клиента для автоматического принятия решения о выдаче кредита, депонируют сумму кредита на баланс посредством сопряженной с автоматической системой биллинговой системы оператора связи, извещают абонента о пополнении баланса за счет взятого кредита, автоматически снимают сумму кредита и плату за кредит при депонировании дополнительных сумм на баланс посредством сопряженной с автоматической системой биллинговой системы оператора связи, осуществляют автоматическую защиту от возможности получения кредита.

2. Способ по п.1, характеризующийся тем, что кредитный запрос принимают по SMS (Short Message Service) и/или USSD (Unstructured Supplementary Services Data) и/или IVR (Interactive Voice Response) и/или WAP (Wireless Application Protocol) и/или WEB-сайт и/или MMS (Multimedia Message Service)

3. Автоматическая система для обработки кредитов, содержащая соединительный элемент, служащий для соединения с коммуникационной сетью и систе-

мой оператора сети, память компьютера, служащую для хранения комбинаций сегментов кода и баз данных кредитных балансов, устройство ввода, служащее для приема кредитного запроса через коммуникационную сеть и систему оператора сети, процессор, служащий для выполнения комбинации сегментов кода и доступа к базе данных для одобрения кредитного запроса, передающее устройство, служащее для депонирования суммы кредита на баланс, автоматического снятия суммы кредита и платы за кредит с баланса при соблюдении заранее выставленных условий.

4. Система по п.3, характеризующаяся тем, что комбинации сегментов кода, включают сегмент кода, служащего для приема кредитного запроса от клиента по коммуникационной сети, сегмент кода, служащего для одобрения кредитного запроса, сегмент кода, служащего для депонирования суммы кредита на баланс посредством сопряженной с автоматической системой биллинговой системы оператора связи, сегмент кода, служащего для автоматического снятия суммы кредита и платы за кредит с баланса посредством сопряженной с автоматической системой биллинговой системы оператора связи, сегмент кода, служащий для автоматической защиты от возможности получения кредита при соблюдении заранее выставленных условий.

5. Система по пп.3-4, характеризующееся тем, что включает в себя по необходимости один или совокупность WEB, WAP, SMS, MMS, USSD и IVR серверов, служащих для приема кредитных запросов по коммуникационной сети.

6. Система по пп.3-5, характеризующаяся тем, что включает средство для снятия статистических данных для того предоставления абонентам различных сумм кредита.

7. Система по пп.3-6, характеризующаяся тем, что включает средство для создания «черных списков» абонентов.

8. Система по пп.3-7, характеризующаяся тем, что включает средство для включения и удаления абонентов по их желанию из групп абонентов с различными условиями предоставления кредита.

9. Система по пп.3-8, характеризующаяся тем, что включает средство для предоставления полной статистической, текущей и архивной информации.

10. Система по пп.3-9, характеризующаяся тем, что выполнена с возможностью настройки гибким образом для обработки данных и предоставления оперативной информации для Телефонной Службы по Обслуживанию Абонентов.

**ПУБЛИКАЦИЯ СВЕДЕНИЙ О ПАТЕНТАХ, ВНЕСЁННЫХ В ГОСУДАРСТВЕННЫЙ
РЕЕСТР ПОЛЕЗНЫХ МОДЕЛЕЙ АЗЕРБАЙДЖАНСКОЙ РЕСПУБЛИКИ**

---

(11) F2008 0004

(21) U2005 0002

(51) F03B 9/00 (2006.01)

(22) 03.05.2005

F03B 17/04 (2006.01)

(44) 28.09.2007

(71)(73) Бабаев Шахлар Махмуд оглы (AZ)

**(72) Бабаев Шахлар Махмуд оглы, Годжаев Тофиг
Байрам оглы, Мамедов Ариф Шахмадин ог-
лы (AZ)**

(54) ДВИГАТЕЛЬ.

(57) Двигатель, содержащий кинематически связанные между собой полые сосуды, установленные на валу под равным углом и на одинаковом расстоянии друг относительно друга с возможностью вращения вокруг неподвижной оси, отличающийся тем, что содержит нечетное число сосудов, две параллельные грани которых, выполненные в виде кривой Архимеда, замыкающейся прямой линией и закрепленные рифленным листом пересечены валом на участке с наименьшим радиусом кривой Архимеда.

**ПУБЛИКАЦИЯ СВЕДЕНИЙ О ПАТЕНТАХ, ВНЕСЁННЫХ В ГОСУДАРСТВЕННЫЙ
РЕЕСТР ПРОМЫШЛЕННЫХ ОБРАЗЦОВ АЗЕРБАЙДЖАНСКОЙ РЕСПУБЛИКИ**

(11) S2008 0005

(51) 01-01

(44) 28.09.2007

(71)(73) ОРИОН Корпорейшн (KR)

(72) Хва-Кйунг Ли (KR)

(74) Якубова Т.А. (AZ)

(54) КОНДИТЕРСКОЕ ИЗДЕЛИЕ.

(57) Кондитерское изделие характеризуется:

- выполнением в виде стилизованного гриба со шляпкой облитой шоколадом и с наклонной ножкой;

- пластической проработкой шляпки со сферической верхней поверхностью, с наклонной округленной боковой поверхностью, расширенной по периферии, оформленной рельефными вырезами в виде двух наклонных граней, направленных к верхней поверхности, в нижней части раздвинутых в стороны под углом, и округлениями между вырезами по периметру нижней поверхности;

- выполнением ножки цилиндрической формы, округлой, с выпуклой нижней поверхностью;

- колористическим решением: выполнением шляпки - коричневого (шоколадного) цвета, ножки - бежевого цвета (с желтоватым оттенком).

(11) S2008 0002

(51) 9-03

(44) 28.09.2007

(71)(73) ОРИОН Корпорейшн (KR)

(72) Хва-Кйунг Ли (KR)

(74) Якубова Т.А. (AZ)

(54) УПАКОВКА ДЛЯ КОНДИТЕРСКИХ ИЗДЕЛИЙ.

(57) Упаковка для кондитерских изделий характеризуется:

- выполнением упаковки в виде прямоугольной формы;

- расположением левом углу верхней стороны, на передней и задней сторонах упаковки, элемента в виде круга со звездами и названием фирмы, выполненного латинским шрифтом с окантовкой;

- наличием на правой боковой стороне плашки шрифтовых надписей информационного характера на разных языках;

отличается:

- выполнением в форме пакета;

- проработкой поверхности изобразительным элементом и шрифтовой графикой различного размера;

- расположением на передней стороне упаковки центрального изобразительного элемента, выполненного в

(21) S2006 0029

(22) 10.11.2006

виде стилизованного изображения головы удивленно-го человека в шляпе с выпученными глазами и открытым ртом, держащего в руках ёмкость со стилизованными четырехугольными трубчатыми упакованными изделиями, размещенными вертикально;

- расположением над центральным изобразительным элементом надписи названия упаковываемого кондитерского изделия, выполненной крупными рисованным шрифтом на латинице, снабженной контрастной окантовкой, с теневой проработкой;

- наличием над названием информационной надписи, выполненной прописными буквами на латинице, в контрастном обрамлении;

- наличием под названием волнообразно изгибающейся ленты с контрастной окантовкой, с рекламной надписью на кириллице, над которой расположено стилизованное блюдо с рекламируемым продуктом;

- наличием на ёмкости информационной надписи, выполненной на кириллице, с контрастной окантовкой;

- наличием на задней стороне упаковки стилизованной прямоугольной плетёной плашки с контрастным плетённым обрамлением с разрывом в левой верхней половине;

- расположением в левой верхней половине с выступом за пределы плашки сверху вниз: названия упаковываемого кондитерского изделия, идентичного изображению на передней стороне упаковки, стилизованного изображения улыбающегося кондитера, в одной руке у которого стилизованные упаковываемые четырехугольные трубчатые изделия, другой рукой указывает на рекламную надпись, выполненную рукописным шрифтом на кириллице;

- наличием в левой средней части плашки: горизонтально расположенной по всей её ширине волнообразно изгибающейся ленты, с контрастной окантовкой и рекламной надписью на кириллице, в нижней части, с выступом за пределы ленты, названия упаковываемого кондитерского изделия, идентичного изображению на передней стороне упаковки, под лентой - рекламных стилизованных упаковок для кондитерских изделий с наложением друг на друга, с видом передней стороны упаковки;

9-03 – 9-03

- А 01G – А 61В 3 нижней части упаковки с наложением на нижнюю часть плашки изобразительных элементов в виде картофеля.

(11) S2008 0003

(51) 9-03

(44) 28.09.2007

(71)(73) ОРИОН Корпорейшн (KR)

(72) Хва-Кйунг Ли (KR)

(74) Якубова Т.А. (AZ)

(54) УПАКОВКА-КОРОБКА ДЛЯ КОНДИТЕРСКИХ ИЗДЕЛИЙ.

(57) Упаковка-коробка для кондитерских изделий характеризуется:

- выполнением упаковки-коробки в форме вытянутого параллелепипеда;
- расположением в левом углу верхней стороны, на передней и задней сторонах коробки, элемента в виде круга со звездами и названием фирмы, выполненного латинским шрифтом контрастного цвета;
- наличием на правой боковой стороне плашки с информационными надписями на разных языках; отличается:
- выполнением в виде вертикально ориентированного фигурного объёма;
- выполнением передней и задней граней дугообразно выпуклыми от краёв боковых граней к серединам передней и задней граней;
- графическим оформлением передней, задней, боковых, верхней и нижней сторон надписью названия упаковываемого продукта, расположенной вертикально, и выполненной крупным рисованным шрифтом тёмного цвета с теневой проработкой;
- наличием на передней, задней, левой боковой стороне, на верхней и нижней сторонах крекеров золотистого цвета;

- оформлением нижней части передней стороны изображением девочки в шляпке с бантом на шее и в накидке, держащей качалку;
- оформлением нижней части задней стороны изображением девочки в шляпке на самокате;

- оформлением всей поверхности коробки - хаотично разбросанными стилизованными изображениями цветов;

- наличием на передней и задней сторонах на переднем плане надписи названия упаковываемого продукта, выполненной шрифтом тёмного цвета в квадратных скобках;

- наличием на передней, задней и боковых сторонах информационных надписей каллиграфическим шрифтом;

- фоном жёлтого цвета.

(11) S2008 0004

(51) 9-03

(44) 28.09.2007

(71)(73) ОРИОН Корпорейшн (KR)

(72) Хва-Кйунг Ли (KR)

(74) Якубова Т.А. (AZ)

(54) УПАКОВКА ДЛЯ КОНДИТЕРСКИХ ИЗДЕЛИЙ.

(57) Упаковка для кондитерских изделий характеризуется:

- выполнением упаковки в виде прямоугольной формы;
- расположением в левом углу верхней стороны на передней стороне упаковки, элемента в виде круга со звездами и названием фирмы, выполненного латинским шрифтом контрастного цвета;
- отличается:
- выполнением в форме пакета;

- композиционным построением передней стороны: вертикальным разделением фона на два разноцветных поля - белое и оранжевое, отделённые жёлтой волнистой полосой, расположением сверху вниз - плашки с названием упаковываемого продукта, информационной надписи, крупного изобразительного элемента и россыпи стилизованных упакованных изделий;

- выполнением плашки в виде стилизованной красной ленты с волнообразным срезом в нижней части, выполненной с наложением белого и оранжевого цвета, и с теневой проработкой, расположением на плашке названия упаковываемого изделия, выполненного крупными белыми буквами на латинице с выступом за

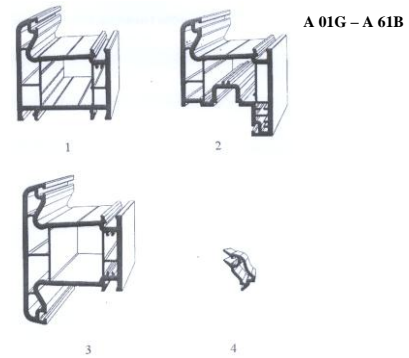
пределы плашки, с красным контурным оформлением и с теневой проработкой;
 - расположением информационной надписи под плашкой, выполненной черным цветом на кириллице, с белым контурным оформлением и с теневой проработкой;
 - выполнением изобразительного элемента в виде расположенного в центре рисунка крупного красного краба и россыпи стилизованных мелких крабов жёлто-золотистого цвета;
 - выполнением задней стороны с вертикальным разделением на два разноцветных поля - белое и оранжевое и наличием в углах нижней части россыпи стилизованных мелких крабов жёлто-золотистого цвета.

(11) S2008 0006
 (51) 25-01
 (44) 29.12.2006

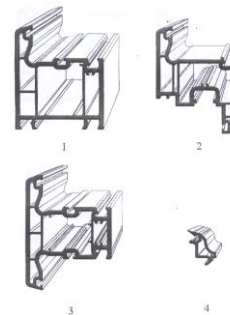
(21) S2005 0016
 (22) 08.09.2005

(71)(73) Асам Алюминюм Санайи ве Тиджарет
 Аноним Ширкети (TR)
 (72) Гёкхан Явуз (TR)
 (74) Оруджев Р.К. (AZ)
 (54) КОМПЛЕКТ ПРОФИЛЕЙ (2 ВАРИАНТА).

(57) Комплект профилей характеризуется:
 - составом: профиль оконного переплета и профиль оконной рамы;
 - выполнением едиными по всей длине формы и размеров поперечного сечения каждого из элементов комплекта профилей;
 - выполнением основного объема профилей полым;
 - наличием во внутренней полости обоих профилей перегородок, образующих камеры;
 - наличием слева выступающего вверх трапециевидного полого элемента у профиля переплета и профиля оконной рамы;
 - наличием у профиля оконного переплета справа выступающего вниз полого элемента;
 - наличием в нижней части основного объема профиля оконного переплета прямоугольного углубления;
 - наличием Т-образных каналов на наружных поверхностях обоих профилей;
 отличается:
 - наличием в составе дополнительно профиля промежуточной стойки рамы и профиля канта;
 - выполнением промежуточного звена рамы Т-образной формы;
 - выполнением внешних углов наружных поверхностей с характерным закруглением;
 - выполнением характерными кромок Т-образных каналов;
 - выполнением наружных углов между внутренними стенками выступов и горизонтальными поверхностями пазов для стекла с характерным закруглением;
 - выполнением формы и размеров буртиков соизмеримыми с формой и размерами пазов для стекла;
 - 1-й вариант характеризуется вышеуказанными признаками;

- 2-й вариант характеризуется характерным выполнением наружных кромок нижней части основного объема профиля оконного переплета;

- наличием прямоугольных углублений в верхней части основного полого объема профиля оконной рамы и в верхней и нижней частях основного полого объема профиля промежуточной стойки рамы.

УКАЗАТЕЛИ

УКАЗАТЕЛИ ЗАЯВОК НА ИЗОБРЕТЕНИЯ

НУМЕРАЦИОННЫЙ УКАЗАТЕЛЬ

Номер заявки	МПК	Номер заявки	МПК	Номер заявки	МПК
a2004 0277	G01C 19/32 (2006.01)	B01J 20/26 (2006.01)	B01J 20/30 (2006.01)	a2007 0250	A61K 9/10 (2006.01)
	G01C 19/34 (2006.01)	a2007 0033	E21B 43/22 (2006.01)		A61K 36/484 (2006.01)
	G01L 9/18 (2006.01)	a2007 0050	H02H 5/04 (2006.01)		A61P 1/10 (2006.01)
a2006 0062	G01V 7/02 (2006.01)	a2007 0064	C05B 11/04 (2006.01)	a2007 0251	A61K 33/26 (2006.01)
a2006 0110	F16L 27/06 (2006.01)		C05D 9/02 (2006.01)		A61K 39/39 (2006.01)
a2006 0118	F16H 21/16 (2006.01)	a2007 0065	C05B 19/02 (2006.01)	a2007 0252	A61K 33/26 (2006.01)
a2006 0121	E21B 43/25 (2006.01)		C05D 9/02 (2006.01)		A61K 39/39 (2006.01)
a2006 0128	C10L 5/02 (2006.01)	a2007 0073	B21H 3/4 (2006.01)	a2007 0253	A61K 33/26 (2006.01)
	C10L 5/44 (2006.01)	a2007 0077	C09K 11/08 (2006.01)		A61K 39/39 (2006.01)
	C10L 5/48 (2006.01)		H01L 31/0232 (2006.01)	a2007 0266	A61K 31/35 (2006.01)
a2006 0129	C10C 1/16 (2006.01)	a2007 0090	A23N 17/00 (2006.01)		C07D 311/00 (2006.01)
	H01B 3/26 (2006.01)	a2007 0116	A01B 79/00 (2006.01)	a2007 0269	C05D 9/00 (2006.01)
a2006 0148	C22C 19/03 (2006.01)	a2007 0122	C02F 9/00 (2006.01)	a2007 0270	C05F 3/00 (2006.01)
	C22C 14/00 (2006.01)		C02F 9/08 (2006.01)		C05F 11/02 (2006.01)
	C22C 9/00 (2006.01)	a2007 0134	C23F 13/00 (2006.01)	a2007 0285	E21D 9/00 (2006.01)
a2006 0167	B01J 19/24 (2006.01)		C22C 21/06 (2006.01)	a2008 0039	B01J 23/44 (2006.01)
a2006 0183	G01F 1/06 (2006.01)	a2007 0149	A61C 13/02 (2006.01)		B01J 23/72 (2006.01)
a2006 0206	C23F 15/00 (2006.01)		A61K 6/00 (2006.01)		B01J 27/10 (2006.01)
a2006 0210	B01J 29/22 (2006.01)		A61K 33/38 (2006.01)		B01J 31/06 (2006.01)
	B01J 37/04 (2006.01)	a2007 0166	A61K 36/00 (2006.01)		C07C 49/10 (2006.01)
	B01J 37/08 (2006.01)	a2007 0167	C05B 1/2 (2006.01)	a2008 0079	B01J 27/10 (2006.01)
	C07C 5/22 (2006.01)	a2007 0178	F24J 2/00 (2006.01)		B01J 27/122 (2006.01)
	C07C 5/27 (2006.01)		F24J 2/04 (2006.01)		B01J 27/13 (2006.01)
a2006 0214	A63F 9/00 (2006.01)		F24J 2/30 (2006.01)	a2008 0088	E21B 43/00 (2006.01)
a2006 0228	B01J 31/06 (2006.01)	a2007 0185	C05D 9/02 (2006.01)		E21B 37/00 (2006.01)
	B01J 31/10 (2006.01)	a2007 0187	C08L 23/06 (2006.01)	a2008 0127	C02F 1/40 (2006.01)
a2007 0002	C02F 1/28 (2006.01)	a2007 0044	B01J 20/00 (2006.01)		

СИСТЕМАТИЧЕСКИЙ УКАЗАТЕЛЬ

МПК	Номер заявки	МПК	Номер заявки	МПК	Номер заявки
A01B 79/00 (2006.01)	a2007 0116	B01J 29/22 (2006.01)	a2006 0210	C10L 5/02 (2006.01)	a2006 0128
A23N 17/00 (2006.01)	a2007 0090	B01J 31/06 (2006.01)	a2008 0039	C10L 5/44 (2006.01)	a2006 0128
A61C 13/02 (2006.01)	a2007 0149	B01J 31/06 (2006.01)	a2006 0228	C10L 5/48 (2006.01)	a2006 0128
A61K 6/00 (2006.01)	a2007 0149	B01J 31/10 (2006.01)	a2006 0228	C22C 9/00 (2006.01)	a2006 0148
A61K 9/10 (2006.01)	a2007 0250	B01J 37/04 (2006.01)	a2006 0210	C22C 14/00 (2006.01)	a2006 0148
A61K 31/35 (2006.01)	a2007 0266	B01J 37/08 (2006.01)	a2006 0210	C22C 19/03 (2006.01)	a2006 0148
A61K 33/26 (2006.01)	a2007 0251	B21H 3/4 (2006.01)	a2007 0073	C22C 21/06 (2006.01)	a2007 0134
A61K 33/26 (2006.01)	a2007 0252	C02F 1/28 (2006.01)	a2007 0002	C23F 13/00 (2006.01)	a2007 0134
A61K 33/26 (2006.01)	a2007 0253	C02F 1/40 (2006.01)	a2008 0127	C23F 15/00 (2006.01)	a2006 0206
A61K 33/38 (2006.01)	a2007 0149	C02F 9/00 (2006.01)	a2007 0122	E21B 37/00 (2006.01)	a2008 0088
A61K 36/00 (2006.01)	a2007 0166	C02F 9/08 (2006.01)	a2007 0122	E21B 43/00 (2006.01)	a2008 0088
A61K 36/484 (2006.01)	a2007 0250	C05B 1/2 (2006.01)	a2007 0167	E21B 43/22 (2006.01)	a2007 0033
A61K 39/39 (2006.01)	a2007 0251	C05B 11/04 (2006.01)	a2007 0167	E21B 43/25 (2006.01)	a2006 0121
A61K 39/39 (2006.01)	a2007 0252	C05B 19/02 (2006.01)	a2007 0064	E21D 9/00 (2006.01)	a2007 0285
A61K 39/39 (2006.01)	a2007 0252	C05D 9/00 (2006.01)	a2007 0065	F16H 21/16 (2006.01)	a2006 0118
A61K 39/39 (2006.01)	a2007 0253	C05D 9/02 (2006.01)	a2007 0269	F16L 27/06 (2006.01)	a2006 0110
A61P 1/10 (2006.01)	a2007 0250	C05D 9/02 (2006.01)	a2007 0064	F24J 2/00 (2006.01)	a2007 0178
A63F 9/00 (2006.01)	a2006 0214	C05D 9/02 (2006.01)	a2007 0065	F24J 2/04 (2006.01)	a2007 0178
B01J 19/24 (2006.01)	a2006 0167	C05D 9/02 (2006.01)	a2007 0185	F24J 2/30 (2006.01)	a2007 0178
B01J 20/00 (2006.01)	a2007 0044	C05F 3/00 (2006.01)	a2007 0270		

<i>B01J 20/26</i>	(2006.01) a2007 0002	<i>C05F 11/02</i>	(2006.01) a2007 0270	<i>G01C 19/32</i>	(2006.01) a2004 0277
<i>B01J 20/30</i>	(2006.01) a2007 0044	<i>C07C 5/22</i>	(2006.01) a2006 0210	<i>G01C 19/34</i>	(2006.01) a2004 0277
<i>B01J 23/44</i>	(2006.01) a2008 0039	<i>C07C 5/27</i>	(2006.01) a2006 0210	<i>G01F 1/06</i>	(2006.01) a2006 0183
<i>B01J 23/72</i>	(2006.01) a2008 0039	<i>C07C 49/10</i>	(2006.01) a2008 0039	<i>G01L 9/18</i>	(2006.01) a2004 0277
<i>B01J 27/10</i>	(2006.01) a2008 0039	<i>C07D 311/00</i>	(2006.01) a2007 0266	<i>G01V 7/02</i>	(2006.01) a2006 0062
<i>B01J 27/10</i>	(2006.01) a2008 0079	<i>C08L 23/06</i>	(2006.01) a2007 0187	<i>H01B 3/26</i>	(2006.01) a2006 0129
<i>B01J 27/13</i>	(2006.01) a2008 0079	<i>C09K 11/08</i>	(2006.01) a2007 0077	<i>H02H 5/04</i>	(2006.01) a2007 0050
<i>B01J 27/122</i>	(2006.01) a2008 0079	<i>C10C 1/16</i>	(2006.01) a2006 0129	<i>H01L 31/0232</i>	(2006.01) a2007 0077

УКАЗАТЕЛИ ЗАЯВОК НА ПРОМЫШЛЕННЫЕ ОБРАЗЦЫ

НУМЕРАЦИОННЫЙ УКАЗАТЕЛЬ

İddia sənədinin nömrəsi	SNBT	İddia sənədinin nömrəsi	SNBT
S2007 0032	9-01	S2008 0003	9-03
S2007 0036	13-03		9-01
S2007 0039	23-04	S2008 0005	9-01
S2007 0040	23-04	S2008 0007	9-01
S2008 0002	9-03	S2008 0008	9-01
	9-01		

СИСТЕМАТИЧЕСКИЙ УКАЗАТЕЛЬ

SNBT	İddia sənədinin nömrəsi	SNBT	İddia sənədinin nömrəsi
9-01	S2007 0032	9-03	S2008 0002
9-01	S2008 0002	9-03	S2008 0003
9-01	S2008 0003	13-03	S2007 0036
9-01	S2008 0005	23-04	S2007 0039
9-01	S2008 0007	23-04	S2007 0040
9-01	S2008 0008		

УКАЗАТЕЛИ ПАТЕНТОВ НА ИЗОБРЕТЕНИЯ

НУМЕРАЦИОННЫЙ УКАЗАТЕЛЬ

Номер патента	МПК	Номер патента	МПК	Номер патента	МПК
i2008 0047	<i>H02N 11/00</i> (2006.01)	i2008 0064	<i>F02B 57/10</i> (2006.01)		<i>G02B 6/42</i> (2006.01)
	<i>H02K 53/00</i> (2006.01)		<i>F02B 73/00</i> (2006.01)		<i>H04B 10/12</i> (2006.01)
	<i>H02K 1/00</i> (2006.01)		<i>F01B 137/06</i> (2006.01)	i2008 0083	<i>H01G 7/02</i> (2006.01)
	<i>F03G 7/10</i> (2006.01)		<i>F01B 1/12</i> (2006.01)	i2008 0084	<i>C05B 1/02</i> (2006.01)
i2008 0048	<i>B01J 31/00</i> (2006.01)	i2008 0065	<i>H04Q 7/20</i> (2006.01)	i2008 0085	<i>E21B 43/22</i> (2006.01)
	<i>B01J 31/16</i> (2006.01)		<i>G06F 19/00</i> (2006.01)		<i>C07C 309/28</i> (2006.01)
	<i>B01J 31/38</i> (2006.01)	i2008 0066	<i>C02F 1/42</i> (2006.01)	i2008 0086	<i>A61B 1/04</i> (2006.01)
i2008 0049	<i>E21B 47/00</i> (2006.01)		<i>C02F 1/62</i> (2006.01)		<i>A61B 1/30</i> (2006.01)
	<i>F04B 47/00</i> (2006.01)		<i>C02F 1/66</i> (2006.01)	i2008 0088	<i>C23F 11/08</i> (2006.01)
	<i>F04B 51/00</i> (2006.01)	i2008 0067	<i>C09B 61/00</i> (2006.01)		<i>C23F 11/10</i> (2006.01)
i2008 0050	<i>G01M 15/00</i> (2006.01)		<i>A61K 31/122</i> (2006.01)	i2008 0087	<i>C08F 2/34</i> (2006.01)
	<i>G06F 19/00</i> (2006.01)		<i>A61K 36/72</i> (2006.01)		<i>C08F 4/02</i> (2006.01)
i2008 0051	<i>G01B 7/00</i> (2006.01)	i2008 0068	<i>A23K 1/00</i> (2006.01)		<i>B01J 31/14</i> (2006.01)
	<i>G01B 7/30</i> (2006.01)	i2008 0069	<i>E21B 43/22</i> (2006.01)		<i>B01J 31/16</i> (2006.01)

АЗЕРБАЙДЖАНСКАЯ РЕСПУБЛИКА

AZ

УКАЗАТЕЛИ

Бюллетень №3 27.09.2008

i2008 0052	<i>F04B 47/02</i> (2006.01)		<i>E21B 33/138</i> (2006.01)		i2008 0089	<i>E21B 43/32</i> (2006.01)
	<i>F04B 47/04</i> (2006.01)	i2008 0070	<i>C12N 1/20</i> (2006.01)		i2008 0090	<i>G01N 11/00</i> (2006.01)
i2008 0053	<i>F24J 3/02</i> (2006.01)		<i>C12R 1/225</i> (2006.01)			<i>C08F</i> (2006.01)
	<i>F03G 7/02</i> (2006.01)	i2008 0071	<i>C08L 63/02</i> (2006.01)		i2008 0091	<i>C07C 211/43</i> (2006.01)
i2008 0054	<i>C12N 1/20</i> (2006.01)		<i>C08G 59/42</i> (2006.01)		i2008 0092	<i>C07C 329/04</i> (2006.01)
i2008 0055	<i>E02B 3/02</i> (2006.01)		<i>C08F 222/06</i> (2006.01)		i2008 0093	<i>C10M 135/02</i> (2006.01)
	<i>E02B 3/14</i> (2006.01)	i2008 0072	<i>B01J 20/22</i> (2006.01)			<i>C10M 135/10</i> (2006.01)
i2008 0056	<i>C10M 101/02</i> (2006.01)		<i>B01D 39/04</i> (2006.01)		i2008 0094	<i>C05D 9/02</i> (2006.01)
	<i>C10M 135/12</i> (2006.01)		<i>C08B 15/05</i> (2006.01)		i2008 0095	<i>G01N 25/28</i> (2006.01)
	<i>C10M 137/10</i> (2006.01)		<i>C02F 1/28</i> (2006.01)		i2008 0096	<i>G10D 11/00</i> (2006.01)
	<i>C07F 9/16</i> (2006.01)	i2008 0073	<i>C10M 129/02</i> (2006.01)		i2008 0097	<i>H01L 31/101</i> (2006.01)
i2008 0057	<i>C10M 135/10</i> (2006.01)		<i>C10M 131/08</i> (2006.01)			<i>H01L 31/108</i> (2006.01)
	<i>C10M 159/04</i> (2006.01)		<i>C10M 135/02</i> (2006.01)		i2008 0098	<i>G01F 1/20</i> (2006.01)
i2008 0058	<i>C10M 101/00</i> (2006.01)	i2008 0074	<i>G01N 21/78</i> (2006.01)			<i>F17D 3/18</i> (2006.01)
i2008 0059	<i>C08F 12/08</i> (2006.01)	i2008 0075	<i>G01N 21/78</i> (2006.01)		i2008 0099	<i>G01F 1/20</i> (2006.01)
	<i>C08F 22/14</i> (2006.01)	i2008 0076	<i>C07C 319/18</i> (2006.01)			<i>G01F1/684</i> (2006.01)
	<i>C10M 101/00</i> (2006.01)		<i>C07C 323/53</i> (2006.01)			<i>G01F 1/76</i> (2006.01)
	<i>C10M 119/06</i> (2006.01)		<i>C10M 135/24</i> (2006.01)			<i>G01P 5/14</i> (2006.01)
i2008 0060	<i>C05B 1/02</i> (2006.01)	i2008 0077	<i>E21B 33/038</i> (2006.01)		i2008 0100	<i>C30B 15/00</i> (2006.01)
i2008 0061	<i>C07C 2/06</i> (2006.01)	i2008 0078	<i>F16B 5/00</i> (2006.01)			<i>C30B 29/06</i> (2006.01)
	<i>C07C 2/24</i> (2006.01)		<i>F16L 3/00</i> (2006.01)			<i>C30B 29/08</i> (2006.01)
	<i>B01J 31/00</i> (2006.01)	i2008 0079	<i>F16K 3/00</i> (2006.01)		i2008 0101	<i>C30B 13/10</i> (2006.01)
	<i>B01J 31/14</i> (2006.01)	i2008 0080	<i>F16K 3/00</i> (2006.01)			<i>C30B 13/16</i> (2006.01)
i2008 0062	<i>B01J 23/44</i> (2006.01)	i2008 0081	<i>G06M 7/02</i> (2006.01)			<i>C30B 13/28</i> (2006.01)
	<i>B01J 38/04</i> (2006.01)		<i>B07B 15/00</i> (2006.01)			<i>C30B 29/06</i> (2006.01)
	<i>B01J 38/56</i> (2006.01)	i2008 0082	<i>G02B 1/00</i> (2006.01)			<i>C30B 29/08</i> (2006.01)
i2008 0063	<i>F02B 57/08</i> (2006.01)		<i>G02B 6/00</i> (2006.01)		i2008 0102	<i>G01F 1/32</i> (2006.01)
	<i>F02B 57/10</i> (2006.01)		<i>G02B 6/38</i> (2006.01)		i2008 0103	<i>F16L</i> (2006.01)

СИСТЕМАТИЧЕСКИЙ УКАЗАТЕЛЬ

МПК	Номер патента	МПК	Номер патента	МПК	Номер патента
A23K 1/00	(2006.01)	i2008 0068	<i>C09B 61/00</i> (2006.01)	i2008 0067	<i>F03G 7/02</i> (2006.01)
A61B 1/04	(2006.01)	i2008 0086	<i>C10M 101/00</i> (2006.01)	i2008 0058	<i>F03G 7/10</i> (2006.01)
A61B 1/30	(2006.01)	i2008 0086	<i>C10M 101/00</i> (2006.01)	i2008 0059	<i>F04B 47/00</i> (2006.01)
A61K 31/122	(2006.01)	i2008 0067	<i>C10M 101/02</i> (2006.01)	i2008 0056	<i>F04B 47/02</i> (2006.01)
A61K 36/72	(2006.01)	i2008 0067	<i>C10M 119/06</i> (2006.01)	i2008 0059	<i>F04B 47/04</i> (2006.01)
B01D 39/04	(2006.01)	i2008 0072	<i>C10M 129/02</i> (2006.01)	i2008 0073	<i>F04B 51/00</i> (2006.01)
B01J 20/22	(2006.01)	i2008 0072	<i>C10M 131/08</i> (2006.01)	i2008 0073	<i>F16B 5/00</i> (2006.01)
B01J 23/44	(2006.01)	i2008 0062	<i>C10M 135/02</i> (2006.01)	i2008 0093	<i>F16K 3/00</i> (2006.01)
B01J 31/00	(2006.01)	i2008 0048	<i>C10M 135/02</i> (2006.01)	i2008 0073	<i>F16K 3/00</i> (2006.01)
B01J 31/00	(2006.01)	i2008 0061	<i>C10M 135/10</i> (2006.01)	i2008 0093	<i>F16L</i> (2006.01)
B01J 31/14	(2006.01)	i2008 0061	<i>C10M 135/10</i> (2006.01)	i2008 0057	<i>F16L 3/00</i> (2006.01)
B01J 31/14	(2006.01)	i2008 0087	<i>C10M 135/12</i> (2006.01)	i2008 0056	<i>F17D 3/18</i> (2006.01)
B01J 31/16	(2006.01)	i2008 0048	<i>C10M 135/24</i> (2006.01)	i2008 0076	<i>F24J 3/02</i> (2006.01)
B01J 31/16	(2006.01)	i2008 0087	<i>C10M 137/10</i> (2006.01)	i2008 0056	<i>G01B 7/00</i> (2006.01)
B01J 31/38	(2006.01)	i2008 0048	<i>C10M 159/04</i> (2006.01)	i2008 0057	<i>G01B 7/30</i> (2006.01)
B01J 38/04	(2006.01)	i2008 0062	<i>C12N 1/20</i> (2006.01)	i2008 0054	<i>G01F 1/20</i> (2006.01)
B01J 38/56	(2006.01)	i2008 0062	<i>C12N 1/20</i> (2006.01)	i2008 0070	<i>G01F 1/20</i> (2006.01)
B07B 15/00	(2006.01)	i2008 0081	<i>C12R 1/225</i> (2006.01)	i2008 0070	<i>G01F 1/32</i> (2006.01)
C02F 1/28	(2006.01)	i2008 0072	<i>C23F 11/08</i> (2006.01)	i2008 0088	<i>G01F 1/76</i> (2006.01)
C02F 1/42	(2006.01)	i2008 0066	<i>C23F 11/10</i> (2006.01)	i2008 0088	<i>G01F1/684</i> (2006.01)
C02F 1/62	(2006.01)	i2008 0066	<i>C30B 13/10</i> (2006.01)	i2008 0101	<i>G01M 15/00</i> (2006.01)
C02F 1/66	(2006.01)	i2008 0066	<i>C30B 13/16</i> (2006.01)	i2008 0101	<i>G01N 11/00</i> (2006.01)
C05B 1/02	(2006.01)	i2008 0060	<i>C30B 13/28</i> (2006.01)	i2008 0101	<i>G01N 21/78</i> (2006.01)
C05B 1/02	(2006.01)	i2008 0084	<i>C30B 15/00</i> (2006.01)	i2008 0100	<i>G01N 21/78</i> (2006.01)
C05D 9/02	(2006.01)	i2008 0094	<i>C30B 29/06</i> (2006.01)	i2008 0100	<i>G01N 25/28</i> (2006.01)
C07C 2/06	(2006.01)	i2008 0061	<i>C30B 29/06</i> (2006.01)	i2008 0101	<i>G01P 5/14</i> (2006.01)
C07C 2/24	(2006.01)	i2008 0061	<i>C30B 29/08</i> (2006.01)	i2008 0100	<i>G02B 1/00</i> (2006.01)
C07C 211/43	(2006.01)	i2008 0091	<i>C30B 29/08</i> (2006.01)	i2008 0101	<i>G02B 6/00</i> (2006.01)
C07C 309/28	(2006.01)	i2008 0085	<i>E02B 3/02</i> (2006.01)	i2008 0055	<i>G02B 6/38</i> (2006.01)
C07C 319/18	(2006.01)	i2008 0076	<i>E02B 3/14</i> (2006.01)	i2008 0055	<i>G02B 6/42</i> (2006.01)
C07C 323/53	(2006.01)	i2008 0076	<i>E21B 33/038</i> (2006.01)	i2008 0077	<i>G06F 19/00</i> (2006.01)
C07C 329/04	(2006.01)	i2008 0092	<i>E21B 33/138</i> (2006.01)	i2008 0069	<i>G06F 19/00</i> (2006.01)
C07F 9/16	(2006.01)	i2008 0056	<i>E21B 43/22</i> (2006.01)	i2008 0069	<i>G06M 7/02</i> (2006.01)
C08B 15/05	(2006.01)	i2008 0072	<i>E21B 43/22</i> (2006.01)	i2008 0085	<i>G10D 11/00</i> (2006.01)
C08F	(2006.01)	i2008 0090	<i>E21B 43/32</i> (2006.01)	i2008 0089	<i>H01G 7/02</i> (2006.01)
C08F 2/34	(2006.01)	i2008 0087	<i>E21B 47/00</i> (2006.01)	i2008 0049	<i>H01L 31/101</i> (2006.01)

<i>C08F 4/02</i>	(2006.01)	i2008 0087	<i>F01B 1/12</i>	(2006.01)	i2008 0064	<i>H01L 31/108</i>	(2006.01)	i2008 0097
<i>C08F 12/08</i>	(2006.01)	i2008 0059	<i>F01B 137/06</i>	(2006.01)	i2008 0064	<i>H02K 1/00</i>	(2006.01)	i2008 0047
<i>C08F 22/14</i>	(2006.01)	i2008 0059	<i>F02B 57/08</i>	(2006.01)	i2008 0063	<i>H02K 53/00</i>	(2006.01)	i2008 0047
<i>C08F 222/06</i>	(2006.01)	i2008 0071	<i>F02B 57/10</i>	(2006.01)	i2008 0063	<i>H02N 11/00</i>	(2006.01)	i2008 0047
<i>C08G 59/42</i>	(2006.01)	i2008 0071	<i>F02B 57/10</i>	(2006.01)	i2008 0064	<i>H04B 10/12</i>	(2006.01)	i2008 0082
<i>C08L 63/02</i>	(2006.01)	i2008 0071	<i>F02B 73/00</i>	(2006.01)	i2008 0064	<i>H04Q 7/20</i>	(2006.01)	i2008 0065

**НУМЕРАЦИОННЫЙ УКАЗАТЕЛЬ ЗАЯВОК,
ПО КОТОРЫМ ВЫДАНЫ ПАТЕНТЫ**

Номер заявки	Номер патента	Номер заявки	Номер патента	Номер заявки	Номер патента	Номер заявки	Номер патента
a2001 0075	i2008 0090	a2005 0196	i2008 0047	a2005 0284	i2008 0085	a2006 0094	i2008 0083
a2003 0118	i2008 0103	a2005 0200	i2008 0078	a2005 0290	i2008 0063	a2006 0114	i2008 0053
a2003 0213	i2008 0099	a2005 0215	i2008 0073	a2006 0009	i2008 0095	a2006 0141	i2008 0060
a2003 0215	i2008 0098	a2005 0224	i2008 0074	a2006 0012	i2008 0048	a2006 0142	i2008 0084
a2004 0128	i2008 0058	a2005 0226	i2008 0075	a2006 0022	i2008 0066	a2006 0196	i2008 0062
a2004 0145	i2008 0059	a2005 0230	i2008 0076	a2006 0023	i2008 0061	a2007 0011	i2008 0055
a2004 0173	i2008 0101	a2005 0235	i2008 0081	a2006 0037	i2008 0082	a2007 0014	i2008 0052
a2005 0005	i2008 0080	a2005 0249	i2008 0050	a2006 0038	i2008 0077	a2007 0026	i2008 0070
a2005 0006	i2008 0079	a2005 0250	i2008 0069	a2006 0049	i2008 0068	a2007 0049	i2008 0067
a2005 0125	i2008 0056	a2005 0254	i2008 0091	a2006 0060	i2008 0102	a2007 0098	i2008 0054
a2005 0130	i2008 0057	a2005 0255	i2008 0092	a2006 0065	i2008 0087	a2007 0198	i2008 0065
a2005 0137	i2008 0072	a2005 0263	i2008 0093	a2006 0066	i2008 0086	a2007 0290	i2008 0096
a2005 0166	i2008 0088	a2005 0271	i2008 0094	a2006 0070	i2008 0049		
a2005 0168	i2008 0089	a2005 0277	i2008 0064	a2006 0074	i2008 0051		
a2005 0183	i2008 0100	a2005 0279	i2008 0097	a2006 0089	i2008 0071		

**УКАЗАТЕЛИ ПАТЕНТОВ
НА ПОЛЕЗНЫЕ МОДЕЛИ**

НУМЕРАЦИОННЫЙ УКАЗАТЕЛЬ

Номер патента	МПК
F2008 0004	<i>F03B 9/00</i> (2006.01) <i>F03B 17/04</i> (2006.01)

СИСТЕМАТИЧЕСКИЙ УКАЗАТЕЛЬ

МПК	Номер патента
<i>F03B 9/00</i> (2006.01) <i>F03B 17/04</i> (2006.01)	F2008 0004 F2008 0004

**НУМЕРАЦИОННЫЙ УКАЗАТЕЛЬ ЗАЯВОК,
ПО КОТОРЫМ ВЫДАНЫ ПАТЕНТЫ**

Номер заявки	Номер патента
U2005 0002	F2008 0004

УКАЗАТЕЛИ ПАТЕНТОВ НА ПРОМЫШЛЕННЫЕ ОБРАЗЦЫ

НУМЕРАЦИОННЫЙ УКАЗАТЕЛЬ

Номер патента	МКПО	Номер патента	МКПО
S2008 0002	9-03	S2008 0005	01-01
S2008 0003	9-03	S2008 0006	25-01
S2008 0004	9-03		

СИСТЕМАТИЧЕСКИЙ УКАЗАТЕЛЬ

МКПО	Номер патента	МКПО	Номер патента
01-01	S2008 0005	9-03	S2008 0004
9-03	S2008 0002	25-01	S2008 0006
9-03	S2008 0003		

НУМЕРАЦИОННЫЙ УКАЗАТЕЛЬ ЗАЯВОК, ПО КОТОРЫМ ВЫДАНЫ ПАТЕНТЫ

Номер заявки	Номер патента	Номер заявки	Номер патента
S2005 0016	S2008 0006	S2006 0028	S2008 0004
S2006 0026	S2008 0003	S2006 0029	S2008 0005
S2006 0027	S2008 0002		

BİLDİRİŞLƏR ИЗВЕЩЕНИЯ

İXTİRALAR ИЗОБРЕТЕНИЯ

Lisenziya müqaviləsinin qeydiyyatı Регистрация лицензионного договора

Qeydiyyat nömrəsi Номер регистрации	İddia sənədinin nömrəsi ВРТ Номер заявки МПК	Dərc olunma tarixi, bülletenin №-si Дата публикации, номер бюллетеня	Lisenziar Лицензиар	Lisenziyanın növü Тип лицензии	Müqavilənin tarixi və qeydiyyatı №-si Дата и № регистрации договора	Lisenziat Лицензиат
İ2008 0054	a2007 0098 C12N 1/20	27.09.2008 №3	Axundov Rasim Fərrux oğlu, Rəhimova Həcər Abdulla qızı, Bakı şəh., Xətai r-nu, Cavanşir küç., ev 15B, mən. 83 (AZ)	Qeyri-müstəsna Неисключительная	№02, 01.08.2008	Respublika Taun Əleyhinə Stansiya, Bakı şəh., Yasamal r-nu, Zər-dabi 3161 məh. (AZ)